

Voimassaoloaika
Alkaen 10.6.2022

Kumoa
MIGDno-2021-2050

Kohderyhmä
Maahanmuuttovirasto

Säädösperusta
Laki Maahanmuuttovirastosta
2 § (1160/2016)

Ohje afganistanilaisten turvapaikanhakijoiden kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelystä ja ratkaisemisesta

Maahanmuuttovirasto antaa soveltamisohjeen afganistanilaisten turvapaikanhakijoiden kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyyn ja ratkaisemiseen. Ohjeen tarkoituksena on tukea päätöksentekoa antamalla suuntaviivat ulkomaalaislain yhdenmukaiselle soveltamiselle Afganistanin tämän hetkessä epävarmassa tilanteessa.

Yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista säädetään lailla, ja kansainvälisen suojelun myöntämisen edellytykset tulee jokaisen hakijan kohdalla arvioida yksilöllisesti. Yksittäistä hakemusta ratkaistaessa on lisäksi aina otettava huomioon hakijan esittämien perusteiden kannalta merkityksellinen ajantasainen maatieto sekä oikeuskäytäntö. Jos tässä ohjeessa todettu on yksittäisessä tapauksessa ristiriidassa ulkomaalaislain, hallintolain, perustuslain, muiden velvoittavien normien tai kansainvälisten velvoitteiden kanssa, ei ohjeessa todettua tule soveltaa.

Ylijohtaja

Ilkka Hahtela

Erityisasiantuntija

Laura Suominen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Maahanmuuttovirasto 28.02.2023 klo 13:37. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Sisäministeriön maahanmuutto-osasto, Korkein hallinto-oikeus, Helsingin hallinto-oikeus, Itä-Suomen hallinto-oikeus, Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, Turun hallinto-oikeus, Yhdenvertaisuusvaltuudet

Sisällys

1 Taustaa soveltamisohjeelle	4
2. Ohjeistuksen sisältö ja tarkoitus	5
2.1. Metodologia.....	5
2.2. Keskeisten lähteiden esittely	7
3. Mielivaltaista väkivaltaa kuvaavat tasot	8
4. Mielivaltaisen väkivallan aste alueittain	8
4.1 Badakshan	8
4.1.1 Oikeudellinen arvio.....	8
4.1.2 Maatieto.....	9
4.2 Baghlan	12
4.2.1 Oikeudellinen arvio.....	12
4.2.2 Maatieto.....	13
4.3 Balkh	16
4.3.1 Oikeudellinen arvio.....	16
4.2.2 Maatieto.....	17
4.4 Bamiyan.....	21
4.4.1 Oikeudellinen arvio.....	21
4.4.2 Maatieto.....	21
4.5 Daikondi.....	24
4.5.1 Oikeudellinen arvio.....	24
4.5.2 Maatieto.....	25
4.6 Faryab.....	28
4.6.1 Oikeudellinen arvio.....	28
4.6.2 Maatieto.....	28
4.7 Ghazni	31
4.7.1 Oikeudellinen arvio.....	31
4.7.2 Maatieto.....	31
4.8 Ghor.....	36
4.8.1 Oikeudellinen arvio.....	36
4.8.2 Maatieto.....	37
4.9 Helmand	39
4.9.1 Oikeudellinen arvio.....	39

4.9.2 Maatieto.....	40
4.10 Herat	42
4.10.1 Oikeudellinen arvio.....	42
4.10.2 Maatieto	43
4.11 Jawzjan.....	47
4.11.1 Oikeudellinen arvio.....	47
4.11.2 Maatieto	47
4.12. Kabul.....	50
4.12.1 Oikeudellinen arvio.....	50
4.12.2. Maatieto	51
4.13 Kandahar	55
4.13.1 Oikeudellinen arvio.....	55
4.13.2 Maatieto	56
4.14. Kapisa	59
4.14.1 Oikeudellinen arvio.....	59
4.14.2 Maatieto	60
4.15 Kunduz	63
4.15.1 Oikeudellinen arvio.....	63
4.15.2 Maatieto	64
4.16 Logar.....	66
4.16.1 Oikeudellinen arvio.....	67
4.16.2 Maatieto	67
4.17 Nangarhar	69
4.17.1 Oikeudellinen arvio.....	69
4.17.2 Maatieto	70
4.18 Pansjhir	73
4.18.1 Oikeudellinen arvio.....	73
4.18.2 Maatieto	74
4.19 Parwan.....	78
4.19.1 Oikeudellinen arvio.....	78
4.19.2 Maatieto	78
4.20 Samangan	81
4.20.1 Oikeudellinen arvio.....	81
4.20.2 Maatieto	82
4.21 Sari Pol.....	84
4.21.1 Oikeudellinen arvio.....	84
4.21.2 Maatieto	85

4.22 Takhar	87
4.22.1 Oikeudellinen arvio	87
4.22.2 Maatieto	88
4.23 Uruzgan	91
4.23.1 Oikeudellinen arvio	91
4.23.2 Maatieto	91
4.24 Wardak	94
4.24.1 Oikeudellinen arvio	94
4.24.2 Maatieto	94
5. Viranomaissuojelu	98
6. Sisäinen pako	98
7. Oleskelulupa yksilöllisen inhimillisen syyn perusteella	98
8. Lähteet	99

1 Taustaa soveltamisohjeelle

Maahanmuuttovirasto keskeytti 9.7.2021 kielteisten päätösten tekemisen Afganistanin kansalaisille, joiden päätökseen sisältyisi käännytys- tai karkotuspäätös Afganistaniin. Keskeytys koski sekä kansainvälistä suojelua että oleskelulupia koskevia kielteisiä päätöksiä. Keskeyttäminen johtui Afganistanin turvallisuustilanteesta ja hallintaolosuhteissa ilmenneistä merkittävistä muutoksista ja tilanteen epävarmuudesta.

Epävarma tilanne Afganistanissa on pitkittynyt ja maatiedon saatavuusongelmat ovat edelleen merkittäviä. Useat media-alan työntekijät ja Afganistanin ihmisoikeustilanteesta raportoineet toimijat ovat joutuneet lopettamaan toimintansa heihin kohdistuvan uhkailun, häirinnän ja rajoitusten vuoksi. Maahanmuuttovirasto on kuitenkin jatkanut Afganistanin tilanteen tiivistä seuraamista ja lähtömaatiedon keräämistä sekä etsinyt aktiivisesti ratkaisuja afganistanilaisten hakemusten ratkaisemiseksi tiedon saatavuusongelmista huolimatta.

Tämän vuoksi Maahanmuuttovirasto antaa käsillä olevan soveltamisohjeen poikkeuksellisesti maakuntakohtaisena. Tällä hetkellä ohjeessa ei mennä tiedon saatavuusongelmista johtuen maakuntatasoa tarkemmalle tasolle. Jos Afganistanista saadaan taas piirikuntakohtaista tietoa ohjeessa käsitellyistä eri indikaattoreista, tarkennetaan eri maakuntia koskevia soveltamisohjeita piirikuntatasolle. Ohjeessa on ensimmäisenä käsitelty Kabuln turvallisuustilanne. Ohjetta täydennetään maakunta kerrallaan sitä mukaa, kun Maahanmuuttoviraston maatietopalvelun on mahdollista tuottaa maatietoa Afganistanin eri maakuntien tilanteesta. Ohje on tarkoitettu korvaamaan edellinen Afganania koskeva soveltamisohje (MIGDno-2020-752), jonka voimassaolo päättyi 11.11.2021. Ohje kumoaa myös väliaikaiseksi tarkoitettua soveltamisohjeen (MIGDno-2021-2050). Ohjetta täydentää Maahanmuuttoviraston ohje turvapaikanhakijoiden kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelystä ja ratkaisemisesta (MIGDno-2020-751).

2. Ohjeistuksen sisältö ja tarkoitus

Tässä soveltamisohjeessa arvioidaan Afganistanissa esiintyvistä aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan intensiteettiä sekä sen vaikutusta maan siviiliväestöön. Arvio perustuu ajantasaiseen maatietoon sekä oikeuskäytäntöön pohjautuviin kriteereihin. Mielivaltaisen väkivallan asteen arvioimiseen käytetyt kriteerit, viranomaissuojelun saatavuuden perusteet sekä sisäisen paon soveltamismahdollisuuksia määrittävät elementit on esitelty syvällisemmin Maahanmuuttoviraston ohjeessa Ohje turvapaikanhakijoiden kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelystä ja ratkaisemisesta (MIGDno-2020-751). Käsillä oleva ohjeistus perustuu edellä mainitussa asiakirjassa esitettyyn oikeuskäytäntöön.

Tämä ohjeistus ohjaa Maahanmuuttoviraston päätöstoimintaa etenkin silloin, kun arvioidaan toissijaisen suojelun tarvetta ulkomaalaislain 88 §:n 1 mom. 3 kohdan mukaisesti, viranomaissuojelun saatavuutta sekä sisäisen paon soveltamista Afganistanissa.

2.1. Metodologia

Arvioitaessa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan intensiteettiä sekä sitä, vallitseeko jollain alueella kansainvälinen tai maan sisäinen aseellinen selkkauksen, Maahanmuuttovirasto tarkastelee kunkin alueen turvallisuustilannetta kokonaisvaltaisesti käyttäen sekä numeerisia että laadullisia indikaattoreita.

Käsillä olevassa soveltamisohjeessa turvallisuustilannetta tarkastellaan tiedon saatavuusongelmista johtuen poikkeuksellisesti maakuntatasolla. On tärkeä huomioida, että turvallisuustilanne vaihtelee myös maakuntien sisällä paikallisesti, ja päätöksenteossa on aina huomioitava ajantasainen maatieto.

Alla on kuvattu sitä, miten soveltamisohjeessa on käytetty eri indikaattoreita arvioitaessa aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan astetta. Mitä useamman indikaattorin kohdalla numeeriset ja/tai laadulliset seikat viittaavat turvallisuustilanteen olevan levoton, sitä korkeammalla aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan asteen arvioidaan olevan. Arviossa otetaan kuitenkin huomioon myös maantieteellinen ja ajallinen (alueen lähihistoria) ulottuvuus, minkä vuoksi esimerkiksi siviiliuhrit tai turvallisuusvälikohtausten määrät eivät aina korreloi suoraan siihen, millä asteella mielivaltaisen väkivallan arvioidaan olevan. Koska kaikkien indikaattorien kohdalla ajantasaisen maatiedon saaminen voi olla paikoin hankalaa ja käytettävissä olevissa lähteissä saattaa olla puutteita, arvio toteutetaan aina varovaisuusperiaatetta noudattaen.

1. Siviiliuhrit

Siviiliuhrien määrä on yksi avainindikaattoreista ja sillä on merkittävä painoarvo arvioitaessa alueen turvallisuustilannetta ulkomaalaislain 88 §:n 1 mom. 3 kohdan mukaisesti. Siviiliuhrien määrä suhteutetaan väkilukuun; mitä suurempi siviiliuhrien määrä on suhteessa väkilukuun, sitä voimakkaampaa mielivaltaisen väkivallan intensiteetin voidaan lähtökohtaisesti arvioida olevan. Arviossa otetaan huomioon myös tilanteet, joissa väestön vähäys saattaa vaikuttaa

siviiliuhrien määrään. Toisaalta uhrilukuja tarkasteltaessa täytyy huomioida myös iskujen toistuvuus ja voimakkuus – joskus yksittäinen isku saattaa aiheuttaa poikkeuksellisen paljon siviiliuhreja, mutta iskun ollessa yksittäinen, se ei välttämättä vaikuta merkittävästi alueen turvallisuustilanteen kokonaisarvioon.

Tässä ohjeessa on käytetty yhtenä lähteistä YK:n julkaisemia siviiliuhrilukuja. Aiemmin YK:n alainen järjestö UNAMA on raportoinut vuosittain Afganistanin siviiliuhrimäärät maakuntatasolla, mutta Talibanin valtaannousun jälkeen YK ei ole julkaissut maakuntakohtaisia lukuja siviiliuhreista. Tämän vuoksi ohjeeseen on otettu YK:n julkaisema koko Afganistania koskeva siviiliuhrimäärä. Lisäksi ohjeessa tarkastellaan kansainvälisten uutislähteiden ilmoittamia tietoja tapahtuneista turvallisuusvälikohtauksista ja niissä sattuneista siviiliuhreista.

Siviiliuhrimäärien raportoinnissa on Afganistanin kohdalla puutteita. Luvut ovat näin ollen viitteellisiä ja ohjeistusta laadittaessa on tiedostettu, että siviiliuhrilukujen määrä saattaa todellisuudessa olla korkeampi.

2. Väkivallan ilmenemismuodot ja voimakkuus

Toinen merkittävä indikaattori arvioitaessa mielivaltaisen väkivallan astetta on väkivallan ilmenemismuoto sekä voimakkuus. Käsillä olevaa ohjeistusta laadittaessa on tarkasteltu muun muassa sitä, onko alueella käytetty sellaisia sodankäynnin keinoja, jotka ovat omiaan lisäämään siviiliuhrien määrää. Tällaisia keinoja voivat olla esimerkiksi ilmaiskut, taistelut julkisilla paikoilla siviilien keskellä, itsemurhaiskut ja suoraan siviileihin kohdistetut väkivaltateot.

Käsillä olevassa ohjeistuksessa tätä indikaattoria on tarkasteltu laadullisesti paikallisten ja kansainvälisten lähteiden pohjalta. Lähteinä on käytetty muun muassa uutisartikkeleita ja kansainvälisten järjestöjen raportteja. Ohjeistuksen maatieto-osiossa on nostettu esille esimerkinomaisesti muutamia turvallisuusvälikohtauksia kunkin maakunnan kohdalla. Esimerkeillä pyritään kuvaamaan alueella yleisesti ilmeneviä väkivallan muotoja.

Numeerisen arvion taustalla on käytetty ACLED-tietokannan lukuja turvallisuusvälikohtauksista. Tietokannasta on otettu tarkastelujakson aikana raportoitujen turvallisuusvälikohtauksien lukumäärä jokaisen alueen kohdalla.

3. Sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä

Suurta sisäisesti siirtymään joutuneiden määrää voidaan pitää viitteenä siitä, että alueella tapahtuu jotain sellaista, joka vaikuttaa siviilien päivittäiseen elämään negatiivisesti. Kotiseudulle palaaminen taas saattaa indikoida, että alueen turvallisuustilanne on vakautunut. Sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä suhteutetaan alueen väkilukuun. Tässä soveltamisohjeessa käytetään UNOCHAN raporttoimia lukuja sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.

4. Maassa asuvien päivittäisen elämän olosuhteet

Korkeimman hallinto-oikeuden 30.11.2016 antaman vuosikirjapäätöksen (KHO:2016:193) mukaisesti yhtenä mielivaltaisen väkivallan intensiteetin arviointi-

indikaattorina tarkastellaan sitä, miten aseellinen selkkaus vaikuttaa asukkaiden päivittäiseen elämään. Arviossa kiinnitetään huomiota esimerkiksi siihen, miten julkiset palvelut, liikenne, kaupankäynti ja teollisuus toimivat. Tässä ohjeistuksessa päivittäiseen elämään liittyvä arvio perustuu paikallisiin uutislähteisiin sekä kansainvälisten järjestöjen raportointiin. Arvioissa on annettu painoarvoa erityisesti siihen, miten aseellinen selkkaus on vaikuttanut julkisten palveluiden toimivuuteen.

2.2. Keskeisten lähteiden esittely

ACLED (The Armed Conflict Location & Event Data Project) on avoimiin lähteisiin perustuva aineisto, joka tilastoi muun muassa Afganistanissa raportoidut poliittiset väkivallanteot ja protestit sekä niiden tapahtuma-ajankohdat, osapuolet, sijainnit, kuolonuhrit ja tekotavat. Tietokanta sisältää Afganistanissa yllämainittuihin kategorioihin kuuluvat teot 1.1.2017 lähtien. Tiedot päivitetään viikon välein. Aineistoa kerätään sekä darin- että englanninkielisistä uutisista ja sosiaalisen median lähteistä. Ennen Talibanin valtaannousua useimmin viitatuksi lähteeksi olivat Afganistanin puolustusministeriö ja Talibanin Voice of Jihad- sivusto. Joulukuusta 2021 ACLED on toiminut yhteistyössä Afghan Peace Watch -järjestön (APW) kanssa, joka käyttää lähteinä uutisten ja sosiaalisen median lisäksi Afganistanissa toimivia yhteyshenkilöitä, kuten journalisteja ja aktivisteja. Lisätietoa ACLEDin Afganistanin kohdalla käyttämästä metodologiasta täällä: <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acled-and-apw-report/>

Afganistanissa ei ole tehty kattavaa väestönlaskentaa, joten maan väkiluvusta ei ole saatavilla tarkkoja tietoja. **Afganistanin aiemman hallinnon tilastoviranomainen NSIA (National Statistics and Information Authority)** julkaisi aiemmin omia arvioitaan Afganistanin eri paikkakuntien väkiluvusta. Talibanin asettama hallinto ei ole toistaiseksi julkaissut väkilukuarvioita. Afganistanin eri alueiden väkilukuja arvioitaessa on ollut käytössä myös kansainvälisiä väkilukuarvioita tekevän LandScanin paikkakuntakohtaiset väkilukutilastot. CSO:n ja LandScanin väkilukuarviot eroavat jonkin verran toisistaan. Yhdysvaltain Afganistanin sotilasoperaatiota valvova viranomainen SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction) on käyttänyt LandScan-lukuja omassa raportoinnissaan.

Landscan-luvut on julkaistu 30.1.2019 ilmestyneessä SIGAR:in Afganistanin konfliktin seurantaraportissa. **SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction)** 30.1.2019. Quarterly Report to the United States Congress. <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-01-30qr.pdf>
<https://www.nsia.gov.af:8080/wp-content/uploads/2019/06/Final-Population-13971>.

YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumisto UNOCHA julkaisee säännöllisesti raportin Afganistanin humanitaarisesta tilanteesta ja lukuja Afganistanin sisäisesti siirtymään joutuneista. Raportit: <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/documents/document-type/humanitarian-programme-cycle> Sisäisesti siirtymään joutuneet: <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

YK:n turvallisuusneuvosto julkaisee säännöllisesti YK:n pääsihteerin raportin Afganistanin tilanteesta, jossa raportoidaan turvallisuusvälikohtausten ja konfliktin aiheuttamien siviiliuhrien määrästä koko maan tasolla:
<https://unama.unmissions.org/secretary-general-reports>

3. Mielivaltaista väkivaltaa kuvaavat tasot

Käsillä olevan ohjeistuksen oikeudellinen perusta esitellään tarkemmin asiakirjassa Turvapaikanhakijoiden kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelystä ja ratkaisemisesta (MIGDno-2020-751). Asiakirjassa esiteltujen, oikeuslähteisiin pohjautuvien kriteerien pohjalta ja saatavilla olevan maatiedon valossa on arvioitu Afganistanin eri alueilla esiintyvää aseellisesta selkkauksesta aiheutuvaa mielivaltaista väkivaltaa. Alueiden turvallisuustilannetta ja mielivaltaisen väkivallan tasoa arvioidaan neliportaista asteikkoa käyttäen, jolloin mielivaltaisen väkivallan aste voi olla äärimmäisen korkea, korkea, keskitasoa, jolloin alueella esiintyy mielivaltaista väkivaltaa tai sellainen, jossa aseellinen selkkaus ei aiheuta todellista vaaraa siviilihenkilölle.

Vain sellaisissa tapauksissa, kun tietyllä alueella esiintyvän mielivaltaisen väkivallan aste on äärimmäisen korkea, voidaan toissijaisen suojelun myöntämisen edellytysten UlkL 88 § 1. mom. 3 kohdan perusteella katsoa täytyvän henkilökohtaisiin olosuhteisiin katsomatta pelkän kotipaikkakunnan perusteella. Tällöin katsotaan, että hakija olisi vaarassa joutua kärsimään vakavaa haittaa pelkästään kotialueelleen palaamisen takia. Kaikissa muissa tapauksissa edellytetään jonkinasteista henkilökohtaista väkivallan uhkaa. Mitä matalammalla asteella kotipaikalla esiintyvän aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan arvioidaan olevan, sitä enemmän hakijan henkilökohtaisissa olosuhteissa täytyy olla sellaisia seikkoja, jotka ovat omiaan asettamaan hänet todelliseen vaaraan kärsiä mielivaltaisesta väkivallasta johtuvaa vakavaa haittaa palatessaan kotipaikkakunnalleen.

4. Mielivaltaisen väkivallan aste alueittain

4.1 Badakshan

Badakshanin maakunnan ohjeistus päivitetty 21.2.2023.

4.1.1 Oikeudellinen arvio

Badakhshanin maakunta kuului raportoitujen turvallisuusvälikohtausten perusteella tarkasteltavan ajanjakson aikana (1.9.2021-4.11.2022) Afganistanin levottomimpien maakunnan joukkoon. Ennen Talibanin valtaannousua Badakshan oli turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna maan keskitasolla. Konfliktiperusteinen väkivalta on kuitenkin myös Badakshanissa laskenut Talibanin valtaannousun jälkeen. Turvallisuusvälikohtaukset keskittyivät tarkasteltavan ajanjakson aikana erityisesti Faizabadin ja Yaftali Soflan piirikuntiin. Niissä oli pääosin kyse Talibanin ja NRF:n välillä käydyistä taisteluista ja Talibanin siviileitä vastaan kohdistamasta väkivallasta. Siviiliuhreja aiheuttivat maakunnassa etenkin Talibanin siviileitä vastaan kohdistama väkivalta, jonka motiivina oli mm. syytökset NRF-yhteyksistä ja Talibanin asettamien erilaisten

moraali- ja pukeutumissäännösten rikkominen. Badakshanin maakunta on tasolla neljä ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto arvioi aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan asteen olevan maakunnassa seuraavanlainen:

1. Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Badakshanin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi äärimmäisen korkea ja joista kotoisin olevien hakijoiden kohdalla toissijaisen suojelun edellytykset täytyisivät UlkL 88 § 1 mom. 3 kohdan nojalla pelkästään alueella oleskelun myötä.
2. Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Badakshanin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi korkea.
3. Maahanmuuttovirasto katsoo, että **koko Badakshanin maakunnassa esiintyy** aseellisesta selkkauksesta johtuvaa mielivaltaista väkivaltaa, jonka aste ei yllä korkealle tasolle.
4. Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Badakshanin maakunnassa ei ole alueita**, joissa siviilihenkilön ei olisi todellista vaaraa joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa.

4.1.2 Maafieto

Badakhshanin vuoristoinen maakunta sijaitsee Afganistanin koillisosassa Tadžikistanin, Kiinan ja Pakistanin valtioiden rajalla.¹ Badakhshanin maakunnan arvioitu väkiluku on 1,1 -1, 4 miljoonaa. Badakhshanin pääkaupunki on Faizabad.² Badakhshanin suurin etninen ryhmä ovat tadjikit ja toiseksi suurin uzbekit³.

Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita⁴. Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.⁵

Panjshirin maakunnassa aktivoitui pian Kabuln valtauksen jälkeen Panjshirin vastarintaliike (National Resistance Front, NRF). Ryhmää johtaa Tadžikistanista käsin Talibania vastaan 1990-luvulla taistelleen mujahid-komentaja Ahmad Shah Massoudin poika Ahmad Massoud. NRF tekee hyökkäyksiä etenkin Panjshirin ja Baghlanin maakunnissa, mutta on enenevässä määrin aktiivinen myös Koillis-Afganistanin maakunnissa Badakhshanissa ja Takharissa.⁶

¹ EASO 2021, s. 101-102.

² EUAA 2022a, s. 88.

³ EUAA 2022a, s. 89.

⁴ UNGA/SC 2022, s. 1, BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

⁵ RULAC 7.3.2022.

⁶ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022, 7.12.2022; VOA 1.11.2021; The Diplomat 15.12.2021.

Afghanistan Freedom Front (AFF) on ollut vastuussa kolmesta Talibanin vastaisesta hyökkäyksestä Badakhshanin maakunnassa vuonna 2022⁷.

ACLED-konfliktitietokannan tilastoinnin mukaan vuosina 2020-2021 Badakhshan oli Afganistanin keskitasolla turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna. Vuonna 2022 Badakhshanista on kuitenkin tullut yksi Afganistanin levottomimmista alueista. Marraskuuhun 2022 mennessä Badakhshanissa tapahtui Afganistanin maakunnista viidenneksi eniten turvallisuusvälikohtauksia.⁸ Taliban-liike käynnisti lokakuussa 2022 laajoja NRF-vastarintaryhmän vastaisia operaatioita Badakhshanin Tadzhiistanin valtion rajalla sijaitsevilla piirikunnissa. Talibanin ja Tadzhiistanin välit ovat kireät, sillä monia NRF:n jäseniä oleskelee Tadzhiistanissa.⁹

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on kuitenkin otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatomijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Väkivaltaisuuksista saatava raportointi on erityisen puutteellista harvaan asutuilla alueilla suurempien kaupunkien ulkopuolella.¹⁰

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Badakhshanissa 208 turvallisuusvälikohtausta. Niistä 54 oli Faizabadissa, 21 Wardujissa, 14 Baharakissa ja 14 Jormissa. Raportoidut väkivaltaisuudet olivat valtaosin Taliban-liikkeen ja Afganistanin aiemman hallinnon välisiä taisteluita.¹¹

ACLED raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Badakhshanissa 16 turvallisuusvälikohtausta, joista viisi oli Faizabadissa. Lopuista väkivaltaisuuksista neljä oli Yaftali Soflassa käytyjä taisteluita pääasiassa Talibanin ja NRF:n välillä, kolme välikohtausta Ishkashimissa ja yksittäiset aseelliset yhteenotot NRF:n ja Talibanin välillä Baharakissa 11.10.2022, Koran wa Monjanissa 25.10.2022 ja Darwaz Payinissa 27.12.2021 sekä yksi lääkärin kidutustapaus Kishmissä 25.11.2021.¹²

4.11. mennessä vuonna 2022 ACLED on raportoinut Badakhshanissa 107 turvallisuusvälikohtausta, mikä on Afganistanin maakunnista viidenneksi suurin määrä. Väkivaltaisuuksista 61 oli pääasiassa Talibanin ja NRF:n välisiä taisteluita, 32 siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja ja 14 räjähdyskuja. Kolmessa tapauksessa tekijänä oli Afghanistan Freedom Front (AFF). Väkivaltaisuuksista 30 tapahtui Faizabadissa, kymmenen Yaftali Soflassa, yhdeksän Raghistanissa, kahdeksan aseellista yhteenottoa Arghanjkhwassassa, kahdeksan välikohtausta Kuhistanissa, viisi välikohtausta Kishmissä, neljä välikohtausta Koran wa Monjanissa, neljä aseellista yhteenottoa Shighnanissa, kolme Talibanin ja NRF:n välistä taistelua Tagabissa, kaksi välikohtausta Baharakissa ja Jormissa kussakin, kaksi siviilejä vastaan kohdistettua väkivallantekoa Darwaz Balassa, Shahri Bozorgissa sekä Shohadassa kussakin sekä kaksi Talibanin ja NRF:n välistä taistelua Wakhanissa ja Yawanissa kussakin. Argon piirikunnassa raportoitiin yksi

⁷ ACLED 2022.

⁸ ACLED 2022.

⁹ ICG 2022.

¹⁰ ACLED & APW 14.4.2022.

¹¹ ACLED 2023.

¹² ACLED 2022.

Talibanin-vastainen räjähdys 19.10.2022. Darayimin piirikunnassa raportoitiin yksi Taliban-ryhmien välinen aseellinen yhteenotto 6.6.2022. Ishkashimin piirikunnassa raportoitiin yksi Talibanin tyttöjä vastaan kohdistama pahoinpitely 15.9.2022. Khashin piirikunnassa raportoitiin yksi tuntemattomaksi jääneen tahon aseellinen hyökkäys Talibanin jäseniä vastaan 30.6.2022. Khwahanin piirikunnassa raportoitiin yksi aseellinen yhteenotto Talibanin ja NRF:n välillä 27.10.2022. Shikin piirikunnassa raportoitiin yksi aseellinen yhteenotto Talibanin ja NRF:n välillä 3.10.2022. Yamganin piirikunnassa raportoitiin yksi Taliban-ryhmien välinen aseellinen yhteenotto 23.3.2022.¹³

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.¹⁴ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdyskuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.¹⁵

ACLED-konfliktitietokannan raportoinnin mukaan Badakhshanissa on kertynyt useita siviiliuhreja vuoden 2022 aikana. Siviiliuhreja on kertynyt mm. seuraavanlaisten välikohtausten seurauksena: Taliban-joukot pidättivät ja kiduttivat 11 NRF-yhteyksistä syytettyä siviiliä Kishmissä 30.3.2022, kaksi opiskelijaa kuoli Taliban-komentajien välisen kiistan yhteydessä Raghistanissa 28.2.2022, Taliban-taistelijat ampuivat kuoliaksi moskeijassa rukoilemassa olleen miehen ja haavoittivat toista Shahri Bozorgissa 12.4.2022, Taliban-taistelijat pahoinpitelivät useita häihin osallistuneita naisia Faizabadissa 15.6.2022, 4-5 ihmistä haavoittui tienvarsipommin räjähdyksessä Faizabadissa 10.8.2022.¹⁶

Badakhshanin maakuntaa ei mainita niiden alueiden joukossa, jotka kärsivät Afganistanissa kaikkein eniten räjähdysasteista¹⁷.

Vuonna 2021 Badakhshanista lähti 15 610 konfliktin vuoksi maan sisäisesti siirtymään joutunutta. 30.10.2021 jälkeen YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumisto UN OCHA ei ole raportoinut uusista konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista Badakhshanissa.¹⁸

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Badakhshanin maakunta kuuluu humanitaarisen tilanteen vakavuutta koskevassa viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan väestöstä (arviolta 1,4 miljoonaa) 500 000 avun tarpeen arvioidaan olevan toiseksi vakavimmalla ja 429 000 kaikkein kriittisimmällä tasolla. Kokonaisuudessaan avun tarpeessa arvioidaan olevan 928 000 ihmistä, mikä on 18 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdyssä arviossa.¹⁹

¹³ ACLED 2022.

¹⁴ UNGA/SC 2.2.2022.

¹⁵ UNGA/SC 15.6.2022.

¹⁶ ACLED 2023.

¹⁷ UNOCHA 2022, s. 17.

¹⁸ UNOCHA 4.12.2022.

¹⁹ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

Badakhshan on tasolla neljä ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, ja tilanteen arvioidaan pysyvän yhtä vakavana myös kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona²⁰. Badakhshanissa on vuoden 2022 aikana esiintynyt Afganistanin maakunnista kaikkein eniten tuhkarokkotapauksia²¹.

4.2 Baghlan

Baghlanin maakunnan ohjeistus päivitetty 9.11.2022.

4.2.1 Oikeudellinen arvio

Baghlanin maakunta kuului raportoitujen turvallisuusvälikohtausten perusteella tarkastelujakson (1.9.2021-12.8.2022) aikana maan kolmen levottomimman joukkoon. Konfliktiperusteinen väkivalta on kuitenkin myös Baghlanissa laskenut Talibanin valtaannousun jälkeen noin 49 %. Ennen Talibanin valtaannousua väkivalta keskittyi maakunnassa Poli Khomrin ja Baghlani Jadidin piirikuntiin. Talibanin valtaannousun jälkeen levottomimmiksi alueiksi ovat vastarintatoiminnan myötä nousseet aiemmin rauhallisina pysyneet Andarab, Khost wa Farang ja Dih Salah. Baghlan on Pansjhirin ohella Talibanin-vastaisen vastarinnan keskus. NRF on tehnyt useita hyökkäyksiä viikossa Talibania vastaan etenkin Andarabin piirikunnassa, jossa Talibanin ja NRF:n välinen konflikti on myös aiheuttanut Baghlanin piirikunnista eniten haittaa siviileille. Toistuvia taisteluita on esiintynyt myös Dih Salahissa, Khost wa Farangissa ja Poli Hisarissa. Baghlanin maakunnassa rekisteröitiin uusia sisäisesti siirtymään joutuneita Afganistanin maakunnista toisiksi eniten vuoden 2022 alkupuoliskolla.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto arvioi aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan asteen olevan maakunnassa seuraavanlainen:

5. Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Baghlanin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi äärimmäisen korkea ja joista kotoisin olevien hakijoiden kohdalla toissijaisen suojelun edellytykset täytyisivät UlkL 88 § 1 mom. 3 kohdan nojalla pelkästään alueella oleskelun myötä.
6. Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Baghlanin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi korkea.
7. Maahanmuuttovirasto katsoo, että **koko Baghlanin maakunnassa esiintyy** aseellisesta selkkauksesta johtuvaa mielivaltaista väkivaltaa, jonka aste ei yllä korkealle tasolle.
8. Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Baghlanin maakunnassa ei ole alueita**, joissa siviilihenkilön ei olisi todellista vaaraa joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa.

²⁰ IPC 2022.

²¹ WHO 5.12.2022.

4.2.2 Maafieto

Baghlanin maakunta sijaitsee Afganistanin koillisosassa Kabulista Mazari Sharifin kaupunkiin johtavan valtatievarrella.²² Baghlanin maakunnan väkiluvun arvioidaan olevan noin 1-1,3 miljoonaa. Maakunnan pääkaupunki on Poli Khomri. Loput Baghlanin piirikunnat ovat Andarab, Baghlani Jadid/ Baghlan Markazi, Borka, Dahanayi Ghor, Dih Salah, Dushi, Farang wa Gharu, Gozargahi Nur, Khinjan, Khost wa Farang, Khwaja Hijran/Jalga, Nahrin, Poli Hisar ja Tala wa Barfak. Baghlanin johtava etninen ryhmä ovat tadzikit, joiden jälkeen suurimpia ryhmiä ovat pashtut ja hazarat. Lisäksi maakunnassa asuu uzbekkeja ja tataareja.²³

Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita²⁴. Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.²⁵

Taliban sai Baghlanissa nopeasti useita piirikuntia hallintaansa toukokuussa 2021 käynnistämässään hyökkäyksessä ja lopulta myös maakunnan pääkaupungin Poli Khomrin 10.8.2021 kuukausia kestäneiden taisteluiden ja piirityksen jälkeen²⁶. Noin viikko maakunnan valtauksen jälkeen Andarabin laakson asukkaat nousivat kapinaan ja häätivät Taliban-taistelijat alueelta, mutta Taliban lähetti lisäjoukkoja alueelle ja sai sen keskusalueet nopeasti jälleen hallintaansa vastarintatoiminnan siirryttyä syrjäisemmille laakson alueille. National Resistance Front tekee näiltä vuoristoalueilta hyökkäyksiä Taliban-kohteita vastaan ja vetäytyy vuorille piiloon Talibanin alueelle lähettämiä lisäjoukkoja.²⁷

Panjshirin maakunnassa aktivoitui pian Kabulin valtauksen jälkeen Panjshirin vastarintaliike (*National Resistance Front*, NRF). Ryhmä johtaa Tadzikistanista käsin Talibania vastaan 1990-luvulla taistelleen mujahid-komentaja Ahmad Shah Massoudin poika Ahmad Massoud. NRF tekee hyökkäyksiä etenkin Panjshirin ja Baghlanin maakunnissa.²⁸ NRF pystyi toteuttamaan kesällä 2022 useita hyökkäyksiä viikossa Talibania vastaan²⁹. Taliban-liike on kohdannut kevään ja kesän 2022 aikana enenevässä määrin vaikeuksia pyrkiessään estämään NRF:n hyökkäykset Panjshirissa ja Andarabissa³⁰. Taliban-liikkeen ja NRF:n välinen konflikti on YK:n ihmisoikeustarkkailijan mukaan aiheuttanut eniten haittaa siviileille Panjshirin maakunnassa sekä Andarabin piirikunnassa Baghlanissa³¹.

Erityisesti Andarabin piirikunnassa NRF:n kanssa käynnissä ollut konflikti on saanut Talibanin turvautumaan alueella kollektiivisiin rankaisukeinoihin, kuten joukkopidätyksiin, mielivaltaisiiin tappoihin, kidutuksiin, kotietsintöihin ja ulkonaliikkumiskieltoihin³². Talibanin raportoitiin myös ajaneen satoja asukkaita

²² EASO 2021, s. 118-119.

²³ EASO 2022, s. 94.

²⁴ UNGA/SC 2022, s. 1, BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

²⁵ RULAC 7.3.2022.

²⁶ NYT 10.8.2021, CTC-Sentinel 2021, s. 49-52.

²⁷ ICG 12.8.2022.

²⁸ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021; The Diplomat 15.12.2021; ICG 12.8.2022.

²⁹ ICG 12.8.2022.

³⁰ ISW 7.9.2022.

³¹ OHCHR 6.9.2022.

³² OHCHR 6.9.2022, s. 8.

kodeistaan Andarabissa, Dih Salahissa ja Poli Hisarissa NRF:n ja Talibanin välisten taisteluiden kiihdyttyä touko- ja kesäkuussa 2022. Taliban rajoittaa Andarabin laakson piirikuntien telekommunikaatioyhteyksiä tarkoituksenaan estää tiedon saamista alueelta.³³

NRF:n lisäksi myös *Afghanistan Freedom Front* -vastarintaryhmä on aktiivinen Baghlanin maakunnassa³⁴. ACLED-konfliktitietokannan mukaan ryhmä teki vuonna 2022 Talibanin-vastaisia hyökkäyksiä erityisesti Khost wa Farangin piirikunnassa³⁵.

Taliban ei ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa. Aiemmin ISKP:n vaikutusvalta rajoittui Kabulin lisäksi vain muutamaani maakuntiin.³⁶ Talibanin valtaannousun jälkeen ainoa ISKP:n liittynyt tapaus Baghlanissa on ollut Talibanin 23.7.2022 Poli Khomrissa tekemä ratsia järjestön kohdetta vastaan. Ratsiaan liittyneessä tulitaistelussa raportoitiin kertyneen tuntematon määrä siviiliuhreja.³⁷

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Baghlanin maakunnassa esiintyvien turvallisuusvälikohtausten määrä oli Afganistanin keskitasolla vuosina 2020 ja 2021. Ennen Talibanin valtaannousua väkivaltaisuuDET keskittyivät vahvasti Poli Khomrin ja Baghlani Jadidin piirikuntiin. Talibanin valtaannousun jälkeen Baghlanista on kuitenkin vuoden 2022 aikana tullut yksi Afganistanin levottomimmista maakunnista, koska Baghlan on Panjshirin ohella Talibanin-vastaisen vastarinnan keskus. Elokuuhun mennessä vuonna 2022 Baghlanissa esiintyi Panjshirin jälkeen eniten väkivaltaisuuksia.³⁸

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Vihamielinen toimintaympäristö on heikentänyt toimittajien mahdollisuutta raportoida puolueettomasti mielenosoituksista ja poliittisesta väkivallasta.³⁹

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Baghlanissa 336 turvallisuusvälikohtausta, joista 162 oli Poli Khomrissa ja 47 Baghlani Jadidissa. Väkivaltaisuuksista 265 oli taisteluita, 54 räjähdyskuja, 25 ilmaiskuja ja 21 siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja. Raportoidut väkivaltaisuuDET olivat valtaosin Taliban-liikkeen ja Afganistanin aiemman hallinnon välisiä taisteluita.

ACLED raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Baghlanissa 32 turvallisuusvälikohtausta, joista 22 oli taisteluita ja kymmenen oli tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja. Taistelut olivat Talibanin ja NRF:n välisiä tai Talibanin keskinäisiä välienselvittelyjä. Siviilejä vastaan kohdistettu väkivalta oli Talibanin joukkojen tai tuntemattomien tekijöiden yksittäisiä

³³ RFE/RL 7.6.2022.

³⁴ SIGA 2022.

³⁵ ACLED 2022.

³⁶ UNAMA 17.11.2021.

³⁷ ACLED 2022.

³⁸ ACLED 2022.

³⁹ ACLED & APW 14.4.2022.

henkilöitä vastaan kohdistamia toimia. Välikohtauksista 12 tapahtui Andarabin piirikunnassa ja ne koostuivat pääasiassa NRF:n ja Talibanin välisistä taisteluista.⁴⁰

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-12.8.2022 Baghlanissa 170 turvallisuusvälikohtausta, mikä on Panjshirin jälkeen kaikista Afganistanin maakunnista toiseksi suurin määrä. Levottomimmiksi alueiksi ovat vastarintatoiminnan myötä nousseet aiemmin rauhallisina pysyneet Andarab, Khost wa Farang ja Dih Salah. Väkivaltaisuuksista 45 oli Khost wa Farangissa, 43 Andarabissa, 40 Poli Khomrissa, 22 Dih Salahissa ja 11 Poli Hisarissa. Väkivaltaisuuksista 107 oli taisteluja (joista 55 Talibanin ja NRF:n välillä, 12 tapauksessa hyökkääjä tuntematon ja seitsemän Talibanin ja AFF:n välillä), 58 siviilejä vastaan kohdistettuja tekoja ja neljä enimmäkseen tuntemattomiksi jääneiden tekijöiden toteuttamia räjähdyskuja. Lisäksi Taliban teki ilmaiskun NRF:ää vastaan Andarabissa 18.2.2022.⁴¹

Suurin osa NRF:n ja Talibanin välisistä taisteluista vuonna 2022 on käyty Andarabin piirikunnassa. Toistuvia taisteluja on esiintynyt myös Dih Salahissa, Khost wa Farangissa ja Poli Hisarissa. Talibanin ja AFF:n väliset taistelut ovat yhtä Dih Salahissa 14.7.2022 käytyä yhteenottoa lukuun ottamatta tapahtuneet Khost wa Farangissa. Baghlani Jadidissa esiintyi kaksi tuntemattomien tekijöiden hyökkäystä Talibania vastaan 22.-23.3. Muuten piirikunta on pysynyt rauhallisena. Borkassa ja Nahrinissa on ollut yksittäisiä Talibanin ja NRF:n välisiä yhteenottoja. Ainoa tapaus Dahanayi Ghorissa oli aseistetun henkilön, joka myöhemmin liittyi NRF:ään, hyökkäys Talibanin jäseniä vastaan 4.1.2022.⁴²

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.⁴³ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdyskuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.⁴⁴

ACLED-konfliktitietokannan raportoinnin mukaan Baghlanissa on kertynyt huomattava määrä siviiliuhreja vuoden 2022 aikana. Oikeudenloukkauksia on kohdistettu etenkin NRF:n tukialueilla asuviin siviileihin mm. seuraavien välikohtausten seurauksena: Talibanin-taistelijat tappoivat NRF:n jäseniä hoitaneen lääkärin Dih Salahissa 15.2.2022. Taliban-taistelijat raahasivat ainakin 12 siviiliä kodeistaan ja kiduttivat heitä Andarabissa 16.2.2022. Talibanin jäsenet pidättivät 40 NRF-yhteyksistä syytettyä miestä, joista kymmentä he pahoinpitelivät vakavasti, Khost wa Farangissa 16.4.2022. Lapsi haavoittui Taliban-taistelijoiden luodeista Poli Hisarissa 22.5.2022. Taliban-taistelijat teloittivat neljä NRF-yhteyksistä syytettyä siviiliä Andarabissa 7.6.2022. Taliban-taistelijat pidättivät ja kiduttivat kotietsintöjen yhteydessä noin 30 NRF-yhteyksistä syytettyä siviiliä Khost wa Farangissa 13.7.2022. Taliban-taistelijat

⁴⁰ ACLED 2022.

⁴¹ ACLED 2022.

⁴² ACLED 2022.

⁴³ UNGA/SC 2.2.2022.

⁴⁴ UNGA/SC 15.6.2022.

tappoivat nuoren pojan NRF:n kanssa käytyjen taisteluiden seurauksena tehtyjen kotietsintöjen aikana Dih Salahissa 20.7.2022.⁴⁵

Siviilivahinkoja on kertynyt myös seuraavissa tapauksissa: Kaksi siviiliä kuoli ja kaksi haavoittui kranaatinsirpaleen räjähdettyä Poli Khomrissa 16.1.2022. Talibanin ratsiassa ISKP:n kohdetta vastaan Poli Khomrin keskusta-alueella 23.7.2022 raportoitiin kertyneen useita siviiliuhreja.⁴⁶

Lisäksi Talibanin väkivallan kohteeksi on joutunut entisen hallinnon virkamiehiä ja sotilaita, kansalaisaktivisteja ja moraalirikoksista syytettyjä.⁴⁷

Vuonna 2021 Baghlanin maakunnasta lähti 52 604 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä oli Afganistanin kaikista maakunnista viidenneksi eniten. Valtaosa pakeni ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021.⁴⁸

30.6. mennessä vuonna 2022 Baghlanista on lähtenyt 763 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on Sari Polin jälkeen toiseksi eniten koko maassa. Siirtymään joutuneet pakenivat huhtikuussa Dih Salahista Poli Khomriin.⁴⁹

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Baghlan kuuluu humanitaarisen tilanteen vakavuutta käsittelevässä viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa keskitasolle. Maakunnan arvioidusta 1,3 miljoonan väestöstä 372 000 avun tarpeen luokitellaan olevan toiseksi korkeimmalla tasolla ja 338 000 keskitasolla. Yhteensä Baghlanissa oli alkuvuonna 2022 humanitaarisen avun tarpeessa 609 000 ihmistä, mikä oli 45 % enemmän edellisvuoteen verrattuna.⁵⁰ Bakhtar-uutistoimisto raportoi kesäkuussa 2022 avun tarpeessa olevien määrän maakunnassa nousseen 800 000 ihmiseen⁵¹.

Baghlan on luokiteltu keskitasolle ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, ja tilanteen arvioidaan pysyvän samana kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona⁵². Afganistanissa on puhjennut useita tautiepidemioita, joista etenkin ripulitaudit ja tuhkarokko ovat päässeet leviämään Baghlanissa⁵³.

4.3 Balkh

Balkhin maakunnan ohjeistus päivitetty 15.8.2022.

4.3.1 Oikeudellinen arvio

Balkhin maakunnassa konfliktiperusteinen väkivalta on laskenut merkittävästi Talibanin valtaannousun jälkeen. Turvallisuusvälikohtausten määrä on laskenut Balkhissa noin 87 % verrattuna vuoden 2021 ensimmäiseen kahdeksaan kuukauteen. Maakunnassa esiintyi silti vielä levottomuuksia. Balkhin

⁴⁵ ACLED 2022.

⁴⁶ ACLED 2022.

⁴⁷ ACLED 2022.

⁴⁸ UNOCHA 25.9.2022.

⁴⁹ UNOCHA 25.9.2022.

⁵⁰ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

⁵¹ Bakhtar News Agency 16.6.2022.

⁵² IPC 2022.

⁵³ WHO 15.9.2022

maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrät olivat tarkastelujakson (1.9.2021-17.6.2022) aikana maan keskitasoa. Välikohtaukset keskittyivät erityisesti Mazari Sharifin kaupunkiin ja niissä oli pääosin kyse hyökkäyksistä yksittäisiä ihmisiä vastaan sekä Talibanin ja NRF-ryhmän välillä käydyistä taisteluista ja ISKP:n suorittamista räjähdyskuista. Siviiliuhreja aiheuttivat maakunnassa erityisesti ISKP:n tekemät useat räjähdyskudet, jotka olivat kohdistettu shiiaväestönosaa vastaan. Talibanin valtaannousun jälkeen joitakin ihmisiä pakeni Marmolista Heratin kaupunkiin. Valtaosa Balkhin maakunnan teollisuustuotannosta pysähtyi Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen aiheuttaen laajaa työttömyyttä. Balkhissa ruokaturvattomuus ja aliravitsemus on keskimääräistä vakavammalla tasolla verrattuna muihin Afganistanin maakuntiin.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto arvioi aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan asteen olevan maakunnassa seuraavanlainen:

9. Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Balkhin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi äärimmäisen korkea ja joista kotoisin olevien hakijoiden kohdalla toissijaisen suojelun edellytykset täytyisivät UlkL 88 § 1 mom. 3 kohdan nojalla pelkästään alueella oleskelun myötä.
10. Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Balkhin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi korkea.
11. Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Mazari Sharifin kaupungissa esiintyy** aseellisesta selkkauksesta johtuvaa mielivaltaista väkivaltaa, jonka aste ei yllä korkealle tasolle.
12. Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **muualla Balkhin maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä näiltä alueilta tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla UlkL 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

4.2.2 Maafieto

Balkhin maakunta sijaitsee Afganistanin pohjoisosassa Tadzikistanin, Turkmenistanin ja Uzbekistanin valtioiden rajalla. Balkhin maakunnan väkiluvuksi on arvioitu noin 1,5 miljoonaa. Balkhin pääkaupunki on Mazari Sharif, jonka asukasmäärä on arviolta 500 000. Muut Balkhin piirikunnat ovat Balkh, Charbulak, Charkint, Chimal, Dawlatabad, Dihdadi, Kaldar/ Shahrak Hairatan, Kholm, Kishinda, Marmal, Nahri Shahi, Shulgara, Shurtipa ja Zari.⁵⁴ Balkh on etnisesti moninainen maakunta, jonka väestö koostuu pashtuista, uzbekista, hazaroista tadzikeista, turkmeeneista, aimaqeista, balucheista ja arabeista.⁵⁵

Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa. Tämä johti edellisen kansainvälisen yhteisön tunnustaman hallinnon, Afganistanin islamilaisen tasavallan romahtamiseen.⁵⁶

⁵⁴ EASO 2021, s. 125-126.

⁵⁵ EASO 2021, s. 125.

⁵⁶ BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

Vaikka yksikään valtio ei ole tunnustanut Talibanin asettamaa hallintoa, "Afganistanin islamilaista emiraattia", on se käytännössä, de facto Afganistanin hallinto, kun se asetti syyskuussa 2021 "valtionhoitajahallintonsa", ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita.⁵⁷ Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.⁵⁸

Viimeiset kansainväliset joukot vetäytyivät Balkhista, kun saksalaissotilaat luovuttivat maakunnassa sijainneen tukikohtansa Afganistanin kansallisen armeijan ANDSF-joukoille kesäkuussa 2021. Taliban-liike sai Balkhin maakunnassa hallintaansa useita alueita kesän 2022 aikana käydyissä raskaissa taisteluissa. Tämä mahdollisti hyökkäyksen Mazari Sharifin kaupunkiin, jota puolustivat viralliset ANDSF-joukot Pohjois-Afganistanissa vaikutusvaltaisen sotapäällikkö Abdul Rashid Dostumin komentamina.⁵⁹ Mazari Sharif kaatui Talibanin hallintaan 14.8.2022 kansallisen armeijan antauduttua ja tuhansien sotilaiden paettua maakunnasta.⁶⁰

Taliban ei ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa. Aiemmin ISKP:n vaikutusvalta rajoittui Kabulin lisäksi vain muutamiin maakuntiin.⁶¹ Afganistan-tutkija Antonio Giustozzin mukaan Talibanin ISKP:n vastaiset toimet ovat keskittyneet kaupunkeihin, joissa ISKP on tehnyt terrori-iskuja eli erityisesti Kabuliin ja Jalalabadiin.⁶² ISKP on tehnyt Mazari Sharifin kaupungissa keväällä 2022 useita shiiaväestönosaa vastaan kohdistettuja terrori-iskuja.⁶³

Balkhissa sijaitsee NRF-joukkojen (*National Resistance Front*, NRF) tukikohta, mutta NRF:n toiminta ei ole erityisesti keskittynyt sinne.⁶⁴ Sotapäällikkö Atta Mohammad Nurille uskolliset asejoukot ovat jatkaneet Mazari Sharifissa taistelua Taliban-liikettä vastaan.⁶⁵ Jawzjanin maakunnasta käsin toimivan Wolf Unit -ryhmän on myös raportoitu hyökänneen Talibania vastaan Balkhin maakunnassa.⁶⁶

Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen aseelliseen konfliktiin liittyvä väkivalta on vähentynyt Afganistanissa huomattavasti. YK raportoi aikavälillä 19.8.-31.12.2021 koko Afganistanissa tapahtuneen 985 turvallisuusvälikohtausta, mikä oli 91 prosenttia vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2020. Välikohtauksista 75 prosenttia tapahtui Afganistanin itäisissä, keskisissä, eteläisissä ja läntisissä maakunnissa. Balkh ei kuulunut YK:n mukaan niihin alueisiin, joissa väkivaltaisuuksia tapahtui eniten.⁶⁷ 1.1.-21.5.2022 välillä YK raportoi Afganistanissa 2105 turvallisuusvälikohtausta, mikä on merkittävästi

⁵⁷ UNGA/SC 2.2.2022, s. 1.

⁵⁸ RULAC 7.3.2022.

⁵⁹ CTC-Sentinel 2021, s. 49-53.

⁶⁰ The Guardian 14.8.2022.

⁶¹ UNAMA 17.11.2021.

⁶² RUSI 4.1.2022.

⁶³ UNGA/SC 15.6.2022.

⁶⁴ The Diplomat 15.12.2021, UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021.

⁶⁵ RFE/RL 27.4.2022; ACLED 28.4.2022.

⁶⁶ ACLED 28.4.2022; ISW 9.3.2022.

⁶⁷ UNGA/SC 2.2.2022.

vähemmän edellisvuoteen verrattuna, jolloin YK raportoi samalla ajanjaksolla jopa 11 945 väkivaltaisuutta⁶⁸

Väkivaltaisuuksien määrä on ACLED-konfliktitietokannan mukaan laskenut Balkhissa merkittävästi Talibanin valtaannousun jälkeen.⁶⁹ Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on kuitenkin otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen.⁷⁰

Talibanin jäsenten on raportoitu liikkeen valtaannousun jälkeen tappaneen Balkhin maakunnassa entisiä Afganistanin kansallisten turvallisuusjoukkojen jäseniä.⁷¹ Taliban-liike tai tuntemattomaksi jääneet tekijät ovat myös tappaneet ja kiduttaneet Balkhin maakunnassa poliittisesti aktiivisia naisia.⁷² Taliban-taistelijoiden on lisäksi raportoitu häätäneen Mazari Sharifissa Qubat al-Islam - asuinalueella asuneita hazaroita pois kodeistaan.⁷³

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Balkhin maakunnassa 434 turvallisuusvälikohtausta, joista 277 oli taisteluita tai muita aseellisia yhteenottoja, 138 räjähdekuja ja 19 siviilejä vastaan kohdistettua väkivaltaa. Raportoidut väkivaltaisuudet olivat valtaosin Taliban-liikkeen ja Afganistanin aiemman hallinnon turvallisuusjoukkojen välisiä taisteluita. ACLED raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Balkhin maakunnassa 15 turvallisuusvälikohtausta, joista 14 oli Mazari Sharifin kaupungissa.⁷⁴

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-17.6.2022 Balkhin maakunnassa 41 turvallisuusvälikohtausta, joista 25 oli siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja, kymmenen oli taisteluita tai muita aseellisia yhteenottoja ja kuusi räjähdekuja. Väkivaltaisuuksista 31 oli Mazari Sharifin kaupungissa.⁷⁵

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–15.2.2022 koko Afganistanissa aiheutuneen 1153 siviiliuhria, joista 397 oli kuolonuhreja.⁷⁶ ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.⁷⁷ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdekuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.⁷⁸

⁶⁸ UNGA/SC 15.6.2022.

⁶⁹ ACLED 2022.

⁷⁰ ACLED & APW 14.4.2022.

⁷¹ OHCHR 2022.

⁷² The Guardian 5.11.2021; UNSC 23.6.2022.

⁷³ HRW 22.10.2021.

⁷⁴ ACLED 2022.

⁷⁵ ACLED 2022.

⁷⁶ OHCHR 4.3.2022.

⁷⁷ UNGA/SC 2.2.2022.

⁷⁸ UNGA/SC 15.6.2022.

Mazari Sharifin kaupungissa kertyi huomattava määrä siviiliuhreja useissa ISKP:n tekemissä terrori-iskuissa huhti- ja toukokuussa 2022. ISKP iski 21.4.2022 ensin Mazari Sharifin kaupungissa sijaitsevaan shiiamoskeijaan, joka on yksi keskeisimmistä hazaroiden kokoontumispaikoista alueella. Rukousten aikana tehdyssä iskussa kuoli ainakin 31 ihmistä ja haavoittui 87.⁷⁹ ISKP iski Mazari Sharifissa uudelleen 29.4.2022 kahteen minibussiin asennetuilla räjähteillä, jotka aiheuttivat ainakin 11 ihmisen kuoleman ja 17 haavoittumisen.⁸⁰ Mazari Sharifissa räjähti 25.5.2022 jälleen kolme minibusseihin asetettua pommia, joista kaksi oli hazaroiden asuinalueella. Iskuissa kuoli ainakin yhdeksän ja haavoittui 15.⁸¹

Vuonna 2019 siviiliuhrien kokonaismäärä Balkhissa oli UNAMA:n mukaan 277, joista 108 oli kuolleita ja 169 haavoittuneita, mikä oli Afganistanin maakunnista 12. suurin määrä. Siviiliuhreja aiheuttivat etenkin maataistelut, räjähdyskudut ja kohdistetut murhat.⁸²

Vuonna 2021 Balkhin maakunnasta pakeni konfliktin vuoksi maan sisäisesti 7504 ihmistä. Heistä 7364 pakeni ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021. Talibanin valtaannousun jälkeen ainoastaan 140 ihmistä pakeni Marmolista Heratin kaupunkiin aikavälillä 16.8-30.11.2021. Marraskuun 2021 jälkeen ei ole raportoitu konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista.⁸³

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Balkhin maakunta kuuluu useimpien Afganistanin alueiden lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta mittaavassa viisiportaisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta kahden miljoonan väestöstä 516 000 ihmisen avun tarpeen arvioidaan olevan äärimmäinen ja 826 000 asukkaan humanitaarisen avun tarpeen olevan vakava. Kokonaisuudessaan avun tarpeessa arvioidaan olevan 1,3 miljoonaa ihmistä, mikä on 33 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdyssä arvioissa.⁸⁴

Valtaosa Balkhin maakunnan teollisuustuotannosta pysähtyi Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen aiheuttaen laajaa työttömyyttä.⁸⁵ Balkh on tasolla neljä ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, ja tilanteen arvioidaan pysyvän yhtä vakavana myös kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona.⁸⁶ Ruoan saannin epävarmuus koskee myös Mazari Sharifin kaupunkialuetta.⁸⁷ Balkhin maakunnan terveysviranomaisten mukaan Pohjois-Afganistanissa sairaalahoitoon tuotiin kesäkuussa 2022 päivittäin keskimäärin sata vakavasti aliravittua vauvaa ja lasta, mikä oli viranomaisten arvion mukaan 50 % aiempaa enemmän. Aliravitsemus on lisääntynyt muun muassa taloudellisen tilanteen heikkenemisestä seuranneen työttömyyden ja köyhyyden takia.⁸⁸

⁷⁹ BBC 21.4.2022.

⁸⁰ Tolo News 29.4.2022.

⁸¹ Khaama Press 26.5.2022.

⁸² UNAMA 02/2020, s. 94.

⁸³ UN OCHA 3.7.2022.

⁸⁴ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

⁸⁵ Hasht e Subh 16.10.2021.

⁸⁶ IPC 2022.

⁸⁷ FSC 2022.

⁸⁸ Ariana News 19.6.2022.

Balkh on ainoa maakunta Afganistanissa, jossa toisen asteen tyttökoulut ovat pystyneet jatkamaan toimintaansa Talibanin asettaman hallinnon maaliskuussa 2022 tekemän, tyttöjen koulutusta rajoittavan linjauksen jälkeen. Balkhissa toimivat tyttökoulut kohtaavat kuitenkin sulkupaineita Talibanin taholta muun muassa rangaistuksena tiukkojen pukeutumissääntöjen noudattamatta jättämisestä.⁸⁹

4.4 Bamiyan

Bamiyanin maakunnan ohjeistus päivitetty 15.8.2022.

4.4.1 Oikeudellinen arvio

Bamiyanin maakunnan turvallisuustilanne on ollut jo pitkään rauhallinen. Maakunnan tilanne on säilynyt rauhallisena myös Talibanin valtaannousun jälkeen. Maakunnassa tapahtui tarkastelujakson (1.9.2021-17.6.2022) aikana vain kuusi välikohtausta. Niissä oli pääosin kyse Talibanin sisäisistä aseellisista välienselvittelyistä. Suuri osa välikohtauksista tapahtui Bamiyanin kaupungissa. 10.7.2021 jälkeen ei ole raportoitu uusista konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista Bamiyanin maakunnassa. Sen sijaan Bamiyaniin oli siirtynyt 30.6.2022 mennessä kaikista suurin määrä sisäisesti siirtyneitä verrattuna muihin Afganistanin maakuntiin. Bamiyanin maakunnassa 89 prosentilla perheistä ei ollut lainkaan tulonlähdeä, mikä oli Afganistanin maakunnista kaikkein suurin ilman toimeentuloa elävien ihmisten osuus.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Bamiyan maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Bamiyanista tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla UlkL 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

4.4.2 Maatieto

Bamiyanin maakunnan arvioitu asukasmäärä on 486 928. Maakunnan pääkaupunki on Bamiyan. Loput piirikunnat ovat: Kahmard, Panjab, Shibar, Sighan, Waras ja Yakawlang.⁹⁰ Enemmistö Bamiyanin asukkaista on hazaroita. Maakunnassa asuu lisäksi tadzikkeja, pashtuja ja sayedeja. Valtaosa Bamiyanin asukkaista on shiiamuslimeja.⁹¹

Ruotsin Maahanmuuttoviraston maatieteraportissa haastatellun kansainvälisen kansalaisjärjestön edustajan mukaan kansainvälisten järjestöjen edustajat pystyvät nyt kulkemaan suurimmalla osalla Afganistanin valtateistä kohtaamatta ongelmia ainakaan päiväsaikaan liikuttaessa. Pienemmillä teillä on suurempi riski kulkea taisteluista jääneiden räjähdesaasteiden vuoksi. Talibanin kerrotaan ylläpitävän valtateillä tarkastuspisteitä, joilla taistelijat ajoittain käyttäytyvät väkivaltaisesti, mutta tästä huolimatta järjestön edustajan mukaan teillä liikkumisessa ei ole ollut suurempia ongelmia Talibanin valtaannousun jälkeen.⁹²

⁸⁹ HRW 27.4.2022.

⁹⁰ EASO 2021, s. 137.

⁹¹ EASO 2021, s. 137-138.

⁹² Migrationsanalys 29.4.2022, s. 30.

Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa. Tämä johti edellisen kansainvälisen yhteisön tunnustaman hallinnon, Afganistanin islamilaisen tasavallan romahtamiseen.⁹³ Vaikka yksikään valtio ei ole tunnustanut Talibanin asettamaa hallintoa, "Afganistanin islamilaista emiraattia", on se käytännössä, de facto Afganistanin hallinto, kun se asetti syyskuussa 2021 "valtionhoitajahallintonsa", ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita.⁹⁴ Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.⁹⁵

Taliban ei ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa.⁹⁶ ISKP:n tekemien iskujen ja Talibanin ISKP:n vastaisten operaatioiden perusteella Bamiyan ei kuitenkaan kuulu niihin maakuntiin, joissa järjestön toiminta on laajimmillaan.⁹⁷

Myöskään Panjshirin vastarintaliikkeen (NRF) toiminta ei ole keskittynyt ensisijaisesti Bamiyanin maakunnan alueelle.⁹⁸

Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen aseelliseen konfliktiin liittyvä väkivalta on vähentynyt Afganistanissa huomattavasti. YK raportoi aikavälillä 19.8.-31.12.2021 koko Afganistanissa tapahtuneen 985 turvallisuusvälikohtausta, mikä oli 91 prosenttia vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2020. Välikohtauksista 75 prosenttia tapahtui Afganistanin itäisissä, keskisissä, eteläisissä ja läntisissä maakunnissa. Bamiyan ei kuulunut YK:n mukaan niihin alueisiin, joissa väkivaltaisuuksia tapahtui eniten.⁹⁹ 1.1.-21.5.2022 välillä YK raportoi Afganistanissa 2105 turvallisuusvälikohtausta, mikä on merkittävästi vähemmän edellisvuoteen verrattuna, jolloin YK raportoi samalla ajanjaksolla jopa 11 945 väkivaltaisuutta.¹⁰⁰

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen.¹⁰¹

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Bamiyan kuuluu Afganistanissa rauhallisimpina pysyneiden alueiden joukkoon. Väkivaltaisuuksien määrä on pysynyt Bamiyanissa matalana Talibanin valtaannousun jälkeen.¹⁰² Talibanin valtaannousun jälkeiset väkivaltaisuudet Bamiyanissa ovat pääosin koostuneet Taliban-liikkeen sisäisistä aseellisista välienselvittelyistä, joissa Talibanin

⁹³ BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

⁹⁴ UNGA/SC 2.2.2022, s. 1.

⁹⁵ RULAC 7.3.2022.

⁹⁶ UNAMA 17.11.2021.

⁹⁷ EASO 1/2022, s. 59.

⁹⁸ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021, The Diplomat 15.12.2021.

⁹⁹ UNGA/SC 2.2.2022.

¹⁰⁰ UNGA/SC 15.6.2022.

¹⁰¹ ACLED & APW 14.4.2022.

¹⁰² ACLED 2022.

keskusjohto on pyrkinyt syrjäyttämään ja riisumaan liikkeen paikalliset hazarataustaiset jäsenet aseista.¹⁰³

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Bamiyanin maakunnassa kymmenen valtiollisten turvallisuusjoukkojen ja Taliban-liikkeen välistä yhteenottoa, joista suurin osa oli Kahmardissa kesällä 2021 käytyjä taisteluita. ACLED raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Bamiyanin maakunnassa kaksi turvallisuusvälikohtausta, jotka molemmat tapahtuivat marraskuussa Bamiyanin piirikunnassa. Toisessa tapauksessa Taliban-taistelijat tekivät vahinkoa paikassa, jossa aiemmin sijaitsivat Taliban-liikkeen vuonna 2001 räjäyttämät buddha-patsaat, ja toinen tapaus oli Taliban-taistelijoiden sisäinen yhteenotto.¹⁰⁴

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-17.6.2022 Bamiyanin maakunnassa neljä turvallisuusvälikohtausta, joista kolme oli Bamiyanin piirikunnassa ja yksi Panjabissa. Selkkauksista kolme oli Taliban-joukkojen sisäisiä kiistoja, kun taas neljännessä tapauksessa Talibanin tiedustelupalvelu pidätti 11 tyttöjen koulunkäynnin rajoituksia vastustanutta naista Bamiyanin yliopistolla.¹⁰⁵

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.¹⁰⁶ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdysiskuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.¹⁰⁷

ACLED raportoi yhden tai kahden siviilin haavoittuneen Talibanin komentajien välisessä kiistassa Bamiyanin piirikunnan keskuksessa 4.11.2021.¹⁰⁸

UNAMA:n mukaan Bamiyanissa kertyi vuonna 2019 Afganistanin alueista toiseksi vähiten siviiliuhreja. Vuoden 2019 siviiliuhrien kokonaismäärä Bamiyanissa oli UNAMA:n mukaan viisi, joista kolme oli kuolleita ja kaksi haavoittuneita. Siviiliuhrin aiheuttivat taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.¹⁰⁹ *Resolute Support* -joukkojen tilastoinnin mukaan Bamiyanissa kertyi 5-30 siviiliuhria (sisältäen kuolleet ja haavoittuneet) vuonna 2019.¹¹⁰

Bamiyanin maakunnasta pakeni vuonna 2021 jopa 91 140 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä oli Kunduzin jälkeen toiseksi suurin määrä koko Afganistanissa. YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumisto UN OCHA ei ole 10.7.2021 jälkeen raportoinut uusista konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista Bamiyanissa.¹¹¹

¹⁰³ Hasht e Subh 5.6.2022.

¹⁰⁴ ACLED 2022.

¹⁰⁵ ACLED 2022.

¹⁰⁶ UNGA/SC 2.2.2022.

¹⁰⁷ UNGA/SC 15.6.2022.

¹⁰⁸ ACLED 2021.

¹⁰⁹ UNAMA 02/2020, s. 94.

¹¹⁰ SIGAR 30.4.2020, s. 69; SIGAR 30.1.2020, s. 71; SIGAR 30.10.2019, s. 75.

¹¹¹ UNOCHA 24.7.2022.

30.6. mennessä vuonna 2022 Bamiyaniin on tullut 6265 maan sisäisestä siirtymään joutunutta, mikä on kaikista Afganistanin maakunnista selvästi suurin määrä. Siirtymään joutuneet pakenivat Sari Polin Balkhabissa kesäkuussa 2022 käytyä taisteluita Yakawlangin piirikuntaan.¹¹²

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Bamiyanin maakunta kuuluu useimpien Afganistanin alueiden lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta mittaavassa viisiportaisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta 659 000 väestöstä 167 000 ihmisen avun tarpeen arvioidaan olevan äärimmäinen ja 234 000 asukkaan humanitaarisen avun tarpeen arvioidaan olevan vakava. Kokonaisuudessaan avun tarpeessa arvioidaan olevan 401 000 ihmistä, mikä on 22 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdyssä arviossa.¹¹³

Bamiyan on tasolla neljä ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, mutta tilanteen odotetaan paranevan asteikon keskitasolle kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona.¹¹⁴ IOM:n keväällä 2022 tekemän arvion mukaan Bamiyanin maakunnassa 89 prosentilla perheistä ei ollut lainkaan tulonlähdettä, mikä oli Afganistanin maakunnista kaikkein suurin ilman toimeentuloa elävien ihmisten osuus. Bamiyanissa lisäksi 92 prosentilla yhteisön jäsenistä ei ollut varaa peruselintarvikkeisiin, mikä oli myös suurin osuus Afganistanin maakunnista.¹¹⁵

4.5 Daikondi

Daikondin maakunnan ohjeistus päivitetty 15.8.2022.

4.5.1 Oikeudellinen arvio

Daikondin maakunnan turvallisuustilanne on ollut jo pitkään rauhallinen verrattuna maan aktiivisiin konfliktialueisiin. Maakunnan tilanne on säilynyt rauhallisena myös Talibanin valtaannousun jälkeen. Väkivaltaisuuksien määrä on laskenut Daikondissa etenkin Gizabin piirikunnassa. Maakunnassa tapahtui tarkastelujakson (1.9.2021-17.6.2022) aikana yksittäisiä välikohtauksia, joista suurin osa keskittyi Nilin piirikuntaan. Välikohtauksissa oli kyse pääosin väkivallasta siviileitä vastaan. Siviiliuhreja aiheutui Talibanin siviileihin kohdistaman väkivallan seurauksena, mutta myös taisteluista jääneiden räjähdesaasteiden räjähdettyä. Taliban on häätänyt kodeistaan satoja hazarataustaisia perheitä Gizabin piirikunnan useissa kylissä sekä Nawamishin alueella Helmandin ja Daikondin rajalla. Daikondi on tasolla neljä ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, ja tilanteen odotetaan pysyvän yhtä vakavana myös kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Daikondin maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään

¹¹² UNOCHA 24.7.2022.

¹¹³ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

¹¹⁴ IPC 2022.

¹¹⁵ IOM 2022, s. 21-24.

aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Daikondista tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla UlkL 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta

4.5.2 Maatieto

Daikondin maakunta sijaitsee Afganistanin vuoristoisessa keskiosassa. Daikondin väkiluku on arviolta 507 610. Maakunnan pääkaupunki on Nili. Loput Daikondin piirikunnat ovat Gizab/Pato, Ishtarlai, Kajran, Khadir, Kiti, Miramor, Sangi Takht ja Shahrstan.¹¹⁶ Enemmistö Daikondin asukkaista on hazaroita. Maakunnassa asuu lisäksi pashtuja, balucheja ja sayedeja.¹¹⁷

Ruotsin Maahanmuuttoviraston maatietoraportissa haastatellun kansainvälisen kansalaisjärjestön edustajan mukaan kansainvälisten järjestöjen edustajat pystyvät nyt kulkemaan suurimmalla osalla Afganistanin valtateistä kohtaamatta ongelmia ainakaan päiväsaikaan liikuttaessa. Pienemmillä teillä on suurempi riski kulkea taisteluista jääneiden räjähdesaasteiden vuoksi. Talibanin kerrotaan ylläpitävän valtateillä tarkastuspisteitä, joilla taistelijat ajoittain käyttäytyvät väkivaltaisesti mutta tästä huolimatta järjestön edustajan mukaan teillä liikkumisessa ei ole ollut suurempia ongelmia Talibanin valtaannousun jälkeen.¹¹⁸

Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa. Tämä johti edellisen kansainvälisen yhteisön tunnustaman hallinnon, Afganistanin islamilaisen tasavallan romahtamiseen.¹¹⁹ Taliban-liike sai Daikondin maakunnan hallintaansa 14.8.2022 ilman taisteluja, kun paikalliset viranomaiset päättivät antautua.¹²⁰ Vaikka yksikään valtio ei ole tunnustanut Talibanin asettamaa hallintoa, "Afganistanin islamilaista emiraattia", on se käytännössä, de facto Afganistanin hallinto, kun se asetti syyskuussa 2021 "valtionehoitajahallintonsa", ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita.¹²¹ Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.¹²²

Taliban ei ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa.¹²³ ISKP:n tekemien iskujen ja Talibanin ISKP:n vastaisten operaatioiden perusteella Daikondi ei kuitenkaan kuulu niihin maakuntiin, joissa järjestön toiminta on laajimmillaan.¹²⁴

Panjshirin vastarintaliikkeen NRF:n toiminta ei ole ensisijaisesti keskittynyt Daikondiin.¹²⁵ ACLED-konfliktitietokanta on raportoinut Daikondin maakunnassa

¹¹⁶ EASO 2021, s 142-143.

¹¹⁷ EASO 2021, s. 143.

¹¹⁸ Migrationsanalys 29.4.2022, s. 30.

¹¹⁹ BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

¹²⁰ AAN 2021.

¹²¹ UNGA/SC 2.2.2022, s. 1.

¹²² RULAC 7.3.2022.

¹²³ UNAMA 17.11.2021.

¹²⁴ EASO 1/2022, s. 59.

¹²⁵ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021, The Diplomat 15.12.2021.

yksittäisiä NRF:n ja Afghanistan Freedom Frontin hyökkäyksiä Taliban-liikettä vastaan.¹²⁶

Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen aseelliseen konfliktiin liittyvä väkivalta on vähentynyt Afganistanissa huomattavasti. YK raportoi aikavälillä 19.8.-31.12.2021 koko Afganistanissa tapahtuneen 985 turvallisuusvälikohtausta, mikä oli 91 prosenttia vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2020. Välikohtauksista 75 prosenttia tapahtui Afganistanin itäisissä, keskisissä, eteläisissä ja läntisissä maakunnissa. Daikondi ei kuulunut YK:n mukaan niihin alueisiin, joissa väkivaltaisuuksia tapahtui eniten.¹²⁷ 1.1.-21.5.2022 välillä YK raportoi Afganistanissa 2105 turvallisuusvälikohtausta, mikä on merkittävästi vähemmän edellisvuoteen verrattuna, jolloin YK raportoi samalla ajanjaksolla jopa 11 945 väkivaltaisuutta.¹²⁸

Väkivaltaisuuksien määrä on ACLED-konfliktitietokannan mukaan laskenut Daikondissa etenkin Gizabin piirikunnassa.¹²⁹ Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on kuitenkin otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen.¹³⁰

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Daikondissa 55 turvallisuusvälikohtausta, joista 43 oli Gizabissa. Raportoidut väkivaltaisuudet olivat valtaosin Taliban-liikkeen ja Afganistanin aiemman hallinnon välisiä taisteluita. ACLED raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Daikondissa seitsemän turvallisuusvälikohtausta. ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-17.6.2022 Daikondissa 10 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat enimmäkseen Nilissä siviilejä vastaan tehdyistä väkivallanteoista.¹³¹

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.¹³² Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdyskuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.¹³³

Amnesty Internationalin tutkimuksen mukaan Taliban-taistelijat tappoivat Daikondissa 11 Afganistanin armeijan sotilasta heidän antautumisensa jälkeen 30.8.2022. Sotilaat olivat paenneet Khadirin piirikuntaan, kun Taliban-liike oli vallannut Daikondin maakunnan keskuksen 14.8.2022. Lisäksi kaksi siviiliä kuoli

¹²⁶ ACLED 2022.

¹²⁷ UNGA/SC 2.2.2022.

¹²⁸ UNGA/SC 15.6.2022.

¹²⁹ ACLED 2022.

¹³⁰ ACLED & APW 14.4.2022.

¹³¹ ACLED 2022.

¹³² UNGA/SC 2.2.2022.

¹³³ UNGA/SC 15.6.2022.

välikohtauksessa Taliban-taistelijoiden tulitettua väkijoukkoa. Uhrit olivat etniseltä taustaltaan hazaroita.¹³⁴

Acled-konfliktitietokannan mukaan Daikondin maakunnassa on Talibanin valtaannousun jälkeen turvallisuusvälikohtauksissa siviiliuhreja aiheutunut esimerkiksi seuraavanlaisten välikohtausten seurauksena: Taliban-taistelijat pahoinpitelivät kahdeksan maan sisäisesti siirtymään joutunutta, jotka yrittivät palata koteihinsa Gizabissa 19.12.2021. Kaksi lasta kuoli ja kahdeksan haavoittui taisteluiden jäljiltä maahan jääneen miinan räjähdettyä Gizabissa 15.12.2021. Talibanin jäsenten ajama auto ajoi hazarataustaisen lääkärin päälle tappaen hänet Daikondin maakunnassa 8.3.2022. Talibanin taistelijat ovat lisäksi pahoinpidelleet Daikondissa useita entisten turvallisuusjoukkojen jäsenten perheenjäseniä ja Talibanin toimintaa kritisoineita aktivisteja.¹³⁵

Vuonna 2019 Daikondissa kertyi UNAMA:n mukaan Afganistanin alueista kuudenneksi vähiten siviiliuhreja. Siviiliuhrien kokonaismäärä oli Daikondissa 70, joista 44 oli kuolleita ja 26 haavoittuneita. Siviiliuhreja aiheuttivat etenkin räjähdyskamat, maataistelut ja ilmaiskut.¹³⁶

Daikondin maakunnasta lähti 19 943 maan sisäisesti siirtymään joutunutta vuonna 2021, joista 19 198 pakeni Gizabin piirikunnasta. Gizabista sisäisesti siirtymään joutuneista 15 922 pakeni ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021 ja 3206 aikavälillä 16.8.-30.11.2021. Marraskuun 2021 jälkeen YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumisto UN OCHA ei ole raportoinut uusista konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista Daikondissa. Daikondin maakuntaan saapui vuonna 18 778 maan sisäisesti siirtymään joutunutta vuonna 2021. Heistä 12 646 pakeni Nilin piirikuntaan ja 6132 Kitin piirikuntaan Gizabista.¹³⁷

Human Rights Watchin mukaan Taliban-liike hääti syyskuussa 2021 ainakin 2800 hazaraa kotialueiltaan Gizabin piirikunnan 15 eri kylästä. Syyskuussa 2021 Taliban-liike määräsi myös 400 perhettä lähtemään kodeistaan Nawamishin piirikunnassa Helmandin ja Daikondin maakuntien rajalla.¹³⁸

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Daikondin maakunta kuuluu useimpien Afganistanin alueiden lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta mittaavassa viisiportaisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta noin 687 000 väestöstä 196 000 ihmisen avun tarpeen arvioidaan olevan äärimmäinen ja 314 000 asukkaan humanitaarisen avun tarpeen olevan vakava. Kokonaisuudessaan Daikondissa avun tarpeessa arvioidaan olevan 510 000 ihmistä, mikä on 33 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdyssä arviossa.¹³⁹ Daikondi on tasolla neljä ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, ja tilanteen odotetaan pysyvän yhtä vakavana myös kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona.¹⁴⁰

¹³⁴ AI 5.10.2021.

¹³⁵ ACLED 2022.

¹³⁶ UNAMA 02/2020, s. 94.

¹³⁷ UNOCHA 24.7.2022.

¹³⁸ HRW 22.10.2022.

¹³⁹ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

¹⁴⁰ IPC 2022.

Helmandin rajalla sijaitsevassa Nawamishin piirikunnassa on puhjennut koleraepidemia heinäkuussa 2022.¹⁴¹

4.6 Faryab

Faryabin maakunnan ohjeistus päivitetty 21.2.2023.

4.6.1 Oikeudellinen arvio

Faryabin maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrä on tarkasteltavan ajanjakson (1.9.2021-4.11.2022) aikana laskenut noin 91 % verrattuna Talibanin valtaannousua edeltävään aikaan. Ennen Talibanin valtaannousua Faryab kuului ACLED-konfliktitietokannan raportoinnin mukaan Afganistanin levottomimpien maakuntien joukkoon. Välikohtauksista suuri osa sijoittui Talibanin valtaannousun jälkeen Maimanan kaupunkiin, mutta yksittäisiä välikohtauksia tapahtui melko tasaisesti myös muissa maakunnan piirikunnissa. Välikohtauksissa oli pääosin kyse Talibanin ja NRF:n välillä käydyistä taisteluista ja Talibanin siviileitä vastaan kohdistamasta väkivallasta. Siviiliuhreja Faryabin maakunnassa aiheuttivat mm. Talibanin siviileitä vastaan kohdistama väkivalta ja maaperään jääneet räjähteet. Talibanin raportoituihin pakkosiirtäneen Khwaja Sabzpushin asukkaita kodeistaan elokuussa 2022. Faryabin maakunta kuuluu tasolle neljä ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikoilla ja tilanteen arvioidaan pysyvän yhtä vakavana myös seuraavan puolen vuoden aikana.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Faryabin maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Faryabista tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla UlkL 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

4.6.2 Maafieto

Faryabin maakunta sijaitsee Afganistanin luoteisosassa Turkmenistanin valtion rajalla.¹⁴² Faryabin väkiluvuksi arvioidaan 1,2 - 1,5 miljoonaa. Maakunnan pääkaupunki on Maimana. Muut Faryabin piirikunnat ovat Almar, Andkhoi, Bilchiragh, Dawlatabad, Gorziwan, Khan Charbagh, Khwaja Sabzpush, Kuhistan, Pashtun Kot, Qaisar, Qaramqol, Qorghon ja Shirin Tagab. Osa lähteistä on katsonut myös Badghisiin kuuluvan Ghormachin piirikunnan olevan osa Faryabia.¹⁴³ Faryab on uzbekkienemmistöinen maakunta. Lisäksi maakunnassa asuu tadzikkeja, aimageja, pashtuja, hazaroita, mogholeita ja muita pienempiä etnisiä ryhmiä.¹⁴⁴

Maimanan kaupunki ja Faryabin maakunta kaatuivat pitkään jatkuneen saarron ja kiivaiden taisteluiden jälkeen lopulta Talibanin hallintaan 14.8.2022

¹⁴¹ Khaama Press 14.7.2022.

¹⁴² EASO 2021, s. 154-156.

¹⁴³ EUAA 2022, s. 109-110.

¹⁴⁴ EUAA 2022, s. 110.

mennessä¹⁴⁵. Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita¹⁴⁶. Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.¹⁴⁷

Taliban ei ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa. Aiemmin ISKP:n vaikutusvalta rajoittui Kabulin lisäksi vain muutamiin maakuntiin.¹⁴⁸ Insitute for the Study of War -ajatuspajan mukaan ISKP:n arvioidaan vahvistuneen vuoden 2022 aikana Pohjois-Afganistanissa¹⁴⁹. ISKP:n epäiltiin vastanneen Taliban-komentajan teloituksesta Dawlatabadissa 20.10.2021 sekä erään lähteen mukaan myös Talibanin-vastaisesta hyökkäyksestä Shirin Tagabissa 28.10.2021. Muusta ISKP:n toiminnasta ei ole raportoitu Faryabissa Talibanin valtaannousun jälkeen.¹⁵⁰

Faryabia ei mainita niiden maakuntien joukossa, joihin NRF:n toiminta on ensisijaisesti keskittynyt.¹⁵¹ NRF on kuitenkin tehnyt Faryabin maakunnassa neljä hyökkäystä loka-marraskuussa 2021 sekä viisi hyökkäystä vuoden 2022 puolella¹⁵².

Ennen Taliban-liikkeen valtaannousua vuosina 2020 ja 2021 Faryab kuului ACLED-konfliktitietokannan raportoinnin mukaan Afganistanin levottomimpien maakuntien joukkoon. Aktiivisia taisteluita käytiin Qaisarissa, Khwaja Sabzpushissa, Almarissa, Maimanassa, Shirin Tagabissa, Pashtun Kotissa ja Dawlatabadissa. Talibanin valtaannousun jälkeen turvallisuusvälikohtaukset ovat huomattavasti vähentyneet Faryabissa.¹⁵³

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on kuitenkin otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatomijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Erityisesti väkivaltaisuuksia voi jäädä raportoimatta Afganistanin harvaan asutuilla alueilla suurempien asutuskeskusten ulkopuolella.¹⁵⁴

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Faryabissa 279 turvallisuusvälikohtausta, joista 178 oli taisteluja, 45 ilmaiskuja, 34 räjähdyskuja ja 22 tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja. Väkivaltaisuuksista 63 oli Qaisarissa, 48 Maimanassa, 35 Pashtun Kotissa, 34 Almarissa, 28 Shirin Tagabissa, 19 Khwaja

¹⁴⁵ CTC-Sentinel 2021; NYT 18.8.2021.

¹⁴⁶ UNGA/SC 2022, s. 1, BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

¹⁴⁷ RULAC 7.3.2022.

¹⁴⁸ UNAMA 17.11.2021.

¹⁴⁹ ISW 1.6.2022.

¹⁵⁰ ACLED 2022.

¹⁵¹ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021, The Diplomat 15.12.2021.

¹⁵² ACLED 2022.

¹⁵³ ACLED 2022.

¹⁵⁴ ACLED & APW 14.4.2022.

Sabzpushissa ja 17 Dawlatabadissa. Väkivaltaisuudet olivat pääasiassa Talibanin ja valtiollisten turvallisuusjoukkojen välisiä yhteenottoja.¹⁵⁵

Aikavälillä 1.9.-31.12.2021 ACLED raportoi Faryabissa 12 turvallisuusvälikohtausta, joista kuusi oli taisteluita ja kuusi tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja. Tapauksista kuusi oli Maimanan kaupungissa, joista neljä oli siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja ja kaksi Talibanin ja NRF:n välisiä taisteluita. Lisäksi ACLED on kirjannut yhden tuntemattomassa sijainnissa Faryabin maakuntaa käydyin NRF:n ja Talibanin välisen taistelun Maimanaan. ISKP oli vastuussa Dawlatabadissa 20.10.2021 tapahtuneesta Taliban-komentajan teloituksesta sekä erään lähteen mukaan Talibania vastaan tehdystä hyökkäyksestä Shirin Tagabissa 28.10.2021. NRF puolestaan oli vastuussa Shirin Tagabissa 27.10.2021 tapahtuneesta hyökkäyksestä Talibania vastaan sekä Maimanassa tehdystä kolmesta hyökkäyksestä 28.10.-3.11.2021 välillä.¹⁵⁶

Vuonna 2022 ACLED on raportoinut 4.11. mennessä 28 turvallisuusvälikohtausta. Välikohtauksista yhdeksän tapahtui Maimanassa, kolme Gorziwanissa, kolme Almarissa, kolme Shirin Tagabissa, kaksi Andkhoissa, kaksi Kuhistanissa, kaksi Pashtun Kotissa, kaksi Qaisarissa, yksi taistelu Dawlatabadissa ja Bilchiraghissa kussakin. Välikohtauksista 11 oli taisteluita, seitsemän tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja ja kaksi räjähdyskuja. Taistelut olivat joko NRF:n tai tuntemattomaksi jääneen tahon hyökkäyksiä Talibania vastaan tai eri Taliban-ryhmien välisiä kiistoja.¹⁵⁷

Faryabissa on Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen 15.8.2021 uutisoitu kertyneen useita siviiliuhreja mm. seuraavanlaisissa tapauksissa: Taliban-taistelijat joukkoraikasivat kaksi tyttöä Andkhoissa 12.11.2021, Taliban-taistelijat kiduttivat arabitaustaisia henkilöitä syytettyinä ISKP-yhteyksistä Faryabin maakunnassa 8.12.2021, kolme lasta kuoli ja yksi haavoittui maaperään taisteluiden seurauksena jääneen kranaatinsirpaleen räjähdettyä Qaisarissa 22.4.2022, Taliban ampui kuoliaaksi siviilin, joka yritti ajaa tarkastuspisteen ohi pysähtymättä Pashtun Kotissa 15.1.2022, Talibanin jäsenet pahoinpitelivät ja tappoivat heimonvanhimman maakiistan takia Gorziwanissa 4.2.2022.¹⁵⁸

Faryab ei kuulu Afganistanissa räjähdeseasteista kaikkein eniten kärsiviin maakuntiin.¹⁵⁹ Maakunnassa on kuitenkin vuonna 2022 kertynyt maaperään taisteluiden jäljiltä jääneiden räjähteiden aiheuttamia siviiliuhreja¹⁶⁰.

Vuonna 2021 Faryabista lähti 28 902 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä oli Afganistanin maakunnista yhdeksänneksi suurin määrä.¹⁶¹ YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumisto UN OCHA ei ole 29.9.2021 jälkeen raportoinut uusista konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista Faryabissa¹⁶².

¹⁵⁵ ACLED 2022.

¹⁵⁶ ACLED 2022.

¹⁵⁷ ACLED 2022.

¹⁵⁸ ACLED 2023.

¹⁵⁹ UNOCHA 2022, s. 17.

¹⁶⁰ ACLED 2022.

¹⁶¹ UNOCHA 16.10.2022.

¹⁶² UNOCHA 16.10.2022.

Talibanin raportoitiin kuitenkin pakkosiirtäneen Khwaja Sabzpushin asukkaita kodeistaan elokuussa 2022¹⁶³.

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Faryab kuuluu enemmistön Afganistanin maakuntien lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta käsittelevässä viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta 1,5 miljoonan väestöstä 458 000 avun tarpeen luokitellaan olevan kaikkein korkeimmalla tasolla ja 602 000 toiseksi kriittisimmällä tasolla. Yhteensä Faryabissa on humanitaarisen avun tarpeessa 1,1 miljoonaa ihmistä, mikä on 14 % enemmän edellisvuoteen verrattuna.¹⁶⁴

Faryab on luokiteltu toiseksi korkeimmalle kriisitasolle ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla ja tilanteen arvioidaan pysyvän yhtä vakavana kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona¹⁶⁵.

4.7 Ghazni

Ghaznin maakunnan ohjeistus päivitetty 22.6.2022.

4.7.1 Oikeudellinen arvio

Ghaznin maakunnan turvallisuustilanne on Talibanin valtaannousun jälkeen ollut rauhallinen verrattuna maan aktiivisiin konfliktialueisiin. Turvallisuusvälikohtausten määrä on laskenut Ghaznissa yli 95 % verrattuna vuoden 2021 ensimmäiseen kahdeksaan kuukauteen. Maakunnassa tapahtui tarkastelujakson (1.9.2021 - 31.3.2022) aikana vain yksittäisiä välikohtauksia. Niissä oli pääosin kyse Talibanin tai tuntemattomaksi jääneen aseellisen ryhmän hyökkäyksistä yksittäisiä ihmisiä vastaan, mutta myös räjähdesaasteiden räjähtämisistä. Taistelut ovat Ghaznissa pitkälti päättyneet. Suuri osa välikohtauksista tapahtui Ghaznin kaupungissa, mutta yksittäisiä välikohtauksia tapahtui myös Giron, Muqurin ja Dih Yakin piirikunnissa. Myös siviiliuhrien määrä on maakunnassa laskenut huomattavasti verrattuna Talibanin valtaannousua edeltävään aikaan. Siviiliuhreja aiheutui lähinnä taisteluista jääneiden räjähdesaasteiden räjähdettyä, mutta mahdollisesti myös Talibanin siviileihin kohdistaman väkivallan seurauksena. Ghaznin kaupungin ulkopuolella infrastruktuuri on taistelujen jäljiltä vaurioitunutta ja monilla ihmisillä ei ole pääsyä peruspalveluihin, kuten puhtaaseen veteen, terveydenhoitoon ja koulutukseen.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Ghaznin maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Ghaznista tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla Ulkl 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

4.7.2 Maatieto

Ghaznin maakunta sijaitsee Afganistanin kaakkoisosassa Kabulista Kandahariin johtavan valtatievarrella. Ghazni jakautuu 19 piirikuntaan. Ghaznin väkiluku on arviolta 1,3 – 1,5 miljoonaa. Maakunnan pääkaupunki on Ghazni, jonka

¹⁶³ ACLED 2022.

¹⁶⁴ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

¹⁶⁵ IPC 2022.

asukaslukuksi arvioidaan noin 179 000 - 203 000. Ghaznin väestö koostuu pääasiassa pashtuista ja hazaroista, jotka muodostavat yhdessä suurimman osan maakunnan asukeista. Lisäksi maakunnassa asuu tadzikkeja sekä pienempiä väestöryhmiä, kuten bayateja, sayedeja ja sikhejä.¹⁶⁶

Taliban sai koko Ghaznin maakunnan hallintaansa kesällä 2020 alkaneessa valtausoperaatiossa. Afganistan Analyst Networkin mukaan maakunnan piirikuntien keskuksista Ajristan, Giro, Khogiani, Rashidan ja Zana Khan olivat olleet kokonaan Talibanin hallinnassa jo ennen vuotta 2021.¹⁶⁷ Long War Journalin (LWJ) mukaan myös Andarin, Dih Yakin, Khogianin, Nawan, Naworin, ja Waghazin piirikunnat olivat edellä mainittujen lisäksi olleet Talibanin hallinnassa elokuusta 2018 lähtien.¹⁶⁸ Viimeisimpinä Taliban sai AAN:n mukaan hallintaansa Ghaznin kaupungin sekä Jaghorin ja Naworin piirikuntien kesukset 12.-15.8.2021.¹⁶⁹ Maakunnan pääkaupunki Ghazni sijaitsee strategisesti tärkeän Kabul-Kandahar-tien varrella, ja joutui sodan aikana useasti Talibanin hyökkäysten kohteeksi.¹⁷⁰

Vaikka yksikään valtio ei ole tunnustanut Talibanin asettamaa hallintoa, "Afganistanin islamilaista emiraattia", on se käytännössä, *de facto* Afganistanin hallinto, kun se asetti syyskuussa 2021 "valtionhoitajahallintonsa", ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita.¹⁷¹ Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.¹⁷²

Taliban ei ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa.¹⁷³ ISKP:n tekemien iskujen ja Talibanin ISKP:n vastaisten operaatioiden perusteella Ghazni ei kuitenkaan kuulu niihin maakuntiin, joissa järjestön toiminta on laajimmillaan.¹⁷⁴ ACLED-konfliktitietokanta ei raportoinut Ghaznissa tapahtuneen välikohtauksia, joissa ISKP olisi ollut osallisena aikavälillä 1.9.2021 - 31.3.2022.¹⁷⁵

Ghaznia ei mainita niiden maakuntien joukossa, joissa NRF:llä olisi tukikohtia tai joukkoja.¹⁷⁶ ACLED-konfliktitietokanta ei raportoinut Ghaznissa tapahtuneen välikohtauksia, joissa NRF olisi ollut osallisena aikavälillä 1.9.2021-31.3.2022.¹⁷⁷ Swiss Institute for Global Affairs (SIGA) -ajatuspajan mukaan Afganistanissa toimii myös useita muita Talibanin vastaisia vastarintaliikkeitä, mutta Ghaznia ei erityisesti mainita artikkeleissa esiteltujen ryhmien toiminta-alueiden joukossa.¹⁷⁸

¹⁶⁶ EASO, 6/2021.

¹⁶⁷ AAN/Clark 30.12.2021.

¹⁶⁸ LWJ [päivämätön].

¹⁶⁹ AAN/Clark 30.12.2021.

¹⁷⁰ HRW 18.1.2022.

¹⁷¹ UNGA/SC 28.1.2022, s. 1.

¹⁷² RULAC 7.3.2022.

¹⁷³ UNAMA 17.11.2021.

¹⁷⁴ EASO 1/2022, s. 59.

¹⁷⁵ ACLED 1.4.2022.

¹⁷⁶ UNGA/SC 28.1.2022, s. 5; VOA 1.11.2021; The Diplomat/Kohzad 15.12.2021.

¹⁷⁷ ACLED 1.4.2022.

¹⁷⁸ SIGA 7.4.2022.

Human Rights Watchin mukaan Ghaznissa taistelut ovat pitkälti päättyneet, mutta paikalliset asukkaat kokevat turvallisuutensa siitä huolimatta heikentyneen. Haastateltujen lähteiden mukaan esimerkiksi Ghaznin kaupungissa naisetkin pystyvät liikkumaan vapaasti, mutta Talibanin valtaannousun jälkeen tämä ei ole mahdollista ja miehetkin kokevat turvallisuutensa heikoksi johtuen lisääntyneestä rikollisuudesta, kuten varkauksista ja ryöstöistä, sekä mahdollisuudesta joutua Talibanin joukkojen pidättämäksi tai niiden pahoinpitelemäksi. Toisen haastatellun mukaan rikollisuus on kuitenkin vähentynyt, mutta pidätykset ja Talibanin väkivalta olivat tätä pahempi turvallisuusongelma. Human Rights Watchin raportissa kuvataan, että Ghaznissa etniset ja uskonnolliset ryhmät, kuten shiitit, kokevat olevansa haavoittuvampia myös muilta tahoilta kuin Talibanilta tuleville uhkauksille.¹⁷⁹

YK raportoi aikavälillä 19.8.-31.12.2021 koko Afganistanissa tapahtuneen 985 turvallisuusvälikohtausta, mikä oli 91 prosenttia vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2020. Välikohtauksista 75 prosenttia tapahtui Afganistanin itäisissä, keskisissä, eteläisissä ja läntisissä maakunnissa. Ghaznia ei mainita niiden maakuntien joukossa, joissa konflikti oli YK:n mukaan edelleen voimakkaimmillaan.¹⁸⁰ Myös ACLED-konfliktitietokannan mukaan väkivaltaisuuksien määrä on laskenut Ghaznissa huomattavasti Talibanin valtaannousun jälkeen, ja Ghaznissa on raportoinnin mukaan tapahtunut vain vähän välikohtauksia verrattuna väkivaltaisimpiin maakuntiin, joissa konflikti on pysynyt aktiivisena.¹⁸¹

Ghazni on yksi maakunnista, joissa paikallisten hazardoiden ja etnisyydeltään pashtuja olevat kuchi-paimentolaisten välillä on ollut maanomistuskiistoja, jotka ovat ajoittain laajentuneet yhteenotoiksi.¹⁸² Syyskuussa 2021 afganistanilainen Hashte Subh -uutissivusto raportoi, että jotkut Ghaznin Nawurin piirikunnassa asuvat hazardat ovat kertoneet, että Talibanin valtaannousun jälkeen kuchi-paimentolaiset ovat tuoneet karjaansa laiduntamaan hazardoiden pelloille ja uhkailleet hazaroita. Uutisessa haastateltu Talibanin edustaja kuitenkin kiistää, että paikallisia hazaroita olisi häiritty. Uutisen mukaan kuchien ja hazardoiden väliset kiistat laajenivat aseellisiksi yhteenotoiksi viimeksi vuonna 2016.¹⁸³ Huhtikuussa 2022 Hashte Subh uutisoi hazardoiden ja kuchien välisestä kiistosta myös Jaghorin ja Malistanin piirikunnista.¹⁸⁴ Käytettävissä olevissa lähteissä ei löytynyt tietoa siitä, että kiistat olisivat toistaiseksi Talibanin valtaannousun jälkeen laajentuneet yhteenotoiksi Ghaznissa.

ACLED-konfliktitietokanta raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Ghaznin maakunnassa tapahtuneen 422 turvallisuusvälikohtausta, joista 298 oli taisteluita tai muita aseellisia yhteenottoja, 96 räjähdysiskuja ja 28 siviilejä vastaan kohdistettua väkivaltaa. Raportoidut välikohtaukset olivat Afganistanin aiemman hallinnon ja sitä vastustaneiden aseellisten ryhmien välisiä yhteenottoja, räjähdysiskut olivat aiempaa hallintoa vastustaneiden aseellisten ryhmien tekemiä, lukuun ottamatta 30 ilmaiskua ja seitsemää epäsuoran tulen iskuja, jotka olivat Afganistanin aiempien turvallisuusjoukkojen tekemiä. Siviilejä

¹⁷⁹ HRW 18.1.2022.

¹⁸⁰ UNGA/SC 28.1.2022, s. 5.

¹⁸¹ ACLED 1.4.2022.

¹⁸² Migrationsanalys 9.5.2021, s. 34.

¹⁸³ Hashte Subh 20.9.2021.

¹⁸⁴ Hashte Subh 30.4.2022.

vastaan kohdistetun väkivallan kerrottiin olleen aseellisten ryhmien hyökkäyksiä esimerkiksi yksittäisiä ihmisiä vastaan.¹⁸⁵

Afganistanin ihmisoikeustilanteesta raportoineiden toimijoiden toiminta on estynyt vallanvaihdoksen myötä.¹⁸⁶ Talibanin tiedetään vääristelleen myös raportointia siviileihin kohdistuneista iskuista ja kertoneen virheellisiä uhrilukuja tai jopa kiistäneen tapahtuneita iskuja. Silminnäkijät ja iskuista selvinneet eivät usein myöskään halua Talibanin pelossa kertoa tapahtumista.¹⁸⁷ Taliban-taistelijoiden kerrotaan myös väkivaltaisesti estäneen toimittajia raportoimasta siviileihin kohdistuneiden iskujen tapahtumapaikoilta.¹⁸⁸ Näiden tietojen vuoksi on mahdollista, että kaikki Ghaznissa tapahtuneet väkivaltaisuudet eivät ole tiedossa.

ACLED-konfliktitietokanta raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Ghaznin maakunnassa tapahtuneen seitsemän turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi oli räjähdyskuja ja viisi siviilejä vastaan kohdistettua väkivaltaa. Välikohtauksista viisi tapahtui Ghaznin kaupungissa ja yksi Dih Yakin ja yksi Muqurin piirikunnassa kummassakin. Räjähdyskuista yhden raportoitiin olleen Talibanin tukikohdassa tapahtunut räjähdys ja toisen iskun tekijä jäi tuntemattomaksi. Siviilejä vastaan kohdistetun väkivallan kerrottiin olleen hyökkäyksiä yksittäisiä ihmisiä vastaan. Tapauksissa tekijöinä olivat eri Talibanin joukot (6 välikohtausta) tai tuntemattomaksi jäänyt aseellinen ryhmä (1).¹⁸⁹

ACLED-konfliktitietokanta raportoi aikavälillä 1.1.-31.3.2022 Ghaznin maakunnassa tapahtuneen 6 turvallisuusvälikohtausta, joista yksi oli räjähdyskuja ja viisi siviilejä vastaan kohdistettua väkivaltaa. Raportoiduista välikohtauksista kolme tapahtui Ghaznin kaupungissa ja kolme Giron piirikunnassa. Räjähdyskuun kerrotaan olleen taisteluista räjähtämättä jääneestä räjähdysaasteesta aiheutunut räjähdys. Siviilejä vastaan kohdistetusta väkivallasta kolmen tapauksen kerrottiin olevan hyökkäyksiä esimerkiksi yksittäisiä ihmisiä vastaan ja kahden tapauksen yksittäisten ihmisten kidnappauksia. Tapauksissa tekijöinä olivat eri Talibanin joukot (3 välikohtausta) tai tuntemattomaksi jääneet aseelliset ryhmät (3).¹⁹⁰

YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–15.2.2022 koko Afganistanissa aiheutuneen 1153 siviiliuhria, joista 397 oli kuolonuhreja.¹⁹¹ YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntaakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa.¹⁹²

Kansainvälisistä uutislähteistä kerättyjen tietojen mukaan Ghaznissa on Talibanin valtaannousun jälkeen turvallisuusvälikohtauksissa aiheutunut ainakin 8 siviiliuhria, joista 4 on kuolonuhreja ja 4 haavoittuneita. Kyseiset siviiliuhrit aiheutuivat seuraavanlaisten välikohtausten seurauksena: 8.3.2022 Ghaznin kaupungissa kolme lasta kuoli ja yksi haavoittui taisteluista jääneen

¹⁸⁵ ACLED 1.4.2022.

¹⁸⁶ UNGA/SC 28.1.2022, 8.

¹⁸⁷ AAN/Yadili 17.1.2022.

¹⁸⁸ Amnesty International 19.4.2022.

¹⁸⁹ ACLED 1.4.2022.

¹⁹⁰ ACLED 1.4.2022.

¹⁹¹ OHCHR 4.3.2022.

¹⁹² Maakuntaakohtaisia siviiliuhrilukuja on aiemmin julkaistu YK:n Afganistan-ohjelma UNAMAn konfliktin vaikutuksia siviileihin käsittelevissä raporteissa, jotka on julkaistu sivustolla <https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports> (käyty 22.4.2022).

räjähdesaasteen räjähdettyä lasten leikkiessä sellaisella.¹⁹³ 17.11.2021 Ghaznin kaupungissa yksi lapsi kuoli ja kolme haavoittui taisteluista jääneen räjähdesaasteen räjähdettyä lasten leikkiessä sellaisella.¹⁹⁴

Vertailukohdaksi voidaan ottaa vuoden 2019 siviiliuhrien kokonaismäärä Ghaznissa, joka oli UNAMA:n mukaan 673, joista 213 oli kuolleita ja 460 haavoittuneita. Siviiliuhreja aiheuttivat tuolloin etenkin itsemurhaiskut, muut räjähdysiskut ja maataistelut.¹⁹⁵

Vuonna 2021 Ghaznin maakunnasta pakeni konfliktin vuoksi maan sisäisesti 24 384 ihmistä. Heistä 24 111 pakeni ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021 ja loput 273 aikavälillä 16.8-30.11.2021. Marraskuun 2021 jälkeen ei ole raportoitu konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista. Maakunnasta paenneista 2114 oli peräisin Kwhaja Omarista, 1491 Malistanista, 9612 Qarabaghista, 420 Andarista, 210 Ghaznin kaupungista, 5397 Muqurista ja 5140 Gilanista. 15.8.2021 jälkeen paenneet IDP:t olivat paenneet Malistanista ja Ghaznista. IDP:t pakenivat piirikunnan sisäisesti Qarabaghissa, Ghaznin kaupungissa, Muqurissa ja Gilanissa. Lisäksi IDP:eitä pakeni Ghaznista Paktikan maakunnan Yusufkheliin, Kabulin kaupunkiin ja Heratin maakunnan Injiliin.¹⁹⁶

Ghaznin maakuntaan ei paennut muista maakunnista sisäisesti siirtymään joutuneita vuoden 2021 aikana.¹⁹⁷

Talibanin valtaannousu ja kehitysyhteistyön jäädyttäminen ovat romauttaneet peruspalveluiden saatavuuden Afganistanissa, minkä seurauksena on olemassa todellinen uhka koko yhteiskuntajärjestelmän romahtamisesta ja siitä seuraavasta inhimillisestä katastrofista, joka uhkaa peruuttaa viimeisen kahden vuosikymmenen aikana Afganistanissa saavutetun kehityksen. Lähes 97 prosenttia afganistanilaisista uhkaa ajautuminen köyhyyteen. Ilman laajamittaista humanitaarisen avun lisäämistä ja peruspalvelujen palauttamista avun tarve jatkuu suurena myös seuraavan vuoden aikana. UNOCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Ghaznin maakunta kuuluu humanitaarisen tilanteen vakavuutta koskevassa viisiportaisessa alueellisessä luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta 1,8 miljoonaisesta väestöstä 640 000 avun tarpeen arvioidaan olevan kriittinen ja 460 000 humanitaarisen avun tarpeen olevan keskitasolla. Kokonaisuudessaan avun tarpeessa arvioidaan olevan 1,1 miljoonaa ihmistä, mikä on 67 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdyssä arvioissa.¹⁹⁸

Human Rights Watchin haastattelmien paikallisten ihmisten mukaan Ghaznissa monien aiemman hallinnon tuottamien peruspalvelujen kerrotaan loppuneen, eikä maakunnassa ole myöskään vastaavalla tavalla humanitaarista avustusta kuin ennen Talibanin valtaannousua.¹⁹⁹ The National -uutis sivusto kuvaa, että Ghaznin kaupungin ulkopuolella infrastruktuuri on taistelujen jäljiltä vaurioitunutta ja monilla ihmisillä ei ole pääsyä peruspalveluihin, kuten

¹⁹³ Afghan Islamic Press 9.3.2022.

¹⁹⁴ TKG 18.11.2021.

¹⁹⁵ UNAMA 2021.

¹⁹⁶ UN OCHA 3.5.2022.

¹⁹⁷ UN OCHA 3.5.2022.

¹⁹⁸ UN OCHA 7.1.2022, s. 46, 48.

¹⁹⁹ HRW 18.1.2022.

puhtaaseen veteen, terveydenhoitoon ja koulutukseen.²⁰⁰ Talibanin joukkojen kerrotaan tekevän Ghaznin kaupungissa etsintöjä tarkkaillakseen naisia käyttäytymissäntöjen rikkomusten varalta ja rajoittaneen naisten liikkumista julkisilla paikoilla, mikä rajoittaa heidän mahdollisuuttaan käyttää julkisia palveluja.²⁰¹

Human Rights Watchin mukaan monien perustarvikkeiden hinnat ovat nousseet nopeasti Ghaznissa Talibanin valtaannousun jälkeen samanaikaisesti, kun monet ihmiset ovat menettäneet työnsä tai heille ei ole maksettu palkkaa. Etenkin talouksien, jossa nainen toimii elättäjänä, tilanne on vaikea, sillä Taliban on kieltänyt maakunnassa naisten työskentelyn muualla kuin terveydenhuollossa ja koulutuksessa.²⁰²

Ghazni on kolmanneksi korkeimmalla tasolla ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla.²⁰³ Maailman ruokaohjelman (WFP, World Food Programme) maaliskuussa 2022 tekemän arvion mukaan 92,3 prosenttia ihmisistä Kaakkois-Afganistanissa, johon Ghaznin maakunta kuuluu, eli riittämättömällä ravinnolla, mikä on 2,3 prosenttiyksikköä enemmän verrattuna tilanteeseen ennen elokuuta 2021. Avustusjärjestöjen toimittama ruoka-apu on kuitenkin helpottanut tilannetta vuoden 2022 alkupuoliskolla, tosin vain 21 prosentille ihmisistä Kaakkois-Afganistanissa pystyttiin toimittamaan avustusta maaliskuun 2022 aikana.²⁰⁴

4.8 Ghor

Ghorin maakunnan ohjeistus päivitetty 21.2.2023.

4.8.1 Oikeudellinen arvio

Ghorin maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrät olivat tarkastelujakson (1.9.2021-4.11.2022) aikana maan alemmaa keskitasoa. Ghor ei kuulunut Afganistanin levottomimpiin maakuntiin ennen Talibanin valtaannousua, mutta konfliktiperusteinen väkivalta on kuitenkin laskenut myös Ghorin maakunnassa huomattavasti Talibanin valtaannousun jälkeen. Välikohtaukset keskittyivät erityisesti Firuzkun kaupunkiin. Lisäksi yksittäisiä välikohtauksia tapahtui maakunnan muissa piirikunnissa. Turvallisuusvälikohtauksissa oli pääosin kyse Talibanin siviileitä vastaan kohdistamasta väkivallasta. Tämä aiheutti maakunnassa myös eniten siviiliuhreja tarkastelujakson aikana. Ghorissa ruokaturvattomuus on keskimääräistä vakavammalla tasolla verrattuna muihin Afganistanin maakuntiin. 20 000 Charsadan ja Pasabandin piirikunnissa asuvan ihmisen arvioitiin olevan nälänhädän partaalla, mikä oli kaikista vakavin tilanne koko Afganistanissa.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Ghorin maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään

²⁰⁰ The National/Glinski 6.10.2021.

²⁰¹ HRW 18.1.2022.

²⁰² HRW 18.1.2022.

²⁰³ IPC 5/2022.

²⁰⁴ WFP 15.4.2022.

aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Ghorista tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla UKL 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

4.8.2 Maatieto

Ghor on vuoristoinen ja eristynyt maakunta Afganistanin keskiosassa.²⁰⁵ Ghorin maakunnan väkilukuarviot vaihtelevat välillä 790 000 - 1 000 0000. Maakunnan pääkaupunki on Firuzkuh, joka tunnetaan myös nimellä Chaghcharan. Ghor on monietninen maakunta, jonka väestö koostuu aimaqeista, tadhlikeista ja hazaroista. Heidän lisäksi Ghorissa asuu pieni määrä pashtuja ja uzbekkeja.²⁰⁶ Hazarat ovat keskittyneet Lal wa Sarjangan piirikuntaan²⁰⁷.

Ghorin pääkaupunki Firuzkuh kaatui Talibanin hallintaan 14.8.2021.²⁰⁸ Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita²⁰⁹. Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.²¹⁰

Ghoria ei mainita niiden maakuntien joukossa, joihin NRF:n toiminta on ensisijaisesti keskittynyt.²¹¹

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Ghor ei kuulunut niiden maakuntien joukkoon, joissa turvallisuusvälikohtauksia tapahtui eniten vuosina 2021 -2022. Väkivaltaisuuksien määrä Ghorissa on laskenut Talibanin valtaannousun jälkeen.²¹² Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on kuitenkin otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Vihamielinen toimintaympäristö on heikentänyt toimittajien mahdollisuutta raportoida puolueettomasti mielenosoituksista ja poliittisesta väkivallasta.²¹³

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Ghorissa 121 turvallisuusvälikohtausta, joista 75 oli taisteluita, 29 räjähdyskuja, 16 tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja ja yksi ilmaisku. Väkivaltaisuuksista 75 oli Firuzkuhissa, 14 Taiwarassa ja kuusi Tulakissa. Raportoidut väkivaltaisuudet olivat valtaosin Taliban-liikkeen ja Afganistanin aiemman hallinnon turvallisuusjoukkojen välisiä taisteluita.²¹⁴

²⁰⁵ AAN 2020; EASO 2021, s. 173-174.

²⁰⁶ EASO 2021, s 173-174.

²⁰⁷ AAN 2019.

²⁰⁸ CTC-Sentinel 2021, s. 52-53.

²⁰⁹ UNGA/SC 2022, s. 1, BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

²¹⁰ RULAC 7.3.2022.

²¹¹ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021.

²¹² ACLED 2023.

²¹³ ACLED & APW 14.4.2022.

²¹⁴ ACLED 2023.

Aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Ghorissa raportoitiin 12 turvallisuusvälikohtausta, joista seitsemän oli tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja, kolme taisteluita ja kaksi räjähdyskuja. Tapauksista 10 oli Firuzkuhissa ja kaksi Dawlatyarissa.²¹⁵

Vuonna 2022 ACLED raportoi Ghorissa 27 turvallisuusvälikohtausta. Niistä 20 oli tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja, viisi taisteluita ja kaksi räjähdyskuja. Tapauksista 12 oli Firuzkuhissa, viisi Lal wa Sarjantalissa, neljä Taiwarassa, kaksi Dolainassa ja Shahrakissa kussakin ja yksi Dawlatyarissa ja Pasabandissa kussakin.²¹⁶

Ghorissa on Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen 15.8.2021 uutisoitu kertyneen useita siviiliuhreja mm. seuraavanlaisissa tapauksissa: Talibanin jäsenet tappoivat raskaana olleen naisen, joka oli entinen poliisi, Firuzkuhissa 4.9.2021, Talibanin tiedustelupalvelu pidätti nuoren miehen, joka oli kritisoinut Ghorin turvattomuutta Facebookissa, ja kidutti häntä Firuzkuhissa 14.11.2021, Talibanin jäsenet kiduttivat julkisesti ramadan-paaston rikkomisesta kiinni jäänyttä hazarataustaista shiiamuslimia Firuzkuhissa 14.4.2022, ISKP tappoi kaksi hazarataustaista siviiliä Firuzkuhissa 25.9.2021, 3-4 lasta haavoittui maaperään taisteluiden jäljiltä jääneen räjähteen lauettua Firuzkuhissa 10.11.2021.

Vuonna 2021 Ghorista lähti 42 457 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä oli kaikista Afganistanin maakunnista viidenneksi suurin määrä. Heistä 31 863 pakeni ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021 ja 10 594 aikavälillä 16.8.-19.10.2021. Lokakuun 2021 jälkeen ei ole raportoitu uusista siirtymään joutuneista.²¹⁷

Marraskuussa 2021 Firuzkuhin länsipuolella sijaitsevien Bidanin, Siasangin ja Shamorghakin asukkaiden raportoitiin paenneen kodeistaan vuorille Taliban-joukkojen kostotoimien pelossa. Alueella asuu vähemmistöheimoja, joilla oli kiistaa alueen Taliban-kuvneröörin kanssa. Talibanin raportoitiin lisäksi marraskuussa 2022 pakkosiirtäneen Lal wa Sarjantalalin piirikuntaan kuuluvien Bumin ja Tangi Nawashtan kylien asukkaita kodeistaan.²¹⁸

UN OCHAn tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Ghorin maakunta kuuluu humanitaarisen tilanteen vakavuutta koskevassa viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan väestöstä (arviolta miljoona) 434 000 avun tarpeen arvioidaan olevan toiseksi vakavimmalla ja 326 000 kaikkein kriittisimmällä tasolla. Kokonaisuudessaan avun tarpeessa arvioidaan olevan 760 000 ihmistä, mikä on 18 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdyssä arviossa.²¹⁹ Vuoden 2023 arvion mukaan Ghorin humanitaarinen tilanne on heikentynyt entisestään, ja avun tarpeessa on nyt 836 000 ihmistä, mikä on kymmenen prosenttia enemmän aiempaan nähden. 488 000 ihmisen avun tarve on toiseksi vakavimmalla ja 348 000 kaikkein kriittisimmällä tasolla.²²⁰

²¹⁵ ACLED 2023.

²¹⁶ ACLED 2023.

²¹⁷ UNOCHA 15.1.2023.

²¹⁸ ACLED 2023.

²¹⁹ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

²²⁰ UN OCHA 2023, s. 52.

Vuoristoinen ja vaikeakulkuinen Ghor kärsii kroonisesta ruoan puutteesta. Suurin osa Ghorin maakunnan alueista on tasolla neljä IPC:n ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, ja tilanteen arvioidaan pysyvän yhtä vakavana myös kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona. Lisäksi 20 000 Charsadan ja Pasabandin piirikunnissa asuvan ihmisen arvioitiin olevan nälänhädän partaalla, mikä oli kaikista vakavin tilanne koko Afganistanissa. Kriisin aiheutti kyliin johtavien kulkuyhteyksien katkeamisesta seurannut tauko humanitaarisen avun toimittamisessa alueelle.²²¹ Vakavista ripulitaudeista kärsivien alle viisivuotiaiden lasten määrä on UN OCHAN mukaan Ghorin maakunnassa katastrofaalisella tasolla²²².

Afganistan kärsi loppuvuodesta 2021 pahimmasta kuivuudesta yli kolmeen kymmeneen vuoteen, minkä aiheuttamat seuraukset olivat vakavia etenkin maan länsiosassa. UNOCHA raportoi kuivuuden aiheuttaneen ongelmia 86 prosentille Ghorissa asuvista perheistä.²²³ Ghoria on kuvailtu aliehkittyneeksi maakunnaksi, jossa ainoastaan pääkaupunki Firuzkuhin asukkailla on julkisesti tarjottua sähköä käytössään²²⁴. Ghorissa Taliban-liikkeen ja epävirallisten aseryhmien komentajien on raportoitu syyllistyneen äärimmäisiin rangaistusmuotoihin, kuten aviorikoksista syytettyjen naisten kivittyksiin. Tapauksia on raportoitu ainakin Firuzkuhissa ja Taiwarassa.²²⁵

4.9 Helmand

Helmandin maakunnan ohjeistus päivitetty 21.2.2023.

4.9.1 Oikeudellinen arvio

Helmandin maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrä oli tarkastelujakson (1.9.2021-4.11.2022) aikana maan keskitasoa. Talibanin valtaannousun jälkeen välikohtaukset laskivat maakunnassa 91 % verrattuna vuoden 2021 ensimmäiseen kahdeksaan kuukauteen. Tarkasteltavan ajanjakson aikana välikohtaukset keskittyivät pääosin Laskarghin, Nad Aliin ja Nahdi Sarrajiin. Väkivaltaisuuksista suurin osa oli räjähdyskujuja, mutta myös taisteluita esiintyi. Helmand kuuluu Afganistanin maakunnista eniten räjähdeseasteesta kärsivien maakuntien joukkoon. Maaperään jääneiden räjähteiden räjähtäminen aiheutti suuren osan Talibanin valtaannousun jälkeen kertyneistä siviiliuhreista maakunnassa. Talibanin raportoitiin pakkosiirtäneen lokakuussa 2021 ainakin 400 hazarataustaista perhettä kotialueeltaan Nawamishin piirikunnassa.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Helmandin maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Helmandista tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla UlkL 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

²²¹ IPC 2022, s. 2.

²²² UN OCHA 2023, s. 24, 114.

²²³ UNOCHA 2022, s. 21.

²²⁴ AAN 2020.

²²⁵ RFE/RL 2020.

4.9.2 Maafieto

Helmandin maakunta sijaitsee Afganistanin eteläosassa Pakistanin valtion rajalla.²²⁶ Helmandin maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 1,5 - 1,9 miljoonaa. Helmandin pääkaupunki on Lashkargah. Muut Helmandin piirikunnat ovat Baghran, Dishu, Garmsir, Kajaki, Khanashin/Rig, Marja, Musa Qala, Nad Ali, Nawa (yi Barakzai), Nawzad, Sangin ja Washir (29 450). Lisäksi Nawamishin piirikunta on kiistelty alue Daikondin ja Helmandin välillä.²²⁷ Enemmistö Helmandin väestöstä on etniseltä taustaltaan pashtuja, mutta maakunnan eteläosassa on baluchivähemmistö ja pohjoisessa puolestaan asuu hazaroita²²⁸. Hazaroita asuu myös Nad Alin piirikunnassa²²⁹.

Pitkään Talibanin saaron ja hyökkäysten kohteena ollut Lashkargahin kaupunki kaatui kiivaiden taisteluiden jälkeen Talibanin hallintaan 13.8.2021²³⁰. Talibanliike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita²³¹. Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.²³²

Helmandia ei mainita niiden maakuntien joukossa, joihin NRF:n toiminta on ensisijaisesti keskittynyt.²³³

International Crisis Groupin mukaan helmikuussa 2022 perustamisestaan ilmoittanut Afghanistan Islamic National and Liberation Movement koostuu Afganistanin aiempien turvallisuusjoukkojen pashtutaustaisista jäsenistä ja toimii ensisijaisesti Etelä-Afganistanissa, mukaan lukien Helmandin maakunta²³⁴.

Helmand oli yksi Afganistanin aktiivisimmista taistelualueista vuosina 2020-2021. Helmandissa esiintyi Afganistanin maakunnista eniten väkivaltaisuuksia vuonna 2020 ja kolmanneksi eniten Kandaharin ja Nangarharin jälkeen vuonna 2021. Taistelut keskittyivät vahvasti Lashkargahiin, Nahri Sarrajiin, Nad Aliin ja Nawayi Barakzaihin. Talibanin valtaannousun jälkeen turvallisuusvälikohtausten määrä on vähentynyt radikaalisti Helmandissa.²³⁵

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on kuitenkin otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Vihamielinen toimintaympäristö on heikentänyt toimittajien

²²⁶ EASO 2021, s. 180-181.

²²⁷ EUAA 2022, s. 118.

²²⁸ EUAA 2022, s. 118.

²²⁹ AAN 2020.

²³⁰ CTC-Sentinel 2021, s. 52-53.

²³¹ UNGA/SC 2022, s. 1, BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

²³² RULAC 7.3.2022.

²³³ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021, The Diplomat 15.12.2021.

²³⁴ ICG 2022.

²³⁵ ACLED 2022.

mahdollisuutta raportoida puolueettomasti mielenosoituksista ja poliittisesta väkivallasta.²³⁶

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Helmandissa 616 turvallisuusvälikohtausta, joista 355 oli taisteluita, 132 ilmaiskuja, 89 räjähddeiskuja ja 40 tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja. Väkivaltaisuuksista 212 oli Lashkargahissa, 173 Nahri Sarrajissa, 79 Nawayi Barakzaissa ja 78 Nad Alissa. Väkivallanteot tapahtuivat Taliban-liikkeen ja Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen välillä.²³⁷

Aikavälillä 1.9.-31.12.2021 ACLED raportoi Helmandissa viisi turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi oli siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja Lashkargahissa, kaksi räjähddeiskuja ja yksi tuntemattomien tekijöiden hyökkäys Talibanin tukikohtaan Lashkargahissa 21.11.2021. Räjähddeiskuista ensimmäinen oli maaperään jääneen räjähteen laukeaminen Garmsirin piirikunnassa torialueella 14.12.2021, jonka seurauksena haavoittui neljä siviiliä. Toinen räjähddeisku oli niin ikään maaperään jääneen räjähteen laukeaminen Marjan piirikunnassa 19.12.2021, jonka seurauksena kuoli yksi siviili ja haavoittui toinen.²³⁸

4.11. mennessä vuonna 2022 ACLED on raportoinut Helmandissa 64 turvallisuusvälikohtausta. Väkivaltaisuuksista 27 oli räjähddeiskuja, 18 taisteluita, 16 siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja ja kolme ilmaiskuja. Välikohtauksista 18 tapahtui Lashkargahissa, joiden lisäksi ACLED on kirjannut yhden tuntemattomassa paikassa Helmandin maakunnassa tapahtuneen välikohtauksen Lashkargahiin. Lisäksi välikohtauksia oli 13 Nad Alissa, yhdeksän Nahri Sarrajissa, kahdeksan Sanginissa, kolme Garmsirissa, kolme Nawayi Barakzaissa, kaksi siviilien kuolemantapausta Baghranissa, kaksi välikohtausta Kajakissa, kaksi välikohtausta Musa Qalassa, yksi Pakistanin armeijan sotilaiden ja Talibanin välinen yhteenotto Khanashinissa 8.2.2022 ja kaksi Yhdysvaltain tekemää ilmaiskua Al-Qaidan koulutuskeskuksia vastaan Washirissa 30.3. ja 24.8.2022.²³⁹

Helmandissa on Talibanin valtaannousun jälkeen uutisoitu kertyneen useita siviiliuhreja mm. seuraavanlaisissa välikohtauksissa: neljä siviiliä haavoittui maaperään taisteluiden jäljiltä jääneen räjähteen lauettua Garmsirissa 14.12.2021, ainakin 5-7 siviiliä haavoittui maaperään jääneen räjähteen lauettua Nad Alissa 3.8.2022, tuntemattomat asemiehet tappoivat edellisessä hallinnossa toimineen tuomarin Lashkargahissa 8.10.2021, ISKP:n taistelijat tappoivat shiiataustaisen siviilin Nad Alissa 19.2.2022 ja Taliban kidutti ja tappoi entisen poliisin Lashkargahissa 23.3.2022.²⁴⁰

Helmand kuuluu Afganistanissa räjähdeseasteista kaikkein eniten kärsiviin maakuntiin²⁴¹. Helmandin entisillä taistelualueilla on kertynyt useita siviiliuhreja

²³⁶ ACLED & APW 14.4.2022.

²³⁷ ACLED 2022.

²³⁸ ACLED 2022.

²³⁹ ACLED 2022.

²⁴⁰ ACLED 2023.

²⁴¹ UNOCHA 2022, s. 17.

vuoden 2022 aikana taisteluiden jäljiltä maaperään jääneiden räjähteiden seurauksena. Suuri osa uhreista on ollut lapsia.²⁴²

Vuonna 2021 Helmandista lähti 17 281 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Sisäisesti siirtymään joutuneista 16 882 pakeni aikavälillä 1.1.-15.8. ja 399 aikavälillä 16.8.-30.11. 20.10.2021 jälkeen YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumisto UN OCHA ei ole raportoinut uusista konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista Helmandissa.²⁴³

HRW raportoi Talibanin pakko siirtäneen lokakuussa 2021 ainakin 400 hazarataustaista perhettä kotialueeltaan Nawamishin piirikunnassa kesken sadonkorjuukauden. Taliban pidätti häätömääräystä vastustaneita asukkaita.²⁴⁴

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Helmand kuuluu enemmistön Afganistanin maakuntien lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta käsittelevässä viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta 1,9 miljoonan väestöstä 705 000 avun tarpeen luokitellaan olevan keskitasolla, 604 000 toiseksi korkeimmalla tasolla ja 308 000 kaikkein kriittisimmällä tasolla. Yhteensä Helmandissa on humanitaarisen avun tarpeessa 912 000 ihmistä, mikä on 14 % vähemmän edellisvuoteen verrattuna.²⁴⁵ Helmand on yksi niistä maakunnista, joissa poikkeuksellisen suuri osa väestöstä elää erityisen huonokuntoisissa asumuksissa.²⁴⁶

Helmand on luokiteltu keskitasolle ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla ja tilanteen arvioidaan pysyvän yhtä vakavana kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona²⁴⁷. Helmandin terveydenhuolto ajautui kriisiin Talibanin valtaannousua seuranneen kansainvälisen rahoituksen katkeamisen jälkeen, minkä seurauksena MSF-avustusjärjestön ylläpitämä Bostin sairaala Lashkargahissa on ruuhkautunut pahasti muiden terveyskeskusten toiminnan heikennyttyä.²⁴⁸

4.10 Herat

Heratin maakunnan ohjeistus päivitetty 15.8.2022.

4.10.1 Oikeudellinen arvio

Turvallisuusvälikohtausten määrä on laskenut Heratissa noin 91 % Talibanin valtaannousun jälkeen verrattuna vuoden 2021 kahdeksaan ensimmäiseen kuukauteen. Heratin maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrät olivat tarkastelujakson (1.9.2021-17.6.2022) aikana maan alempaa keskitasoa. Suuri osa välikohtauksista keskittyi Heratin kaupunkiin. Turvallisuusvälikohtauksista suurin osa oli Talibanin kohdistamaa väkivaltaa mm. entisen hallinnon työntekijöitä, vähemmistöryhmiä ja Talibanin käskyjä

²⁴² ACLED 2022.

²⁴³ UNOCHA 30.10.2022.

²⁴⁴ HRW 22.10.2021.

²⁴⁵ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

²⁴⁶ UNOCHA 2022, s. 40.

²⁴⁷ IPC 2022.

²⁴⁸ The Guardian 21.11.2021.

noudattamasta kieltäytyviä vastaan. Myös joitakin taisteluita esiintyi. Taisteluissa oli pääosin kyse tuntemattomaksi jääneiden tekijöiden hyökkäyksistä Talibanin jäseniä vastaan. ISKP on toteuttanut maakunnassa etenkin shiiaväestönosaa vastaan tehtyjä terrori-iskuja, jotka ovat vaatineet useita siviiliuhreja. Heratin maakunnassa on jonkin verran räjähdeseasteita ja ne aiheuttavat ajoittain siviiliuhreja. Maakunnassa rekisteröitiin korkea määrä sisäisesti siirtyneitä vuoden 2021 lopulla. Heratin terveydenhuoltojärjestelmä on kärsinyt Taliban-liikkeen valtaantumisen jälkeen rahoituksen, varusteiden ja henkilökunnan puutteesta, kun taas terveydenhuollon kuormitus etenkin kasvavan aliravitsemuksen myötä on lisääntynyt maakunnassa.

Perustuen edellä esitettyyn Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Heratin maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Heratin maakunnasta tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla ulkomaalaislain 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

4.10.2 Maafieto

Heratin maakunta sijaitsee Afganistanin länsiosassa Iranin ja Turkmenistanin valtioiden rajalla.²⁴⁹ Heratin maakunnan väkiluvuksi on arvioitu noin kaksi miljoonaa. Maakunnan keskus on Heratin kaupunki, jonka asukasmäärä on arviolta 600 000.²⁵⁰ Heratin maakuntaan kuuluvat muut piirikunnat ovat: Adraskan, Chishti Sharif, Farsi, Ghoriyan, Golran, Gozara, Injil, Karokh, Kohsan, Koshk/ Robati Sangi, Koshki Kohna, Obe, Pashtun Zarghun, Shindand ja Zindajan. Heratin maakunnan väestö koostuu pashtuista, tadzikeista, hazaroista, turkmeeneista, uzbekeista ja aimaageista. Pashtut muodostavat enemmistön useimmissa Heratin maaseudun piirikunnissa, kun taas hazara-asutus on keskittynyt kaupunkeihin.²⁵¹

Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa. Tämä johti edellisen kansainvälisen yhteisön tunnustaman hallinnon, Afganistanin islamilaisen tasavallan romahtamiseen.²⁵² Vaikka yksikään valtio ei ole tunnustanut Talibanin asettamaa hallintoa, "Afganistanin islamilaista emiraattia", on se käytännössä, de facto Afganistanin hallinto, kun se asetti syyskuussa 2021 "valtionhoitajahallintonsa", ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita.²⁵³ Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.²⁵⁴

Viimeiset kansainväliset joukot vetäytyivät Heratista, kun italialaiset sotilaat luovuttivat maakunnassa sijainneen tukikohtansa Afganistanin kansallisen armeijan ANDSF-joukoille kesäkuussa 2021. Taliban-liike sai Heratin maakunnassa hallintaansa merkittäviä alueita Iranin vastaisella rajalla sekä Kandahariin

²⁴⁹ EASO 2021, s. 187-188.

²⁵⁰ EASO 2020, s. 13.

²⁵¹ EASO 2021, s. 187-188.

²⁵² BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

²⁵³ UNGA/SC 2.2.2022, s. 1.

²⁵⁴ RULAC 7.3.2022.

johtavan valtatievarrella heinäkuun 2022 aikana käydyissä raskaissa taisteluissa. Tämä mahdollisti hyökkäyksen Heratin kaupunkiin, jota puolustivat virallisten ANDSF-joukkojen lisäksi Länsi-Afganistanissa vaikutusvaltaisen sotilaskomentaja Ismail Khanin kokoamat epäviralliset asejoukot. Heratin kaupunki kaatui lopulta Talibanin hallintaan 13.8.2022 mennessä.²⁵⁵

Taliban ei ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa. Aiemmin ISKP:n vaikutusvalta rajoittui Kabulin lisäksi vain muutamaani maakuntaan.²⁵⁶ ISKP:n hyökkäykset ovat olleet kaupunkialueilla tapahtuneita asymmetrisiä iskuja, jotka ovat kohdistuneet siviileihin.²⁵⁷ ISKP on tehnyt Heratissa keväällä 2022 hazaraväestönsä vastaan kohdistettuja terrori-iskuja.²⁵⁸

Heratia ei mainita niiden maakuntien joukossa, joissa NRF:llä olisi tukikohtia tai joukkoja.²⁵⁹ ACLED-konfliktitietokanta raportoi vuoden 2022 aikana Heratin maakunnassa tapahtuneen yksittäisen NRF:n ja Talibanin välisen yhteenoton.²⁶⁰

Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen aseelliseen konfliktiin liittyvä väkivalta on vähentynyt Afganistanissa huomattavasti. YK raportoi aikavälillä 19.8.-31.12.2021 koko Afganistanissa tapahtuneen 985 turvallisuusvälikohtausta, mikä oli 91 prosenttia vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2020. Välikohtauksista 75 prosenttia tapahtui Afganistanin itäisissä, keskisissä, eteläisissä ja läntisissä maakunnissa. Herat ei kuulunut YK:n mukaan niihin alueisiin, joissa väkivaltaisuuksia tapahtui eniten.²⁶¹ 1.1.-21.5.2022 välillä YK raportoi Afganistanissa 2105 turvallisuusvälikohtausta, mikä on merkittävästi vähemmän edellisvuoteen verrattuna, jolloin YK raportoi samalla ajanjaksolla jopa 11 945 väkivaltaisuuksia.²⁶²

Väkivaltaisuuksien määrä on ACLED-konfliktitietokannan mukaan laskenut Heratissa merkittävästi Talibanin valtaannousun jälkeen.²⁶³ Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on kuitenkin otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kidutuksiin.²⁶⁴

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Heratin maakunnassa 518 turvallisuusvälikohtausta, mikä oli Afganistanin alueista neljänneksi suurin määrä Kandaharin, Nangarharin ja Helmandin jälkeen. Välikohtauksista 373 oli taisteluja tai muita aseellisia yhteenottoja, 91 räjähdysiskuja ja 54 siviilejä vastaan kohdistettua väkivaltaa. Raportoidut väkivaltaisuuksien olivat valtaosin Taliban-liikkeen ja Afganistanin aiemman hallinnon turvallisuusjoukkojen välisiä

²⁵⁵ CTC-Sentinel 2021, s. 49-53.

²⁵⁶ UNAMA 17.11.2021.

²⁵⁷ UNGA/SC 2021, s. 5-6.

²⁵⁸ ACLED 2022.

²⁵⁹ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021; The Diplomat 15.12.2021.

²⁶⁰ ACLED 2022.

²⁶¹ UNGA/SC 2.2.2022.

²⁶² UNGA/SC 15.6.2022.

²⁶³ ACLED 2022.

²⁶⁴ ACLED & APW 14.4.2022.

taisteluita.²⁶⁵ Heratin kaupunki oli YK:n seurannan mukaan heinä-elokuussa 2021 Lashkargahin, Kandaharin ja Kunduzin ohella yksi Afganistanin kaikkein kiivaimmista taistelualueista, joissa Taliban-liikkeen ja Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen väliset sotatoimet tiheään asutuilla kaupunkialueilla aiheuttivat erityisen huomattavan määrän siviiliuhreja, maan sisäisesti siirtymään joutuneita sekä aineellisia vahinkoja.²⁶⁶ ACLED raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Heratin maakunnassa vain seitsemän turvallisuusvälikohtausta, jotka kaikki tapahtuivat Heratin kaupungissa.²⁶⁷

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-17.6.2022 Heratin maakunnassa 35 turvallisuusvälikohtausta, joista 23 oli siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallanteita, kahdeksan oli taisteluita tai muita aseellisia yhteenottoja ja neljä räjähdyskuja. Siviilejä vastaan kohdistetut väkivallanteet olivat pääosin Afganistanin aiempien turvallisuusjoukkojen jäsenten, toimittajien, naisten, terveydenhuollon työntekijöiden tai heimon vanhimpien salamurhia tai pahoinpitelyitä. Useimmat taistelut olivat tuntemattomaksi jääneiden tekijöiden hyökkäyksiä Talibanin jäseniä vastaan. Yhdessä tapauksessa 5.1.2022 Talibaniin kohdistuneen hyökkäyksen takana oli NRF ja toisessa 11.1.2021 raportoidussa tapauksessa hyökkääjä oli ISKP. Raportoidut räjähdyskuvat tapahtuivat Heratin kaupungissa tai Injilissä Jibraelin asuinalueella. Niistä kolme oli suunnattu hazaraväestönosaa vastaan ja kahdessa ISKP ilmoittautui tekijäksi, kun taas kahdessa iskussa tekijä jäi tuntemattomaksi.²⁶⁸

Heratia ei mainita niiden maakuntien joukossa, jotka kärsivät Afganistanissa kaikkein eniten räjähdessaasteista.²⁶⁹ Länsi-Afganistanissa kuolee silti paikallisviranomaisten arvion mukaan 8-10 siviiliä kuukaudessa maaperään taisteluiden jäljiltä jääneiden räjähteiden takia. Esimerkiksi 21.2.2022 Heratin kaupungissa kuoli neljä lasta ja haavoittui yksi heidän tuotuaan kotiinsa tietämättään miina, joka räjähti heidän asunnossaan. Heratin maakunnan maaperästä noin 15 neliökilometriä on miinanraivaajien arvion mukaan räjähdessaasteen peitossa.²⁷⁰

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.²⁷¹ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdyskuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.²⁷²

Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen syksyllä 2021 eniten kuolonuhreja aiheuttanut tapaus Heratin maakunnassa oli Heratin kaupungissa kerrostalossa 25.10.2021 tapahtunut tulitaistelu, jossa kuoli 16 ihmistä. Kuolleiden joukossa oli

²⁶⁵ ACLED 2022.

²⁶⁶ UNGA/SC 2021, s. 9.

²⁶⁷ ACLED 2022.

²⁶⁸ ACLED 2022.

²⁶⁹ UNOCHA 2022, s. 17.

²⁷⁰ Salaam Times 9.3.2022.

²⁷¹ UNGA/SC 2.2.2022.

²⁷² UNGA/SC 15.6.2022.

seitsemän lasta ja kolme naista. Tiedot operaation kohteesta olivat ristiriitaisia: lähteet sanoivat rakennuksen kuuluneen ISKP:lle tai kyseessä olleen kidnappaus.²⁷³

Talibanin valtaannousun jälkeen ensimmäinen terrori-isku Heratin kaupungissa tapahtui 22.1.2022, kun magneettipommin räjähdyksessä kuoli ainakin seitsemän ihmistä ja haavoittui kymmenen. Heratin kaupungin läntisellä, shiiauskoisten hazaroiden asuttamalla Hajji Abbasin asuinalueella tapahtuneesta räjähdyksestä otti vastuun ISKP.²⁷⁴ Tämän jälkeen ainakin viisi ihmistä kuoli ja 23 haavoittui kahdessa Injilin piirikunnan hazaraenemmistöisellä Jibraelin asuinalueella tapahtuneessa miinaräjähdyksessä 2.4.2022. ISKP ilmoittautui tämänkin iskun tekijäksi.²⁷⁵ Jibraelin alueella raportoitiin räjähdyksestä ja ammuskelusta myös 22.3.2022, mutta uhreista tai tekijästä ei ollut tietoa.²⁷⁶

Ainakin kahden ihmisen raportoitiin kuolleen ja 20 haavoittuneen Talibanin asejoukkoja kuljettaneita minibusseja vastaan tehdyissä hyökkäyksissä Heratin kaupungissa 4.7.2022. Haavoittuneiden joukossa oli Talibanin jäsenten lisäksi myös siviilejä. Iskun tekijä on pysynyt tuntemattomana.²⁷⁷

Vuonna 2019 Heratissa kertyi Afganistanin maakunnista yhdeksänneksi eniten siviiliuhreja. Siviiliuhrien kokonaismäärä Heratissa oli UNAMA:n mukaan 400, joista 144 oli kuolleita ja 256 haavoittuneita. Siviiliuhreja aiheuttivat etenkin räjähdyskulut, maataistelut ja kohdistetut murhat.²⁷⁸

Vuonna 2021 Heratin maakunnasta pakeni konfliktin vuoksi maan sisäisesti 21 530 ihmistä. 7283 pakeni ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021 ja 14 352 aikavälillä 16.8-30.11.2021. Marraskuun 2021 jälkeen ei ole raportoitu konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista.²⁷⁹ Vuonna 2021 Heratin kaupunkiin saapui 16 529 konfliktin vuoksi maan sisäisesti siirtymään joutunutta ja Injilin piirikuntaan 4988. Heratiin tulleista 10 390 ja Injiliin tulleista 3857 saapui Talibanin valtaannousun 15.8.2021 jälkeen ja loput 6139 ja 1131 aikavälillä 1.1.-15.8.2021.²⁸⁰

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Herat kuuluu enemmistön Afganistanin maakuntien lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta käsittelevässä viisiportaaisessa alueellisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta 2,8 miljoonaisesta väestöstä miljoonalla avun tarpeen luokitellaan olevan kaikkein korkeimmalla tasolla ja 1,1 miljoonalla toiseksi kriittisimmällä tasolla.²⁸¹

Afganistan kärsi loppuvuodesta 2021 pahimmasta kuivuudesta yli kolmeen kymmeneen vuoteen, minkä aiheuttamat seuraukset olivat vakavia etenkin maan länsiosassa. UNOCHA raportoi kuivuuden aiheuttaneen ongelmia 76 prosentille Heratissa asuvista perheistä. Heratin kaupungissa vesivarannot

²⁷³ Tolo News 25.10.2021.

²⁷⁴ ACLED 2022; Hasht e Subh 24.1.2022.

²⁷⁵ Hasht e Subh 6.4.2022.

²⁷⁶ ACLED 2022.

²⁷⁷ Tolo News 4.7.2022.

²⁷⁸ UNAMA 02/2020, s. 94.

²⁷⁹ UN OCHA 26.6.2022.

²⁸⁰ UN OCHA 26.6.2022.

²⁸¹ UN OCHA 2022, s. 46.

ovat jo ennen vuoden 2021 kuivuutta olleet hupenemassa väestönkasvun aiheuttaman ylikansoittumisen myötä.²⁸² Myös laiton elinkauppa kukoistaa Heratin slummeissa.²⁸³ REACH -Initiativen vuoden 2022 alun arvion mukaan maatalous ja karjankasvatus ovat jälleen elpyneet Heratissa maaseudulla asuvien elinkeinona vuoden 2021 kuivuuden helpotettua, kun taas kaupunkialueilla väestö turvautuu ulkomailta saataviin rahalähetyksiin ja muuttoliikkeeseen. Ruoan hinta on jatkanut nousuaan Heratin maakunnassa, kuten muuallakin Afganistanissa.²⁸⁴

Herat on luokiteltu keskitasolle ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, ja tilanteen arvioidaan pysyvän samalla tasolla myös kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona.²⁸⁵ Heratin terveydenhuoltojärjestelmä on kärsinyt Taliban-liikkeen valtaantumisen jälkeen rahoituksen, varusteiden ja henkilökunnan puutteesta, kun taas terveydenhuollon kuormitus etenkin kasvavan aliravitsemuksen myötä on lisääntynyt maakunnassa. Heratiin saapuu potilaita myös muista läntisistä maakunnista.²⁸⁶

4.11 Jawzjan

Jawzjanin maakunnan ohjeistus päivitetty 9.11.2022.

4.11.1 Oikeudellinen arvio

Jawzjanin maakunta on ACLED-konfliktitietokannan mukaan yksi Afganistanin rauhallisimmista maakunnista. Talibanin valtaannousun jälkeen turvallisuusvälikohtaukset laskivat maakunnassa noin 95 % verrattuna vuoden kahdeksaan ensimmäiseen kuukauteen. Maakunnassa tapahtui tarkastelujakson (1.9.2021-12.8.2022) aikana vain 11 välikohtausta, mikä on alhainen määrä verrattuna koko maan tilanteeseen. Välikohtauksissa oli pääosin kyse Talibanin ja vastarintaliikkeiden välillä käydyistä taisteluista. Suuri osa välikohtauksista tapahtui maakunnan pääkaupungissa Sheberghanissa. Talibanin valtaannousun jälkeen ei ole raportoitu uusia konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneita Jawzjanin maakunnassa, mutta loppuvuodesta 2021 raportoitiin Qoshtipan piirikunnassa yli tuhannen uzbekki- ja turkmeeniasukkaan joutuneen häätöjen kohteiksi.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Jawzjanin maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Jawzjanista tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla UlkL 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

4.11.2 Maatieto

Jawzjanin maakunta sijaitsee Afganistanin pohjoisosassa Turkmenistanin valtion rajalla.²⁸⁷ Afganistanin tilastoviranomainen arvioi Jawzjanin väkiluvuksi 625 000. Maakunnan pääkaupunki on Sheberghan. Muut Jawzjanin piirikunnat ovat

²⁸² UNOCHA 2022, s. 21.

²⁸³ The Guardian 23.1.2022.

²⁸⁴ REACH 2022.

²⁸⁵ IPC 2022.

²⁸⁶ MSF 10.11.2021.

²⁸⁷ EASO 2021, s. 196.

Aqcha, Darzab, Faizabad, Khamyab, Khanaqa, Khwaja Dokuh, Mardiyān, Mingajik, Qarqin ja Qoshtipa.²⁸⁸ Jawzjanin maakunnan suurimmat etniset ryhmät ovat uzbekit ja turkmeenit. Jawzjanissa asuu lisäksi myös pashtuja, arabeja, tadzikkeja ja kuchi-paimentolaisia.²⁸⁹

Taliban sai lähes koko Jawzjanin hallintaansa kesäkuussa 2021. Ainoastaan pääkaupunki Sheberghan ja Khwaja Dokuh olivat tällöin aiemman hallinnon hallinnassa. Ennen pääkaupunki Sheberghanin valtausta kaupungin ympäristössä käytiin taisteluja noin puolentoista kuukauden ajan kesällä 2021. Lopulta Talibanin käynnistettyä elokuussa 2021 koko maan kattaneen hyökkäysoperaation kaupunki antautui 7.8.2021 osapuolten välillä tehdyn sopimuksen perusteella.²⁹⁰ Long War Journal (LWJ) on elokuussa 2022 tekemässään päivittyvässä arviossa katsonut kaikkien Jawzjanin piirikuntien olevan kokonaan Talibanin hallinnassa.²⁹¹

Taliban ei ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa. Aiemmin ISKP:n vaikutusvalta rajoittui Kabulin lisäksi vain muutamisiin maakuntiin.²⁹² YK:n turvallisuusneuvoston arvion mukaan Jawzjanissa saattaa sijaita järjestön pienempi maanalainen solu.²⁹³ Myös yhdysvaltalaisen Institute for the Study of War -ajatuspajan mukaan ISKP:n arvioidaan vahvistuneen vuoden 2022 aikana Pohjois-Afganistanissa. Jawzjanissa vaikutti aiemmin paikallisia Taliban-komentajia, jotka siirtyivät vuonna 2015 tukemaan ISKP:ta ja sen uskotaan pyrkivän houkuttelemaan näitä komentajia uudestaan puolelleen. Mahdollisena esimerkkinä tästä ISKP:n lippuja on havaittu Darzabin piirikunnassa.²⁹⁴

NRF:n tai muiden Afganistanissa toimivien vastarintaliikkeiden toiminta ei ole ensisijaisesti keskittynyt Jawzjaniin.²⁹⁵

Talibanin valtaannousun jälkeen turvallisuusvälikohtaukset ovat vähentyneet Jawzjanissa radikaalisti ja Jawzjan on yksi maakunnista, joissa on ollut ACLEDin raportoinnin perusteella vähiten väkivaltaisuuksia koko Afganistanissa.²⁹⁶ Afganistanilaisen Pajhwok- uutistoimiston syyskuussa 2022 julkaiseman artikkelin mukaan Talibanin paikallisviranomaiset kertovat Jawzjanin turvallisuustilanteen 'parantuneen', eikä maakunnassa ollut tapahtunut välikohtauksia viimeisen kuukauden aikana. Myös haastateltu paikallinen asukas kuvaa turvallisuusjärjestelyjä maakunnassa 'tiukoiksi'.²⁹⁷

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatomijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Vihamielinen toimintaympäristö on heikentänyt toimittajien

²⁸⁸ EUAA 2022, s. 126.

²⁸⁹ EUAA 2022, s. 126.

²⁹⁰ AAN 30.12.2021.

²⁹¹ LWJ 29.8.2022.

²⁹² UNAMA 17.11.2021.

²⁹³ UNSC 26.5.2022, s. 18.

²⁹⁴ ISW 1.6.2022.

²⁹⁵ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021, The Diplomat 15.12.2021, SIGA 7.4.2022.

²⁹⁶ ACLED 2022.

²⁹⁷ PAN 14.9.2022.

mahdollisuutta raportoida puolueettomasti mielenosoituksista ja poliittisesta väkivallasta.²⁹⁸

ACLEDE raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Jawzjanissa 189 turvallisuusvälikohtausta. Välikohtaukset olivat pääosin aiemman hallinnon ja Talibanin välisiä maataisteluita (118 välikohtausta). Lisäksi raportoitiin 52 räjähdetä tai ilmaiskua ja 15 tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettua väkivallantekoa. Aikavälillä 1.9.-31.12.2021 ACLEDE raportoi Jawzjanissa kolme turvallisuusvälikohtausta. Nämä olivat Sheberghanissa tapahtuneet tuntemattoman tahon ja Talibanin joukkojen välinen taistelu ja entiseen turvallisuusjoukkojen sotilaaseen kohdistunut hyökkäys sekä Qoshtipassa tapahtunut välikohtaus, jossa Talibanin joukkojen kerrotaan pakottaneen paikallisia turkmeeni- ja uzbekkiasukkaita lähtemään kotialueeltaan.²⁹⁹

Vuonna 2022 ACLEDE on raportoinut 12.8. mennessä kahdeksasta turvallisuusvälikohtauksesta. Välikohtauksista seitsemän tapahtui Sheberghanissa, kaksi Khamyabissa sekä yksi Khanaqassa, Maridiyanissa ja Qarqinissa kussakin. Välikohtauksista kuusi oli maataisteluita ja kaksi tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettua väkivallantekoa. Maataisteluista yhdessä oli Taliban-taistelijoiden ja Turkmenistanin rajavartioiden välisestä yhteenotosta maiden rajalla ja muut olivat Talibanin ja vastarintaliikkeiden välisiä yhteenottoja.³⁰⁰

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.³⁰¹ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdyskuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.³⁰²

ACLEDE on raportoinut kahdesta siviiliuhreista aiheuttaneesta tapahtumasta Jawzjanissa 2022 aikana. 8.3.2022 entinen heimotaistelija salamurhattiin Sheberghanissa.³⁰³ Tammikuussa 2022 Turkmenistanin rajavartioiden väitettiin tappaneen yhden ja hakanneen toisen siviiliin maiden välisellä rajalla.³⁰⁴

Vuoden 2021 aikana Jawzjanista lähti 2807 konfliktin takia maan sisäisesti joutunutta. UN OCHA ei ole raportoinut Jawzjanista sisäisesti siirtymään joutuneista Talibanin valtaannousun jälkeen 15.8.2021.³⁰⁵ Marras-joulukuussa 2021 raportoitiin Qoshtipan piirikunnassa yli tuhannen etnisyydeltään uzbekkeja ja turkmeeneja olleiden asukkaiden joutuneen hätätojen kohteiksi.³⁰⁶

²⁹⁸ ACLEDE & APW 14.4.2022.

²⁹⁹ ACLEDE 2022.

³⁰⁰ ACLEDE 2022.

³⁰¹ UNGA/SC 2.2.2022.

³⁰² UNGA/SC 15.6.2022.

³⁰³ ACLEDE 2022, ID: AFG63453.

³⁰⁴ ACLEDE 2022, ID: AFG62550.

³⁰⁵ UNOCHA 28.8.2022

³⁰⁶ EUAA 2022, s. 127.

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Jawzjan maakunta kuuluu useimpien Afganistanin alueiden lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta mittaavassa viisiportaisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta noin 800 000 väestöstä 239 000 ihmisen avun tarpeen arvioidaan olevan äärimmäinen ja 289 000 asukkaan humanitaarisen avun tarpeen olevan vakava. Kokonaisuudessaan Jawzjanissa avun tarpeessa arvioidaan olevan 528 000 ihmistä, mikä on 9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdyssä arvioissa.³⁰⁷ Jawzjan on tasolla neljä ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla sekä maaseutu että kaupunkiväestön osalta, ja tilanteen odotetaan pysyvän yhtä vakavana myös kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona.³⁰⁸

4.12. Kabul

Kabulin maakunnan ohjeistus päivitetty 18.5.2022.

4.12.1 Oikeudellinen arvio

Kabul oli yksi alueista, Nangarharin, Kunarin ja Kandaharin lisäksi, joissa konflikti on YK:n mukaan edelleen voimakkaimmillaan. Turvallisuusvälikohtauksia tapahtui Kabulissa vuoden 2021 syys-joulukuussa toiseksi eniten ja vuoden 2022 tammi-maaliskuussa eniten Afganistanin maakunnista. Väkivaltaisuuksien määrä on kuitenkin laskenut myös Kabulissa huomattavasti Talibanin valtaannousun jälkeen verrattuna vuoden 2021 kahdeksaan ensimmäiseen kuukauteen. Siviiliuhreja aiheuttivat etenkin itsemurhaiskut, muut räjähdyskuvat ja siviilejä vastaan kohdistettu väkivalta. Siviiliuhreja vaatineita iskuja tapahtui etenkin Länsi-Kabulissa ja niiden taustalla oli usein ISKP. Turvallisuusvälikohtauksia tapahtui kuitenkin Länsi-Kabulin lisäksi myös muualla Kabulin alueella. Niissä kohteena oli usein Taliban. Talibanin valtaannousu on entisestään heikentänyt Afganistanin vakavaa humanitaarista tilannetta ja tällä hetkellä peruspalveluiden saatavuus on maassa romahtanut. Etenkin julkista sektoria koskeneet tulonmenetykset ovat koskettaneet afganistanilaisista pahiten Kabulin asukkaita. Arviolta 91,6 prosenttia kabulilaisista eli maaliskuussa riittämättömällä ravinnolla. Mm. vedenjakelu on pysähtynyt niin, että enää alle 20 prosentilla Kabulin asukkaista on pääsy juomavesiverkkoon.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto arvioi aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan asteen olevan maakunnassa seuraavanlainen:

- 1) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Kabulin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi äärimmäisen korkea ja joista kotoisin olevien hakijoiden kohdalla toissijaisen suojelun edellytykset täytyisivät Ulkl 88 § 1 mom. 3 kohdan nojalla pelkästään alueella oleskelun myötä.
- 2) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Kabulin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi korkea.
- 3) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **koko Kabuln maakunnassa** esiintyy aseellisesta selkkauksesta johtuvaa mielivaltaista väkivaltaa, jonka aste ei yllä korkealle tasolle.

³⁰⁷ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

³⁰⁸ IPC 2022.

- 4) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Kabulin maakunnassa ei ole alueita**, joissa siviilihenkilön ei olisi todellista vaaraa joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa.

Maahanmuuttoviraston arvion mukaan Kabulin maakunnassa esiintyi myös ennen Talibanin valtaannousua mielivaltaista väkivaltaa, jonka aste ei yllä korkealle tasolle. Vaikka turvallisuusvälikohtausten ja siviiliuhrien määrä on selvästi vähentynyt maakunnassa, voidaan mielivaltaisen väkivallan todeta olevan yhä samalla tasolla, kun huomioidaan etenkin Afganistanin tilanteen epävarmuus, luotettavan tiedon saamisen haasteet sekä maassa vallitseva vakava humanitaarinen tilanne.

4.12.2. Maatieto

Kabulin maakunta sijaitsee Afganistanin keskiosassa. Kabulin maakunnan väkiluku on arviolta 4,9 - 5,5 miljoonaa, joista Kabulin kaupungin asukasluvun arvioidaan olevan noin 4,1 - 4,6 miljoonaa. Kabulin väestö koostuu pashtuista, tadzikeista, hazaroista, uzbekeista, turkmeeneista, balucheista, sikheistä ja hinduista.³⁰⁹

Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa ja sai Kabulin maakunnan ja kaupungin hallintaansa 15.8.2021, mikä johti edellisen kansainvälisen yhteisön tunnustaman hallinnon, Afganistanin islamilaisen tasavallan romahtamiseen.³¹⁰ Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättyneet. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.³¹¹

Taliban ei ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa. Aiemmin ISKP:n vaikutusvalta rajoittui Kabulin lisäksi vain muutamiin maakuntiin.³¹² ISKP:n tekemien iskujen ja Talibanin ISKP:n vastaisten operaatioiden perusteella järjestön yksi vahvimista toiminta-alueista on Kabul.³¹³ Loppuvuoden 2021 aikana ISKP onnistui tekemään useampia "pehmeisiin kohteisiin" kohdistettuja iskuja eri puolilla Afganistania, etenkin Kabulissa. Arvioiden mukaan ISKP on pystynyt vahvistamaan asemiaan Kabulissa ja sen ympäristöissä ja pyrkii toteuttamaan iskuja kaupungissa.³¹⁴ Talibanin ISKP:n vastaiset toimet ovat keskittyneet kaupunkeihin, joissa ISKP on tehnyt terrori-iskuja eli erityisesti Kabuliin ja Jalalabadiin.³¹⁵ ISKP:n hyökkäykset ovat olleet kaupunkialueilla tapahtuneita asymmetrisiä iskuja, jotka ovat kohdistuneet siviileihin.³¹⁶ ISKP:n kohteina ovat olleet usein hazarat ja shiiamuslimit.³¹⁷

³⁰⁹ EASO, 6/2021, s. 83, 204.

³¹⁰ BBC 16.8.2021; AP 16.8.2021.

³¹¹ RULAC 7.3.2022.

³¹² UNAMA 17.11.2021.

³¹³ EASO 1/2022, s. 59.

³¹⁴ MEI/Kapur 6.1.2022.

³¹⁵ RUSI/Giustozzi 4.1.2022.

³¹⁶ UNGA/SC 2.9.2021, s. 5–6.

³¹⁷ AAN/Adili 17.1.2022.

Kabulia ei mainita niiden maakuntien joukossa, joissa NRF:llä on tukikohtia tai joukkoja.³¹⁸ ACLED-konfliktitietokanta tilastoi vuoden 2021 aikana Kabulin maakunnassa tapahtuneen yksittäisiä NRF:n ja Talibanin välisiä yhteenottoja.³¹⁹

YK raportoi aikavälillä 19.8.-31.12.2021 koko Afganistanissa tapahtuneen 985 turvallisuusvälikohtausta, mikä oli 91 prosenttia vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2020. Välikohtauksista 75 prosenttia tapahtui Afganistanin itäisissä, keskisissä, eteläisissä ja läntisissä maakunnissa ja Kabul oli yksi alueista, Nangarharin, Kunarin ja Kandaharin lisäksi, joissa konflikti oli YK:n mukaan edelleen voimakkaimmillaan.³²⁰ Myös ACLED-konfliktitietokannan mukaan turvallisuusvälikohtauksia tapahtui Kabulissa vuoden 2021 syys-joulukuussa toiseksi eniten ja vuoden 2022 tammi-maaliskuussa eniten Afganistanin maakunnista. Väkivaltaisuuksien määrä on kuitenkin laskenut myös Kabulissa huomattavasti Talibanin valtaannousun jälkeen.³²¹

Afghanistan Analysts Networkin (AAN) mukaan Afganistanin maaseutualueilla konflikti on pitkälti päättynyt mutta etenkin Länsi-Kabulissa ovat jatkuneet itsemurha- ja räjähdäiskut, joiden kohteena ovat usein olleet hazarat ja shiiausulimit. AAN:n mukaan turvallisuusvälikohtauksia on tapahtunut Länsi-Kabulin lisäksi myös muualla Kabulin alueella, mutta näiden kohteina ovat yleensä olleet Talibanin joukot. Myös näissä välikohtauksissa on aiheutunut kohteistaan huolimatta siviiliuhreja.³²² New Lines Magazinen huhtikuussa 2022 julkaisemassa artikkelissa todetaan, että ISKP:n iskut ovat vähentyneet syksyn 2021 jälkeen mutta järjestön uskotaan edelleen pystyvän tekemään hyökkäyksiä.³²³

ACLED-konfliktitietokanta raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Kabulin maakunnassa tapahtuneen 339 turvallisuusvälikohtausta, joista 135 oli taisteluita tai muita yhteenottoja, 128 räjähdäiskuja ja 76 siviilejä vastaan kohdistettua väkivaltaa.

ACLED-konfliktitietokanta raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Kabulin maakunnassa tapahtuneen 88 turvallisuusvälikohtausta, joista 16 oli taisteluita tai muita yhteenottoja, 29 räjähdäiskuja ja 43 siviilejä vastaan kohdistettua väkivaltaa. Raportoiduista taisteluista neljän kerrottiin olevan NRF:n ja Talibanin välisiä yhteenottoja, yhden tuntemattomaksi jääneiden aseellisten ryhmien välinen yhteenotto, yhden eri Talibanin joukkojen välinen yhteenotto ja 10 ISKP:n ja Talibanin välisiä yhteenottoja. Räjähdäiskuista 23 raportoitiin olleen ISKP:n tekemiä ja kuuden muun iskun tekijä jäi tuntemattomaksi. Siviilejä vastaan kohdistetusta väkivallasta 40 tapauksen kerrottiin olevan hyökkäyksiä esimerkiksi yksittäisiä ihmisiä vastaan, kahden tapauksen yksittäisten ihmisten kidnappauksia ja yhden seksuaalista väkivaltaa. Tapauksissa tekijöinä olivat eri Talibanin joukot (26 välikohtausta) tai tuntemattomaksi jääneet aseelliset ryhmät (17).³²⁴

ACLED-konfliktitietokanta raportoi aikavälillä 1.1.-31.3.2022 Kabulin maakunnassa tapahtuneen 64 turvallisuusvälikohtausta, joista 13 oli taisteluita tai muita yhteenottoja, 12 räjähdäiskuja ja 39 siviilejä vastaan kohdistettua väkivaltaa. Raportoiduista taisteluista yhdeksän kerrottiin olevan NRF:n ja Talibanin välisiä

³¹⁸ UNGA/SC 28.1.2022, s. 5; VOA 1.11.2021; The Diplomat/Kohzad 15.12.2021.

³¹⁹ ACLED 8.2.2022.

³²⁰ UNGA/SC 28.1.2022, s. 5.

³²¹ ACLED 1.4.2022.

³²² AAN/Adili 17.1.2022.

³²³ New Lines Magazine 18.4.2022.

³²⁴ ACLED 1.4.2022.

yhteenottoja, kahden tuntemattomaksi jääneen aseellisen ryhmän ja Talibanin välisiä yhteenottoja, yhden eri Talibanin joukkojen välinen yhteenotto ja yhden ISKP:n ja Talibanin välinen yhteenotto. Räjähdeiskujen kerrotaan olleen ISKP:n (6 välikohtausta), tuntemattomien tekijöiden (5) tai NRF:n (1) tekemiä. Niiden kohteina olivat Talibanin joukot, paitsi kahdessa ISKP:n tekemässä siviilit. Siviilejä vastaan kohdistetusta väkivallasta 32 tapauksen kerrottiin olevan hyökkäyksiä esimerkiksi yksittäisiä ihmisiä vastaan ja seitsemän tapauksen yksittäisten ihmisten kidnappauksia. Tapauksissa tekijöinä olivat eri Talibanin joukot (28 välikohtausta) tai tuntemattomaksi jääneet aseelliset ryhmät (11).³²⁵

YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–15.2.2022 koko Afganistanissa aiheutuneen 1153 siviiliuhria, joista 397 oli kuolonuhreja.³²⁶ Vertailukohdaksi voidaan ottaa vuoden 2019 siviiliuhrien kokonaismäärä Kabulissa, joka oli UNAMA:n mukaan 1563, joista 261 oli kuolleita ja 1302 haavoittuneita.³²⁷ YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista.³²⁸ Eniten siviiliuhreja aiheuttanut ajanjaksolla tapahtunut yksittäinen välikohtausta tapahtui Kabulissa 26.8.2021, kun ISKP teki iskun Kabulilentoaseman läheisyydessä samaan aikaan, kun tuhannet ihmiset yrittivät pyrkiä lentoasemalle päästäkseen pois maasta. Iskussa kuoli ainakin 170 siviiliä ja haavoittui 150.³²⁹ Iskussa aiheutuneet uhrat vastasivat lähes kolmasosasta kaikista ajanjaksolla aiheutuneista siviiliuhreista.

Kansainvälisistä uutislähteistä kerättyjen tietojen mukaan Kabulissa on Talibanin valtaannousun jälkeen turvallisuusvälikohtauksissa aiheutunut edellä mainitun Kabulilentoaseman läheisyydessä tehdyn iskun lisäksi ainakin 181 siviiliuhria, joista 51 on kuolonuhreja ja 130 haavoittunutta. Eniten siviiliuhreja Talibanin valtaannousun jälkeen on aiheutunut Kabulilentoaseman läheisyydessä tehdyn iskun lisäksi seuraavista iskuista: Ainakin kuusi ihmistä kuoli ja 11 haavoittui Kabulin Dashti Barchin kaupunginosassa sijaitsevien koulujen lähistöllä tehdyssä räjähdeiskussa 19.4.2022. Mikään taho ei ole toistaiseksi ilmoittanut iskun tekijäksi.³³⁰ Ainakin yksi ihminen kuoli ja useita, mahdollisesti jopa 59 haavoittui tuntemattoman hyökkääjän räjäytettyä käsikranaatin Kabulin kaupungissa sijaitsevassa rahanvaihtopisteessä 3.4.2022.³³¹ ISKP hyökkäsi 2.11.2021 sotilassairaalaan Kabulin kaupungissa, minkä seurauksena 25 ihmistä kuoli ja useita haavoittui.³³² Kabulin kaupungissa sijaitsevan sunnimoskeijan läheisyydessä tehtiin räjähdeisku 3.10.2021. Iskun seurauksena ainakin kahdeksan ihmistä kuoli ja 20 haavoittui.³³³

Vuonna 2021 Kabuliin saapui muista Afganistanin maakunnista 28 551 konfliktin vuoksi maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Sisäisesti siirtymään joutuneista maakuntaan 16 817 saapui ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021 ja loput 11 694 aikavälillä 16.8-30.11.2021. Vuonna 2021 Kabulin maakunnasta pakeni

³²⁵ ACLED 1.4.2022.

³²⁶ OHCHR 7.3.2022.

³²⁷ UNAMA, 2019.

³²⁸ Maakuntakohtaisia siviiliuhrilukuja on aiemmin julkaistu YK:n Afganistan-ohjelma UNAMAn konfliktin vaikutuksia siviileihin käsittelevissä raporteissa, jotka on julkaistu sivustolla <https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports> (käyty 22.4.2022).

³²⁹ BBC 27.8.2021.

³³⁰ Al-Jazeera 19.4.2022.

³³¹ Reuters 3.4.2022.

³³² NYT 2.11.2021.

³³³ AAN/Adili 17.1.2022.

konfliktin vuoksi maan sisäisesti 136 ihmistä. Heistä 45 pakeni ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021 ja loput 91 aikavälillä 16.8-30.11.2021. Lisäksi uutislähteiden mukaan n. 120 000 ihmistä evakuoitiin Kabulista elokuun kahden viimeisen viikon aikana. Evakuoitujen joukossa oli sekä afganistanilaisia että ulkomaiden kansalaisia.³³⁴

Talibanin valtaannousu ja kehitysyhteistyön jäädyttäminen ovat romauttaneet peruspalveluiden saatavuuden Afganistanissa. Ilman laajamittaista humanitaarisen avun lisäämistä ja peruspalvelujen palauttamista avun tarve jatkuu suurena myös seuraavan vuoden aikana. UNOCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Kabulin maakunta kuuluu humanitaarisen tilanteen vakavuutta koskevassa viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa kaikkein vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta 6,9 miljoonaisesta väestöstä 1,1 miljoonan avun tarpeen arvioidaan olevan kriittinen ja 2,4 miljoonan humanitaarisen avun tarpeen keskitasolla.³³⁵

Taliban-liikkeen valtaannousu aiheutti merkittäviä häiriöitä Afganistanin julkiseen talouteen ja palveluihin sekä kansainväliseen apuun, ja lisäksi sillä oli sunnattomia vaikutuksia työllisyyteen, etenkin naisten osalta. Yleisellä tasolla vallanvaihdoksen aiheuttama taloudellinen kriisi on vaikuttanut negatiivisesti työmarkkinoihin sekä kaupunki- että maaseutualueilla. Julkisen sektorin työntekijöistä, jotka muodostavat merkittävän osan kaupunkiväestöstä, on jäänyt Taliban-hallinnon alaisuudessa ilman palkkaa ja myös epäsäännöllisiä päivätöitä tekevien afganistanilaisten ansaintamahdollisuudet ovat heikentyneet.³³⁶ Esimerkiksi julkisen sektorin työntekijöistä 80 % ei ole saanut palkkaa kesän 2021 jälkeen, minkä vuoksi ihmiset ovat menettäneet elantonsa.³³⁷ OCHAN arvion mukaan tulonmenetykset ovat koskettaneet afganistanilaisista pahiten Kabulin asukkaita. Jotkut kabulilaiset ovat eläneet talven 2021–2022 ilman lainkaan tuloja³³⁸ ja työttömyys on edelleen lisääntynyt vuoden 2022 puolella³³⁹.

Samanaikaisesti perustarvikkeita koskeva korkea inflaatio vaikeuttaa monien kotitalouksien selviytymistä entisestään. Esimerkiksi elintarvikkeiden keskihinnat olivat lokakuussa 2021 nousseet kesäkuuhun 2021 verrattuna 22 prosentilla.³⁴⁰ Vuoden 2022 alkuun mennessä hintojen nousu on ollut jopa 40 prosenttia vuodentakaisesta.³⁴¹ Kabul on kolmanneksi korkeimmalla tasolla ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla.³⁴² Maailman ruokaohjelman maaliskuussa 2022 tekemän arvion mukaan 91,6 prosenttia kabulilaisista eli riittämättömällä ravinnolla, mikä on 17,5 prosenttiyksikköä enemmän verrattuna tilanteeseen ennen elokuuta 2021. Avustusjärjestöjen toimittama ruoka-apu on kuitenkin helpottanut tilannetta vuoden 2022 alkupuoliskolla, tosin vain 13 prosentille kabulilaisista pystyttiin toimittamaan avustusta maaliskuun 2022 aikana.³⁴³

³³⁴ Washington post, 2.9.2021.

³³⁵ UNOCHA 7.1.2022, s. 46,48.

³³⁶ IPC 10/2021.

³³⁷ IFRC 25.3.2022.

³³⁸ UN OCHA 8.3.2022.

³³⁹ WFP 15.4.2022.

³⁴⁰ UNOCHA 7.1.2022, s. 19.

³⁴¹ TNH 15.2.2022.

³⁴² IFRC 25.3.2022; IPC 8.5.2022.

³⁴³ WFP 15.4.2022.

Myös Kabuln perusinfrastruktuuri on ollut Talibanin valtaannousun jälkeen entistäkin heikommassa tilanteessa. Sähkönjakelu on ollut jo vuodesta 2020 lähtien epäluotettavaa ja juomaveden laatu ja saatavuus ovat heikentyneet Talibanin valtaannousun jälkeen. Vallanvaihdokseen liittyvien talous- ja hallinto-ongelmien vuoksi vedenjakelu on pysähtynyt niin, että enää alle 20 prosentilla Kabuln asukkaista on pääsy juomavesiverkkoon.³⁴⁴

Kabulissa on havaittu useita tartuntatautiepidemioita ja koronaviruksen lisäksi kaupungissa on levinnyt koleran, denguekuumeen, tuhkarokon ja vesivälitteisen ripulin tapausmäärät ovat lisääntyneet lokakuusta 2021 lähtien.³⁴⁵ Terveystieteiden ongelmien lisäksi Kabulia ja kaupungin sairaaloiden kerrottiin marraskuussa 2021 toimivan ilman sähköä ja vedenjakelua.³⁴⁶

4.13 Kandahar

Kandaharin maakunnan ohjeistus päivitetty 23.11.2022.

4.13.1 Oikeudellinen arvio

Kandaharin maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrä oli tarkastelujakson aikana (1.9.2021-4.11.2022) maan ylempää keskitasoa. Kandahar oli ennen Talibanin valtaannousua vuosina 2020-2021 Afganistanin aktiivisin taisteluala. Konfliktiperusteinen väkivalta on myös Kandaharissa laskenut merkittävästi Talibanin valtaannousun jälkeen. Turvallisuusvälikohtaukset ovat tarkastelujakson aikana keskittyneet etenkin Kandaharin kaupunkiin. Välikohtauksista suurin osa on ollut Talibanin siviileitä vastaan kohdistamaa väkivaltaa, mutta myös taisteluja ja räjähdyskuja on esiintynyt. Suuri osa taisteluista on käyty Talibanin ja tuntemattomaksi jääneiden asemiesten ja Talibanin ja AFF:n välillä. ISKP on toteuttanut maakunnassa muutamia iskuja, joista tuhoisin oli shiiamoskeijaa vastaan lokakuussa 2021 toteutettu itsemurhaisku. Kandahar kuuluu Afganistanissa räjähdessaasteista kaikkein eniten kärsiviin maakuntiin. Kandaharin maatalous on kärsinyt konfliktin ja kuivuuden vuoksi.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto arvioi aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan asteen olevan maakunnassa seuraavanlainen:

- 1) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Kandaharin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi äärimmäisen korkea ja joista kotoisin olevien hakijoiden kohdalla toissijaisen suojelun edellytykset täytyisivät Ulkl 88 § 1 mom. 3 kohdan nojalla pelkästään alueella oleskelun myötä.
- 2) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Kandaharin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi korkea.
- 3) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **koko Kandaharin maakunnassa** esiintyy aseellisesta selkkauksesta johtuvaa mielivaltaista väkivaltaa, jonka aste ei yllä korkealle tasolle.

³⁴⁴ UNOCHA 7.1.2022, s. 15, 38.

³⁴⁵ IFRC 25.3.2022.

³⁴⁶ France 24 8.11.2021.

- 4) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Kandaharin maakunnassa ei ole alueita**, joissa siviilihenkilön ei olisi todellista vaaraa joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa.

4.13.2 Maatieto

Kandaharin maakunta sijaitsee Afganistanin eteläosassa Pakistanin valtion rajalla.³⁴⁷ Kandaharin maakunnan väkiluvun arvioidaan olevan 1,5 - 1,9 miljoonaa. Maakunnan pääkaupunki on Kandahar. Loput Kandaharin piirikunnat ovat Arghandab, Arghistan, Daman, Ghorak, Khakriz, Maiwand, Maruf, Miyanishin, Nish, Panjwayi, Rig/Rigistan/Shiga, Shah Wali Kot, Shurabak, Spin Boldak/Takhta Pol ja Zhari.³⁴⁸ Kandaharin maakunta on pashtuenemmistöinen. Maakunnan aavikkoalueilla asuu myös balucheja ja urbaaneilla alueilla puolestaan hazaroita ja tadzikkeja³⁴⁹.

Taliban-liike sai Kandaharin kaupungin lopulta hallintaansa 13.8.2021 pitkään jatkuneen saarron ja kiivaiden taisteluiden jälkeen³⁵⁰. Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita³⁵¹. Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.³⁵²

Long War Journal (LWJ) on elokuussa 2022 tekemässään päivittyvässä arviossa katsonut kaikkien Kandaharin piirikuntien olevan kokonaan Talibanin hallinnassa.³⁵³

Taliban ei ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa. Aiemmin ISKP:n vaikutusvalta rajoittui Kabulin lisäksi vain muutamisiin maakuntiin.³⁵⁴ YK:n mukaan ISKP:n hyökkäysten kohteina ovat olleet erityisesti kaupungeissa asuvat shiiamuslimit.³⁵⁵ ISKP on tehnyt hyökkäyksiä Kandaharin maakunnassa, joista vakavin on ollut 15.10.2021 shiiamoskeijaan tehty useita siviiliuhreja vaatinut itsemurhaisku³⁵⁶.

Kandahar ei kuulu NRF:n kaikkein keskeisimpään toiminta-alueeseen, mutta liike tekee maakunnassa hyökkäyksiä.³⁵⁷ Erityisesti Afghanistan Freedom Front on vastannut useista Talibanin-vastaisista iskuista Kandaharissa. Lisäksi National Liberation Front of Afghanistan ja Afghanistan National and Liberation Movement ovat olleet Kandaharissa vastuussa yksittäisistä turvallisuusvälikohtauksista³⁵⁸. Helmikuussa 2022 perustamisestaan ilmoittanut Afghanistan Islamic National and Liberation Movement koostuu Afganistanin

³⁴⁷ EASO 2021, s. 214-215.

³⁴⁸ EUAA 2022, s. 132.

³⁴⁹ EUAA 2022, s. 132.

³⁵⁰ CTC-Sentinel 2022, 52-53.

³⁵¹ UNGA/SC 2022, s. 1, BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

³⁵² RULAC 7.3.2022.

³⁵³ LWJ 29.8.2022.

³⁵⁴ UNAMA 17.11.2021.

³⁵⁵ UNGA/SC 15.6.2022.

³⁵⁶ ACLED 2022.

³⁵⁷ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021, The Diplomat 15.12.2021.

³⁵⁸ ACLED 2022.

aiempien turvallisuusjoukkojen pashtutaustaisista jäsenistä ja toimii ensisijaisesti Etelä-Afganistanissa, mukaan lukien Kandaharin maakunta³⁵⁹.

Kandahar oli ennen Taliban-liikkeen valtaannousua vuosina 2020-2021 Afganistanin kaikkein aktiivisinta taistelualueita. Maakunnan levottomimmat alueet olivat Kandaharin kaupunki, Maiwand, Shah Wali Kot, Arghandab, Panjwayi ja Zhari. Talibanin valtaannousun jälkeen väkivaltaisuudet ovat vähentyneet Kandaharissa huomattavasti. 4.11. mennessä vuonna 2022 Kandaharissa oli tapahtunut Afganistanin maakunnista kahdeksanneksi eniten turvallisuusvälikohtauksia.³⁶⁰

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on kuitenkin otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatomijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibanin kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Siviileihin kohdistettua väkivaltaa on tapahtunut Afganistanin maakunnista eniten Kabulissa, Nangarharissa ja Kandaharissa, ja väkivallan kohteiksi on joutunut eniten edellisen hallinnon työntekijöitä ja turvallisuusjoukkojen jäseniä.³⁶¹

ACLEDE raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Kandaharin maakunnassa 810 turvallisuusvälikohtauksia, mikä oli Afganistanin maakunnista kaikkein suurin määrä. Väkivaltaisuuksista 566 oli taisteluita, 136 räjähdyskuja, 60 ilmaiskuja ja 48 tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja. Välikohtaukset olivat pääosin Taliban-liikkeen ja valtiollisten turvallisuusjoukkojen välisiä yhteenottoja.³⁶²

Aikavälillä 1.9.-31.12.2021 ACLEDE raportoi Kandaharin maakunnassa 25 turvallisuusvälikohtauksia, joista 17 oli tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja, seitsemän taisteluita ja yksi entistä poliisiviranomaista vastaan kohdistettu räjähdyskuja Zharin piirikunnassa 28.10.2021. Tapauksista 23 tapahtui Kandaharin kaupungissa. ISKP oli vastuussa kolmesta teosta Kandaharin kaupungissa, joista kaksi oli kohdistettu shiioja vastaan. Hyökkäyksistä vakavin oli 15.10.2021 shiia-osaajien tekemä itsemurha-isku, jossa kuoli 47 shiia-osaajaa siviilejä ja haavoittui 68-90. Taliban-liike puolestaan teki ISKP:n vastaisia ratsioita Kandaharin kaupungissa 15.11. ja 25.12.2021. NRF teki hyökkäyksen Talibanin tarkastuspistettä vastaan Kandaharin kaupungissa 29.11.2021.³⁶³

4.11. mennessä vuonna 2022 ACLEDE raportoi Kandaharissa tapahtuneen 94 turvallisuusvälikohtauksia, joista 47 oli siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja, 30 taisteluita ja 17 räjähdyskuja. ACLEDE on kirjannut väkivaltaisuuksista 61 Kandaharin kaupunkiin, mutta näistä ainakaan yhdeksän tapauksen tapahtumapaikka Kandaharin maakunnassa ei ole selvillä. Lisäksi välikohtauksia tapahtui 17 Spin Boldakissa, viisi Arghandabissa, kolme Shah Wali

³⁵⁹ ICG 2022, SIGA 2022.

³⁶⁰ ACLEDE 2022.

³⁶¹ ACLEDE & APW 14.4.2022.

³⁶² ACLEDE 2022.

³⁶³ ACLEDE 2022.

Kotissa, kaksi Damanissa, kaksi Panjwayissa, kaksi Zharissa, yksi Khakrizissa ja yksi Maiwandissa.³⁶⁴

Kandahar kuuluu Afganistanissa räjähdessaasteista kaikkein eniten kärsiviin maakuntiin³⁶⁵.

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.³⁶⁶ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdyskuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.³⁶⁷

Kandaharissa on Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen uutisoitu kertyneen huomattava määrä siviiliuhreja. Taliban, ISKP tai tuntemattomaksi jääneet tahot ovat tappaneet tai pahoinpidelleet Kandaharissa useita entisiä turvallisuusviranomaisten jäseniä ja siviilejä. Siviiliuhreja on kertynyt paljon myös räjähdyskuissa. Minkä lisäksi siviilejä on kuollut ja haavoittunut heidän jäätyään Talibanin ja liikettä vastustavien tahojen välisten taisteluiden ristituleen.³⁶⁸

Siviiliuhreja vaatineet tapahtumat ovat olleet Talibanin valtaannousun jälkeen Kandaharissa mm. seuraavanlaisia: 47 siviiliä kuoli ja 68-90 haavoittui shiimoskeijassa tehdyssä itsemurhaiskussa 15.10.2021. ISKP ilmoittautui iskun tekijäksi. Neljä lasta kuoli kranaatinsirpaleen räjähdyksessä Shah Wali Kotissa 18.3.2022. Kaksi siviiliä haavoittui Talibanin ja heitä vastaan hyökänneiden tuntemattomien asemiesten välisessä yhteenotossa Kandaharin kaupungissa 25.11.2021. Taliban-liikkeen ja Pakistanin armeijan välisessä rajakiistassa haavoittui 8-27 ihmistä, kun Pakistanin joukot ampuivat raketteja Afganistanin puolelle Spin Boldakissa 24.2.2022. Siviilejä haavoittui NRF:n Talibanin tarkastuspisteelle Kandaharin kaupungissa tekemässä hyökkäyksessä 29.11.2021.³⁶⁹

Vuonna 2021 Kandaharista lähti 27 438 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Sisäisesti siirtymään joutuneista 26 890 pakeni aikavälillä 1.1.-15.8. ja 548 aikavälillä 16.8.-28.10. Lokakuun 2021 jälkeen YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumisto UN OCHA ei ole raportoinut uusista konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista Kandaharissa. Vuoden 2021 aikana Kandaharin piirikuntiin pakeni 26 780 sisäisesti siirtymään joutunutta, jotka kaikki siirtyivät maakunnan sisäisesti.³⁷⁰

CNN uutisoi syyskuussa 2021 Taliban häätäneen 3500 valtion omistaman ja valtion virkamiehille tarkoitetun Ferqayi Kohnan asuinalueen asukasta kodeistaan Kandaharin kaupungin laitamilta³⁷¹. Häädön kohteina oli useita

³⁶⁴ ACLED 2022.

³⁶⁵ UNOCHA 2022, s. 17.

³⁶⁶ UNGA/SC 2.2.2022.

³⁶⁷ UNGA/SC 15.6.2022.

³⁶⁸ ACLED 2022.

³⁶⁹ ACLED 2022.

³⁷⁰ UNOCHA 30.10.2022.

³⁷¹ CNN 15.9.2022.

entisten Afganistanin turvallisuusjoukkojen sotilaiden vaimoja ja leskiä³⁷², joiden kodit Taliban antoi omille taistelijoilleen³⁷³.

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Kandahar kuuluu enemmistön Afganistanin maakuntien lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta käsittelevässä viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta 1,9 miljoonan väestöstä 689 000 avun tarpeen luokitellaan olevan toiseksi korkeimmalla tasolla, 453 000 keskitasolla ja 410 000 kaikkein korkeimmalla tasolla. Yhteensä Kandaharissa on humanitaarisen avun tarpeessa 1,1 miljoonaa ihmistä, mikä on 41 % enemmän edellisvuoteen verrattuna.³⁷⁴ Kandahar kuuluu niiden alueiden joukkoon Afganistanissa, joissa on eniten erityisen huonokuntoisissa asumuksissa asuvia ihmisiä³⁷⁵.

Kandaharin kaupunki on luokiteltu toiseksi korkeimmalle kriisitasolle ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla ja loput maakunnan alueet keskitasolle. Tilanteen arvioidaan pysyvän yhtä vakavana kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona³⁷⁶. Vakavasta aliravitsemuksesta kärsivien lapsipotilaiden määrä Kandaharin maakunnansairaalassa Mirwaisissa on ollut Talibanin valtaannousun jälkeen ennennäkemättömän korkea³⁷⁷. Kandaharin maatalous puolestaan on kärsinyt konfliktista, kuivuudesta ja Talibanin valtaannousua seuranneista Pakistanin vastaisen rajan sulkemisista³⁷⁸.

4.14. Kapisa

Kapisan maakunnan ohjeistus päivitetty 9.11.2022.

4.14.1 Oikeudellinen arvio

Kapisan maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrä oli tarkastelujakson aikana (1.9.2021-12.8.2022) maan ylempää keskitasoa. Kokonaisuudessaan turvallisuusvälikohtausten määrä kuitenkin laski myös Kapisassa Talibanin valtaannousun jälkeen verrattuna vuoden 2021 kahdeksaan ensimmäiseen kuukauteen. Ennen Talibanin valtaannousua turvallisuusvälikohtaukset keskittyivät vahvasti Tagabin ja Nijrabin piirikuntiin. Valtaannousun jälkeen välikohtaukset ovat keskittyneet etenkin Kuhistanin piirikuntiin vastarintaliikkeiden hyökätessä Talibania vastaan kyseisillä alueilla. Turvallisuusvälikohtauksista selvästi suurin osa oli maataisteluita NRF:n ja Talibanin sekä Talibanin ja muiden vastarintaryhmien välillä. Kapisa kuuluu NRF:n toiminta-alueisiin ja se on ilmoittanut tehneensä Kapisassa Talibanin vastaisia hyökkäyksiä. Taliban on toteuttanut maakunnassa alkuvuonna 2022 laajoja etsintäoperaatioita ja asettanut ulkonaliikkumiskieltoja. Talibanin on raportoitu pakkosiirtäneen Kapisan maakunnassa oletettuja vastarintaliikkeiden tukijoita ja aiemmalle hallinnolle työskennelleitä.

³⁷² RFE/RL 15.9.2021.

³⁷³ NYT 9.12.2021.

³⁷⁴ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

³⁷⁵ UNOCHA 2022, s. 40.

³⁷⁶ IPC 2022.

³⁷⁷ WP 20.12.2021.

³⁷⁸ AAN 7.4.2022.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto arvioi aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan asteen olevan maakunnassa seuraavanlainen:

- 1) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Kapisan maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi äärimmäisen korkea ja joista kotoisin olevien hakijoiden kohdalla toissijaisen suojelun edellytykset täyttyisivät Ulkl 88 § 1 mom. 3 kohdan nojalla pelkästään alueella oleskelun myötä.
- 2) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Kapisan maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi korkea.
- 3) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **koko Kapisan maakunnassa esiintyy** aseellisesta selkkauksesta johtuvaa mielivaltaista väkivaltaa, jonka aste ei yllä korkealle tasolle.
- 4) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Kapisan maakunnassa ei ole alueita**, joissa siviilihenkilön ei olisi todellista vaaraa joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa.

4.14.2 Maatieto

Kapisan maakunta sijaitsee Afganistanin keskiosassa.³⁷⁹ Kapisan maakunnan arvioitu väkiluku on Afganistanin tilastoviranomaisen mukaan noin 505 000. Kapisan pääkaupunki on Mahmud Raqi- Muut Kapisan piirikunnat ovat: Alasai, Kuhband, Kuhistan 1 (Hisayi Awwali Kuhistan), Kuhistan 2 (Hisayi Dowwomi Kuhistan), Nijrab ja Tagab.³⁸⁰ UN OCHA arvioi maakunnan väkiluvuksi 649 000.³⁸¹ Kapisan suurin etninen ryhmä ovat tadzikit, jotka asuvat pääosassa maakunnan pohjoisosissa. Kapisan eteläosassa asuu enimmäkseen Ghilzai-klaaneihin kuuluvia pashtuja. Muita Kapisassa eläviä etnisiä ryhmiä ovat nuristanit ja hazarat.³⁸²

Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita³⁸³. AAN:n mukaan Taliban sai koko Kapisan maakunnan hallintaansa kesän 2021 aikana. Alasain, Nijrabin ja Tagabin piirikunnat siirtyivät Talibanin hallintaan kesä-heinäkuussa 2022 ja muut piirikunnat Kabuln valtauksen yhteydessä 15-16.8.2021.³⁸⁴ Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.³⁸⁵

Kapisa kuuluu NRF:n toiminta-alueisiin ja se on ilmoittanut tehneensä Kapisassa Talibanin vastaisia hyökkäyksiä.³⁸⁶ Kapisassa toimii lisäksi *Afghanistan Freedom Front* -niminen vastarintaryhmä, joka on ilmoittanut tehneensä Talibanin vastaisia hyökkäyksiä maakunnassa.³⁸⁷

Kapisa on yksi maakunnista, joissa Taliban käynnisti helmikuussa 2022 laajan etsintäoperaation, jossa sen aseistetut taistelijat kiersivät asuntoja, liikkeen

³⁷⁹ EASO 2021, s. 221-222.

³⁸⁰ EUAA 2022, s. 137.

³⁸¹ UNOCHA 2022, s. 46.

³⁸² EASO 2021, s. 221-222.

³⁸³ UNGA/SC 2022, s. 1, BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

³⁸⁴ AAN 30.12.2021.

³⁸⁵ RULAC 7.3.2022.

³⁸⁶ International Crisis Group 12.8.2022; UNGA 15.6.2022; SIGA 7.4.2022.

³⁸⁷ SIGA 7.4.2022.

ilmoituksen mukaan etsimässä rikolliseksi epäiltyjä henkilöitä. International Crisis Groupin mukaan Talibanin tarkoituksena oli etsiä aseita ja näin estää vastarintaliikkeiden toimintaa maakunnassa.³⁸⁸

Long War Journalin elokuussa 2022 tekemän päivittyvän arvion mukaan Kuhistan 1 ja Kuhistan 2 -piirikunnissa on vastarintatoimintaa, jonka LWJ on arvioinut voimakkuudeltaan viisiportaisella asteikolla matalalle tasolle. LWJ:n mukaan Kuhistanin piirikunnissa on läsnä NRF:n joukkoja, jotka ovat tehneet yllätyshyökkäyksiä Taliban-taistelijoita vastaan. LWJ:n arviossa vastarintatoiminnalla tarkoitetaan tilannetta, jossa vastarintatoimijat pystyvät hyökkäämään Talibanin joukkoja vastaan mutta eivät pidä hallussaan mitään aluetta. Muista Kapisan piirikunnista LWJ ei ole raportoinut vastarintatoiminnasta, vaan ne ovat kokonaan Talibanin hallinnassa. LWJ ei arvioi katsauksessaan ISKP:n toiminnan mahdollista laajuutta.³⁸⁹

ACLED-konfliktitietokannan tilastoinnin mukaan Kapisan maakunnassa esiintyvien turvallisuusvälikohtausten määrä oli Afganistanin keskitasolla vuosina 2020 ja 2021. Ennen Talibanin valtaannousua väkivaltaisuudet keskittyivät vahvasti Tagabin ja Nijrabin piirikuntiin. Väkivaltaisuuksien vähentyminen huomioiden välikohtausten määrä on pysynyt Kapisassa vuoden 2022 aikana Afganistanin keskitasolla, mutta ne ovat Talibanin valtaannousun jälkeen keskittyneet etenkin Kuhistanin piirikuntiin vastarintaliikkeiden hyökätessä Talibania vastaan kyseisillä alueilla.³⁹⁰ NRF:n kerrotaan Kapisassa tekevän "iske ja pakene"- ja yllätyshyökkäyksiä syrjäisillä alueilla sijaitsevia Talibanin tarkastuspisteitä ja partioita vastaan sekä harvemmin myös Taliban-taistelijoiden salamurhia, ajoittain räjähdyslaivoilla tehtynä³⁹¹.

Talibanin kerrottiin kesäkuun alussa keskittäneen taistelijoitaan Kapisan Kohistanin piirikunnan Sanjanin alueelle NRF:n hyökkäysten lisääntymisen vuoksi. Paikallisten asukkaiden mukaan taistelijat häätivät joitain perheitä pois kotoaan käyttäkseen rakennuksia tukikohtana.³⁹² Afganistanilaisen Hasht-e Subh-uutistoimiston mukaan Taliban asetti heinäkuun 2022 lopulla yöaikaisia ulkonaliikkumiskieltoja Kapisan maakuntaan, etenkin Hisayi Awwali Kuhistaniin³⁹³. ACLEDin mukaan ulkonaliikkumiskieltoja olisi asetettu Hisayi Awwali Kuhistaniin jo kesäkuussa 2022 NRF:n hyökkäysten lisääntymisen vuoksi.³⁹⁴

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Vihamielinen toimintaympäristö on heikentänyt toimittajien mahdollisuutta raportoida puolueettomasti mielenosoituksista ja poliittisesta väkivallasta.³⁹⁵

³⁸⁸ International Crisis Group 12.8.2022.

³⁸⁹ LWJ 29.8.2022.

³⁹⁰ ACLED 2022.

³⁹¹ International Crisis Group 12.8.2022.

³⁹² ACLED 16.6.2022.

³⁹³ Hasht-e Subh 24.7.2022

³⁹⁴ ACLED 30.6.2022.

³⁹⁵ ACLED & APW 14.4.2022.

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Kapisassa 173 turvallisuusvälikohtausta, joista 64 oli Nijarabissa ja 58 Tagabissa. Raportoidut väkivaltaisuudet olivat valtaosin Taliban-liikkeen ja Afganistanin aiemman hallinnon välisiä taisteluja. ACLED raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Kapisassa 15 turvallisuusvälikohtausta, joista 12 oli National Resistance Frontin tai muun ryhmän sekä Talibanin välisiä yhteenottoja, yksi NRF:n tekemä räjähdys, yksi Talibanin joukkojen ja yksi tunnistamattoman ryhmän siviileihin kohdistama väkivallanteko.³⁹⁶

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-12.8.2022 Kapisassa 71 turvallisuusvälikohtausta, jotka keskittyivät erityisesti Kuhistanin piirikuntiin. Hisayi Awwali Kuhistanissa tapahtui 24 välikohtausta ja Hisayi Dowwomi Kuhistanissa 19 välikohtausta. Loput välikohtaukset jakaantuivat seuraavasti: Mahmud Raqi (17), Nijrab (6), Kuhband (3) ja Tagab (2). Väkivaltaisuuksista 52 oli maataisteluita, 11 räjähdys ja 8 tahallisesti siviileihin kohdistuneita väkivallanteita. Maataistelut olivat pääosin National Resistance Frontin (36 välikohtausta), Afghanistan Freedom Frontin (8 välikohtausta) tai muiden tai tunnistamattomien ryhmien (8) sekä Talibanin välisiä yhteenottoja. Myös räjähdysten taustalla oli National Resistance Front (9) tai muut Talibania vastustavat ryhmät (2). Siviilejä vastaan kohdistettu väkivalta oli Talibanin joukkojen yksittäisiä henkilöitä vastaan kohdistamia toimia.³⁹⁷

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.³⁹⁸ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdyksissä sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.³⁹⁹

ACLEDin 16.6.2022 julkaiseman tiedon mukaan Taliban on Kapisassa "tappanut siviilejä, joita se syytti NRF:n tukemisesta". Välikohtauksista ei löytynyt tarkempia tietoja muista lähteistä.⁴⁰⁰

Kapisan maakunnasta lähti 10 220 maan sisäisesti siirtymään joutunutta vuonna 2021, joista 5481 pakeni Nijrabista. Sisäisesti siirtymään joutuneista 7119 pakeni aikavälillä 1.1.-15.8. ja 3101 aikavälillä 16.8.-30.11. Marraskuun 2021 jälkeen YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitintoimisto UN OCHA ei ole raportoinut uusista konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista Kapisassa.⁴⁰¹

Afganistanilainen uutistoimisto Hasht-e Subh uutisoi heinäkuussa 2022, että Taliban on pakkosiirtänyt ihmisiä Kapisan maakunnassa. Siirtojen kohteiksi on joutunut aiemman hallinnolle työskennelleitä sekä oletettuja vastarintaliikkeiden tukijoita. Tietoa ei ole voitu vahvistaa muista lähteistä.⁴⁰²

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Kapisan maakunta kuuluu useimpien Afganistanin alueiden lailla humanitaarisen tilanteen

³⁹⁶ ACLED 2022.

³⁹⁷ ACLED 2022.

³⁹⁸ UNGA/SC 2.2.2022.

³⁹⁹ UNGA/SC 15.6.2022.

⁴⁰⁰ ACLED 16.6.2022.

⁴⁰¹ UNOCHA 28.8.2022.

⁴⁰² Hasht-e Subh 2.7.2022.

vakavuutta mittaavassa viisiportaisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta noin 649 000 väestöstä 101 000 ihmisen avun tarpeen arvioidaan olevan äärimmäinen ja 201 000 asukkaan humanitaarisen avun tarpeen olevan vakava. Kokonaisuudessaan Kapisassa avun tarpeessa arvioidaan olevan 302 000 ihmistä, mikä on 76 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdyssä arviossa.⁴⁰³ Kapisa on tasolla kolme ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, ja tilanteen odotetaan pysyvän yhtä vakavana myös kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona⁴⁰⁴.

4.15 Kunduz

Kunduzin maakunnan ohjeistus päivitetty 23.11.2022.

4.15.1 Oikeudellinen arvio

Kunduzin maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrät olivat tarkastelujakson (1.9.2021-4.11.2022) aikana maan keskitasoa. Kunduz kuului vuosina 2020-2021 niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtui eniten turvallisuusvälikohtauksia. Väkivaltaisuuksien määrä väheni myös Kunduzissa merkittävästi Talibanin valtaannousun jälkeen. Turvallisuusvälikohtauksista suuri osa keskittyi Kunduzin kaupunkiin ja Imam Sahibin piirikuntaan. Taistelut ja siviileitä vastaan kohdistettu väkivalta olivat yleisimmät välikohtaustyyppit. Taisteluissa oli pääosin kyse Talibanin ja tuntemattomaksi jääneiden asemiesten ja Talibanin ja ISKP:n välillä käydyistä taisteluista. Siviiliuhreja aiheuttivat maakunnassa erityisesti ISKP:n tekemät tuhoisat räjähdyskudot, jotka olivat kohdistettu shiiaväestönosaa vastaan. Maakunnasta lähti loppuvuonna 2021 suuri määrä sisäisesti siirtyneitä.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto arvioi aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan asteen olevan maakunnassa seuraavanlainen:

- 1) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Kunduzin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi äärimmäisen korkea ja joista kotoisin olevien hakijoiden kohdalla toissijaisen suojelun edellytykset täytyisivät Ulkl 88 § 1 mom. 3 kohdan nojalla pelkästään alueella oleskelun myötä.
- 2) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Kunduzin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi korkea.
- 3) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **koko Kunduzin maakunnassa esiintyy** aseellisesta selkkauksesta johtuvaa mielivaltaista väkivaltaa, jonka aste ei yllä korkealle tasolle.
- 4) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Kunduzin maakunnassa ei ole alueita**, joissa siviilihenkilön ei olisi todellista vaaraa joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa.

⁴⁰³ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

⁴⁰⁴ IPC 2022.

4.15.2 Maafieto

Kunduzin maakunta sijaitsee Afganistanin koillisosassa Tadzikistanin valtion rajalla.⁴⁰⁵ Kunduzin maakunnan väkiluvun arvioidaan olevan noin 1,2 - 1,5 miljoonaa. Maakunnan pääkaupunki on Kunduz. Loput Kunduzin piirikunnat ovat Aliabad, Chardara, Dashti Archi, Imam Sahib, Khanabad ja Qalay Zal.⁴⁰⁶ Kunduzin maakunta on etnisesti moninainen. Suurin ryhmä ovat pashtut, joiden lisäksi maakunnassa asuu uzbekkeja, tadzikkeja, turkmeeneja, arabeja, hazaroita ja pashaita.⁴⁰⁷

Taliban-liike sai Kunduzin kaupungin lopulta hallintaansa 8.8.2021 mennessä pitkään jatkuneen saarron ja viikkoja kestäneiden kiivaiden taisteluiden jälkeen⁴⁰⁸. Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita⁴⁰⁹. Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.⁴¹⁰

Long War Journal (LWJ) ei ole elokuussa 2022 tekemässään päivittyvässä arviossa raportoinut vastarintatoiminnasta, vaan katsoo kaikkien Kunduzin piirikuntien olevan kokonaan Talibanin hallinnassa.⁴¹¹

Taliban ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa. Aiemmin ISKP:n vaikutusvalta rajoittui Kabulin lisäksi vain muutamiiin maakuntiin.⁴¹² ISKP on tehnyt tuhoisia iskuja siviilejä vastaan Kunduzin kaupungissa.⁴¹³ Institute for the Study of War -ajatuspaja arvio ISKP:n vahvistuneen vuoden 2022 aikana Kunduzissa ja muualla Pohjois-Afganistanissa.⁴¹⁴ ACLED on raportoinut aktiivista ISKP:n toimintaa erityisesti Tadzikistanin rajalla sijaitsevassa Imam Sahibin piirikunnassa sekä Kunduzin kaupungissa, jossa ISKP on tehnyt useita siviiliuhreja vaatineita terrori-iskuja⁴¹⁵.

Kunduz ei kuulu NRF:n kaikkein keskeisimpään toiminta-alueeseen, mutta liike tekee maakunnassa hyökkäyksiä.⁴¹⁶ Kunduz ei ole myöskään muiden Afganistanissa toimivien vastarintaliikkeiden keskeisintä toiminta-alueetta.⁴¹⁷

Kunduzin kaupungin lisäksi Dashti Archin piirikunta oli yksi alueista, joiden hallinnasta taisteltiin kiivaasti Talibanin ja keskushallinnon joukkojen välillä vuosina 2015-2021⁴¹⁸. ACLED-konfliktitietokannan tilastoinnin mukaan Kunduz

⁴⁰⁵ EASO 2021, s. 245-246.

⁴⁰⁶ EUAA 2022, s. 146-147.

⁴⁰⁷ EUAA 2022, s. 147.

⁴⁰⁸ CTC-Sentinel 2022, 52-53.

⁴⁰⁹ UNGA/SC 2022, s. 1, BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

⁴¹⁰ RULAC 7.3.2022.

⁴¹¹ LWJ 29.8.2022.

⁴¹² UNAMA 17.11.2021.

⁴¹³ UNGA/SC 15.6.2022.

⁴¹⁴ ISW 1.6.2022.

⁴¹⁵ ACLED 2022.

⁴¹⁶ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021, The Diplomat 15.12.2021.

⁴¹⁷ SIGA 7.4.2022.

⁴¹⁸ AAN 2021.

kuului vuosina 2020-2021 niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtui eniten turvallisuusvälikohtauksia. Väkivaltaisuuksien määrä Kunduzissa kuitenkin väheni radikaalisti Talibanin valtaannousun jälkeen.⁴¹⁹ Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertaillaessa on otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoiden toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen.⁴²⁰

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Kunduzissa tapahtuneen 367 turvallisuusvälikohtauksista, mikä oli Afganistanin maakunnista kahdeksanneksi suurin määrä. Väkivalta oli enimmäkseen Taliban-liikkeen ja Afganistanin turvallisuusjoukkojen välistä, mutta osassa tapauksista osapuolena oli myös ISKP. Väkivaltaisuudet koostuivat taisteluista (275 tapausta), räjähdyskuista (48), ilmaiskusta (28) ja tahallisesti siviilejä vastaan kohdistetusta väkivallasta (16).⁴²¹

Aikavälillä 1.9.-31.12.2021 ACLED raportoi Kunduzissa 12 turvallisuusvälikohtauksista, joista kahdeksan oli Kunduzin kaupungissa, kaksi Chardarassa, yksi Aliabadissa ja yksi Imam Sahibissa. Tapauksista seitsemän oli tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja, joista olivat vastuussa Taliban, tuntemattomat tekijät tai yhdessä tapauksessa ISKP. Kolme oli räjähdyskuja, joista vakavin oli ISKP:n 8.10.2021 hazaravähemmistöä vastaan tekemä itsemurhaisku shiimoskeijaan Kunduzin kaupungissa. Väkivaltaisuuksista kaksi taistelua oli tuntemattoman aseellisen ryhmän hyökkäyksiä Talibania vastaan Kunduzin kaupungissa 20.10. ja 27.12.2021.⁴²²

Vuonna 2022 ACLED on raportoinut 4.11. mennessä Kunduzissa 48 turvallisuusvälikohtauksista. Väkivaltaisuuksista 24 oli taisteluja, 14 räjähdyskuja, 11 siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja ja yksi tuntemattoman tahon tekemä ilmaisku Kunduzin lentokentälle. Välikohtauksista 20 oli Kunduzissa, 17 Imam Sahibissa, kuusi Khanabadissa, kaksi Chardarassa, kaksi Qalayi Zalissa ja yksi entisen NDS:n jäsenen pidätys Aliabadissa 22.3.2022.⁴²³ Taisteluissa oli kyse mm. tuntemattomaksi jääneiden asemiesten sekä ISKP:n hyökkäyksistä Talibanin jäseniä vastaan. Myös Taliban teki iskuja ISKP:ta vastaan Kunduzin maakunnassa.⁴²⁴

Kunduzin maakuntaa ei mainita niiden alueiden joukossa, jotka kärsivät Afganistanissa kaikkein eniten räjähdysasteista.⁴²⁵

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.⁴²⁶ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa,

⁴¹⁹ ACLED 2022.

⁴²⁰ ACLED & APW 14.4.2022.

⁴²¹ ACLED 2022.

⁴²² ACLED 2022.

⁴²³ ACLED 2022.

⁴²⁴ ACLED 2022.

⁴²⁵ UNOCHA 2022, s. 17.

⁴²⁶ UNGA/SC 2.2.2022.

Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdyskuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.⁴²⁷

Kunduzissa on Talibanin valtaannousun jälkeen uutisoitu kertyneen useita siviiliuhreja. Taliban-liike tai tuntemattomiksi jääneet tahot ovat tappaneet maakunnassa entisen hallinnon turvallisuusjoukkojen jäseniä. Kunduzissa on myös kuollut useita siviilejä ISKP:n tai tuntemattomaksi jääneiden tahojen tekemissä räjähdyskuissa mm. seuraavanlaisissa tapahtumissa: 43-100 hazarataustaista siviiliä kuoli ja 107-143 haavoittui ISKP:n shiimoskeijaan tekemässä itsemurhaiskussa Kunduzin kaupungissa 8.10.2021. Ainakin 50 siviiliä kuoli ja 50 haavoittui sunnimoskeijassa tapahtuneessa räjähdyskuussa Imam Sahibissa 22.4.2022. Seitsemän siviiliä kuoli ja 8-21 haavoittui Kunduzin lentokentän henkilökuntaa kuljettaneen auton ajettua maamiinaan Kunduzin kaupungissa 21.4.2022. Kaksi lasta kuoli ja kolme haavoittui maaperään räjähtämättä jääneen kranaatin sirpaleen lauettua Chardarassa 3.11.2021. Yksi siviili kuoli ja 6-30 haavoittui moskeijassa tapahtuneessa räjähdyskuussa Imam Sahibissa 17.6.2022.⁴²⁸

Vuonna 2021 Kunduzin maakunnasta lähti 135 760 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymän joutunutta, mikä oli huomattavasti enemmän kuin mistään muusta Afganistanin maakunnasta. Sisäisesti siirtymään joutuneita pakeni 108 759 Kunduzin kaupungista, 23 382 Imam Sahibista, 2807 Khanabadista, 700 Aliabadista, 84 Dashti Archista ja 28 Chardarasta. Qalayi Zalista ei raportoitu sisäisesti siirtymään joutuneista vuosien 2020 ja 2021 aikana. Sisäisesti siirtymään joutuneista 110 903 pakeni aikavälillä 1.1.-15.8. ja 24 857 aikavälillä 16.8.-3.10. YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitua toimistoa UN OCHA ei ole raportoinut uusista konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista Kunduzissa 3.10.2021 jälkeen.⁴²⁹

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Kunduz kuuluu enemmistön Afganistanin maakuntien lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta käsittelevässä viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta 1,5 miljoonan väestöstä 446 000 avun tarpeen luokitellaan olevan toiseksi korkeimmalla tasolla, 288 000 kaikkein korkeimmalla tasolla ja 263 000 keskitasolla. Yhteensä Kunduzissa on humanitaarisen avun tarpeessa 733 000 ihmistä, mikä on 45 % enemmän edellisvuoteen verrattuna.⁴³⁰

Kunduz on luokiteltu keskitasolle ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla ja tilanteen arvioidaan pysyvän yhtä vakavana kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona⁴³¹.

4.16 Logar

Logarin maakunnan ohjeistus päivitetty 9.11.2022.

⁴²⁷ UNGA/SC 15.6.2022.

⁴²⁸ ACLED 2022.

⁴²⁹ UNOCHA 30.10.2022.

⁴³⁰ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

⁴³¹ IPC 2022.

4.16.1 Oikeudellinen arvio

Logarin maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrä oli tarkastelujakson aikana (1.9.2021-12.8.2022) alhainen verrattuna maan aktiivisiin konfliktialueisiin. Välikohtausten määrä laski Logarissa noin 92 % Talibanin valtaannousun jälkeen verrattuna vuoden 2021 kahdeksaan ensimmäiseen kuukauteen. Välikohtauksista suuri osa oli maataisteluita, mutta myös räjähdyskuja ja siviileitä vastaan kohdistettua väkivaltaa esiintyi. Maataistelut ja räjähdyskuut olivat ISKP:n, NRF:n tai muiden tai tunnistamattomien ryhmien Talibanin vastaan tekemiä hyökkäyksiä. Suuri osa välikohtauksista keskittyi Poli Alamiin. Logar on yksi maakunnista, joista on raportoitu laajalle levinneestä räjähdessaasteesta. 68 % Logarin kotitalouksista on raportoanut räjähdessaasteesta lähiympäristössään. UN OCHA ei ole raportoanut marraskuun 2021 jälkeen uusista konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista Logarissa.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Logarin maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Logarista tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla UKL 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

4.16.2 Maatieto

Logarin maakunta sijaitsee Afganistanin keskiosassa pääkaupunki Kabulin läheisyydessä.⁴³² Logarin maakunnan arvioitu väkiluku on Afganistanin tilastoviranomaisen arvion mukaan noin 442 000. Logarin pääkaupunki on Poli Alam. Muut Logarin piirikunnat ovat: Azra, Baraki Barak, Charkh, Kharwar, Khoshi ja Mohammad Agha.⁴³³ UN OCHA arvioi Logarin väkiluvuksi 570 000⁴³⁴. Logarin väestön enemmistön muodostavat pashtut, minkä lisäksi maakunnassa asuu tadzikkeja, hazaroita ja kucheja.⁴³⁵

NRF:n toiminta ei ole ensisijaisesti keskittynyt Logariin.⁴³⁶ International Crisis Groupin mukaan Logarissa tehtiin kuitenkin helmi-maaliskuussa 2022 kotietsintöjä, joiden uskottiin liittyvän NRF:n asekköiden etsimiseen⁴³⁷. Afganistanissa toimii lisäksi useita muita Talibanin vastaisia vastarintaliikkeitä, mutta niiden toiminta-alueita ei ole paikannettu Logariin. ACLED-konfliktitietokanta on raportoanut Logarin maakunnassa yksittäisistä NRF:n ja *Afghanistan Freedom Frontin* hyökkäyksistä Taliban-liikettä vastaan vuoden 2022 aikana⁴³⁸. ACLED raportoi myös *Watandost Frontin* tekemästä iskusta Logarin Mohammad Aghassa kesäkuussa 2022⁴³⁹.

Taliban-liike sai Logarin maakunnan hallintaansa kesän 2021 valtausoperaatiossa.⁴⁴⁰ Long War Journal (LWJ) ei ole elokuussa 2022 tekemässään päivittyvässä arviossa raportoanut vastarintatoiminnasta, vaan katsoo kaikkien Logarin piirikuntien olevan kokonaan Talibanin hallinnassa.⁴⁴¹

⁴³² EASO 2021, s. 261.

⁴³³ EUAA 2022, s. 153.

⁴³⁴ UNOCHA 2022, s. 46

⁴³⁵ AAN 18.7.2020.

⁴³⁶ International Crisis Group 12.8.2022; UNGA 15.6.2022; SIGA 7.4.2022.

⁴³⁷ International Crisis Group 12.8.2022.

⁴³⁸ ACLED 2022.

⁴³⁹ ACLED 23.6.2022.

⁴⁴⁰ AAN 28.12.2021.

⁴⁴¹ LWJ 29.8.2022.

ACLED-konfliktitietokannan tilastoinnin mukaan Logarissa vuosina 2020 ja 2021 turvallisuusvälikohtauksia esiintyi hieman Afganistanin keskitasoa enemmän. Väkivaltaisuuksia tapahtui kaikissa Logarin piirikunnissa, mutta ne keskittyivät erityisesti Poli Amiin ja Mohammad Aghan piirikuntaan. Talibanin valtaannousun jälkeen turvallisuusvälikohtausten määrä on laskenut Logarissa huomattavasti. Vuoden 2022 aikana Logarissa on ollut Afganistanin keskitasoa vähemmän väkivaltaisuuksia ja ne ovat keskittyneet maakunnan pääkaupunkiin Poli Amiin.⁴⁴²

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibanin kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Vihamielinen toimintaympäristö on heikentänyt toimittajien mahdollisuutta raportoida puolueettomasti mielenosoituksista ja poliittisesta väkivallasta.⁴⁴³

Logarissa tapahtui 1.1.-31.8.2021 ACLEDin raportoinnin mukaan 340 turvallisuusvälikohtausta, joista 232 oli taisteluita, 128 räjähdeseisäkuja, 22 tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja ja viisi ilmaiskuja. Väkivaltaisuuksista 158 oli Poli Alamissa, 78 Mohammad Aghassa, 41 Baraki Barakissa, 23 Charkhissa, 19 Khoshissa, 14 Azrassa ja seitsemän Kharwarissa. Aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Logarissa tapahtui vain seitsemän turvallisuusvälikohtausta, jotka kaikki olivat Poli Alamissa. Välikohtauksista kaksi oli maataisteluita, neljä räjähdeseisäkuja ja yksi siviilejä vastaan kohdistettu väkivallanteko.⁴⁴⁴

Aikavälillä 1.1.-12.8.2022 ACLED raportoi 25 turvallisuusvälikohtauksesta Logarissa. Väkivaltaisuuksista 13 oli maataisteluita, neljä räjähdeseisäkuja ja neljä tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja. Välikohtauksista 19 tapahtui Poli Alamissa, neljä Mohammad Aghassa, yksi Azrassa ja yksi Baraki Barakissa. Maataistelut ja räjähdeseisäkut olivat ISKP:n, NRF:n tai muiden tai tunnistamattomien ryhmien Talibanin vastaan tekemiä hyökkäyksiä. Siviilejä vastaan kohdistetut väkivaltaisuudet olivat ISKP:n (1 tapaus), tunnistamattoman ryhmän (1 tapaus) tai Talibanin joukkojen (2 tapaus) yksittäisiä henkilöitä vastaan kohdistamia toimia.⁴⁴⁵

Logar on yksi maakunnista, joista on raportoitu laajalle levinneestä räjähdeseisästeesta. UNOCHA:n mukaan 68 % Logarin kotitalouksista on raportoanut räjähdeseisästeesta lähiympäristössään.⁴⁴⁶

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoanut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.⁴⁴⁷ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526

⁴⁴² ACLED 2022.

⁴⁴³ ACLED & APW 14.4.2022.

⁴⁴⁴ ACLED 2022.

⁴⁴⁵ ACLED 2022.

⁴⁴⁶ UNOCHA 2022, s. 17.

⁴⁴⁷ UNGA/SC 2.2.2022.

haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdyskuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.⁴⁴⁸

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Logarin maakunnassa on Talibanin valtaannousun jälkeen turvallisuusvälikohtauksissa siviiliuhreja aiheutunut esimerkiksi seuraavanlaisten välikohtausten seurauksena: 13.7.2022 ISKP hyökkäsi Poli Alamissa shiialaisen perheen pitämään leipomoon ja ampui neljä ihmistä kuoliaaksi. 6.5.2022 Talibanin taistelijat ampuivat kaksi siviiliä sanaharkan seurauksena Azran piirikunnassa. 19.2.2022 Talibanin taistelijat ampuivat yhden ISKP:n taistelijaksi epäilemänsä siviilin Poli Alamissa.⁴⁴⁹

Vuonna 2021 Logarista lähti 5621 konfliktin vuoksi maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Marraskuun 2021 jälkeen YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumisto UN OCHA ei ole raportoinut uusista konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista Logarissa. Logariin ei paennut sisäisesti siirtymään joutuneita muista Afganistanin maakunnista vuoden 2021 aikana.⁴⁵⁰

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Logarin maakunta kuuluu useimpien Afganistanin alueiden lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta mittaavassa viisiportaisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta 570 000 väestöstä 92 000 ihmisen avun tarpeen arvioidaan olevan äärimmäinen ja 153 000 asukkaan humanitaarisen avun tarpeen arvioidaan olevan vakava. Kokonaisuudessaan avun tarpeessa arvioidaan olevan 244 000 ihmistä, mikä on neljä prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdystä arviosta.⁴⁵¹ Logar on tasolla kolme ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, ja tilanteen odotetaan pysyvän yhtä vakavana myös kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona.⁴⁵²

4.17 Nangarhar

Nangarharin maakunnan ohjeistus päivitetty 21.2.2023.

4.17.1 Oikeudellinen arvio

Nangarharin maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrä oli tarkastelujakson aikana (1.9.2021-4.11.2022) maan ylempää keskitasoa. Nangarhar oli ennen Talibanin valtaannousua vuosina 2020-2021 Afganistanin toiseksi aktiivisin taistelualue. Konfliktiperusteinen väkivalta on myös Nangarharissa laskenut merkittävästi Talibanin valtaannousun jälkeen. Turvallisuusvälikohtaukset ovat tarkastelujakson aikana keskittyneet etenkin Jalalabdin kaupunkiin. Suuri osa välikohtauksista oli taseita Talibanin ja ISKP:n välillä, mutta myös siviileitä vastaan kohdistettua väkivaltaa ja räjähdyskuja esiintyi. Nangarhar on ISKP:n perinteistä tukialuetta ja ISKP toteutti varsinkin Talibanin valtaannousua seuraavina kuukausina ennätysellisen paljon pienen mittakaavan iskuja Taliban kohteita vastaan. Siviiliuhreja maakunnassa aiheuttivat etenkin ISKP:n iskut ja Talibanin siviileitä vastaan kohdistama väkivalta. Nangarharin maakunta on keskitasolla ruokaturvattomuutta

⁴⁴⁸ UNGA/SC 15.6.2022.

⁴⁴⁹ ACLED 2022.

⁴⁵⁰ UNOCHA 4.9.2022.

⁴⁵¹ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

⁴⁵² IPC 2022.

kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, mutta pääkaupunki Jalalabadin tilanne on arvioitu tasolle neljä.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto arvioi aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan asteen olevan maakunnassa seuraavanlainen:

- 1) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Nangarharin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi äärimmäisen korkea ja joista kotoisin olevien hakijoiden kohdalla toissijaisen suojelun edellytykset täytyisivät UUKL 88 § 1 mom. 3 kohdan nojalla pelkäämään alueella oleskelun myötä.
- 2) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Nangarharin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi korkea.
- 3) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **koko Nangarharin maakunnassa esiintyy** aseellisesta selkkauksesta johtuvaa mielivaltaista väkivaltaa, jonka aste ei yllä korkealle tasolle.
- 4) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Nangarharin maakunnassa ei ole alueita**, joissa siviilihenkilön ei olisi todellista vaaraa joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa.

4.17.2 Maatieto

Nangarharin maakunta sijaitsee Afganistanin itäosassa Pakistanin valtion rajalla.⁴⁵³ Nangarharin väkilukuarvot vaihtelevat välillä 1,8 miljoonaa - 2,3 miljoonaa. Nangarharin pääkaupunki on Jalalabad.⁴⁵⁴ Nangarharin väestön enemmistön muodostavat pashtut, mutta maakunnassa asuu myös pashaita, arabeja ja tadžikkeja. Jalalabadin kaupungin läheisyydessä elää pieni määrä sikhejä ja hinduja.⁴⁵⁵

Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita⁴⁵⁶. Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.⁴⁵⁷

ACLED-konfliktitietokannan Afganistanin turvallisuusvälikohtauksista koostamien tilastojen perusteella ISKP:n vahvimmat toiminta-alueet Afganistanissa ovat itäiset Nangarharin ja Kunarin maakunnat sekä pääkaupunki Kabul⁴⁵⁸. ICG:n näkemyksen mukaan ISKP on kyennyt parhaimmillaan tekemään päivittäisiä hyökkäyksiä Taliban-kohteita vastaan vahvimmillä tukialueillaan Kabulissa, Nangarharissa ja Kunarissa. Taliban puolestaan käynnisti vuoden 2021 lopussa raajan ISKP:n vastaisten operaatioiden sarjan, minkä seurauksena ISKP:n tekemät iskut vähenivät etenkin järjestön alkuperäisellä tukialueella

⁴⁵³ EASO 2021, s. 272-273.

⁴⁵⁴ EUAA 2022, s. 156-157.

⁴⁵⁵ EASO 2022, s. 156-157.

⁴⁵⁶ UNGA/SC 2022, s. 1, BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

⁴⁵⁷ RULAC 7.3.2022.

⁴⁵⁸ ACLED 2023.

Nangarharissa. Talibanin operaatioiden aiheuttama ISKP:n heikkeneminen Nangarharissa on johtanut ISKP:n toiminnan siirtymiseen idässä yhä enemmän Kunariin maakuntaan, mutta myös entistä laajemmalle alueelle. International Crisis Groupin analyysin mukaan järjestö on kyennyt sopeutumaan uuteen tilanteeseen laajentamalla toimintaansa etenkin Pohjois-Afganistanissa sekä pienemmässä mittakaavassa myös etelässä ja lännessä.⁴⁵⁹

Nangarharia ei mainita niiden maakuntien joukossa, joihin NRF:n toiminta on ensisijaisesti keskittynyt.⁴⁶⁰ NRF on tehnyt Nangarharissa neljä hyökkäystä Taliban-kohteita vastaan, joista kaksi on tapahtunut Darayi Nurin piirikunnassa ja kaksi tuntemattomassa sijainnissa Nangarharin maakunnassa.⁴⁶¹

ACLEDD on tilastoinut Talibanin valtaannousun jälkeen Nangarharissa 42 ISKP:n hyökkäystä Talibania vastaan, 28 räjähdettä, 19 yksittäisiä siviilejä vastaan kohdistettua väkivallantekoa ja 33 Talibanin ISKP:n vastaista operaatiota.⁴⁶²

Nangarhar kuuluu niiden maakuntien joukkoon, joissa turvallisuusvälikohtauksia tapahtui kaikkein eniten vuosina 2021-2022. Väkivaltaisuuksien määrä Nangarharissa on silti laskenut Talibanin valtaannousun jälkeen.⁴⁶³ Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on kuitenkin otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatomijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen.⁴⁶⁴

1.1.-31.8.2021 Nangarharissa tapahtui 668 turvallisuusvälikohtauksia, mikä oli kaikista Afganistanin maakunnista toiseksi korkein määrä Kandaharin jälkeen. Raportoidut väkivaltaisuuksien olivat valtaosin Taliban-liikkeen ja Afganistanin aiemman hallinnon välisiä taisteluja. Niistä 173 oli Jalalabadissa, 102 Shirzadissa, 76 Khogianissa, 59 Hisarakissa ja Sorkhrudissa kussakin ja 54 Dih Balassa.⁴⁶⁵

Aikavälillä 1.9.-31.12. Nangarharissa tapahtui 102 turvallisuusvälikohtauksia, mikä oli Afganistanin maakunnista selvästi suurin määrä. Teoista 40 oli pääasiassa ISKP:n ja Talibanin välisiä taisteluja, 36 tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoa ja 26 ISKP:n tai tuntemattomaksi jääneen tahon tekemiä räjähdettä. Väkivaltaisuuksista 65 oli Jalalabadissa, seitsemän Chaparharissa, viisi Mohmand Darassa, neljä Shinwarissa, kolme Behsudissa ja Kamassa kussakin, kaksi Achinissa, Bati Kotissa, Kuz Kunarissa, Shirzadissa ja Sorkhrudissa kussakin ja yksi Dih Balassa, Khogianissa, Naziyanissa ja Pachir wa Agamissa kussakin.⁴⁶⁶

Vuonna 2022 Nangarharissa tapahtui 113 turvallisuusvälikohtauksia. Teoista 51 oli tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoa, 40 taisteluja ja 22 räjähdettä, jotka olivat ISKP:n tai tuntemattomaksi jääneen tahon tekemiä. Taisteluista valtaosa käytiin Talibanin ja ISKP:n välillä. Väkivaltaisuuksista 41 oli

⁴⁵⁹ ICG 12.8.2022, s. 8-9.

⁴⁶⁰ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021.

⁴⁶¹ ACLED 2023.

⁴⁶² ACLED 2023.

⁴⁶³ ACLED 2023.

⁴⁶⁴ ACLED & APW 14.4.2022.

⁴⁶⁵ ACLED 2023.

⁴⁶⁶ ACLED 2023.

Jalalabadissa, kahdeksan Chaparharissa, seitsemän Khogianissa, kuusi Achinissa, Shinwarissa ja Sorkhrudissa kussakin, viisi Bati Kotissa, Kamassa, Kuz Kunarissa, Mohmand Darassa ja Pachir wa Agamissa kussakin, neljä Darayi Nurissa ja Dih Balassa kussakin, kaksi Lalpurissa ja Rodatissa kussakin ja yksi Shirzadissa.⁴⁶⁷

Taliban-liikkeen ISKP:n vastaiset operaatiot ovat johtaneet mielivaltaisiin pidätyksiin, laittomiin tappoihin sekä ISKP:n jäseniksi tai tukijoiksi epäiltyjen henkilöiden katoamisiin⁴⁶⁸. UNAMA tilastoi aikavälillä 15.8.2021-30.6.2022 yhteensä 59 ISKP:n tukijoiden tai jäsenten murhaa, 22 mielivaltaista pidätystä ja seitsemän kidutusta tai pahoinpitelyä. Enemmistö teoista tapahtui Nangarharin kuuluvissa Chaparharissa ja Jalalabadissa. Tapauksia oli erityisen paljon loka- ja marraskuussa 2021, jolloin Talibanin ISKP:n vastainen kampanja oli aktiivisimmillaan.⁴⁶⁹ Nangarharissa ja Kunarissa löytyi silti vielä yli 100 eri paikkoihin jätettyä ruumista kesällä 2022⁴⁷⁰.

Nangarharissa on ACLED-konfliktitietokannan tilastoinnin mukaan Talibanin valtaannousun jälkeen uutisoitu kertyneen useita siviiliuhreja mm. seuraavanlaisten tapahtumien seurauksena: kuuden ISKP-yhteyksistä syytetyn miehen ruumiit löytyivät Jalalabadista 14.8.2022, Talibanin jäsenet pidättivät kaksi entistä sotilasta ja kiduttivat heitä Kuz Kunarissa 19.1.2022, Talibanin jäsenet pidättivät ja pahoinpitelivät useita siviilejä, jotka olivat ottaneet esiin Afganistanin edellisen hallinnon lipun maan itsenäisyyspäivän kunniaksi Jalalabadissa 18.8.2022, Talibanin tiedustelupalvelu pidätti Talibania videolla kritisoineen siviilin Jalalabadissa 1.11.2022, Pachir wa Agamin piirikunnasta löytyi 11-23 teloitettua ihmisen ruumiit. Heidän henkilöllisyytensä tai teon motiivit eivät ole tiedossa, kaksi siviiliä kuoli ja 28 haavoittui ISKP:n tekemässä räjähdyskassa Ghanikhelin torialueella Shinwarissa 20.6.2022.⁴⁷¹

Vuonna 2021 Nangarharin maakunnasta pakeni konfliktin vuoksi maan sisäisesti 38 343 ihmistä, mikä oli Afganistanin maakunnista seitsemänneksi eniten. 38 175 pakeni ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021 ja 168 aikavälillä 16.8. - 29.10.2021. Lokakuun 2021 jälkeen ei ole raportoitu uusista maan sisäisesti siirtyneistä.⁴⁷²

UN OCHAn tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Nangarharin maakunta kuuluu useimpien Afganistanin alueiden lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta mittaavassa viisiportaisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta 2,3 miljoonan väestöstä 818 000 ihmisen avun tarpeen arvioidaan olevan toiseksi vakavimmalla tasolla ja 607 000 asukkaan humanitaarisen avun tarpeen olevan kaikkein kriittisimmällä tasolla. Kokonaisuudessaan Nangarharissa avun tarpeessa arvioidaan olevan 1,4 miljoonaa ihmistä, mikä on 29 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdystä arviosta.⁴⁷³ UN OCHAn vuoden 2023 arvion mukaan Nangarharin humanitaarinen tilanne on kehittynyt parempaan suuntaan, ja maakunnassa avun tarpeessa on nyt 1,1 miljoonaa ihmistä, mikä on 15 % vähemmän

⁴⁶⁷ ACLED 2023.

⁴⁶⁸ UNOHCHR 9.9.2022, s. 9.

⁴⁶⁹ UNAMA 07/2022, s. 15.

⁴⁷⁰ HRW 7.7.2022.

⁴⁷¹ ACLED 2023.

⁴⁷² UNOCHA 15.1.2023.

⁴⁷³ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

aiempaan nähden. Yli 600 000 ihmisen avun tarve on kuitenkin edelleen kaikkein kriittisimmällä tasolla ja toisten 600 000 toiseksi korkeimmalla tasolla.⁴⁷⁴

Nangarharin maakunta on keskitasolla ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, mutta pääkaupunki Jalalabadin tilanne on arvioitu tasolle neljä. Tilanteen arvioitiin pysyvän keskitasolla kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona.⁴⁷⁵ Nangarharissa on päässyt leviämään useita eri tartuntatauteja, kuten keuhkokuumetta, tuhkarokkoa ja denguekuumetta⁴⁷⁶.

4.18 Pansjhir

Pansjhirin maakunnan ohjeistus päivitetty 9.11.2022.

4.18.1 Oikeudellinen arvio

Pansjhirin maakunnassa tarkastelujakson (1.9.2021-12.8.2022) aikana raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrä kuului maan korkeimpiin. Ennen Talibanin valtaannousua Pansjhrissa esiintyi Afganistanin kaikista alueista selvästi vähiten turvallisuusvälikohtauksia. Pansjhir kuitenkin muuttui Talibanin valtaannousun jälkeen Afganistanin kaikkein turvattomimmaksi alueeksi johtuen Talibanin ja sitä vastustavien aseellisten ryhmien, etenkin NRF:n, välisten taisteluiden keskittymisestä maakuntaan ja sen lähialueille. Tarkastelujakson aikana tapahtuneista turvallisuusvälikohtauksista selvästi suurin osa oli taisteluita, mutta myös siviileitä vastaan kohdistettua väkivaltaa ja räjähdekujuja esiintyi. Talibanin on raportoitu tehneen Pansjhrissa NRF:ää vastaan neljä ilmaiskua. Väkivaltaisuuksista suuri osa keskittyi Bazarakiin, Rokhaan, Khinjiin ja Daraan, mutta välikohtauksia esiintyi myös muissa maakunnan piirikunnista. Siviiliuhreja maakunnassa ovat aiheuttaneet Talibanin ja NRF-ryhmän välillä käydyt taistelut ja Talibanin suorittamat puhdistustoimet. Talibanin valtaannousun jälkeen vuonna 2021 Pansjhirin maakunnasta pakeni 6188 sisäisesti siirtynyttä, mikä on Afganistanin maakunnista korkein määrä. Alkuvuonna 2022 Pansjhrissa rekisteröityjen sisäisesti siirtyneiden määrä oli Afganistanin kolmanneksi korkein.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto arvioi aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan asteen olevan maakunnassa seuraavanlainen:

- 1) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Pansjhirin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi äärimmäisen korkea ja joista kotoisin olevien hakijoiden kohdalla toissijaisen suojelun edellytykset täytyisivät UlkL 88 § 1 mom. 3 kohdan nojalla pelkästään alueella oleskelun myötä.
- 2) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **koko Pansjhirin maakunnassa** aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste on korkea.
- 3) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Pansjhirin maakunnassa ei ole alueita**, joissa esiintyisi aseellisesta selkkauksesta johtuvaa mielivaltaista väkivaltaa, jonka aste ei yllä korkealle tasolle.

⁴⁷⁴ UN OCHA 2023, s. 54.

⁴⁷⁵ IPC 2022.

⁴⁷⁶ WHO 20.1.2023.

- 4) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Panjshirin maakunnassa ei ole alueita**, joissa siviilihenkilön ei olisi todellista vaaraa joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa.

4.18.2 Maatieto

Panjshirin vuoristoinen maakunta sijaitsee Afganistanin keskiosassa.⁴⁷⁷ Panjshirin maakunnan väkiluvun arvioidaan olevan noin 175 000 - 225 000. Panjshirin pääkaupunki on Bazarak. Loput Panjshirin piirikunnat ovat: Dara/ Abshar, Khinj, Onaba, Pariyan, Rokha ja Shotol.⁴⁷⁸ Panjshir on tadzikkienemmistöinen maakunta, jossa asuu kuitenkin myös hazaroita, pashaita, nuristaneja ja pashtuja⁴⁷⁹.

Panjshirin maakunta tunnetaan Taliban-liikkeen vastaisen vastarinnan keskuksena. Panjshir jäi viimeiseksi Talibania vastaan taistelevaksi alueeksi, kun aiemman hallinnon tukijat kokosivat maakunnassa voimansa Talibanin kaadettua Afganistanin hallituksen ja saatua pääkaupunki Kabulin hallintaansa 15.8.2021. Taliban-liike sai lopulta myös Panjshirin maakunnan hallintaansa 6.9.2021 mennessä.⁴⁸⁰ Panjshir on kuitenkin edelleen pysynyt vastarinnan keskuksena Afganistanissa taistelijoiden paettua vuoristoon ja jatkaessa Talibanin-vastaisia iskujaan sieltä käsin. Taliban-hallinnon on raportoitu keskittäneen maakuntaan tuhansia sotilaita, joiden mukana on myös näkyvässä osassa eliittijoukkoja.⁴⁸¹ Taliban kiistää, että maakunnassa olisi käynnissä aktiivinen konflikti. Paikallislähteiden mukaan vastarintajoukot tekevät säännöllisiä hyökkäyksiä Talibanin tukikohtia vastaan. Lähteiden mukaan maakunnassa on kertynyt kymmeniä kuolonuhreja ja Taliban on tehnyt laajoja siviilien pidätyksiä.⁴⁸²

Panjshirin maakunnassa aktivoitui pian Kabuln valtauksen jälkeen Panjshirin vastarintaliike (*National Resistance Front*, NRF). Liikettä johtaa Ahmad Massoud, joka on Talibania 1990-luvulla niin ikään Panjshirista käsin vastustaneen, Pohjoista liittoumaa sotilaallisesti komentaneen Ahmad Shah Massoudin poika. NRF on sotilaallisesti aktiivinen Panjshirin maakunnassa sekä sen lähialueilla Baghlanissa ja Takharissa.⁴⁸³ Taliban-liikkeen ja NRF:n välinen konflikti on aiheuttanut eniten haittaa siviileille Panjshirin maakunnassa sekä Andarabin piirikunnassa Baghlanissa⁴⁸⁴. Taliban-liike on kohdannut kevään ja kesän 2022 aikana enenevässä määrin vaikeuksia pyrkiessään estämään NRF:n hyökkäykset Panjshirissa ja Andarabissa⁴⁸⁵.

YK:n ihmisoikeustarkkailijan mukaan NRF:n kanssa käynnissä ollut konflikti on saanut Talibanin turvautumaan alueella kollektiivisiin rankaisukeinoin, kuten joukkopidätyksiin, mielivaltaisiin tappoihin, kidutuksiin, kotietsintöihin ja ulkonaliikkumiskieltoihin.⁴⁸⁶ Myös HRW:n alueelta saamien tietojen mukaan Taliban-liike on käyttänyt Panjshirissa kollektiivisia rangaistuksia, kuten mielivaltaisia pidätyksiä ja kidutusta, keinonaan heikentää aseellisen

⁴⁷⁷ EASO 2021 s. 318-319.

⁴⁷⁸ EASO 2022, s. 173.

⁴⁷⁹ EASO 2022, s. 173.

⁴⁸⁰ NYT 17.9.2021.

⁴⁸¹ WP 8.6.2022.

⁴⁸² WP 8.6.2022.

⁴⁸³ VOA 14.8.2022.

⁴⁸⁴ OHCHR 6.9.2022.

⁴⁸⁵ ISW 7.9.2022.

⁴⁸⁶ OHCHR 6.9.2022.

vastarinnan suosiota⁴⁸⁷. Taliban-taistelijoiden on lisäksi raportoitu toimeenpanneen asukkaiden pakkosiirtoja Panjshirin ja sen lähialueiden kylissä⁴⁸⁸. Syyskuussa 2022 Talibanin uutisoitiin häätäneen Dara Abdullakhelin asukkaat kotialueeltaan ja pidättäneen kymmeniä evakuoitinkäskyä vastustaneita alueen asukkaita⁴⁸⁹.

Panjshirin maakunnassa esiintyi Afganistanin kaikista alueista selvästi vähiten turvallisuusvälikohtauksia ennen Taliban-liikkeen valtaannousua 15.8.2021. Panjshir kuitenkin muuttui loppuvuodesta 2021 ja vuoden 2022 aikana Afganistanin kaikkein turvattomimmaksi alueeksi johtuen Taliban-liikkeen ja sitä vastustavien aseellisten ryhmien, etenkin NRF:n, välisten taisteluiden keskittymisestä maakuntaan ja sen lähialueille. Elokuuhun mennessä vuonna 2022 Panjshirissa tapahtui kaikista maakunnista eniten turvallisuusvälikohtauksia.⁴⁹⁰ NRF:n kerrotaan Panjshirissa sekä muilla toiminta-alueillaan tekevän "iske ja pakene"- yllätyshyökkäyksiä syrjäisillä alueilla sijaitsevia Talibanin tarkastuspisteitä ja partioita vastaan sekä harvemmin myös Taliban-taistelijoiden salamurhia, ajoittain räjähdyskuilla tehtynä⁴⁹¹. Syyskuussa 2022 Panjshirin Rokhassa, Darassa ja Absharissa oli käynnissä aktiivisia Talibanin ja NRF:n välisiä taisteluita, joissa raportoitiin kertyneen kymmeniä kuolonuhreja⁴⁹².

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatahojen toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Vihamielinen toimintaympäristö on heikentänyt toimittajien mahdollisuutta raportoida puolueettomasti mielenosoituksista ja poliittisesta väkivallasta.⁴⁹³ Taliban-liike pyrkii voimakkaasti rajoittamaan Panjshirista saatavaa uutisointia sekä alueelle matkustamista, mikä tekee maakunnan todellisen tilanteen arvioimisen vaikeaksi.

ACLEd-konfliktitietokannan mukaan vuonna 2020 Panjshirissa käytiin kolme Talibanin ja valtiollisten turvallisuusjoukkojen välistä yhteenottoa syyskuun aikana. Taistelut käytiin Onabassa, Darassa ja Pariyanissa.⁴⁹⁴

27.5.2021 Panjshirissa oli yksi turvallisuusvälikohtaus, kun Taliban-taistelijat hyökkäsivät kuvernöörin toimistoon Bazarakissa. Seuraavaksi elokuussa 2021 Panjshirissa käytiin yksittäisiä Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen ja Talibanin välisiä taisteluita, kunnes NRF:n ja Talibanin välinen laajamittainen konflikti laakson hallinnasta puhkesi syyskuun alussa 2021.⁴⁹⁵

Aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Panjshirissa tapahtui 65 turvallisuusvälikohtautta, joista 60 oli taisteluita, kolme räjähdyskuja ja kaksi siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja. Räjähdyskudet olivat 28.-29.12 tehtyjä raketti-iskuja

⁴⁸⁷ HRW 10.6.2022.

⁴⁸⁸ RFE/RL 7.6.2022.

⁴⁸⁹ Hasht e Subh 20.9.2022.

⁴⁹⁰ ACLED 2022.

⁴⁹¹ ICG 12.8.2022.

⁴⁹² Hasht e Subh 13.9.2022.

⁴⁹³ ACLED & APW 14.4.2022.

⁴⁹⁴ ACLED 2022.

⁴⁹⁵ ACLED 2022.

Khinjin piirikunnan kuvernöörin toimistoa vastaan sekä kaksi tapausta Rokhan piirikunnassa, kun NRF ampui raketteja Talibanin autoja sekä poliisiasemaa kohti.⁴⁹⁶

12.8. mennessä vuonna 2022 Panjshirissa on ollut 191 turvallisuusvälikohtausta, mikä on kaikista Afganistanin maakunnista suurin määrä. Väkivaltaisuuksista 49 on ollut Bazarakissa, 34 Rokhassa, 27 Khinjissä, 24 Darassa, 23 Onabassa, 23 Shotolissa ja 11 Pariyanissa. Välikohtauksista 129 oli taisteluita, 42 siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja, 16 räjähdyskuja ja neljä ilmaiskuja. Taisteluista 85 oli Talibanin ja NRF:n välisiä ja räjähdyskuista yhdeksän oli NRF:n tekemiä.⁴⁹⁷

Väkivaltaisuudet lähtivät nousuun Panjshirissa tammikuussa 2022, jolloin NRF teki maakunnassa kymmeniä hyökkäyksiä Talibanin kohteita vastaan, minkä seurauksena Taliban keskitti maakuntaan lisäjoukkoja⁴⁹⁸. Taistelut kiihtyivät helmikuussa, jolloin Taliban turvautui ensimmäistä kertaa ilmaiskuihin NRF:ää vastaan Shotolin ja Onaban piirikunnissa⁴⁹⁹. Taistelut kiihtyivät uudelleen toukokuussa, jolloin NRF ilmoitti ottaneensa haltuunsa Talibanin tukikohtia Daran piirikunnassa⁵⁰⁰. Kesäkuussa Taliban keskitti jälleen uusia joukkoja Panjshiriin taisteluiden keskittyessä Shotoliin, Rokhaan ja Onabaan.⁵⁰¹ Syyskuussa 2022 oli käynnissä ankaria Talibanin ja NRF:n välisiä taisteluita Darassa, Rokhassa, Onabassa, Khinjissä ja Bazarakissa. Taisteluissa raportoitiin kertyneen useita kuolonuhreja molemmiin puoliin. Talibanin raportoitiin myös ottaneen yli 100 NRF:n taistelijaa vangeikseen ja teloittaneen osan heistä.⁵⁰²

Talibanin asettama hallinto on kohdistanut ihmisoikeusrikkomuksia erityisesti aseistettujen vastarintaryhmien, kuten ISKP:n ja NRF:n, epäiltyjä jäseniä vastaan. UNAMA raportoi aikavälillä 15.8.2021 – 15.6.2022 koko Afganistanissa 18 NRF:n jäseneksi syytetyn henkilön murhaa, 54 kidutusta tai pahoinpitelyä ja 136 pidätystä. Enemmistö tapauksista on tapahtunut Baghlanissa ja Panjshirissa, joissa NRF:n toiminta on ollut aktiivisinta. Esimerkiksi 12.3.2022 Taliban-viranomaiset pidättivät Onaban piirikunnassa kauppiaan, jota he syyttivät yhteysistä NRF-ryhmään. Kauppias löydettiin myöhemmin kuolleena sekä vakavasti kidutettuna, ja video hänen teloituksestaan levisi sosiaalisessa mediassa. 31.5.2022 Talibanin turvallisuusjoukkojen jäsenet pidättivät Khinjin piirikunnassa 22 siviiliä syytettynä NRF:n tukemisesta. Pidätetyistä kolme vapautettiin yhteisön edustajien kanssa käytyjen neuvottelujen seurauksena, mutta loput 19 pysyivät tiettävästi vangittuina tuntemattomassa paikassa.⁵⁰³ Myös YK:n ihmisoikeustarkkailija on raportoinut kidutuksista Panjshirin maakunnassa. Esimerkiksi eräessä tapauksessa 31.5.2022 Talibanin tiedustelupalvelun NRF-yhteyksistä syytettynä pidättämän paimenen kidutettu ruumis toimitettiin hänen perheelleen muutama päivä pidätyksen jälkeen.⁵⁰⁴

BBC raportoi Panjshirissa ainakin 20 siviiliuhrista pian Taliban-liikkeen maakunnan valtaamisen jälkeen syyskuussa 2021. Kuolleiden joukossa oli esimerkiksi

⁴⁹⁶ ACLED 2022.

⁴⁹⁷ ACLED 2022.

⁴⁹⁸ ACLED 10.2.2022.

⁴⁹⁹ ACLED 3.3.2022.

⁵⁰⁰ ACLED 12.5.2022.

⁵⁰¹ ACLED 2022.

⁵⁰² ACLED 22.9.2022.

⁵⁰³ UNAMA 2022, s. 16-17.

⁵⁰⁴ OHCHR 6.9.2022.

kauppiaa, jota Taliban syytti puhelimitse SIM-korttien myymisestä vastarintaliikkeen jäsenille.⁵⁰⁵ Tilanne Panjshirissa kiristyi uudelleen toukokuussa 2022 NRF:n tehtyä maakunnassa hyökkäyksiä Talibanin tarkastuspisteitä ja tukikohtia vastaan, minkä seurauksena Taliban-liike keskitti alueelle tuhansia taistelijoita. Taistelijat ovat tehneet maakunnassa kotietsintöjä tarkoituksenaan löytää NRF:n tukijoita. Joukkojen on raportoitu pahoinpidelleen siviilejä.⁵⁰⁶ Taistelut keskittyivät aluksi Abdullahkhelein alueelle Daran piirikunnassa, josta on raportoitu useita mainintoja asukkaiden tapoista, kidutuksista ja pahoinpitelyistä. Satojen alueen asukkaiden raportoitiin myös paenneen Talibanin puolelle.⁵⁰⁷ Raporttien mukaan pieninkin yhteys vastarintaan on johtanut vakaviin toimenpiteisiin Talibanin taholta. Taliban-taistelijoiden on esimerkiksi raportoitu heittäneen miehen jyrkänteeltä alas löydettyään valokuvan, jossa mies esiintyi edesmenneen tadzikkikomendantin Ahmad Shah Massoudin julisteen kanssa.⁵⁰⁸

Vuonna 2021 Panjshirin maakunnasta pakeni konfliktin vuoksi maan sisäisesti 6188 ihmistä. Kaikki heistä pakenivat Talibanin valtaannousun jälkeen aikavälillä 4.9.-30.11.2021. Maakunnasta paenneista 1351 oli peräisin Onabasta, 1295 Bazarakista, 959 Rokhasta, 798 Khinjistä, 770 Pariyanista, 700 Darasta ja 315 Shotolista. Maan sisäisesti siirtymään joutuneista 5691 pakeni Kabuliin. Lisäksi 210 päätyi Kapisan Mahmud Raqiin ja 210 Kuhistaniin sekä 35 Parwaniin Sayidkheleihin, 21 Jabalossarajiin ja 21 Charikariin.⁵⁰⁹

UNOCHAN tietojen mukaan 30.6. mennessä vuonna 2022 Panjshirista on lähtenyt 392 konfliktin vuoksi maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on Afganistanin maakunnista kolmanneksi eniten Sari Polin ja Baghlanin jälkeen. Sisäisesti siirtyneistä 126 on paennut Darasta, 119 Shotolista, 70 Khinjistä, 49 Rokhasta, 14 Bazarakista ja 14 Onabasta.⁵¹⁰ Heinäkuussa 2022 Tolo News uutisoi ainakin 700 perheen paenneen Panjshirista Talibanin ja NRF:n välisiä taisteluita naapurimaakuntaan Parwaniin⁵¹¹.

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Panjshir kuuluu humanitaarisen tilanteen vakavuutta käsittelevässä viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa keskitasolle. Maakunnan arvioidusta 226 000 väestöstä 69 000 avun tarpeen luokitellaan olevan toiseksi korkeimmalla tasolla ja 66 000 keskitasolla. Yhteensä Panjshirissa on humanitaarisen avun tarpeessa 103 000 ihmistä, mikä on 73 % enemmän edellisvuoteen verrattuna.⁵¹² Panjshir on luokiteltu keskitasolle ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, ja tilanteen arvioidaan pysyvän samana kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona⁵¹³.

Panjshirin maakunnan raportoitiin ajautuneen humanitaariseen kriisiin Talibanin saarrettua laakson ennen sen valtaamista syyskuussa 2021. Hyökkäyksen

⁵⁰⁵ BBC 13.9.2021.

⁵⁰⁶ HRW 10.6.2022.

⁵⁰⁷ BBC 16.5.2022.

⁵⁰⁸ RFE/RL 13.5.2022.

⁵⁰⁹ UN OCHA 25.9.2022.

⁵¹⁰ UN OCHA 25.9.2022.

⁵¹¹ Tolo News 20.7.2022

⁵¹² UN OCHA 2022, s. 46, 48.

⁵¹³ IPC 2022.

yhteydessä Taliban katkaisi maakunnan sähkö- ja puhelinyhteydet sekä esti ruoan ja lääkkeiden toimittamisen alueelle.⁵¹⁴

4.19 Parwan

Parwanin maakunnan ohjeistus päivitetty 15.8.2022.

4.19.1 Oikeudellinen arvio

Parwanin maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrä oli tarkastelujakson aikana (1.9.2021-17.6.2022) maan ylempää keskitasoa. Turvallisuusvälikohtaukset ovat alkuvuonna 2022 olleet maakunnassa nousussa. Välikohtauksia tapahtui Parwanissa Afganistanin maakunnista viidenneksi eniten Kabulin, Panjshirin, Baghlanin ja Takharin maakuntien jälkeen. Kokonaisuudessaan turvallisuusvälikohtausten määrä kuitenkin laski myös Parwanissa hieman Talibanin valtaannousun jälkeen verrattuna vuoden 2021 kahdeksaan ensimmäiseen kuukauteen. Laskua vuoteen 2019 verrattuna oli paljon. Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin etenkin Jabalossarajin, Charikarin ja Bagramin piirikunnissa. Parwanin maakunnassa Taliban käy taisteluja Talibania vastustavan NRF-liikkeen sekä muiden vastarintaliikkeiden kanssa. Siviiliuhreja aiheuttivat etenkin Talibanin siviileihin kohdistama väkivalta. Parwanin maakunnassa rekisteröitiin uusia sisäisesti siirtyneitä vuoden 2021 loppupuolella. Parwanissa ruoan saannin epävarmuus on lisääntynyt huomattavasti, kun maakunnassa ruoan saanti on tätä ennen yleensä ollut suhteellisen turvattua muihin Afganistanin alueisiin verrattuna.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto arvioi aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan asteen olevan maakunnassa seuraavanlainen:

- 1) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Parwanin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi äärimmäisen korkea ja joista kotoisin olevien hakijoiden kohdalla toissijaisen suojelun edellytykset täytyisivät UlkL 88 § 1 mom. 3 kohdan nojalla pelkästään alueella oleskelun myötä.
- 2) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Parwanin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi korkea.
- 3) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **koko Parwanin maakunnassa esiintyy** aseellisesta selkkauksesta johtuvaa mielivaltaista väkivaltaa, jonka aste ei yllä korkealle tasolle.
- 4) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Parwanin maakunnassa ei ole alueita**, joissa siviilihenkilön ei olisi todellista vaaraa joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa.

4.19.2 Maatieto

Parwanin väkiluvuksi arvioidaan 724 561. Maakunnan pääkaupunki on Charikar. Muut Parwanin piirikunnat ovat: Bagram (117 181) Jabalossaraj (72 345), Kuhi Safi (35 075), Salang (29 362), Sayidkhel (51 549), Shaikh Ali (27 901),

⁵¹⁴ The Guardian 7.9.2021.

Siahgird/Ghorband (109 342), Shinwari (46 501) ja Sorkh Parsa (46 234).⁵¹⁵ Enemmistön Parwanin väestöstä muodostavat tadzikit, joita asuu kaikissa Parwanin piirikunnissa. Lisäksi Parwanissa asuu pashtuja, uzbekkeja, qizilbasheja, kucheja ja hazaroita.⁵¹⁶

Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa. Tämä johti edellisen kansainvälisen yhteisön tunnustaman hallinnon, Afganistanin islamilaisen tasavallan romahtamiseen.⁵¹⁷ Vaikka yksikään valtio ei ole tunnustanut Talibanin asettamaa hallintoa, "Afganistanin islamilaista emiraattia", on se käytännössä, de facto Afganistanin hallinto, kun se asetti syyskuussa 2021 "valtionhoitajahallintonsa", ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita.⁵¹⁸ Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.⁵¹⁹

Viimeiset kansainväliset joukot vetäytyivät Parwanin maakunnasta, kun Yhdysvallat veti joukkonsa Bagramin ilmatukikohdasta 2.7.2021.⁵²⁰ Taliban-liike sai Parwanin maakunnan pääkaupungin Charikarin sekä Bagramin sotilastukikohdan hallintaansa 14.8.2021 Afganistanin armeijan sotilaiden antauduttua.⁵²¹

Keski-Afganistanissa sijaitsevassa Panjshirin maakunnassa aktivoitui pian Kabulin valtatuksen jälkeen Panjshirin vastarintaliike (*National Resistance Front*, NRF).⁵²² NRF on aktiivinen Panjshirin naapurissa sijaitsevassa Parwanin maakunnassa.⁵²³ Heinäkuussa 2022 Talibanin uutisoitiin keskittäneen satoja taistelijoita Salangin piirikuntaan Panjshirin maakunnan rajalla tarkoituksenaan katkaista NRF:n huoltoreitit.⁵²⁴ NRF:n lisäksi myös pashtujen Talibania vastustava vastarintaryhmä *Afghanistan Liberation Movement* on tehnyt hyökkäyksiä Parwanin maakunnassa.⁵²⁵

Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen aseelliseen konfliktiin liittyvä väkivalta on vähentynyt Afganistanissa huomattavasti. YK raportoi aikavälillä 19.8.-31.12.2021 koko Afganistanissa tapahtuneen 985 turvallisuusvälikohtausta, mikä oli 91 prosenttia vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2020. Välikohtauksista 75 prosenttia tapahtui Afganistanin itäisissä, keskisissä, eteläisissä ja läntisissä maakunnissa. Parwan ei kuulunut YK:n mukaan vuoden 2021 lopussa niihin alueisiin, joissa väkivaltaisuuksia tapahtui kaikkein eniten.⁵²⁶ 1.1.-21.5.2022 välillä YK raportoi Afganistanissa 2105 turvallisuusvälikohtausta, mikä on

⁵¹⁵ EASO 2021, s. 323.

⁵¹⁶ EASO 2021, s. 323.

⁵¹⁷ BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

⁵¹⁸ UNGA/SC 2.2.2022, s. 1.

⁵¹⁹ RULAC 7.3.2022.

⁵²⁰ CTC-Sentinel 2021.

⁵²¹ AP 16.8.2021.

⁵²² VOA 1.11.2021.

⁵²³ ACLED 2022, ACLED & APW 2022.

⁵²⁴ Hasht e Subh 14.7.2022.

⁵²⁵ ACLED & APW 2022.

⁵²⁶ UNGA/SC 2.2.2022.

merkittävästi vähemmän edellisvuoteen verrattuna, jolloin YK raportoi samalla ajanjaksolla jopa 11 945 väkivaltaisuutta.⁵²⁷

ACLED-konfliktitietokannan mukaan väkivaltaisuudet ovat vuoden 2022 alkupuolella lisääntyneet Parwanissa johtuen Taliban-liikkeen ja sitä vastustavan National Resistance Frontin sekä muiden vastarintaryhmien välisten taisteluiden kiihtymisestä. ACLEDin tilastoinnin mukaan Parwanissa tapahtui kaikista Afganistanin maakunnista viidenneksi eniten turvallisuusvälikohtauksia vuoden 2022 tammi-kesäkuussa Kabulin, Panjshirin, Baghlanin ja Takharin maakuntien jälkeen. Väkivaltaisuudet maakunnassa ovat keskittyneet Jabalossarajin, Charikarin ja Bagramin piirikuntiin. Etenkin Jabalossaraj on ollut keväällä ja kesällä 2022 useiden National Resistance Frontin Talibanin-vastaisten hyökkäysten kohteena. NRF:n lisäksi myös Afghanistan Freedom Front on tehnyt keväällä ja kesällä 2022 useita Talibanin-vastaisia hyökkäyksiä Parwanin maakunnassa.⁵²⁸

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Parwanin maakunnassa 93 turvallisuusvälikohtauksia. Raportoidut väkivaltaisuudet olivat valtaosin Taliban-liikkeen ja Afganistanin aiemman hallinnon turvallisuusjoukkojen välisiä taisteluja. ACLED raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Parwanin maakunnassa 13 turvallisuusvälikohtauksia, joista suurin osa oli Charikarissa.⁵²⁹ ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-17.6.2022 Parwanin maakunnassa 73 turvallisuusvälikohtauksia. Väkivaltaisuudet ovat keskittyneet Jabalossarajiin, Charikariin ja Bagramiin.⁵³⁰

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.⁵³¹ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdyskuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.⁵³²

ACLED-konfliktitietokannan raportoinnin mukaan Parwanissa on alkuvuonna 2022 turvallisuusvälikohtauksissa siviiliuhreja aiheutunut esimerkiksi seuraavanlaisten välikohtauksen seurauksena: Taliban-taistelijat tappoivat kaksi siviiliä Bagramin piirikunnassa 9.4.2022. Kuchi-paimentolaiset haavoittivat kuutta paikallista asukasta Shaikh Alin piirikunnassa tapahtuneessa kiistassa 17.5.2022. Entinen sotilasupseeri ammuttiin kuoliaaksi Jabalossarajissa 4.5.2022.⁵³³ Kolme siviiliä haavoittui Taliban-taistelijoiden ammuttua kohti asuintaloa Salangissa 29.7.2022.⁵³⁴

Vuonna 2019 siviiliuhrien kokonaismäärä Parwanissa oli UNAMA:n mukaan 246, joista 65 oli kuolleita ja 181 haavoittuneita. Siviiliuhreja aiheuttivat etenkin itsemurhaiskut, maataistelut ja viranomaisten etsintäoperaatiot.⁵³⁵

⁵²⁷ UNGA/SC 15.6.2022.

⁵²⁸ ACLED 2022.

⁵²⁹ ACLED 2022.

⁵³⁰ ACLED 2022.

⁵³¹ UNGA/SC 2.2.2022.

⁵³² UNGA/SC 15.6.2022.

⁵³³ Aled 2022.

⁵³⁴ Hasht e Subh 29.7.2022.

⁵³⁵ UNAMA 02/2020, s. 94.

Vuonna 2021 Parwanin maakunnasta pakeni konfliktia 4356 ihmistä. Heistä 2256 lähti Charikarista, 847 Ghorbandista, 553 Jabalossarajista, 350 Shinwarista, 140 Shaikh Alista, 105 Kuhi Safista ja 105 Sorkh Parsasta. Suurin osa heistä on päätenyt Kabuliin (3285) ja Charikariin (945). Sisäisesti siirtymään joutuneista 1449 pakeni ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021 ja 2907 aikavälillä 16.8.-30.11.2021. Marraskuun 2021 jälkeen YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumisto (UN OCHA) ei ole raportoinut konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista Parwanissa.⁵³⁶

Vuonna 2021 Parwanin maakuntaan saapui 1582 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista 1351 päätyi Charikariin, 161 Jabalossarajiin, 35 Bagramiin ja 35 Sayidkheliin. 30.6. mennessä vuonna 2022 Parwaniin on tullut 126 maan sisäisesti siirtymään joutunutta Panjshirista.⁵³⁷

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Parwanin maakunta kuuluu useimpien Afganistanin alueiden lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta mittaavassa viisiportaisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta miljoonan väestöstä 200 000 ihmisen avun tarpeen arvioidaan olevan äärimmäinen, 401 000 asukkaan humanitaarisen avun tarpeen arvioidaan olevan vakava ja 230 000 tarve on keskitasolla. Kokonaisuudessaan avun tarpeessa arvioidaan olevan 601 000 ihmistä, mikä on 72 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdyssä arvioissa.⁵³⁸

Parwan on tasolla kolme ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, ja tilanteen arvioidaan pysyvän samana myös kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona.⁵³⁹ Ruoan saannin epävarmuus on lisääntynyt huomattavasti Parwanissa, jossa ruoan saanti on tätä ennen yleensä ollut suhteellisen turvattua muihin Afganistanin alueisiin verrattuna.⁵⁴⁰

4.20 Samangan

Samangan maakunnan ohjeistus päivitetty 9.11.2022.

4.20.1 Oikeudellinen arvio

Samangan maakunta on viime vuosina kuulunut maan rauhallisimpiin alueisiin. Tilanne on Samangassa säilynyt rauhallisena myös Talibanin valtaannousun jälkeen. Turvallisuusvälikohtausten määrä oli maakunnassa tarkastelujakson (1.9.2021-12.8.2022) aikana maan alhaista keskitasoa. Välikohtauksista suuri osa oli siviileitä vastaan kohdistettua väkivaltaa, mutta myös joitakin maataisteluita esiintyi. Välikohtauksista suuri osa keskittyi Aibakiin sekä maakunnan vuoristoon vastarintaliikkeiden hyökätessä Talibania vastaan kyseisillä alueilla. Siviiliuhreja aiheutui Talibanin siviileihin kohdistaman väkivallan seurauksena. Samangasta ei raportoitu lähteneen uusia sisäisesti siirtyneitä tarkastelujakson aikana.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Samangan maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua

⁵³⁶ UN OCHA 27.7.2022.

⁵³⁷ UNOCHA 27.7.2022.

⁵³⁸ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

⁵³⁹ IPC 2022.

⁵⁴⁰ FSC 2022, s. 29.

kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Samangasta tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla ULKL 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

4.20.2 Maatieto

Samanganin maakunta sijaitsee Afganistanin pohjoisosassa.⁵⁴¹ Samanganin väkilukuarviot vaihtelevat välillä 450 000 - 570 000. Maakunnan pääkaupunki on Aibak. Loput Samanganin piirikunnat ovat Darayi Sufi Bala, Darayi Sufi Payin, Firuz Nakhchir, Hazrati Soltan, Khorram wa Sarbag ja Ruyi Doab.⁵⁴² Samanganin väestön enemmistön muodostavat tadzikit, joiden jälkeen suurin ryhmä ovat uzbekit.⁵⁴³

Samanganin pääkaupunki Aibak kaatui Taliban-liikkeen hallintaan 9.8.2021. Vallanvaihto tapahtui ilman taisteluita paikallisten viranomaisten antauduttua Talibanille.⁵⁴⁴

Taliban ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa. Aiemmin ISKP:n vaikutusvalta rajoittui Kabulin lisäksi vain muut amiin maakuntiin.⁵⁴⁵ ISKP räjäytti Samanganin maakunnassa sähkönjakelukeskuksia toukokuussa 2022. Taliban puolestaan teki ISKP:n vastaisen ratsian Aibakissa 19.7.2022.⁵⁴⁶

NRF:n hyökkäykset ovat keskittyneet etenkin Panjshirin ja Baghlanin maakuntiin, mutta ryhmä tekee ajoittain iskuja myös Samanganissa.⁵⁴⁷ NRF:n lisäksi myös AFF- vastarintaryhmällä on toimintaa Samanganissa. ACLEDin mukaan ryhmä on tehnyt vuonna 2022 yhden hyökkäyksen Talibania vastaan Darayi Sufi Balan piirikunnassa.⁵⁴⁸

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Samanganin maakunnassa esiintyvien turvallisuusvälikohtausten määrä kuului Afganistanin alhaisimpiin vuosina 2020 ja 2021. Ennen Talibanin valtaannousua väkivaltaisuuDET keskittyivät vahvasti Darayi Sufin piirikuntiin ja Aibakiin. Väkivaltaisuuksien vähentyminen huomioiden välikohtausten määrä on pysynyt Samanganissa vuoden 2022 aikana matalana, ja selkkaukset ovat Talibanin valtaannousun jälkeen keskittyneet Aibakiin sekä maakunnan vuoristoon vastarintaliikkeiden hyökätessä Talibania vastaan kyseisillä alueilla.⁵⁴⁹ NRF:n on syyskuussa 2022 tehnyt Talibanin-vastaisia hyökkäyksiä Darayi Sufi Payinin piirikunnassa.⁵⁵⁰

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Vihamielinen toimintaympäristö on heikentänyt toimittajien

⁵⁴¹ EASO 2021, s. 331-332.

⁵⁴² EASO 2022, s. 180.

⁵⁴³ EASO 2021, s. 180.

⁵⁴⁴ CTC-Sentinel 2021, s. 52.

⁵⁴⁵ UNAMA 17.11.2021.

⁵⁴⁶ ACLED 2022.

⁵⁴⁷ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021.

⁵⁴⁸ ACLED 2022.

⁵⁴⁹ ACLED 2022.

⁵⁵⁰ Hasht e Subh 21.9.2022.

mahdollisuutta raportoida puolueettomasti mielenosoituksista ja poliittisesta väkivallasta.⁵⁵¹

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Samanganissa 94 turvallisuusvälikohtausta, joista 72 oli taisteluita, 12 ilmaiskuja, kahdeksan muita räjähdekuja ja kaksi siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja. Raportoidut väkivaltaisuudet olivat valtaosin Taliban-liikkeen ja Afganistanin aiemman hallinnon välisiä taisteluita. ACLED raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Samanganissa kolme turvallisuusvälikohtausta, joista yksi oli National Resistance Frontin ja Talibanin välillä 30.11.2021 tapahtunut yhteenotto Aibakissa ja toinen samojen osapuolten välillä 4.12.2021 tapahtunut yhteenotto Samanganin vuoristossa. Kolmas tapaus oli 24.12.2021 Talibanin jäsenten keskinäinen tietullimaksua koskevasta erimielisyydestä seurannut yhteenotto Darayi Sufi Balassa.⁵⁵²

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-12.8.2022 Samanganissa 20 turvallisuusvälikohtausta, jotka keskittyivät eniten Aibakiin (seitsemän tapausta). Loput välikohtaukset jakautuivat seuraavasti: Darayi Sufi Bala (4), Darayi Sufi Payin (2), Firuz Nakhchir (2), Hazrati Soltan (2), Khorram wa Sarbagh (2) ja Ruyi Doab (1). Väkivaltaisuuksista 12 oli tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja, seitsemän taisteluita ja yksi räjähdekuja. Maataistelussa oli tyypillisesti kyse Talibanin ja NRF:n tai muiden vastarintaliikkeiden välisistä yhteenotoista. Myös Talibanin sisäisiä kiistoja esiintyi. Räjähdetun taustalla oli ISKP, joka 22.5.2022 räjäytti sähkönjakelukeskuksia maakunnassa. Siviilejä vastaan kohdistettu väkivalta oli Talibanin joukkojen tai tuntemattomien tekijöiden yksittäisiä henkilöitä vastaan kohdistamia tekoja.⁵⁵³

Samangania ei mainita niiden maakuntien joukossa, jotka kärsivät Afganistanissa kaikkein eniten räjähdeseasteista.⁵⁵⁴

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.⁵⁵⁵ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdetuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.⁵⁵⁶

Acled-konfliktitietokannan mukaan Samangan maakunnassa on Talibanin valtaannousun jälkeen turvallisuusvälikohtauksissa siviiliuhreja aiheutunut esimerkiksi seuraavanlaisten välikohtausten seurauksena: Taliban-komentaja pahoinpiteli maansa haltuunottoa vastustaneen vanhan miehen Firuz Nakhchirissa 2.1.2022. Taliban-taistelijat ampuivat kuoliaaksi kaksi entistä Afganistanin turvallisuusjoukkojen jäsentä Darayi Sufi Balassa 21.2.2022. Tuntemattomat tekijät ampuivat kuoliaaksi kuusi hazarataustaista hiilikaivoksen työntekijää Darayi Sufi Balassa 26.4.2022. Taliban ampui paikallisesti

⁵⁵¹ ACLED & APW 14.4.2022.

⁵⁵² ACLED 2022.

⁵⁵³ ACLED 2022.

⁵⁵⁴ UNOCHA 2022, s. 17.

⁵⁵⁵ UNGA/SC 2.2.2022.

⁵⁵⁶ UNGA/SC 15.6.2022.

vaikutusvaltaisen miehen NRF-yhteyksistä syytettynä Khorram wa Sarbaghissa 16.5.2022.⁵⁵⁷

Vuonna 2021 Samanganin maakunnasta pakeni konfliktia 17 255 ihmistä. Kaikki heistä pakenivat ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021.⁵⁵⁸ Samanganista ei ole lähtenyt uusia maan sisäisesti siirtymään joutuneita vuonna 2022.

Samanganin Darayi Sufi Balan piirikuntaan on kuitenkin saapunut 840 maan sisäisesti siirtymään joutunutta Sari Polin Balkhabista.⁵⁵⁹

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Samangan kuuluu humanitaarisen tilanteen vakavuutta käsittelevässä viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle kriisitason tasolle. Maakunnan arvioidusta 572 000 väestöstä 232 000 avun tarpeen luokitellaan olevan toiseksi korkeimmalla tasolla ja 145 000 kaikkein vakavimmalla tasolla. Yhteensä Samanganissa oli alkuvuonna 2022 humanitaarisen avun tarpeessa 378 000 ihmistä, mikä oli 31 % enemmän edellisvuoteen verrattuna.⁵⁶⁰ Samangan on luokiteltu toiseksi vakavimmalle tasolle ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, ja tilanteen arvioidaan pysyvän samana kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona.⁵⁶¹

4.21 Sari Pol

Sari Polin maakunnan ohjeistus päivitetty 23.11.2022.

4.21.1 Oikeudellinen arvio

Sari Polin maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrä oli tarkastelujakson aikana (1.9.2021-4.11.2022) alhainen verrattuna maan aktiivisiin konfliktialueisiin. Välikohtausten määrä laski Sari Polissa yli 80 % Talibanin valtaannousun jälkeen verrattuna vuoden 2021 kahdeksaan ensimmäiseen kuukauteen. Välikohtauksista pääosa oli taisteluita, jotka käytiin lähinnä Maulawi Mahdin joukkojen ja Talibanin ja vastarintaliikkeiden ja Talibanin välillä. Suuri osa välikohtauksista keskittyi Balkhabin piirikuntaan. Balkhabin piirikunnassa käytiin ankaria taisteluita 23.-25.6.2022, kun Talibanin turvallisuusjoukot hyökkäsivät aiemmin Talibania tukeneita, Maulawi Mahdi Mojahidin johtamia paikallisia hazarajoukkoja vastaan. 13.9. mennessä vuonna 2022 Sari Polista on lähtenyt 29 050 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on Afganistanin maakunnista selvästi suurin määrä vuoden 2022 aikana. Sisäisesti siirtyneet lähtivät Balkhabin piirikunnasta kesäkuussa 2022.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Sari Polin maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Sari Polista tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla UKL 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

⁵⁵⁷ ACLED 2022.

⁵⁵⁸ UN OCHA 25.9.2022.

⁵⁵⁹ UN OCHA 25.9.2022.

⁵⁶⁰ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

⁵⁶¹ IPC 2022.

4.21.2 Maafieto

Sari Polin maakunta sijaitsee Afganistanin pohjoisosassa. Sari Polin maakunnan väkilukuarviot vaihtelevat välillä 645 000 - 825 000. Maakunnan pääkaupunki on Sari Pol. Loput Sari Polin piirikunnat ovat Balkhab, Gusfandi, Kuhistanat, Sancharak, Sayad ja Suzma Qala.⁵⁶² Sari Pol on monietninen maakunta, jonka enemmistön muodostavat uzbekit. Maakunnassa asuu myös hazaroita, tadzikkeja, pashtuja, turkmeeneja, aimaqoja ja balucheja.⁵⁶³

Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita⁵⁶⁴. Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.⁵⁶⁵

Sari Polissa ei ole raportoitu ISKP:n toiminnasta Taliban-liikkeen vuoden 2021 valtaannousun jälkeen⁵⁶⁶.

NRF:n toiminta ei ole ensisijaisesti keskittynyt Sari Poliin.⁵⁶⁷ ACLED raportoi Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen Sari Polissa yhden turvallisuusvälikohtauksen 15.10.2021, jossa NRF hyökkäsi Talibanin tukikohtaa vastaan⁵⁶⁸. Sari Polia ei mainita myöskään muiden Afganistanissa toimivien vastarintaliikkeiden toiminta-alueiden joukossa⁵⁶⁹. ACLED on kuitenkin raportoinut yhdestä *Afghanistan Freedom Front* -ryhmän Talibanin tukikohtaa vastaan tekemästä hyökkäyksestä Sari Polissa 23.3.2022⁵⁷⁰.

Väkivaltaisuuksien määrä on ollut Sari Polissa alhainen Talibanin valtaannousun jälkeen.⁵⁷¹ Sari Poliin kuuluvassa Balkhabin piirikunnassa käytiin kuitenkin ankaria taisteluja 23.-25.6.2022, kun Talibanin asettaman hallituksen turvallisuusjoukot hyökkäsivät aiemmin Talibania tukeneita, Maulawi Mahdi Mojahidin johtamia paikallisia hazarajoukkoja vastaan. Taisteluiden taustalla vaikuttivat erimielisyydet verotuksesta sekä hazaroiden ja shiiojen asemasta Taliban-hallinnossa. Maulawi Mahdin joukot vetäytyivät Talibania pakoon vuorille samoin kuin huomattava määrä alueen asukkaita. Taliban ilmoitti myöhemmin elokuussa tappaneensa Maulawi Mahdin hänen yritettyään päästä rajan yli Iraniin.⁵⁷²

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Vihamielinen toimintaympäristö on heikentänyt toimittajien mahdollisuutta raportoida puolueettomasti mielenosoituksista ja poliittisesta

⁵⁶² EUAA 2022, s. 183.

⁵⁶³ EUAA 2022, s. 183.

⁵⁶⁴ UNGA/SC 2022, s. 1, BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

⁵⁶⁵ RULAC 7.3.2022.

⁵⁶⁶ ACLED 2021.

⁵⁶⁷ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021, The Diplomat 15.12.2021.

⁵⁶⁸ ACLED 2022.

⁵⁶⁹ SIGA 7.4.2022.

⁵⁷⁰ ACLED 2022.

⁵⁷¹ ACLED 2022.

⁵⁷² UNGA/SC 26.9.2022.

väkivallasta. Erityisesti väkivaltaisuuksia voi jäädä raportoimatta Afganistanin harvaan asutuilla alueilla suurten asutuskeskusten ulkopuolella.⁵⁷³

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Sari Polissa 97 turvallisuusvälikohtausta. Väkivaltaisuuksista 62 oli Talibanin ja valtiollisten turvallisuusjoukkojen välisiä taisteluita, 16 ilmaiskuja, 11 räjähdekuja ja kuusi tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja. Talibanin valtaannousun jälkeen ACLED raportoi aikavälillä 1.9.2021-31.12.2021 Sari Polissa ainoastaan yhden turvallisuusvälikohtauksen. Kyseessä oli Talibanin ja National Resistance Frontin välinen yhteenotto tuntemattomassa sijainnissa Sari Polin maakuntaa 15.10.2021.⁵⁷⁴

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-4.11.2022 Sari Polin maakunnassa 18 turvallisuusvälikohtausta, joista 11 oli taisteluita, neljä siviilejä vastaan suunnattuja väkivallantekoja ja kolme räjähdekuja. Väkivaltaisuuksista 11 oli Balkhabissa, kaksi Sari Polissa, kaksi Sayadissa, yksi Sancharakissa ja yksi Kuhistanatissa.⁵⁷⁵

Sari Polia ei mainita niiden maakuntien joukossa, jotka kärsivät Afganistanissa kaikkein eniten räjähdesaasteista⁵⁷⁶.

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.⁵⁷⁷ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdekuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.⁵⁷⁸

YK raportoi kesäkuussa 2022 Sari Polin Balkhabin piirikunnassa tapahtuneen laajoja ihmisoikeusrikkomuksia, joista olivat vastuussa Talibanin asettaman hallinnon turvallisuusjoukot sekä heitä vastaan taistelleen Maulawi Mahdin aseistetut tukijat. UNAMA dokumentoi Taliban-joukkojen tappaneen taisteluiden yhteydessä ainakin 16 ihmistä ja Maulawi Mahdin joukkojen puolestaan kaksi ihmistä.⁵⁷⁹ Ihmisoikeusjärjestöt raportoivat Talibanin kohdistaneen Balkhabin siviilejä vastaan mielivaltaisten tappojen lisäksi myös muita kollektiivisia rangaistuksia, kuten kotietsintöjä, pidätyksiä ja omaisuuden tuhoamista.⁵⁸⁰

Sari Polissa on Talibanin valtaannousun jälkeen uutisoitu siviiliuhreja kertyneen ainakin seuraavien välikohtausten seurauksena: Kaksi lasta haavoittui tienvarsipommin räjähdyksessä Sari Polin maakunnassa 19.2.2022. Taliban-taistelijat ampuivat neljä Maulawi Mahdin tukijoiksi epäilemäänsä siviiliä heidän kodeissaan Balkhabissa käytyjen taisteluiden yhteydessä 25.6.2022. Talibanin ja Maulawi Mahdin joukkojen välisten taisteluiden yhteydessä Balkhabissa raportoitiin kertyneen 15 siviiliuhria 23.-24.6.2022. Maaperästä löytyneellä kranaatilla leikkinyt lapsi kuoli Sari Polissa 14.10.2022.⁵⁸¹

⁵⁷³ ACLED & APW 14.4.2022.

⁵⁷⁴ ACLED 2022.

⁵⁷⁵ ACLED 2022.

⁵⁷⁶ UNOCHA 2022, s. 17.

⁵⁷⁷ UNGA/SC 2.2.2022.

⁵⁷⁸ UNGA/SC 15.6.2022.

⁵⁷⁹ UNGA/SC 26.9.2022.

⁵⁸⁰ RFE/RL 1.7.2022; FP 5.7.2022.

⁵⁸¹ ACLED 2022.

Vuonna 2021 Sari Polista lähti 9541 konfliktin vuoksi maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Sisäisesti siirtymään joutuneista kaikki pakenivat ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021.⁵⁸²

13.9. mennessä vuonna 2022 Sari Polista on lähtenyt 29 050 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on Afganistanin maakunnista selvästi suurin määrä. Siirtymään joutuneet pakenivat Balkhabin piirikunnasta kesäkuussa 2022. Heistä 21 525 pakeni piirikunnan sisäisesti alueelta toiselle, 6265 Yakawlangiin Bamiyanissa, 840 Darayi Sufi Balaan Samanganissa ja 420 Mazari Sharifiin Balkhissa.⁵⁸³

UN OCHA:n tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Sari Polin maakunta kuuluu humanitaarisen tilanteen vakavuutta koskevassa viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan väestöstä (arviolta 826 000) 302 000 avun tarpeen arvioidaan olevan kriittinen ja 258 000 humanitaarisen avun tarpeen olevan kaikkein korkeimmalla tasolla. Kokonaisuudessaan maakunnassa avun tarpeessa arvioidaan olevan 560 000 ihmistä, mikä on 35 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdyssä arvioissa.⁵⁸⁴

Sari Pol on keskitasolla ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla ja tilanteen arvioidaan pysyvän samana kesäkuun ja marraskuun 2022 välisellä ajanjaksolla.⁵⁸⁵

4.22 Takhar

Takharin maakunnan ohjeistus päivitetty 31.1.2023

4.22.1 Oikeudellinen arvio

Takharin maakunnassa tarkastelujakson aikana (1.9.2021-4.11.2022) raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrä kuului maan korkeimpien joukkoon. Ennen Talibanin valtaannousua maassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrä oli maan alhaista keskitasoa. Kokonaisuudessaan turvallisuusvälikohtausten määrä kuitenkin laski myös Takharissa hieman Talibanin valtaannousun jälkeen verrattuna vuoden 2021 kahdeksaan ensimmäiseen kuukauteen. Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin etenkin Taloqanin, Warsajissa ja Dashti Qalan piirikunnissa. Välikohtauksista suurin osa oli Talibanin ja NRF:n välillä käytyjä taisteluita ja Talibanin siviileitä vastaan kohdistamaa väkivaltaa. Talibanin siviileitä vastaan kohdistama väkivalta aiheutti suurimman osan siviiliuhreista maakunnassa. Talibanin on raportoitu tehneen paikallisten asukkaiden pakkosiirtoja useissa piirikunnissa, mm. Warsajin piirikunnassa, vuoden 2022 aikana. Takharin pääkaupunki Taloqan on arvioitu tasolle neljä ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla ja loput maakunnasta keskitasolle.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto arvioi aseellisesta selkkauksesta aiheutuvan mielivaltaisen väkivallan asteen olevan maakunnassa seuraavanlainen:

⁵⁸² UNOCHA 10.10.2022.

⁵⁸³ UNOCHA 10.10.2022.

⁵⁸⁴ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

⁵⁸⁵ IPC 2022.

- 1) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Takharin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi äärimmäisen korkea ja joista kotoisin olevien hakijoiden kohdalla toissijaisen suojelun edellytykset täytyisivät UlkL 88 § 1 mom. 3 kohdan nojalla pelkästään alueella oleskelun myötä.
- 2) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Takharin maakunnassa ei ole alueita**, joissa aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan aste olisi korkea.
- 3) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **koko Takharin maakunnassa esiintyy** aseellisesta selkkauksesta johtuvaa mielivaltaista väkivaltaa, jonka aste ei yllä korkealle tasolle.
- 4) Maahanmuuttovirasto katsoo, että **Takharin maakunnassa ei ole alueita**, joissa siviilihenkilön ei olisi todellista vaaraa joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa.

4.22.2 Maatieto

Takharin maakunta sijaitsee Afganistanin koillisosassa Tadžikistanin valtion rajalla.⁵⁸⁶ Takharin väkiluvuksi arvioidaan noin 1,1 - 1,5 miljoonaa asukasta. Maakunnan pääkaupunki on Taloqan. Loput Takharin piirikunnat ovat Baharak, Bangi, Chahab, Chal, Darqad, Dashti Qala, Farkhar, Hazar Somuch, Ishkamish, Kalafgan, Khwaja Bahaoddin, Khwaja Ghar, Namakab, Rostaq, Warsaj ja Yangi Qala.⁵⁸⁷ Enemmistön Takharin väestöstä muodostavat tadzikit ja uzbekit. Maakunnassa on pashtuvähemmistö, joka kattaa noin kymmenen prosenttia asukkaista.⁵⁸⁸ Takharissa asuu lisäksi myös hazaroita⁵⁸⁹.

Taliban sai Takharissa nopeasti useita piirikuntia hallintaansa toukokuussa 2021 käynnistämässään hyökkäyksessä, minkä jälkeen liike alkoi kohdistaa painetta maakunnan pääkaupunkia Taloqania vastaan. Taloqan kaatui lopulta kiivaiden taisteluiden jälkeen Talibanin hallintaan 8.8.2021 mennessä.⁵⁹⁰

YK:n erityisedustaja Afganistanissa totesi marraskuussa 2021, ettei Taliban ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa. Aiemmin ISKP:n vaikutusvalta rajoittui Kabulin lisäksi vain muutamiin maakuntiin.⁵⁹¹ Afganistan-tutkija Antonio Giustozzin mukaan Talibanin ISKP:n vastaiset toimet ovat keskittyneet kaupunkeihin, joissa ISKP on tehnyt terrori-iskuja eli erityisesti Kabuliin ja Jalalabadiin⁵⁹². YK:n mukaan ISKP:n hyökkäysten kohteina ovat olleet erityisesti kaupungeissa asuvat shiiamuslimit⁵⁹³. ISKP on vuoden 2022 aikana tehnyt Takharissa kymmenen hyökkäystä, jotka ovat olleet yksittäisiä Talibanin jäseniä tai heimonvanhimpia vastaan Dashti Qalassa ja Taloqanissa⁵⁹⁴.

Panjshirin maakunnassa aktivoitui pian Kabulin valtauksen jälkeen Panjshirin vastarintaliike (National Resistance Front, NRF). Ryhmää johtaa Tadžikistanista käsin Talibania vastaan 1990-luvulla taistelleen mujahid-komentaja Ahmad

⁵⁸⁶ EASO 2021, s. 344-345.

⁵⁸⁷ EUAA 2022a, s. 184-185.

⁵⁸⁸ AAN 2019.

⁵⁸⁹ EUAA 2022a, s. 345.

⁵⁹⁰ CTC-Sentinel 2021, s. 49-52.

⁵⁹¹ UNAMA 17.11.2021.

⁵⁹² RUSI 4.1.2022.

⁵⁹³ UNGA/SC 15.6.2022.

⁵⁹⁴ ACLED 2022.

Shah Massoudin poika Ahmad Massoud. NRF tekee hyökkäyksiä etenkin Panjshirin ja Baghlanin maakunnissa, mutta on enenevässä määrin aktiivinen myös Koillis-Afganistanin maakunnissa Takharissa ja Badakhshanissa.⁵⁹⁵ AAN:n analyysin mukaan NRF tekee Talibanin vastaisia iskuja etenkin Takharin eteläisissä piirikunnissa, mutta saa tukea myös muualla maakunnassa⁵⁹⁶.

Afghanistan Freedom Front (AFF) on ollut vastuussa seitsemästä Talibanin vastaisesta hyökkäyksestä Takharin maakunnassa vuonna 2022⁵⁹⁷.

ACLED-konfliktitietokannan tilastoinnin mukaan turvallisuusvälikohtausten määrä Takharissa oli Afganistanin keskitasolla vuosina 2020 ja 2021. Väkivaltaisuuksien määrä oli korkealla tasolla Taloqanin piirikunnassa. Väkivaltaisuuksien määrä väheni Takharissa Talibanin valtaannousun jälkeen, mutta taistelut ja siviileihin kohdistetut väkivallanteot lähtivät maakunnassa huomattavaan nousuun tammikuussa 2022. Marraskuuhun mennessä 2022 Takharissa tapahtui kaikista Afganistanin maakunnista neljänneksi eniten turvallisuusvälikohtauksia.⁵⁹⁸ National Resistance Front -vastarintaryhmän raportoitiin tehneen useita hyökkäyksiä Taliban-kohteita vastaan Takharin maakunnassa edelleen marraskuun 2022 aikana⁵⁹⁹.

Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen. Vihamielinen toimintaympäristö on heikentänyt toimittajien mahdollisuutta raportoida puolueettomasti mielenosoituksista ja poliittisesta väkivallasta.⁶⁰⁰

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Takharissa 231 turvallisuusvälikohtausta. Raportoidut väkivaltaisuudet olivat valtaosin Taliban-liikkeen ja Afganistanin aiemman hallinnon välisiä taisteluita. Niistä 94 oli Taloqanissa, 19 Dashti Qalassa, 16 Rostaqissa ja 13 Chahabissa.⁶⁰¹

ACLED raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Takharissa 16 turvallisuusvälikohtausta. Niistä seitsemän oli Taloqanissa, kaksi siviileihin kohdistettua väkivallantekoa Chahabissa, kaksi välikohtausta Ishkamishissa, yksi tuntemattomien tekijöiden hyökkäys Talibania vastaan Dashti Qalassa 14.12.2021, yksi Taliban-komentajan tekemä maiden ja omaisuuden anastustapaus Khwaja Bahaoddinissa 29.11.2021, kahden entisen Afganistanin turvallisuusjoukkojen jäsenen murhat Khwaja Gharissa 14.11.2021 sekä Warsajin piirikunnan Taliban-komentajan kuolema tienvarsipommin räjähdyksessä 23.11.2021.⁶⁰²

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-4.11.2022 Takharissa 191 turvallisuusvälikohtausta. Niistä 101 on ollut taisteluita, 75 tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoa, 14 räjähdysiskuja ja yksi ilmaisku. Tuntemattomaksi jääneen tahon ilmaisku tehtiin 2.9.2022 Darqadin ja Khwaja Bahaoddinin piirikuntien sekä Tadzikanin valtion rajalla ja sen kohteena arveltiin olleen Taliban-komentajan talo, jossa piileskeli tadhikistanilaisia militantteja. Väkivaltaisuuksista 63 oli Taloqanissa, 23 Warsajissa, 22 Dashti Qalassa, 14 Farkharissa, 11 Khwaja

⁵⁹⁵ UNGA 2.2.2022, 15.6.2022, 7.12.2022; VOA 1.11.2021; The Diplomat 15.12.2021.

⁵⁹⁶ AAN 2022.

⁵⁹⁷ ACLED 2022.

⁵⁹⁸ ACLED 2022.

⁵⁹⁹ ACLED 30.11.2022.

⁶⁰⁰ ACLED & APW 14.4.2022.

⁶⁰¹ ACLED 2022.

⁶⁰² ACLED 2022.

Gharissa, kymmenen Rostaqissa, yhdeksän Khwaja Bahaoddinissa, kahdeksan Kalafganissa, seitsemän Chahabissa, kuusi Baharakissa, kuusi Chalissa, viisi Ishkamishissa, kolme Namakabissa, kaksi Darqadissa, yksi Bangissa ja yksi Hazar Somuchissa. Välikohtauksista 61 oli NRF:n tekemiä hyökkäyksiä Talibania vastaan. 28 väkivallanteon kohdalla tekijä on jäänyt tuntemattomaksi. ISKP oli tekijänä kymmenessä tapauksessa, jotka olivat pääasiassa hyökkäyksiä yksittäisiä Talibanin jäseniä vastaan Dashti Qalassa ja Taloqanissa. Lisäksi Afghanistan Freedom Front (AFF) on ollut vastuussa seitsemästä Talibanin vastaisesta hyökkäyksestä.⁶⁰³

Takharia ei mainita niiden maakuntien joukossa, jotka kuuluvat Afganistanissa räjähdesaasteista kaikkein eniten kärsiviin alueisiin⁶⁰⁴.

Takharissa on Talibanin valtaannousun jälkeen ACLED-konfliktitietokannan mukaan kertynyt useita siviiliuhreja mm. seuraavanlaisten välikohtausten seurauksena: Taliban-taistelijat teloittivat entisen hallinnon puolella taistelleen sotajoukon komentajan ja pidättivät viisi muuta jäsentä Hazar Somuchissa 12.1.2022, yksi siviili kuoli ja kolme haavoittui Talibanin jäsenten ammuttua heitä kohti Taloqanissa 28.2.2022. Kuolleen veli on entinen sotilas, ja hänen arveltiin olleen hyökkäyksen todellinen kohde, Taliban teki NRF:n vastaisia ilmaiskuja Warsajin piirikunnassa 9.5.2022. Useat asukkaat pakenivat iskuja kodeistaan ja mahdollisesti iskut aiheuttivat 30 siviiliuhria, Talibanin jäsenet tappoivat paimenen Farkharissa 18.9.2022, Talibanin jäsenet ampuivat naisen kuoliaaksi tuntemattomasta syystä Khwaja Bahaoddinissa 20.1.2022.⁶⁰⁵

Vuoden 2021 aikana Takharista lähti 58 103 konfliktin vuoksi maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä oli Afganistanin maakunnista neljänneksi suurin määrä. YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumisto UN OCHA ei ole raportoinut Takharista maan sisäisesti siirtymään joutuneista 4.9.2021 jälkeen.⁶⁰⁶

Talibanin on raportoitu tehneen paikallisten asukkaiden pakkosiirtoja Warsajin piirikunnassa toukokuussa 2022⁶⁰⁷ ja Khwaja Bahaoddinin piirikunnassa lokakuussa 2022⁶⁰⁸. Hazaroita raportoitiin joutuneen pakkohäätöjen kohteiksi Namakabissa 1.1.2022⁶⁰⁹. AAN:n analyysin mukaan Khwaja Bahaoddinin tapauksessa oli kyse maakiistasta, jossa pashtutaustaiset kuchi-paimentolaiset saivat Talibanin tuella otettua haltuunsa uzbekkien ja tadžikkien asuttamat maat. AAN:n mukaan vastaavia maakiistoja on ollut Takharissa useita Talibanin valtaannousun jälkeen.⁶¹⁰

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Takharin maakunta kuuluu humanitaarisen tilanteen vakavuutta koskevassa viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa keskitasolle. Maakunnan väestöstä (arviolta 1,5 miljoonaa) 495 000 avun tarpeen arvioidaan olevan keskitasolla ja 332 000 toiseksi korkeimmalla tasolla. Kokonaisuudessaan avun tarpeessa arvioidaan maakunnassa olevan 588 000 ihmistä, mikä on kolme prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdyssä arviossa.⁶¹¹ Takharin pääkaupunki Taloqan on arvioitu tasolle neljä ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla ja loput

⁶⁰³ ACLED 2022.

⁶⁰⁴ UNOCHA 2022, s. 17.

⁶⁰⁵ ACLED 2023.

⁶⁰⁶ UNOCHA 27.11.2022.

⁶⁰⁷ Hasht e Subh 22.5.2022.

⁶⁰⁸ Kabul Now 15.10.2022.

⁶⁰⁹ ACLED 2022.

⁶¹⁰ AAN 2022.

⁶¹¹ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

maakunnasta keskitasolle, mutta Taloqanin tilanteen odotettiin paranevan muun maakunnan tasolle kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona.⁶¹²

4.23 Uruzgan

Uruzganin maakunnan ohjeistus päivitetty 15.8.2022.

4.23.1 Oikeudellinen arvio

Uruzganin maakunnassa raportoitujen turvallisuusvälikohtausten määrä oli tarkastelujakson aikana (1.9.2021-17.6.2022) alhainen verrattuna maan aktiivisiin konfliktialueisiin. Välikohtausten määrä laski Uruzganissa noin 84 % Talibanin valtaannousun jälkeen verrattuna vuoden 2021 kahdeksaan ensimmäiseen kuukauteen. Välikohtausten määrä laski varsinkin maakunnan pääkaupungissa Tirin Kotissa merkittävästi. Turvallisuusvälikohtauksissa oli kyse lähinnä taisteluista jääneiden räjähteiden räjähtämisistä, mutta myös Talibanin siviileihin kohdistamaa väkivaltaa esiintyi. Räjähdesaasteet aiheuttavat maakunnassa ajoittain siviiliuhreja. Talibanin valtaannousun jälkeen Uruzganista ei ole lähtenyt uusia maan sisäisesti siirtymään joutuneita. Talibanin valtaannousun jälkeen Uruzganin terveydenhuollon tilanne heikkeni erityisen vakavasti varustepulan ja lääkäreiden palkanmaksun ongelmien takia.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Uruzganin maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Uruzganista tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla UKL 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

4.23.2 Maatieto

Uruzganin maakunta sijaitsee Afganistanin keskiosassa.⁶¹³ Uruzganin maakunnan arvioitu väkiluku on 428 466. Maakunnan pääkaupunki on Tirin Kot, jonka asukasmäärä on arviolta 114 306. Loput Uruzganin piirikunnat ovat Chinarto, Chora, Dihrawud, Khas Uruzgan ja Shahid Hassas/Charchino. Gizabin piirikunta, jonka hallinnollinen asema on epäselvä, on käsitelty Daikondin maakunnan elävässä asiakirjassa. Uruzganin maakunta on pashtuenemmistöinen, joiden lisäksi Tirin Kotin ja Khas Uruzganin piirikunnissa asuu hazaroita.⁶¹⁴

Uruzganin heimonvanhimmat antoivat maakunnan Talibanin hallintaan 14.8.2021. Tätä ennen Uruzganin maakunnassa ja Tirin Kotin kaupungissa oli käyty aktiivisia taisteluja alueiden hallinnasta.⁶¹⁵

Taliban-liike otti Afganistanin hallintaansa elokuussa 2021 aloittamassa hyökkäysoperaatiossa. Tämä johti edellisen kansainvälisen yhteisön tunnustaman hallinnon, Afganistanin islamilaisen tasavallan romahtamiseen.⁶¹⁶ Vaikka yksikään valtio ei ole tunnustanut Talibanin asettamaa hallintoa, "Afganistanin islamilaista emiraattia", on se käytännössä, de facto Afganistanin

⁶¹² IPC 2022.

⁶¹³ EASO 2021, s. 352-353.

⁶¹⁴ EASO 2021, s. 352.

⁶¹⁵ CTC-Sentinel 2021.

⁶¹⁶ BBC 16.8.2021, AP 16.8.2021.

hallinto, kun se asetti syyskuussa 2021 "valtionhoitajahallintonsa", ja hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita.⁶¹⁷ Sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.⁶¹⁸

Taliban ei ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa. Aiemmin ISKP:n vaikutusvalta rajoittui Kabulin lisäksi vain muutamiin maakuntiin.⁶¹⁹ ISKP:n hyökkäykset ovat olleet kaupunkialueilla tapahtuneita asymmetrisiä iskuja, jotka ovat kohdistuneet siviileihin.⁶²⁰ ISW:n mukaan ISKP on lisännyt vaikuttamistoimiaan Uruzganissa Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen.⁶²¹

Uruzgan ei kuulu niihin alueisiin, joihin NRF:n toiminta on keskittynyt.⁶²² Swiss Institute for Global Affairs (SIGA) -ajatuspajan huhtikuussa 2022 julkaiseman artikkelin mukaan Afganistanissa toimii edellä mainittujen lisäksi useita muita Talibanin vastaisia vastarintaliikkeitä, mutta Uruzgania ei erityisesti mainita artikkelissa esiteltujen ryhmien toiminta-alueiden joukossa.⁶²³ ACLED on raportoinut Uruzganin maakunnassa tapahtuneen yksittäisen Afghanistan Liberation Movementin aseellisen hyökkäyksen Taliban-joukkoja vastaan Tirin Kotissa 16.6.2022.⁶²⁴

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Uruzgan ei kuulunut niiden maakuntien joukkoon, joissa turvallisuusvälikohtauksia tapahtui eniten vuoden 2021 syys-joulukuussa ja vuoden 2022 tammi-kesäkuussa. Väkivaltaisuuksien määrä on laskenut Uruzganissa merkittävästi Talibanin valtaannousun jälkeen.⁶²⁵ Väkivaltaisuuksia tilastoitaessa ja vertailtaessa on kuitenkin otettava huomioon, että Afganistanista saatava itsenäinen raportointi on vaikeutunut huomattavasti Talibanin asettaman hallinnon toimien seurauksena, jotka ovat liikkeen valtaannousun jälkeen johtaneet satojen mediatoimijoiden toiminnan loppumiseen sekä Talibania kritisoivien toimittajien murhiin, pidätyksiin ja kiduttamiseen.⁶²⁶

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-31.8.2021 Uruzganissa 134 turvallisuusvälikohtauksia, joista 106 oli taisteluita, 11 räjähdeseisäkuja, 11 ilmaiskuja ja kuusi tahallisesti siviilejä vastaan kohdistettua väkivallantekoa. ACLED raportoi aikavälillä 1.9.-31.12.2021 Uruzganin maakunnassa kolme turvallisuusvälikohtauksia, joista kaksi oli siviilejä vastaan kohdistettuja väkivallantekoa ja yksi räjähdeseisku.⁶²⁷

ACLED raportoi aikavälillä 1.1.-17.6.2022 Uruzganin maakunnassa 16 turvallisuusvälikohtauksia, joista kymmenen oli räjähdeseisäkuja, viisi siviilejä vastaan

⁶¹⁷ UNGA/SC 2.2.2022, s. 1.

⁶¹⁸ RULAC 7.3.2022.

⁶¹⁹ UNAMA 17.11.2021.

⁶²⁰ UNGA/SC 2021, s. 5-6.

⁶²¹ ISW 27.10.2021.

⁶²² UNGA 2.2.2022, 15.6.2022; VOA 1.11.2021, The Diplomat 15.12.2021.

⁶²³ SIGA 7.4.2022.

⁶²⁴ ACLED 2022.

⁶²⁵ ACLED 2022.

⁶²⁶ ACLED & APW 14.4.2022.

⁶²⁷ ACLED 2022.

kohdistettuja väkivallantekoja ja yksi 16.6.2022 Tirin Kotissa käyty taistelu Talibanin ja Afghanistan Liberation Movementin välillä.⁶²⁸

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa. YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–31.12.2021 koko Afganistanissa kertyneen yli 1050 siviiliuhria, joista ainakin 350 oli kuolonuhreja. ISKP:n tekemät terrori-iskut aiheuttivat enemmistön siviiliuhreista.⁶²⁹ Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana YK raportoi koko Afganistanissa ainakin 801 siviiliuhria, joista 275 oli kuolleita ja 526 haavoittuneita. Yli puolet uhreista kertyi huhtikuun 2022 loppupuolella Kabulissa, Kunduzissa ja Balkhissa tehdyissä räjähdyskuissa sekä rajan yli tapahtuneissa hyökkäyksissä Khostissa ja Kunarissa.⁶³⁰

Uruzganin maakunnassa on Acled-konfliktitietokannan mukaan Talibanin valtaannousun jälkeen turvallisuusvälikohtauksissa aiheutunut siviiliuhreja esimerkiksi seuraavanlaisten välikohtausten seurauksena: Kolme lasta kuoli ja viisi haavoittui maahan jääneen räjähteen lauettua Tirin Kotissa 7.11.2021. Talibanin jäsenet tappoivat entisen poliisin Uruzganin maakunnassa 10.11.2021. 3-7 siviiliä haavoittui kranaatinsirpaleen räjähdettyä Tirin Kotissa 11.3.2022. Lapsi kuoli ja neljä siviiliä haavoittui kahdessa eri kranaatti-iskussa Khas Uruzganin piirikunnassa 19.4.2022. Kaksi lasta haavoittui tienvarsipommin räjähdettyä Chorassa 9.2.2022. Lisäksi maakunnassa on tapahtunut useita entisiä poliiseja vastaan tehtyjä väkivallantekoja.⁶³¹

Vuonna 2019 siviiliuhrien kokonaismäärä Uruzganissa oli UNAMA:n mukaan 145, joista 73 oli kuolleita ja 72 haavoittuneita. Siviiliuhreja aiheuttivat etenkin maataistelut, ilmaiskut ja räjähdyskuut.⁶³²

Uruzgania ei mainita niiden maakuntien joukossa, jotka kärsivät Afganistanissa kaikkein eniten räjähdessaasteista.⁶³³ Uruzganin maakunnassa on kuitenkin Taliban-liikkeen valtaannousun jälkeen raportoitu useista tapauksista, joissa ihmisiä on kuollut ja haavoittunut maaperään jääneiden räjähteiden lauettua.⁶³⁴

Vuonna 2021 Uruzganista lähti 1881 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 1086 pakeni Chorasta ja 795 Tirin Kotista. Siirtymään joutuneista 795 on päätynyt Kandahariin ja 1086 Tirin Kotiin. Talibanin valtaannousun jälkeen 15.8.2021 Uruzganista ei ole lähtenyt uusia maan sisäisesti siirtymään joutuneita.⁶³⁵

UN OCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Uruzgan kuuluu enemmistön Afganistanin maakuntien lailla humanitaarisen tilanteen vakavuutta käsittelevässä viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan arvioidusta 580 000 väestöstä 176 000 avun tarpeen luokitellaan olevan kaikkein korkeimmalla tasolla ja 234 000 toiseksi

⁶²⁸ ACLED 2022.

⁶²⁹ UNGA/SC 2.2.2022.

⁶³⁰ UNGA/SC 15.6.2022.

⁶³¹ Acled 2022.

⁶³² UNAMA 02/2020, s. 94.

⁶³³ UNOCHA 2022, s. 17.

⁶³⁴ ACLED 2022.

⁶³⁵ UNOCHA 30.7.2022.

kriittisimmällä tasolla. Yhteensä Uruzganissa on humanitaarisen avun tarpeessa 410 000 ihmistä, mikä on 38 % enemmän edellisvuoteen verrattuna.⁶³⁶

Uruzgan on luokiteltu toiseksi korkeimmalle kriisitason ruokaturvattomuutta kuvaavalla viisiportaisella asteikolla, mutta tilanteen arvioidaan paranevan hieman kesäkuun ja marraskuun 2022 välisenä ajanjaksona.⁶³⁷ Talibanin valtaannousun jälkeen Uruzganin terveydenhuollon tilanne heikkeni erityisen vakavasti varustepulan ja lääkäreiden palkanmaksun ongelmien takia.⁶³⁸ Uruzganin eristyneissä piirikunnissa, kuten esimerkiksi Chenartossa, ei myöskään ole kouluja tai muita julkisia palveluita.⁶³⁹

4.24 Wardak

Wardakin maakunnan ohjeistus päivitetty 22.6.2022.

4.24.1 Oikeudellinen arvio

Wardakin maakunnan turvallisuustilanne on Talibanin valtaannousun jälkeen ollut rauhallinen verrattuna maan aktiivisiin konfliktialueisiin. Turvallisuusvälikohtausten määrä on laskenut Wardakissa yli 99 % verrattuna vuoden 2021 ensimmäiseen kahdeksaan kuukauteen. Maakunnassa tapahtui tarkastelujakson (1.9.2021 - 31.3.2022) aikana vain kaksi välikohtausta. Niissä oli kyse Talibanin hyökkäyksestä yksittäistä ihmistä vastaan ja Talibanin ja NRF-ryhmittymän välillä käydystä taistelusta. Välikohtaukset tapahtuivat Markazi Behsudin ja Sayid Abadin piirikunnissa. Käytävissä olevista lähteistä ei löytynyt tietoa Talibanin valtaannousun jälkeen raportoiduissa turvallisuusvälikohtauksissa koituneista siviiliuhreista. Talibanin valtaannousu on entisestään heikentänyt Afganistanin vakavaa humanitaarista tilannetta ja tällä hetkellä peruspalveluiden saatavuus on maassa romahtanut. Esimerkiksi Nirkhin piirikunnassa avustusrjestöt poistuivat Talibanin valtaannousun jälkeen, minkä vuoksi ruoka-avun, terveydenhoidon ja lääkkeiden saatavuus on heikentynyt.

Perustuen edellä esitettyyn, Maahanmuuttovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti **Wardakin maakunnassa ei ole todellista vaaraa** siviilihenkilön joutua kärsimään aseellisesta selkkauksesta johtuvaa vakavaa haittaa eikä Wardakista tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla UlkL 88 § 1 mom. 3 kohtaa yleensä sovelleta.

4.24.2 Maatieto

Wardakin maakunta sijaitsee Afganistanin keskiosassa Kabulista Kandahariin johtavan valtatievarrella.⁶⁴⁰ Wardakin maakunnan väkiluku on arviolta 640 000 – 730 000. Wardakin pääkaupunki on Maidan Shahr, jonka asukasmäärän arvioidaan olevan noin 44 000 - 50 000. Wardakin maakunnan väestö koostuu tadzikeista, pashtuista ja hazaroista. Hazarat, sayedit ja uzbekit asuvat Jalrizin

⁶³⁶ UN OCHA 2022, s. 46, 48.

⁶³⁷ IPC 2022.

⁶³⁸ UNOCHA 1.9.2021.

⁶³⁹ Tolo News 25.7.2022.

⁶⁴⁰ EASO 6/2021, s. 359–360.

länsi- ja pohjoisosassa, tadzikit piirikunnan keskuksen tuntumassa ja pashtut idässä Kabulista Bamiyaniin johtavan tien varrella.⁶⁴¹

Taliban sai koko Wardakin maakunnan hallintaansa kesällä 2021 alkaneessa valtausoperaatiossa.⁶⁴² Afganistan Analyst Networkin (AAN) lokakuussa 2020 julkaiseman artikkelin mukaan lähes koko Wardakin maakunta oli kuitenkin ollut vuodesta 2018 lähtien suurelta osin Taliban-liikkeen hallinnassa lukuun ottamatta pohjoisia hazaraenemmistöisiä Behsudin piirikuntia.⁶⁴³

Ruotsin Migraatioviraston maatietoraportissa haastatellun kansainvälisen kansalaisjärjestön edustajan mukaan kansainvälisten järjestöjen edustajat pystyvät nyt kulkemaan suurimmalla osalla Afganistanin valtateistä kohtaamatta ongelmia ainakaan päiväsaikaan liikuttaessa. Pienemillä teillä on suurempi riski kulkea taisteluista jääneiden räjähdeseasteiden vuoksi. Talibanin kerrotaan ylläpitävän valtateilla tarkastuspisteitä, joilla taistelijat ajoittain käyttäytyvät väkivaltaisesti mutta tästä huolimatta järjestön edustajan mukaan teillä liikkumisessa ei ole ollut suurempia ongelmia Talibanin valtaannousun jälkeen.⁶⁴⁴

Taliban hallitsee lähes kaikkia Afganistanin alueita.⁶⁴⁵ *Rule of Law in Armed Conflicts* (RULAC) -tietokannan perusteella sodan, jonka osapuolina olivat Afganistanin islamilainen tasavalta, Yhdysvaltojen johtama liittouma ja Taliban, voidaan katsoa olevan päättynyt. Sodan päättymisen jälkeen Afganistanissa konflikti on kuitenkin jatkunut Talibanin ja ISIS-järjestön Afganistanin-haaran ISKP:n sekä Talibanin ja National Resistance Front -ryhmän (NRF) välillä.⁶⁴⁶

YK:n erityisedustajan mukaan Taliban ei ole pystynyt rajoittamaan ISKP:n toiminnan laajenemista, ja järjestö on kasvavissa määrin aktiivinen lähes kaikissa Afganistanin maakunnissa.⁶⁴⁷ ISKP:n tekemien iskujen ja Talibanin ISKP:n vastaisten operaatioiden perusteella Wardak ei kuitenkaan kuulu niihin maakuntiin, joissa järjestön toiminta on laajimmillaan.⁶⁴⁸ ACLED-konfliktitietokanta ei raportoinut Wardakissa tapahtuneen välikohtauksia, joissa ISKP olisi ollut osallisena aikavälillä 1.9.2021–31.3.2022.⁶⁴⁹

Wardakia ei myöskään mainita niiden maakuntien joukossa, joissa NRF:llä olisi tukikohtia tai joukkoja.⁶⁵⁰ ACLED-konfliktitietokanta raportoi yhdestä Wardakissa tapahtuneesta välikohtauksesta, jossa NRF oli osallisena aikavälillä 1.9.2021–31.3.2022.⁶⁵¹ Swiss Institute for Global Affairs (SIGA) -ajatuspajan mukaan Afganistanissa toimii myös useita muita Talibanin vastaisia vastarintaliikkeitä, mutta Wardakia ei erityisesti mainita artikkelissa esiteltyjen ryhmien toiminta-alueiden joukossa.⁶⁵²

YK raportoi aikavälillä 19.8.–31.12.2021 koko Afganistanissa tapahtuneen 985 turvallisuusvälikohtausta, mikä oli 91 prosenttia vähemmän kuin vastaavana

⁶⁴¹ EASO, 6/2021.

⁶⁴² AAN/Clark 30.12.2021.

⁶⁴³ AAN/Quilty 12.10.2020.

⁶⁴⁴ Migrationsanalys 29.4.2022, s. 20.

⁶⁴⁵ UNGA/SC 28.1.2022, s. 1.

⁶⁴⁶ RULAC 7.3.2022.

⁶⁴⁷ UNAMA 17.11.2021.

⁶⁴⁸ EASO 1/2022, s. 59.

⁶⁴⁹ ACLED 1.4.2022.

⁶⁵⁰ UNGA/SC 28.1.2022, s. 5; VOA 1.11.2021; The Diplomat/Kohzad 15.12.2021.

⁶⁵¹ ACLED 1.4.2022.

⁶⁵² SIGA 7.4.2022.

ajankohtana vuonna 2020. Välikohtauksista 75 prosenttia tapahtui Afganistanin itäisissä, keskisissä, eteläisissä ja läntisissä maakunnissa. Wardakia ei mainita niiden maakuntien joukossa, joissa konflikti oli YK:n mukaan edelleen voimakkaimmillaan.⁶⁵³ Myös ACLED-konfliktitietokannan mukaan väkivaltaisuuksien määrä on laskenut Wardakissa huomattavasti Talibanin valtaannousun jälkeen, ja Wardakissa on raportoinnin mukaan tapahtunut vain yksittäisiä välikohtauksia.⁶⁵⁴

The Washington Post uutisoi Wardakin Nirkhin piirikunnan tilanteesta lokakuussa 2021. Piirikunnassa Talibanin kerrotaan hallinneen jo ennen toukokuuta 2021 piirikunnan maaseutualueita ja Afganistanin aiemman hallinnon vain piirikunnan keskusta. Talibanin valtaannousun seurauksena taistelut piirikunnan hallinnasta päättyivät, minkä kerrotaan parantaneen alueen turvallisuustilannetta.⁶⁵⁵

Wardak on yksi maakunnista, joissa paikallisten hazaroiden ja etnisydelään pashtuja olevien kuchi-paimentolaisten välillä on ollut maanomistuskiistoja, jotka ovat ajoittain laajentuneet yhteenotoiksi.⁶⁵⁶ Afganistanilainen Hashte Subh - uutissivusto raportoi huhtikuussa 2022, että Behsudin piirikunnissa paikallisten asukkaiden ja kuchien välit ovat kiristyneet maanomistuskiistojen vuoksi. Talibanin asettaman hallinnon edustajat ovat ilmoituksensa mukaan pyrkineet selvittämään kiistoja mutta niihin ei ole toistaiseksi saatu ratkaisua.⁶⁵⁷ Kiistojen ei kuitenkaan kerrota toistaiseksi johtaneen väkivaltaisuuksiin.

ACLED-konfliktitietokanta raportoi aikavälillä 1.1.–31.8.2021 Wardakin maakunnassa tapahtuneen 258 turvallisuusvälikohtausta, joista 192 oli taisteluita tai muita aseellisia yhteenottoja, 56 räjähdyskuja ja 10 siviilejä vastaan kohdistettua väkivaltaa. Raportoidut välikohtaukset olivat Afganistanin aiemman hallinnon ja sitä vastustaneiden aseellisten ryhmien välisiä yhteenottoja, räjähdyskukat olivat aiempaa hallintoa vastustaneiden aseellisten ryhmien tekemiä, lukuun ottamatta 23 ilmaiskua ja kolmen epäsuoran tulen iskuja, jotka olivat Afganistanin aiempien turvallisuusjoukkojen tekemiä. Siviilejä vastaan kohdistetun väkivallan kerrottiin olleen aseellisten ryhmien hyökkäyksiä esimerkiksi yksittäisiä ihmisiä vastaan.⁶⁵⁸

Afganistanin ihmisoikeustilanteesta raportoineiden toimijoiden toiminta on estynyt vallanvaihdon jälkeen.⁶⁵⁹ Talibanin tiedetään vääristelleen raportointia siviileihin kohdistuneista iskuista ja kertoneen virheellisiä uhrlukuja tai jopa kiistäneen tapahtuneita iskuja. Silminnäkijät ja iskuista selvinneet eivät usein myöskään halua Talibanin pelossa kertoa tapahtumista.⁶⁶⁰ Taliban-taistelijoiden kerrotaan myös estäneen toimittajia väkivaltaisesti raportoimasta siviileihin kohdistuneiden iskujen tapahtumapaikoilta.⁶⁶¹ Näiden tietojen vuoksi on mahdollista, että kaikki Wardakissa tapahtuneet väkivaltaisuudet eivät ole tiedossa.

⁶⁵³ UNGA/SC 28.1.2022, s. 5.

⁶⁵⁴ ACLED 1.4.2022.

⁶⁵⁵ Washington Post/Raghvan 5.10.2021.

⁶⁵⁶ Migrationsanalys 9.5.2021, s. 34.

⁶⁵⁷ Hashte Subh 30.4.2022.

⁶⁵⁸ ACLED 1.4.2022.

⁶⁵⁹ UNGA/SC 28.1.2022, 8.

⁶⁶⁰ AAN/Yadili 17.1.2022.

⁶⁶¹ Amnesty International 19.4.2022.

ACLED-konfliktitietokanta raportoi aikavälillä 1.9.–31.12.2021 Wardakin maakunnassa vain yhdestä tapahtuneesta turvallisuusvälikohtauksesta, joka oli taistelu Markazi Behsudin piirikunnassa. Taistelussa NRF:n joukot hyökkäsivät Talibanin joukkoja vastaan.⁶⁶²

ACLED-konfliktitietokanta raportoi aikavälillä 1.1.–31.3.2022 Wardakin maakunnassa vain yhdestä tapahtuneesta turvallisuusvälikohtauksesta, joka oli siviilejä vastaan kohdistettua väkivaltaa Sayid Abadin piirikunnassa. Välikohtaus oli Talibanin yksittäisiä henkilöitä vastaan kohdistamaa väkivaltaa.⁶⁶³

YK ei ole Talibanin valtaannousun jälkeen raportoinut maakuntakohtaisista siviiliuhriluvuista Afganistanissa.⁶⁶⁴ YK raportoi ajanjaksolla 15.8.2021–15.2.2022 koko Afganistanissa aiheutuneen 1153 siviiliuhria, joista 397 oli kuolonuhreja.⁶⁶⁵ Käytävissä olevista lähteistä ei löytynyt tietoa Talibanin valtaannousun jälkeen raportoiduissa turvallisuusvälikohtauksissa koituneista siviiliuhreista Wardakin maakunnassa.

Vuonna 2021 Wardakin maakunnasta pakeni konfliktin vuoksi maan sisäisesti 21 393 ihmistä. IDP:istä (*Internally Displaced Person*) 20 364 pakeni ennen Talibanin valtaannousua 15.8.2021 ja loput 1029 aikavälillä 16.8–30.11.2021. Marraskuun 2021 jälkeen ei ole raportoitu konfliktin vuoksi sisäisesti siirtymään joutuneista. Maakunnasta paenneista 14 756 pakeni Hisayi Awwali Behsudista, 3262 Markazi Behsudista, 2107 Sayidabadista, 729 Jalrizista, 315 Nirkhistä ja 224 Maidan Shahrasta. 15.8.2021 jälkeen paenneet IDP:t olivat paenneet Hisayi Awwali Behsudista ja Sayidabadista. IDP:t pakenivat maakunnan sisäisesti Markazi Behsudiin, Hisayi Awwali Behsudiin ja Maidan Shariin sekä lisäksi Bamiyanin maakunnan Bamiyaniin, Kabuln kaupunkiin ja Heratin maakunnan Injiliin.⁶⁶⁶

Wardakin maakuntaan ei paennut muista maakunnista sisäisesti siirtymään joutuneita vuoden 2021 aikana.⁶⁶⁷

Talibanin valtaannousu ja kehitysyhteistyön jäädyttäminen ovat romauttaneet peruspalveluiden saatavuuden Afganistanissa. UNOCHAN tammikuussa 2022 julkaiseman arvion mukaan Wardakin maakunta kuuluu humanitaarisen tilanteen vakavuutta koskevassa viisiportaisessa alueellisessa luokituksessa toiseksi vakavimmalle tasolle. Maakunnan väestöstä (arviolta 870 000) 194 000 avun tarpeen arvioidaan olevan kriittinen ja 339 000 humanitaarisen avun tarpeen olevan keskitasolla. Kokonaisuudessaan avun tarpeessa arvioidaan olevan 532 000 miljoonaa ihmistä, mikä on 35 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 tehdyssä arvioissa.⁶⁶⁸

Työttömyys ja köyhyys ovat syvälle juurtuneita ongelmia Wardakin maakunnassa ja ruoan hintojen kerrottiin olevan nousussa Talibanin valtaannousun jälkeen.⁶⁶⁹ Wardak on toiseksi korkeimmalla tasolla ruokaturvattomuutta kuvaavalla

⁶⁶² ACLED 1.4.2022.

⁶⁶³ ACLED 1.4.2022.

⁶⁶⁴ Maakuntakohtaisia siviiliuhrilukuja on aiemmin julkaistu YK:n Afganistan-ohjelma UNAMAn konfliktin vaikutuksia siviileihin käsittelevissä raporteissa, jotka on julkaistu sivustolla <https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports> (käyty 22.4.2022).

⁶⁶⁵ OHCHR 4.3.2022.

⁶⁶⁶ UN OCHA 3.5.2022.

⁶⁶⁷ UN OCHA 3.5.2022.

⁶⁶⁸ UN OCHA 7.1.2022, s. 46, 48.

⁶⁶⁹ Washington Post/Raghu an 5.10.2021.

viisiportaisella asteikolla.⁶⁷⁰ Maailman ruokaohjelman (WFP, World Food Programme) maaliskuussa 2022 tekemän arvion mukaan 94,2 prosenttia ihmisistä Keski-Afganistanissa, johon Wardakin maakunta kuuluu, eli riittämättömällä ravinnolla, mikä on 6,3 prosenttiyksikköä enemmän verrattuna tilanteeseen ennen elokuuta 2021. Avustusjärjestöjen toimittama ruoka-apu on kuitenkin helpottanut tilannetta vuoden 2022 alkupuoliskolla, tosin vain 27 prosentille ihmisistä Keski-Afganistanissa pystyttiin toimittamaan avustusta maaliskuun 2022 aikana.⁶⁷¹

Washington Postin Nirkhin piirikuntaa koskevan uutisen mukaan alueella olleet avustusjärjestöt poistuivat Talibanin valtaannousun jälkeen, minkä vuoksi ruoka-apun, terveydenhoidon ja lääkkeiden saatavuus on heikentynyt.⁶⁷² Lokakuussa 2021 avustusjärjestö SCA (Swedish Committee for Afghanistan) kertoi, että se on ainoa taho, joka tuottaa terveydenhoidon palveluita maakunnassa. SCA ylläpitää Maidan Sharhissa sairaalaa, joka on kuitenkin Talibanin valtaannousun jälkeen pystynyt hoitamaan vain akuutteja tapauksia.⁶⁷³

5. Viranomaissuojelu

Maahanmuuttovirasto katsoo, että ulkomaalaislain 88 d §:n mukaista viranomaissuojelua ei ole tällä hetkellä Afganistanissa saatavilla.

Talibanin kyky tarjota viranomaissuojelua Afganistanin kansalaisille on rajoittunutta johtuen tehokkaan oikeusjärjestelmän puuttumisesta ja Talibanin suorittamien rangaistusten luonteesta. Vielä kun otetaan huomioon Talibanin suorittamat lukuisat ihmisoikeusloukkaukset, voidaan todeta, että Taliban ei sovellu sellaiseksi tahoksi, joka tarjoaisi tehokasta ja luonteeltaan pysyvää viranomaissuojelua.

Myöskään minkään kansainvälisen järjestön ei voida katsoa pitävän tällä hetkellä niin huomattavaa osaa Afganistanista valvonnassaan, että järjestö voisi tarjota ulkomaalaislain 88 d §:n mukaista tehokasta viranomaissuojelua.

6. Sisäinen pako

Maahanmuuttovirasto katsoo, että tällä hetkellä sisäistä pakoa ei voida lähtökohtaisesti soveltaa mihinkään Afganistanissa.

Sisäinen pako ei ole tällä hetkellä Afganistanissa lähtökohtaisesti mahdollista johtuen maassa vallitsevasta vakavasta humanitaarisesta tilanteesta, viranomaissuojelun puuttumisesta ja Talibanin alueellisesta ulottuvuudesta.

7. Oleskelulupa yksilöllisen inhimillisen synn perusteella

Jos hakijalla ei katsota olevan perusteita kansainvälisen suojelun myöntämiselle, on tutkittava, täytyvätkö ulkomaalaislain 52 §:ssä tarkoitetun yksilöllisen inhimillisen synn perusteella myönnettävän oleskeluluvan edellytykset.

⁶⁷⁰ IPC 8.5.2022.

⁶⁷¹ WFP 15.4.2022.

⁶⁷² Washington Post/Raghv an 5.10.2021.

⁶⁷³ SCA 4.10.2021.

Ulkomaalaislain 52 §:n 1 momentin mukaan Suomessa olevalle ulkomaalaiselle myönnetään jatkuva oleskelulupa, jos oleskeluluvan epääminen olisi ilmeisen kohtuutonta hänen terveydentilansa, Suomeen syntyneiden siteiden tai muun yksilöllisen inhimillisen syyn vuoksi, kun erityisesti otetaan huomioon olosuhteet, joihin hän joutuisi kotimaassaan, tai hänen haavoittuva asemansa. Hallituksen esityksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan lainkohta tulee sovellettavaksi silloin, kun hakijalla ei ole katsottu olevan perusteita kansainvälisen suojelun myöntämiselle mutta ei voitaisi inhimillisesti ajatellen edellyttää hakijan palaavan kotimaahansa.

Niiden afganistanilaisten turvapaikanhakijoiden kohdalla, jotka eivät täytä ulkomaalaislain 87 §:ssä säädetyn turvapaikan tai 88 §:n mukaisen toissijaisen suojelun edellytyksiä, on arvioitava ovatko he jostain ulkomaalaislain 52 §:ssä mainitusta syystä sellaisessa tilanteessa, että heidän ei voitaisi inhimillisesti ajatellen edellyttää palaavan Afganistaniin, kun erityisesti huomioidaan heidän haavoittuva asemansa tai olosuhteet, joihin he joutuisivat Afganistanissa.

8. Lähteet

Baghlan

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–12.8.2022.

Osoitteessa (31.8.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (21.9.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acled-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (14.9.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

Bakhtar News Agency 16.6.2022. 800,000 People in Need of Humanitarian Aid in Baghlan. Osoitteessa (15.9.2022): <https://bakhtarnews.af/en/800000-people-in-need-of-humanitarian-aid-in-baghlan/>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (14.9.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

CTC-Sentinel (Combating Terrorism Center at West Point) 2021. Lessons from the Collapse of Afghanistan's Security Forces. Osoitteessa (14.9.2022): <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/10/CTC-SENTINEL-082021.pdf>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (14.9.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office

2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (14.9.2022):
https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

2022. Afghanistan: Security Situation. Osoitteessa (14.9.2022):
https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

Hasht e Subh 7.12.2021. An Increase in Criminal Offences Has Raised Concerns Among Baghlan Residents. Osoitteessa (20.9.2022): <https://8am.af/eng/an-increase-in-criminal-offenses-has-raised-concerns-among-baghlan-residents/>

HRW - Human Rights Watch 25.10.2021. Afghanistan: Surge in Islamic State Attacks on Shia. Osoitteessa (14.9.2022): <https://www.hrw.org/news/2021/10/25/afghanistan-surge-islamic-state-attacks-shia>

ICG - International Crisis Group 12.8.2022. Afghanistan's Security Challenges under the Taliban. Osoitteessa (21.9.2022):
<https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/326-afghanistans-security-challenges-under-taliban>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (15.9.2022):
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

ISW - Institute for the Study of War 7.9.2022. Taliban Struggles to Contain Afghan National Resistance Front. Osoitteessa (14.9.2022): <https://www.understandingwar.org/backgroundunder/taliban-struggles-contain-afghan-national-resistance-front>

NYT - New York Times 10.8.2021. Taliban Overrun 3 More Provincial Capitals, Increasing Pressure on Kabul. Osoitteessa (14.9.2022): <https://www.nytimes.com/2021/08/10/world/asia/afghanistan-taliban-farah-cities.html>

OHCHR – Office of the High Commissioner for the Human Rights 6.9.2022. Situation of human rights in Afghanistan: Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Afghanistan. Osoitteessa (14.9.2022):
https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/regularsession/session51/2022-09-06/A_HRC_51_6_AdvanceUneditedVersion.docx

RFE/RL – Radio Free Europe / Radio Liberty 7.6.2022. Taliban Accused Of Forced Evictions As Fighting Intensifies In Northern Afghanistan. Osoitteessa (20.9.2022):
<https://gandhara.rferl.org/a/taliban-forced-evictions-northern-afghanistan/31887719.html>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan.

Osoitteessa (14.9.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (14.9.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (27.9.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (14.9.2022): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-uns-c-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (21.9.2022): <http://undocs.org/A/76/667>

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (21.9.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanista_n_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (15.9.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

25.9.2022. Conflict Induced Displacements Dashboard Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 25 September 2022) - Actual displacements between 1 January 2021 and 30 June 2022. Osoitteessa (26.9.2022): <https://response.reliefweb.int/afghanistan/internal-displacement-due-conflict>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance.

Osoitteessa (14.9.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WHO – World Health Organization 15.9.2022. Afghanistan: Infectious Disease Outbreaks Situation Report:

Epidemiological Week #36. Osoitteessa (15.9.2022):

<https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-infectious-disease-outbreaks-epidemiological-week-36-2022-4-10-sep-2022-situation-report-57>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa

(14.9.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Balkh

AAN - Afghanistan Analysts Network 17.1.2022. A Community Under Attack: How successive governments failed west Kabul and the Hazaras who live there. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/a-community-under-attack-how-successive-governments-failed-west-kabul-and-the-hazaras-who-live-there/>

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database

27.4.2022. Regional Overview: South Asia and Afghanistan 16-22 April 2022. Osoitteessa (12.7.2022): <https://acleddata.com/2022/04/28/regional-overview-south-asia-and-afghanistan-16-22-april-2022/>

2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–17.6.2022. Osoitteessa (27.6.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (12.7.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-aced-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (13.7.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

Ariana Afghan Airlines 7.7.2022. Osoitteessa (7.7.2022): https://www.flyariana.com/bookings/Vues/flight_selection.aspx?=&auto

Ariana News 19.6.2022. Malnutrition cases increase in north of Afghanistan by 50%. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.ariananews.af/malnutrition-cases-increase-in-north-of-afghanistan-by-50/>

BBC

16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

21.4.2022. Afghanistan: 'Blood and fear everywhere' after deadly IS blast. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.bbc.com/news/world-asia-61174991>

CTC-Sentinel (Combating Terrorism Center at West Point) 2021. Lessons from the Collapse of Afghanistan's Security Forces. Osoitteessa (12.7.2022): <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/10/CTC-SENTINEL-082021.pdf>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (12.7.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (12.7.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

Flight Radar 24 7.7.2022. Mazar-I-Sharif International Airport, Afghanistan. Osoitteessa (7.7.2022): <https://www.flightradar24.com/data/airports/mzr>

FSC – Afghanistan Food Security and Agriculture Cluster 2022. Seasonal Food Security Assessment (SFSA) 2021 Report. Osoitteessa (12.7.2022): https://fscluster.org/sites/default/files/documents/sfsa_2021_report_final.pdf

The Guardian

14.8.2021. Last major Afghan city in the north falls to the Taliban. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.theguardian.com/world/2021/aug/14/afghans-flee-kabul-in-panic-as-taliban-forces-close-in>

5.11.2021. Women's rights activist shot dead in northern Afghanistan. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.theguardian.com/world/2021/nov/05/womens-rights-activist-shot-dead-in-northern-afghanistan>

Hasht e Subh

16.10.2021. 85% of Factories Shut Down in Afghanistan's Balkh Province. Osoitteessa (13.7.2022): <https://8am.af/eng/85-of-factories-shut-down-in-afghanistans-balkh-province/>

29.4.2022. Unidentified Gunmen Shot Dead Five Hazara Passengers on Samangan Highway. Osoitteessa (13.7.2022): <https://8am.af/eng/unidentified-gunmen-shot-dead-five-hazara-passengers-on-samangan-highway/>

HRW – Human Rights Watch

22.10.2021. Afghanistan: Taliban Forcibly Evict Minority Shia. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.hrw.org/news/2021/10/22/afghanistan-taliban-forcibly-evict-minority-shia>

20.3.2022. Four Ways to Support Girls' Access to Education in Afghanistan. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.hrw.org/news/2022/03/20/four-ways-support-girls-access-education-afghanistan>

27.4.2022. Dress Restrictions Tighten for Afghanistan's Girls' Schools. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.hrw.org/news/2022/04/27/dress-restrictions-tighten-afghanistan-girls-schools>

IFRC - International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies 25.3.2022. Operation Update Report Afghanistan: Humanitarian Crises. Osoitteessa (12.7.2022): <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/MDRAF007ou4.pdf>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (12.7.2022): https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

ISW – Institute for the Study of War 9.3.2022. Afghanistan in review: Taliban and opposition groups prepare for a new spring fighting season in Afghanistan. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.understandingwar.org/backgrounder/afghanistan-review-taliban-and-opposition-groups-prepare-new-spring-fighting-season>

KamAir 7.7.2022. Osoitteessa (7.7.2022): <https://kamair.com/>

Khaama Press

26.5.2022. Series of Explosions Kill at least 9 and Wound Many in Mazar-E-Sharif. Osoitteessa (13.7.2022): <https://www.khaama.com/series-of-explosions-kill-at-least-9-and-wound-many-in-mazar-e-sharif475843/>

13.6.2022. Armed Attack on Balkh Airport Staff Leaves Two Dead and Six Wounded. Osoitteessa (13.7.2022): <https://www.khaama.com/armed-attack-on-balkh-airport-staff-leaves-two-dead-and-six-wounded-76875/>

MEI - Middle East Institute 6.1.2022. The Persistent ISKP Threat to Afghanistan: On China's Doorstep. Osoitteessa (13.7.2022): <https://www.mei.edu/publications/persistent-iskp-threat-afghanistan-chinas-doorstep>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (13.7.2022): <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

TNH - The New Humanitarian 15.2.2022. Afghanistan's crises, by the numbers. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.thenewhumanitarian.org/news/2022/2/15/Afghanistan-crises-hunger-inflation-migration-by-the-numbers>

OHCHR - UN Office of the High Commissioner for Human Rights 2022. Situation of human rights in Afghanistan: Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights. Saatavilla: Osoitteessa (13.7.2022): https://www.ecoi.net/en/file/local/2069221/A_HRC_49_24_AdvanceUneditedVersion.docx

RFE/RL – Radio Free Europe / Radio Liberty 27.4.2022. Taliban Faces Rising Armed Resistance From Former Government

Factions. Osoitteessa (12.7.2022): <https://gandhara.rferl.org/a/taliban-resistance-former-government-factions/31823881.html>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

Save the Children 2022. Afghanistan Multi-Sectoral Needs Assessment. Osoitteessa (12.7.2022): <https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/Afghanistan-MSNA-Full-Report-March2022.pdf/>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

Tolo News 29.4.2022. Death Toll of Thursday's Blasts in Balkh Rises to 11. Osoitteessa (12.7.2022): <https://tolonews.com/afghanistan-177793>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (12.7.2022): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (13.7.2022): <http://undocs.org/A/76/667>

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (13.7.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UN OCHA - UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

3.7.2022. Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 03 July 2022) - Actual displacements between 1 January 2021 and 10 May 2022. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

UNSC – United Nations Security Council 23.6.2022. Amid Plummeting Humanitarian Conditions in Afghanistan, Women,

Girls 'Are Being Written Out of Society' by De Facto Authorities, Briefers Warn Security Council. Osoitteessa (12.7.2022): <https://press.un.org/en/2022/sc14946.doc.htm>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WHO – World Health Organization

10.2.2022. Measles – Afghanistan. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/measles-afghanistan>

06/2022. Afghanistan: Infectious Disease Outbreaks Situation Report. No. 46/ (19-25) June 2022. Osoitteessa (12.7.2022): http://www.emro.who.int/images/stories/afghanistan/AFG_INFECTIONOUS_DISEASE_OUTBREAKS_WEEK_25.pdf

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (12.7.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Bamiyan

ACLED - Armed Conflict Location and Event Data Project 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–17.6.2022. Osoitteessa (27.6.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (29.7.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-aced-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (29.7.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (29.7.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (29.7.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

Hasht e Subh

5.6.2022. Mullah Yaqoob Visits Bamyān to Resolve Taliban's Internal Disputes. Osoitteessa (25.7.2022): <https://8am.af/eng/mullah-yaqoob-visits-bamyān-to-resolve-talibans-internal-disputes/>

10.7.2022. Taliban Governor for Bamyān Prevents Aid Delivery to the Displaced People of Balkhab. Osoitteessa (27.7.2022): <https://8am.af/eng/taliban-governor-for-bamiyan-prevents-aid-delivery-to-the-displaced-people-of-balkhab/>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (22.7.2022): https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

KamAir 2022: Book Flights. Osoitteessa (26.7.2022): <https://www.kamair.com/plan-my-trip/book-flights>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (29.7.2022): <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (29.7.2022): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-uns-c-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (14.7.2022): <http://undocs.org/A/76/667>

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (14.7.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanista_n_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (22.7.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documen>

[ts/files/
afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf](#)

27.7.2022. Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 30 June 2022) - Actual displacements between 1 January 2021 and 30 June 2022. Osoitteessa (27.7.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Daikondi

AAN - Afghanistan Analysts Network

2019. The 2018 Election Observed (7) in Daikundi: The outstanding role of women. Osoitteessa (26.7.2022): <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/the-parliamentary-election-in-daikundi-the-outstanding-role-of-women/>

2021. Afghanistan's Conflict in 2021 (1): The Taliban's sweeping offensive as told by people on the ground. Osoitteessa (26.7.2022): <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/afghanistans-conflict-in-2021-1-the-talibans-sweeping-offensive-as-told-by-people-on-the-ground/>

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–17.6.2022. Osoitteessa (27.6.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (26.7.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-aced-and-apw-report/>

AI - Amnesty International 5.10.2021. Afghanistan: 13 Hazara Killed by Taliban fighters in Daykundi province - new investigation. Osoitteessa (18.7.2022): <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/10/afghanistan-13-hazara-killed-by-taliban-fighters-in-daykundi-province-new-investigation/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (29.7.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (29.7.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (26.7.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

Hasht e Subh 23.10.2021. Taliban Not Allowing the Displaced Villagers in Daikundi to Return Home. Osoitteessa (18.7.2022): <https://8am.af/eng/taliban-not-allowing-the-displaced-villagers-in-daikundi-to-return-home/>

HRW - Human Rights Watch 22.10.2021. Afghanistan: Taliban Forcibly Evict Minority Shia. Osoitteessa (27.7.2022): <https://www.hrw.org/news/2021/10/22/afghanistan-taliban-forcibly-evict-minority-shia>

IOM - International Organization for Migration

2020a: Displacement Tracking Matrix Afghanistan, Baseline Mobility Assessment: Summary Results, Round 10, Jan-June 2020. 1.10.2020. Osoitteessa (24.2.2021): <https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/IOM-Afghanistan-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-June-2020-English.pdf?file=1&type=node&id=10057>.

2020b: Displacement Tracking Matrix Afghanistan, Displacement Portal, Data Visualization. 3.11.2020. Osoitteessa (24.2.2021): <https://displacement.iom.int/afghanistan>.

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (22.7.2022): https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

Khaama Press 14.7.2022. Cholera-Related Death Toll Surges in Central and Southern Afghanistan. Osoitteessa (18.7.2022): <https://www.khaama.com/cholera-related-death-toll-surges-in-central-and-southern-afghanistan-38493/>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (29.7.2022): <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

RFE/RL 6.10.2021. Afghan Hazaras Fear The Worst After Forced Taliban Evictions. Osoitteessa (18.7.2022): <https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-hazaras-taliban/31496224.html>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

Spiegel 6.10.2021. The New Rulers of Afghanistan: The Taliban's Campaign to Rob Villagers of Their Land. Osoitteessa (18.7.2022): <https://www.spiegel.de/international/world/the-new-rulers-of-afghanistan-the-taliban-s-campaign-to-rob-villagers-of-their-land-a-f63587a2-49ef-4430-9a5d-128a3fd74201>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSB LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (29.7.2022): <https://unama.unmissions.org/srsb-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (19.7.2022): <http://undocs.org/A/76/667>

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (19.7.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (22.7.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

27.7.2022. Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 24 July 2022) - Actual displacements between 1. January 2021 and 30 June 2022. Osoitteessa (27.7.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Faryab

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–4.11.2022.

Osoitteessa (14.11.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban

Rule in Afghanistan. Osoitteessa (7.11.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acled-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (7.11.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

Ariana Afghan Airlines 2022. Osoitteessa (7.11.2022): <https://www.flyariana.com/>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (7.11.2022):

<https://www.bbc.com/news/world-58232525>

CTC-Sentinel (Combating Terrorism Center at West Point) 2021. Lessons from the Collapse of Afghanistan's Security Forces. Osoitteessa (8.11.2022): <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/10/CTC-SENTINEL-082021.pdf>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (7.11.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (7.11.2022):

https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

EUAA - European Union Agency for Asylum 2022. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (7.11.2022):

https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

ICG - International Crisis Group 2022. Afghanistan's Security Challenges under the Taliban.

Osoitteessa (7.11.2022): <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistans-security-challenges-under-taliban>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March -

November 2022. Osoitteessa (24.10.2022):

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

ISW - Institute for the Study of War

1.6.2022. Islamic State - Khorasan Province expands attacks beyond Afghanistan.

Osoitteessa (7.11.2022): <https://www.understandingwar.org/backgrounder/islamic-state-khorasan-province-expands-attacks-beyond-afghanistan>

9.3.2022. Afghanistan in Review: Taliban and opposition groups prepare for a new spring fighting season in Afghanistan. Osoitteessa (7.11.2022): <https://www.understandingwar.org/backgrounder/afghanistan-review-taliban-and-opposition-groups-prepare-new-spring-fighting-season>

KamAir 2022: Book Flights. Osoitteessa (7.11.2022): <https://www.kamair.com/plan-my-trip/book-flights>

Long War Journal 29.8.2022. One year after U.S. withdrawal, resistance to Taliban rule grows. Osoitteessa (7.11.2022): <https://www.longwarjournal.org/archives/2022/08/one-year-after-u-s-withdrawal-resistance-to-taliban-rule-grows.php>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (7.11.2022): <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

NYT - New York Times 18.8.2021. Collapse and Conquest: The Taliban Strategy That Seized Afghanistan. Osoitteessa (8.11.2022): <https://www.nytimes.com/2021/08/18/world/asia/taliban-victory-strategy-afghanistan.html>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (7.11.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (7.11.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (7.11.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (7.11.2022): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (1.11.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_january_2022.pdf

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (1.11.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

26.9.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (1.11.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220914_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (24.10.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

16.10.2022: Conflict Induced Displacements Dashboard Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 16 October 2022). Actual Displacements between 1 January 2020 and 13 September 2022. Osoitteessa (19.10.2022): <https://response.reliefweb.int/afghanistan/internal-displacement-due-conflict>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (7.11.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WP - The Washington Post 1.2.2022. A popular Uzbek commander fought for the Taliban for more than two decades. He was arrested anyway. Osoitteessa (8.11.2022): <https://www.washingtonpost.com/world/2022/02/01/taliban-uzbek-afghanistan/>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (7.11.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Ghazni

AAN (Afghanistan Analysts Network)

/Yadili, Yawar Ali 17.1.2022. *A Community Under Attack: How successive governments failed west Kabul and the Hazaras who live there.* <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/a-community-under-attack-how-successive-governments-failed-west-kabul-and-the-hazaras-who-live-there/> (käyty 4.5.2022).

/Clark 30.12.2021. *Afghanistan's conflict in 2021 (2): Republic collapse and Taleban victory in the long-view of history.* <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/afghanistans-conflict-in-2021-2-republic-collapse-and-taleban-victory-in-the-long-view-of-history/> (käyty 4.5.2022).

ACLED (Armed Conflict Location and Event Database) 1.4.2022. *Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2021–31.3.2022.* <https://acleddata.com/data-export-tool/> (käyty 8.4.2022).

Afghan Islamic Press 9.3.2022. *UXO claims life of 3 children in Ghazni.* <https://www.afghanislamicpress.com/en/news/94348#> (käyty 4.5.2022).

Amnesty International 19.4.2022. Afghanistan: School bombings a 'reprehensible attack' on religious and ethnic minorities. <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/04/afghanistan-school-bombings-a-reprehensible-attack-on-religious-and-ethnic-minorities/> (käyty 4.5.2022).

The Diplomat/Kohzad, Nilly 15.12.2021. *What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer?* <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/> (käyty 4.5.2022).

IASO (European Asylum Support Office)

1/2022. *Afghanistan: Country focus.* https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_01_EASO_COI_Report_Afghanistan_Country_focus.pdf (käyty 25.4.2022).

6/2021. *Afghanistan - Security situation.* https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf (käyty 4.5.2022).

Hashte Subh

30.4.2022. *Tensions Escalate Between Nomads and Villagers in Behsud District, Maidan Wardak Province.* <https://8am.af/eng/tensions-escalate-between-nomads-and-sedentary-community-in-behsud-district-maidan-wardak-province/> (käyty 9.5.2022).

20.9.2021. *Kuchis Are Taking Advantage of Hazara Farmlands in Ghazni's Nawur District.* <https://8am.af/eng/kuchis-are-taking-advantage-of-hazara-farmlands-in-ghazni-nawur-district/> (käyty 9.5.2022).

HRW (Human Rights Watch) 18.1.2022. *Afghanistan: Taliban Deprive Women of Livelihoods, Identity.* <https://www.hrw.org/news/2022/01/18/afghanistan-taliban-deprive-women-livelihoods-identity> (käyty 4.5.2022).

IFRC (International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies) 25.3.2022. *Operation Update Report Afghanistan: Humanitarian Crises.* <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/MDRAF007ou4.pdf> (käyty 4.5.2022).

IPC (Integrated Food Security Phase Classification)

27.10.2021. *Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: September 2021 – March 2022.* https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/IPC_Afghanistan_AcuteFoodInsec_2021Oct2022Mar_report.pdf (käyty 4.5.2022).

8.5.2022. *Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March 2022 – October 2022.* [ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf](https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/IPC_Afghanistan_AcuteFoodInsec_2022mar_2022nov_report.pdf) (humanitarianresponse.info)

LWJ (Long War Journal) [päiväamätön]. *Mapping Taliban Control in Afghanistan.* <https://www.longwarjournal.org/mapping-taliban-control-in-afghanistan> (käyty 4.5.2022).

Migrationsanalys

29.4.2022. *Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande.* Migrationsverket. <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437> (käyty 9.5.2022).

11.5.2021. *Landinformation: Hazarer i Afghanistan.* Migrationsverket. <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=45532> (käyty 9.5.2022).

The National/Glinski, Stephanie 6.10.2021. *At Afghanistan's Ghazni military base, Taliban sift through spoils of war.* <https://www.thenationalnews.com/world/2021/10/05/at-afghanistans-ghazni-military-base-taliban-sift-through-spoils-of-war/> (käyty 4.5.2022).

OHCHR (UN Office of the High Commissioner for Human Rights) 4.3.2022. *Situation of human rights in Afghanistan: Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights.* Saatavilla: https://www.ecoi.net/en/file/local/2069221/A_HRC_49_24_AdvanceUneditedVersion.docx (käyty 4.5.2022).

RULAC (The Rule of Law in Armed Conflicts project) 7.3.2022. *Non-international armed conflicts in Afghanistan.* <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan> (käyty 4.5.2022).

SIGA (Swiss Institute for Global Affairs) 7.4.2022. *Vive la Résistance in Afghanistan?* <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/> (käyty 4.5.2022).

TKG 18.11.2021. *Unexploded Ordnance Detonates in Ghazni; One Child Killed.* <https://tkg.af/english/2021/11/18/unexploded-ordnance-detonates-in-ghazni-one-child-killed/> (käyty 4.5.2022).

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan) 17.11.2021. *SRSB LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN.* <https://unama.unmissions.org/srsb-lyons-briefing-unscc-situation-afghanistan-4> (käyty 4.5.2022).

UNGA/SC (United Nations General Assembly/Security Council) 28.1.2022. *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security.* <http://undocs.org/A/76/667> (käyty 4.5.2022).

UNICEF (United Nations Children's Fund) 22.3.2022. *UNICEF Afghanistan Humanitarian Situation Report #3, 1-28 February 2022.* <https://reliefweb.int/report/afghanistan/unicef-afghanistan-humanitarian-situation-report-3-1-28-february-2022> (käyty 4.5.2022).

UN OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs)

3.5.2022. *Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 3 May 2022) - Actual displacements between 1 January 2021 and 30 November 2021.* <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps> (käyty 4.5.2022).

7.1.2022. *Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022).* <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf> (käyty 4.5.2022).

VOA (Voice of America) 1.11.2021. *Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance.* <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html> (käyty 4.5.2022).

WFP (World Food Programme) 19.4.2022. *Afghanistan Food Security Update - Round Seven: March 2022.* <https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-food-security-update-round-seven-march-2022> (käyty 4.5.2022).

AAN - Afghanistan Analysts Network

2019: Afghanistan's 2019 Election (18): How the People of Bamyan, Daikundi and Lal wa Sarjantal Voted. 16.10.2019. Osoitteessa (7.12.2020): <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-18-how-the-hazaras-of-bamyan-daikundi-and-lal-wa-sarjantal-voted/>.

2020: Placating Ghor, For Now: 10-Days Protest Pushed the Government to Respond. 5.2.2020. Osoitteessa (7.12.2020): <https://www.afghanistan-analysts.org/placating-ghor-for-now-10-days-protest-pushed-the-government-to-respond/>.

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2023: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 15.8.2021-31.12.2022. Osoitteessa (12.1.2021): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (25.1.2023): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-aced-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (25.1.2023): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (25.1.2023): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

CTC-Sentinel (Combating Terrorism Center at West Point) 2021. Lessons from the Collapse of Afghanistan's Security Forces. Osoitteessa (25.1.2023): <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/10/CTC-SENTINEL-082021.pdf>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (24.1.2023): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

EUAA- European Union Agency for Asylum 2022. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (24.1.2023): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (24.1.2023): https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

RFE/RL – Radio Free Europe Radio Liberty 2020: Afghan Rights Group Investigating Video of Woman Being Stoned to Death. Gandhara. 3.2.2020. Osoitteessa (7.12.2020):

<https://gandhara.rferl.org/a/afghan-rights-group-investigating-video-of-woman-being-stoned-to-death/30415039.html>.

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (25.1.2023): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (25.1.2023): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (25.1.2023): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (25.1.2023): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-uns-c-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly, Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (23.1.2023): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_january_2022.pdf

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (23.1.2023): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

26.9.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (23.1.2023): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220914_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (24.1.2023): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

15.1.2023. Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 15 January 2023). Actual displacements between 1 January 2020 and 13 September 2022. Osoitteessa (24.1.2023): <https://response.reliefweb.int/afghanistan/internal-displacement-due-conflict>

2023. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2023). Osoitteessa (26.1.2023): <https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2023-january-2023>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (25.1.2023): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (25.1.2023): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Helmand

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–4.11.2022. Osoitteessa (14.11.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (10.11.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-aced-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (8.11.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

Ariana Afghan Airlines 2022. Osoitteessa (8.11.2022): <https://www.flyariana.com/>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (8.11.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

CTC-Sentinel (Combating Terrorism Center at West Point) 2021. Lessons from the Collapse of Afghanistan's Security Forces. Osoitteessa (8.11.2022): <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/10/CTC-SENTINEL-082021.pdf>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (8.11.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (8.11.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

EUAA - European Union Agency for Asylum 2022. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (8.11.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

The Guardian 21.11.2021. On Helmand's bleak wards, dying children pay the price as western aid to Afghanistan is switched off. Osoitteessa (3.11.2022): <https://www.theguardian.com/world/2021/nov/21/helmand-afghanistan-children-dying-in-hospitals-as-western-aid-switched-off>

HRW – Human Rights Watch

2020: "You Have No Right to Complain" – Education, Social Restrictions, and Justice in Taliban-Held Afghanistan.

Osoitteessa (8.11.2022): <https://www.hrw.org/report/2020/06/30/you-have-no-right-complain/education-social-restrictions-and-justice-taliban-held>

2021: Afghanistan: Taliban Forcibly Evict Minority Shia. Osoitteessa

(3.11.2022): <https://www.hrw.org/news/2021/10/22/afghanistan-taliban-forcibly-evict-minority-shia>

ICG - International Crisis Group 2022. Afghanistan's Security Challenges under the Taliban.

Osoitteessa (10.11.2022): <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistans-security-challenges-under-taliban>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March -

November 2022. Osoitteessa (24.10.2022):

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

ISW - Institute for the Study of War 1.6.2022. Islamic State - Khorasan Province expands attacks beyond Afghanistan.

Osoitteessa (10.11.2022): <https://www.understandingwar.org/backgroundunder/islamic-state-khorasan-province-expands-attacks-beyond-afghanistan>

Long War Journal 29.8.2022. One year after U.S. withdrawal, resistance to Taliban rule grows.

Osoitteessa (8.11.2022): <https://www.longwarjournal.org/archives/2022/08/one-year-after-u-s-withdrawal-resistance-to-taliban-rule-grows.php>

KamAir 2022: Book Flights. Osoitteessa (8.11.2022): <https://www.kamair.com/plan-my-trip/book-flights>.

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (8.11.2022):

<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed

conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (8.11.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade

Counterinsurgency. Osoitteessa (10.11.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa

(10.11.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

UNGA/SC - United Nations General Assembly / Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (10.11.2022):

https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_january_2022.pdf

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa

(10.11.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

26.9.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa

(10.11.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220914_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (24.10.2022):

<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

30.10.2022. Conflict Induced Displacements Dashboard Afghanistan: Conflict Induced Displacements

(as of 30 October 2022). Actual Displacements between 1 January 2020 and 30 October 2022.

Osoitteessa (3.11.2022): <https://response.reliefweb.int/afghanistan/internal-displacement-due-conflict>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance.

Osoitteessa (8.11.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WSJ - Wall Street Journal

30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (8.11.2022):

<https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

22.1.2022. A Journey Along Afghanistan's Main Highway Leads Through a Country in Transition. Osoitteessa (8.11.2022):

<https://www.wsj.com/story/a-journey-along-afghanistans-main-highway-leads-through-a-country-in-transition-3f9ac8ac>

Herat

AAN - Afghanistan Analysts Network 17.1.2022. A Community Under Attack: How successive governments failed west Kabul and the Hazaras who live there. Osoitteessa (4.7.2022):

<https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/a-community-under-attack-how-successive-governments-failed-west-kabul-and-the-hazaras-who-live-there/>

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–17.6.2022. Osoitteessa (27.6.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (4.7.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acled-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (4.7.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

Ariana Afghan Airlines 22.6.2022. Osoitteessa (22.6.2022): https://www.flyariana.com/bookings/Vues/flight_selection.aspx?=&auto

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

CTC-Sentinel (Combating Terrorism Center at West Point) 2021. Lessons from the Collapse of Afghanistan's Security Forces. Osoitteessa (4.7.2022): <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/10/CTC-SENTINEL-082021.pdf>

The Diplomat

1.12.2021. Tajrobawai High School in Herat Shows the Way. Osoitteessa (4.7.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/tajrobawai-girls-school-in-herat-shows-the-way/>

15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (4.7.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

DW - Deutsche Welle 4.12.2021. Afghans fleeing starvation and death flock to Herat. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.dw.com/en/afghans-fleeing-starvation-and-drought-flock-to-herat/av-60022707>

EASO - European Asylum Support Office

2020. Afghanistan: Key socio-economic indicators. Focus on Kabul City, Mazar-e Sharif and Herat City. Osoitteessa (4.7.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2020_08_EASO_COI_Report_Afghanistan_Key_Socio_Economic_Indicators_Focus_Kabul_City_Mazar_Sharif_Herat_City.pdf

2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (4.7.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

2022. Afghanistan: Country focus. Osoitteessa (4.7.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_01_EASO_COI_Report_Afghanistan_Country_focus.pdf

Flight Radar 24 22.6.2022. Herat International Airport, Afghanistan. Osoitteessa (22.6.2022): <https://www.flightradar24.com/data/airports/hea>

FP - Foreign Policy 29.10.2021. Afghan Crime Wave Adds to Taliban Dystopia. Osoitteessa (4.7.2022): <https://foreignpolicy.com/2021/10/29/afghanistan-crime-poverty-taliban-economic-collapse-humanitarian-crisis/>

France 24 7.6.2022. Focus Afghanistan: Taliban keep girls' schools shut, including in Herat. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.france24.com/en/tv-shows/focus/20220607-in-afghan-city-of-herat-taliban-keep-girls-high-schools-shut>

FT – Financial Times 27.8.2021. Life under the Taliban: 'Herat is now like a ghost city'. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.ft.com/content/d30d1991-252e-4060-aa98-b5831e3f470c>

The Guardian 23.1.2022. 'I've Already Sold My Daughters; Now My Kidney': Winter in Afghanistan's Slums. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.theguardian.com/global-development/2022/jan/23/ive-already-sold-my-daughters-now-my-kidney-winter-in-afghanistans-slums>

Hasht e Subh

24.1.2022. ISKP Claims Responsibility for a Deadly Attack in Herat. Osoitteessa (4.7.2022): <https://8am.af/eng/iskp-claims-responsibility-for-a-deadly-attack-in-herat/>

6.4.2022. The Death Toll of Explosion in Jibraiel Township, Anjil District, Herat Rises to Five. Osoitteessa (4.7.2022): <https://8am.af/eng/the-death-toll-of-explosion-in-jibraiel-township-anjil-district-herat-rises-to-five/>

16.6.2022. Taliban Launches House-to-House Searches in Herat, Asking Money and Weapons from Former Regime Members. Osoitteessa (4.7.2022): <https://8am.af/eng/taliban-launches-house-to-house-searches-in-herat-asking-money-and-weapons-from-former-regime-members/>

19.6.2022. [Taliban forces in Herat accuse people of armed robbery](#). Osoitteessa (4.7.2022): <https://8am.af/increased-armed-robbery-in-herat-people-accuse-taliban-forces/>.

21.6.2022. [Taliban forces in Herat accuse people of armed robbery](#) - [Taliban forces in Herat accuse people of armed robbery](#). Osoitteessa (4.7.2022): <https://8am.af/increase-in-armed-robberies-on-the-herat-ghor-highway-even-peoples-food-is-stolen/>.

HRW – Human Rights Watch 23.9.2021. Afghanistan: Taliban Abuses Cause Widespread Fear. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.hrw.org/news/2021/09/23/afghanistan-taliban-abuses-cause-widespread-fear>

IFRC - International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies 25.3.2022. Operation Update Report Afghanistan: Humanitarian Crises. Osoitteessa (4.7.2022): <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/MDRAF007ou4.pdf>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March -

November 2022. Osoitteessa (4.7.2022):

https://www.ipcinfo.org/fileadmin/user_upload/ipcinfo/docs/IPC_Afghanistan_AcuteFoodInsec_2022Mar_2022_Nov_report.pdf?itid=lk_inline_enhanced-template

KamAir 22.6.2022. Osoitteessa (22.6.2022): <https://kamair.com/>

MEI - Middle East Institute 6.1.2022. The Persistent ISKP Threat to Afghanistan: On China's Doorstep. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.mei.edu/publications/persistent-iskp-threat-afghanistan-chinas-doorstep>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande.

Migrationsverket. Osoitteessa (4.7.2022):

<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

MSF – Medecins Sans Frontieres 10.11.2021. Malnutrition Soars in Herat as healthcare reaches breaking point. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.msf.org/malnutrition-soars-healthcare-afghanistan-breaking-point>

REACH 2022. Evolution of Needs: Herat Province – Afghanistan, July 2021 – January 2022.

Osoitteessa (4.7.2022): <https://reliefweb.int/report/afghanistan/evolution-needs-herat-province-afghanistan-july-2021-january-2022>

RFE/RL 22.3.2022. Measles Outbreak Adds To Afghanistan's Humanitarian Crisis. Osoitteessa (4.7.2022):

<https://gandhara.rferl.org/a/measles-afghanistan-humanitarian-crisis/31765365.html>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

Salaam Times 9.3.2022. Recent deaths of children killed by land mines raise concern about lasting dangers. Osoitteessa (4.7.2022): https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2022/03/09/feature-02

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

TNH - The New Humanitarian 15.2.2022. Afghanistan's crises, by the numbers. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.thenewhumanitarian.org/news/2022/2/15/Afghanistan-crisis-hunger-inflation-migration-by-the-numbers>

Tolo News

25.10.2021. 16 People Killed in Herat Clashes: Sources. Osoitteessa (4.7.2022): <https://tolonews.com/afghanistan-175169>

4.7.2022. 2 Killed, 20 Wounded in 2 Gunmen Attacks in Herat. Osoitteessa (13.7.2022):
<https://tolonews.com/afghanistan-178778>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSR LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (4.7.2022):
<https://unama.unmissions.org/srsr-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (13.7.2022): <http://undocs.org/A/76/667>

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (13.7.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UN OCHA - UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (4.7.2022):
<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

26.6.2022. Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 26 April 2022) - Actual displacements between 1 January 2021 and 30 November 2021. Osoitteessa (28.6.2022):
<https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WFP - World Food Programme 19.4.2022. Afghanistan Food Security Update - Round Seven: March 2022. Osoitteessa (4.7.2022): <https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-food-security-update-round-seven-march-2022>

WP - The Washington Post 7.10.2021. Harsh public justice and private despair reign in Taliban-ruled Herat. Osoitteessa (4.7.2022):
https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/taliban-herat-afghanistan/2021/10/06/da8a40b0-2604-11ec-8739-5cb6aba30a30_story.html.

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (4.7.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Jawzjan

AAN - Afghanistan Analysts Network 30.12.2021. Afghanistan's conflict in 2021 (2): Republic collapse and Taleban victory in the long-view of history Osoitteessa (16.9.2022):

<https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/afghanistans-conflict-in-2021-2-republic-collapse-and-taliban-victory-in-the-long-view-of-history/>

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–12.8.2022.

Osoitteessa (31.8.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder

During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (16.9.2022):

<https://acleddata.com/2022/04/14/>

[tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acled-and-apw-report/](https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acled-and-apw-report/)

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (16.9.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (16.9.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (16.9.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (16.9.2022):

https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

EUAA - European Union Agency for Asylum 2022. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (16.9.2022):

https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

Hasht-e Subh 12.9.2022. Taliban Intelligence Arrests Two Journalists, One Couple in Jawzjan Province. Osoitteessa (21.9.2022): <https://8am.af/eng/taliban-intelligence-arrests-two-journalists-one-couple-in-jawzjan-province/>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March -

November 2022. Osoitteessa (16.9.2022):

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

ISW - Institute for the Study of War

1.6.2022. Islamic State - Khorasan Province expands attacks beyond Afghanistan.

Osoitteessa (13.9.2022): <https://www.understandingwar.org/backgrounder/islamic-state-khorasan-province-expands-attacks-beyond-afghanistan>

9.3.2022. Afghanistan in Review: Taliban and opposition groups prepare for a new spring fighting season in Afghanistan. Osoitteessa (13.9.2022): <https://www.understandingwar.org/backgrounder/afghanistan-review-taliban-and-opposition-groups-prepare-new-spring-fighting-season>

Khaama Press

29.8.2022. Taliban's Door-to-Door Searches in Northern Afghanistan Extends to Faryab, Takhar, and Jawzjan. Osoitteessa (21.9.2022): <https://www.khaama.com/talibans-door-to-door-searches-in-northern-afghanistan-extends-to-faryab-takhar-and-jawzjan-274745/>

10.8.2022. Scores of Families Displaced After Fire in Northern Afghanistan. Osoitteessa (21.9.2022): <https://www.khaama.com/scores-of-families-displaced-after-fire-in-northern-afghanistan-47383/>

Long War Journal 29.8.2022. One year after U.S. withdrawal, resistance to Taliban rule grows. Osoitteessa (16.9.2022): <https://www.longwarjournal.org/archives/2022/08/one-year-after-u-s-withdrawal-resistance-to-taliban-rule-grows.php>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (16.9.2022): <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

PAN - Pajhwok Afghan News

14.9.2022. 'Security situation improves in Jawzjan'. Osoitteessa (21.9.2022): <https://pajhwok.com/2022/09/14/security-situation-improves-in-jawzjan/>

6.8.2022. Cholera on rise in Jawzjan, 12 dead, many infected. Osoitteessa (21.9.2022): <https://pajhwok.com/2022/08/06/cholera-on-rise-in-jawzjan-12-dead-many-infected/>

22.7.2022. Cholera spreads in Jawzjan's Murdyan , Aqcha districts. Osoitteessa (21.9.2022): <https://pajhwok.com/2022/07/22/cholera-spreads-in-jawzjans-murdyan-aqcha-districts/>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (16.9.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (16.9.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (16.9.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (16.9.2022): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (16.9.2022): <http://undocs.org/A/76/667>

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (16.9.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UNSC - United Nations Security Council 26.5.2022. Thirteenth report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team submitted pursuant to resolution 2611 (2021) concerning the Taliban and other associated individuals and entities constituting a threat to the peace stability and security of Afghanistan. Osoitteessa (16.9.2022): <https://undocs.org/S/2022/419>

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (16.9.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

28.8.2022. Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 28 August 2022) - Actual displacements between 1 January 2021 and 30 June 2022. Osoitteessa (16.9.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (16.9.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (16.9.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Xinhua 17.8.2022. Fire displaces 800 families in Afghanistan's Jawzjan province. Osoitteessa (21.9.2022): <https://english.news.cn/asiapacific/20220817/f29d70ce61ea4b2bb79bbbc3535b7d7b/c.html>

Kabul

AAN (Afghanistan Analysts Network)/Yadili, Yawar Ali 17.1.2022. *A Community Under Attack: How successive governments failed west Kabul and the Hazaras who live there.* <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/a-community-under-attack-how-successive-governments-failed-west-kabul-and-the-hazaras-who-live-there/> (käyty 25.4.2022).

ACLED (Armed Conflict Location and Event Database)

14.4.2022. *Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan.* <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acleddata-and-apw-report/> (käyty 25.4.2022).

1.4.2022. *Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2021–31.3.2022.* <https://acleddata.com/data-export-tool/> (käyty 8.4.2022).

Al-Jazeera

19.4.2022. *Deadly blasts target boys' school in Afghan capital Kabul.*
<https://www.aljazeera.com/news/2022/4/19/kabul-boys-school-rocked-by-blasts-casualties-feared> (käyty 25.4.2022).

AP (Associated Press) 16.8.2021. *Taliban sweep into Afghan capital after government collapses.* <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5> (käyty 25.4.2022).

BBC

27.8.2021. *Kabul airport attack: What do we know?* <https://www.bbc.com/news/world-asia-58349010> (käyty 25.4.2022).

16.8.2021. *How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days.*
<https://www.bbc.com/news/world-58232525> (käyty 25.4.2022).

EASO (European Asylum Support Office) 1/2022. *Afghanistan: Country focus.*
https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_01_EASO_COI_Report_Afghanistan_Country_focus.pdf (käyty 25.4.2022).

France 24

8.11.2021. *Afghanistan's health system on the brink as Taliban confront a difficult winter.* <https://www.france24.com/en/asia-pacific/20211108-afghanistan-s-health-system-on-the-brink-as-taliban-confront-a-difficult-winter> (käyty 25.4.2022).

IFRC (International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies) 25.3.2022. *Operation Update Report Afghanistan: Humanitarian Crises.* <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/MDRAF007ou4.pdf> (käyty 25.4.2022).

IPC (Integrated Food Security Phase Classification)

10/2021. *Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: September 2021 – March 2022.* https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/IPC_Afghanistan_AcuteFoodInsec_2021Oct2022Mar_report.pdf (käyty 25.4.2022).

8.5.2022. *Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March 2022 – October 2022.*
[ipc afghanistan acutefoodinsec 2022mar 2022nov report.pdf](https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/2022/mar-2022/oct-2022/acute-food-insecurity-analysis)
([humanitarianresponse.info](https://www.humanitarianresponse.info))

MEI (Middle East Institute)/Kapur, Roshni 6.1.2022. *The Persistent ISKP Threat to Afghanistan: On China's Doorstep.* <https://www.mei.edu/publications/persistent-iskp-threat-afghanistan-chinas-doorstep> (käyty 25.4.2022).

TNH (The New Humanitarian) 15.2.2022. *Afghanistan's crises, by the numbers.*
<https://www.thenewhumanitarian.org/news/2022/2/15/Afghanistan-crises-hunger-inflation-migration-by-the-numbers> (käyty 25.4.2022).

Newlines / Qazizai, Fazelminallah

18.4.2022. *The Afghan War May Not Be Over.* <https://newlinesmag.com/letter-from-kabul/the-afghan-war-may-not-be-over/> (käyty 25.4.2022).

NYT (The New York Times)

2.11.2021. *Dozens Killed in ISIS Attack on Military Hospital in Afghanistan's Capital.* <https://www.nytimes.com/2021/11/02/world/asia/afghanistan-kabul-hospital-attack.html> (käyty 25.4.2022).

OHCHR (UN Office of the High Commissioner for Human Rights) 4.3.2022. *Situation of human rights in Afghanistan: Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights.* Saatavilla: https://www.ecoi.net/en/file/local/2069221/A_HRC_49_24_AdvanceUneditedVersion.docx (käyty 25.4.2022).

Reuters 3.4.2022. *Blast in Afghan capital kills one, wounds dozens.* <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/blast-afghan-capital-kills-one-wounds-dozens-health-workers-2022-04-03/> (käyty 25.4.2022).

RULAC (The Rule of Law in Armed Conflicts project) 7.3.2022. *Non-international armed conflicts in Afghanistan.* <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan> (käyty 25.4.2022).

RUSI (Royal United Services Institute for Defence Studies)/Giustozzi, Antonio 4.1.2022. *The Taliban's Homemade Counterinsurgency.* <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency> (käyty 25.4.2022).

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan) 17.11.2021. *SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN.* <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4> (käyty 2.3.2022).

UNGA/SC (United Nations General Assembly/Security Council)

28.1.2022. *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security.* <http://undocs.org/A/76/667> (käyty 25.4.2022).

2.9.2021. *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security.* <http://undocs.org/A/75/1010> (käyty 25.4.2022).

UN OCHA (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs)

8.3.2022. *Asia and the Pacific: Weekly Regional Humanitarian Snapshot (1 - 7 March 2022).* <https://reliefweb.int/report/myanmar/asia-and-pacific-weekly-regional-humanitarian-snapshot-1-7-march-2022> (käyty 25.4.2022).

7.1.2022. *Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022).* <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf> (käyty 25.4.2022).

VOA (Voice of America) 1.11.2021. *Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance.* <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html> (käyty 25.4.2022).

The Washington Post 30.4.2022. *Sufi mosque bombed in Afghanistan. Sufi mosque bombed in Afghanistan.* <https://www.washingtonpost.com/world/2022/04/30/afghanistan-sufi-mosque-blast/> (käyty 5.5.2022).

WFP (World Food Programme) 19.4.2022. *Afghanistan Food Security Update - Round Seven: March 2022.* <https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-food-security-update-round-seven-march-2022> (käyty 25.4.2022).

Kandahar

AAN - Afghanistan Analysts Network 7.4.2022. Crops not Watered, Fruit Rotting: Kandahar's agriculture hit by war, drought and closed customs gates. Osoitteessa (9.11.2022): <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/crops-not-watered-fruit-rotting-kandahars-agriculture-hit-by-war-drought-and-closed-customs-gates/>

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–4.11.2022. Osoitteessa (14.11.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (1.11.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acleddata-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (9.11.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

Ariana Afghan Airlines 2022. Osoitteessa (8.11.2022): <https://www.flyariana.com/>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (9.11.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

CTC-Sentinel (Combating Terrorism Center at West Point) 2021. Lessons from the Collapse of Afghanistan's Security Forces. Osoitteessa (9.11.2022): <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/10/CTC-SENTINEL-082021.pdf>

CNN 15.9.2021. Taliban gives thousands of Kandahar residents three days to leave their homes, protesters say. Osoitteessa (3.11.2022): <https://edition.cnn.com/2021/09/14/asia/kandahar-protest-evictions-afghanistan-intl-hnk/index.html>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (9.11.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (8.11.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

EUAA - European Union Agency for Asylum 2022. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (8.11.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

Flight Radar 2022. Kandahar Airport, Afghanistan. Osoitteessa (8.11.2022):
<https://www.flightradar24.com/data/airports/kdh>

ICG - International Crisis Group 2022. Afghanistan's Security Challenges under the Taliban. Osoitteessa (10.11.2022): <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistans-security-challenges-under-taliban>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (24.10.2022):
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

Long War Journal 29.8.2022. One year after U.S. withdrawal, resistance to Taliban rule grows. Osoitteessa (9.11.2022): <https://www.longwarjournal.org/archives/2022/08/one-year-after-u-s-withdrawal-resistance-to-taliban-rule-grows.php>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (8.11.2022):
<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

NYT - New York Times 9.12.2021. In Afghanistan, 'Who Has the Guns Gets the Land'. Osoitteessa (3.11.2022): <https://www.nytimes.com/2021/12/03/world/asia/afghanistan-land-ownership-taliban.html>

RFE/RL - Radio Free Europe / Radio Liberty 15.9.2021. Afghans in Kandahar Protest Against Evictions By Taliban. Osoitteessa (3.11.2022): <https://gandhara.rferl.org/a/afghans-kandahar-protest-against-evictions-taliban/31461687.html>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (9.11.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (9.11.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

Save the Children 2022. Breaking Point: Children's Lives One Year Under Taliban Rule. Osoitteessa (9.11.2022): https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/Breaking-Point-Childrens-lives-one-year-under-Taliban-rule_Aug-2022.pdf/

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (10.11.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

UNGA/SC - United Nations General Assembly / Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (10.11.2022):
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_january_2022.pdf

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (10.11.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

26.9.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (10.11.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220914_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (24.10.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

30.10.2022: Conflict Induced Displacements Dashboard Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 30 October 2022). Actual Displacements between 1 January 2020 and 30 October 2022. Osoitteessa (3.11.2022): <https://response.reliefweb.int/afghanistan/internal-displacement-due-conflict>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (9.11.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WP - Washington Post 20.12.2021. Along Afghanistan's 'highway of death,' the bombs are gone but suffering has deepened. Osoitteessa (9.11.2022): <https://www.washingtonpost.com/world/interactive/2021/afghanistan-highway-kabul-kandahar/>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (9.11.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Kapisa

AAN - Afghanistan Analysts Network

30.12.2021. Afghanistan's conflict in 2021 (2): Republic collapse and Taleban victory in the long-view of history Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/afghanistans-conflict-in-2021-2-republic-collapse-and-taleban-victory-in-the-long-view-of-history/>

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database

30.6.2022. Regional Overview: South Asia and Afghanistan: 18-24 June 2022. Osoitteessa (8.9.2022): <https://acleddata.com/2022/06/30/regional-overview-south-asia-and-afghanistan-18-24-june-2022/>

16.6.2022. Regional Overview: South Asia and Afghanistan: 4-10 June 2022. Osoitteessa (8.9.2022): <https://acleddata.com/2022/06/16/regional-overview-south-asia-and-afghanistan-4-10-june-2022/>

2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–12.8.2022. Osoitteessa (31.8.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (2.9.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acled-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (2.9.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (2.9.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (2.9.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

EUAA - European Union Agency for Asylum 2022. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (2.9.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

Hasht-e Subh

2.7.2022. Taliban Forcibly Displace Several Families in Kapisa Province. Osoitteessa (8.9.2022): <https://8am.af/eng/taliban-forcibly-displace-several-families-in-kapisa-province/>

24.7.2022. Turn Off Lights at 9:00 PM, Taliban Orders Residents in Kapisa. Osoitteessa (8.9.2022): <https://8am.af/eng/turn-off-lights-at-900-pm-taliban-orders-residents-in-hesa-awal-district-kapisa/>

International Crisis Group 12.8.2022. Afghanistan's Security Challenges under the Taliban. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/326-afghanistans-security-challenges-under-taliban>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (2.9.2022): https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

Long War Journal 29.8.2022. One year after U.S. withdrawal, resistance to Taliban rule grows. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.longwarjournal.org/archives/2022/08/one-year-after-u-s-withdrawal-resistance-to-taliban-rule-grows.php>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (2.9.2022): <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (2.9.2022): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (2.9.2022): <http://undocs.org/A/76/667>

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (2.9.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

28.8.2022. Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 28 August 2022) - Actual displacements between 1 January 2021 and 30 June 2022. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Kunduz

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–4.11.2022. Osoitteessa (14.11.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (10.11.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acleddata-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (9.11.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (9.11.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

CTC-Sentinel (Combating Terrorism Center at West Point) 2021. Lessons from the Collapse of Afghanistan's Security Forces. Osoitteessa (10.11.2022): <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/10/CTC-SENTINEL-082021.pdf>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (10.11.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (8.11.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

EUAA - European Union Agency for Asylum 2022. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (8.11.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (24.10.2022): https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

ISW - Institute for the Study of War 1.6.2022. Islamic State - Khorasan Province expands attacks beyond Afghanistan.

Osoitteessa (10.11.2022): <https://www.understandingwar.org/backgrounder/islamic-state-khorasan-province-expands-attacks-beyond-afghanistan>

Long War Journal 29.8.2022. One year after U.S. withdrawal, resistance to Taliban rule grows.

Osoitteessa (9.11.2022): <https://www.longwarjournal.org/archives/2022/08/one-year-after-u-s-withdrawal-resistance-to-taliban-rule-grows.php>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (8.11.2022):

<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

PAN - Pajhwok Afghan News 2021. 9 districts fall to Taliban in past 24 hours: Sources.

20.6.2021. Osoitteessa (21.6.2021): <https://pajhwok.com/2021/06/20/9-districts-fall-to-taliban-in-past-24-hours-sources/>.

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (9.11.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade

Counterinsurgency. Osoitteessa (10.11.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa

(10.11.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security.

Osoitteessa (10.11.2022):

https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_january_2022.pdf

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa

(10.11.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

26.9.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa

(10.11.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220914_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (24.10.2022):

<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/>

[afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf](https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf)

30.10.2022: Conflict Induced Displacements Dashboard Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 30 October 2022). Actual Displacements between 1 January 2020 and 30 October 2022.

Osoitteessa (3.11.2022): <https://response.reliefweb.int/afghanistan/internal-displacement-due-conflict>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (16.9.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (9.11.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Logar

AAN – Afghanistan Analysts Network

30.12.2021. Afghanistan's conflict in 2021 (2): Republic collapse and Taleban victory in the long-view of history Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/afghanistans-conflict-in-2021-2-republic-collapse-and-taleban-victory-in-the-long-view-of-history/>

18.7.2020. A Threat at Kabul's Southern Gate: A Security Overview of Logar Province. Osoitteessa (9.9.2022): <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/a-threat-at-kabuls-southern-gate-a-security-overview-of-logar-province/>.

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database

23.6.2022. Regional Overview: South Asia and Afghanistan: 11-17 June 2022. Osoitteessa (9.9.2022): <https://acleddata.com/2022/06/23/regional-overview-south-asia-and-afghanistan-11-17-june-2022/>

2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–12.8.2022. Osoitteessa (31.8.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (2.9.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

EUAA - European Union Agency for Asylum 2022. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (2.9.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

International Crisis Group 12.8.2022. Afghanistan's Security Challenges under the Taliban. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/326-afghanistans-security-challenges-under-taliban>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (2.9.2022): https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

Long War Journal 29.8.2022. One year after U.S. withdrawal, resistance to Taliban rule grows. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.longwarjournal.org/archives/2022/08/one-year-after-u-s-withdrawal-resistance-to-taliban-rule-grows.php>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (2.9.2022): <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (2.9.2022): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (2.9.2022): <http://undocs.org/A/76/667>

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (2.9.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

28.8.2022. Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 28 August 2022) - Actual displacements between 1 January 2021 and 30 June 2022. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

24.8.2022. Afghanistan: Flash Update #5, Flash Flooding in the Central, Eastern, Western and South-Eastern Regions. Osoitteessa (9.9.2022): https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/flash_update_5_-_flash_floods_in_afghanistan_24_august_2022.pdf

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documen>

[ts/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf](#)

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Nangarhar

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2023: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 15.8.2021-31.12.2022. Osoitteessa (12.1.2021): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (25.1.2023): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acled-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (25.1.2023): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (25.1.2023): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (24.1.2023): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

EUAA - European Union Agency for Asylum 2022. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (24.1.2023): https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2022-09/2022_08_EUAA_Afghanistan_Security_Situation_Final_2.pdf

HRW - Human Rights Watch 7.7.2022. Afghanistan: Taliban Execute, 'Disappear' Alleged Militants. Osoitteessa (23.1.2023): <https://www.hrw.org/news/2022/07/07/afghanistan-taliban-execute-disappear-alleged-militants>

ICG - International Crisis Group 12.8.2022. Afghanistan's Security Challenges under the Taliban. Osoitteessa (23.1.2023): <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistans-security-challenges-under-taliban>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (24.1.2023):
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (25.1.2023): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan

17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (25.1.2023): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-uns-c-situation-afghanistan-4>

07/2022. HUMAN RIGHTS IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (23.1.2023):
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_human_rights_in_afghanistan_report_-_june_2022_english.pdf

UNGA/SC - United Nations General Assembly, Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (23.1.2023):
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_january_2022.pdf

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (23.1.2023):
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

26.9.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (23.1.2023):
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220914_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (24.1.2023):
<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

15.1.2023. Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 15 January 2023). Actual displacements between 1 January 2020 and 13 September 2022. Osoitteessa (24.1.2023):
<https://response.reliefweb.int/afghanistan/internal-displacement-due-conflict>

2023. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2023). Osoitteessa (26.1.2023): <https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2023-january-2023>

UNOHCHR - United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights 9.9.2022. A/HRC/51/6: Situation of human rights in Afghanistan – Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Afghanistan. Osoitteessa (25.1.2023): <https://www.ohchr.org/en/documents/country-reports/ahrc516-situation-human-rights-afghanistan-report-special-rapporteur>

UNSC - United Nations Security Council 26.5.2022. Thirteenth Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team submitted pursuant to resolution 2611 (2021) concerning the Taliban and other associated individuals and entities constituting a threat to the peace and stability and security of Afghanistan. S/22/419. Osoitteessa (25.1.2023): <https://www.ecoi.net/en/file/local/2073803/N2233377.pdf>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (25.1.2023): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WHO - World Health Organization 20.1.2023. Afghanistan: Infectious Disease Outbreaks - Epidemiological Week #02, 2023 (08 to 14 Jan 2023) Situation Report #02. Osoitteessa (26.1.2023): <https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-infectious-disease-outbreaks-epidemiological-week-02-2023-08-14-jan-2023-situation-report-02>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (25.1.2023): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Panshijir

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database

2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–12.8.2022. Osoitteessa (31.8.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

10.2.2022. Regional Overview: South Asia and Afghanistan 29 January - 4 February 2022. Osoitteessa (27.9.2022): <https://acleddata.com/2022/02/10/regional-overview-south-asia-and-afghanistan-29-january-4-february-2022/>

3.3.2022. Regional Overview: South Asia and Afghanistan 19 - 25 February 2022. Osoitteessa (27.9.2022): <https://acleddata.com/2022/03/03/regional-overview-south-asia-and-afghanistan-19-25-february-2022/>

12.5.2022. Regional Overview: South Asia and Afghanistan 23 April - 6 May 2022. Osoitteessa (27.9.2022): <https://acleddata.com/2022/05/12/regional-overview-south-asia-and-afghanistan-23-april-6-may-2022/>

23.6.2022. Regional Overview: South Asia and Afghanistan 23 April - 6 May 2022. Osoitteessa (27.9.2022): <https://acleddata.com/2022/06/23/regional-overview-south-asia-and-afghanistan-11-17-june-2022/>

22.9.2022. Regional Overview: South Asia and Afghanistan 10 - 16 September 2022. Osoitteessa (27.9.2022): <https://acleddata.com/2022/09/22/regional-overview-south-asia-and-afghanistan-10-16-september-2022/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (6.9.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-aced-and-apw-report/>

AI - Amnesty International 16.6.2022. Afghanistan: Taliban must immediately stop unlawful killings and arbitrary arrests in Panjshir. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/06/afghanistan-taliban-must-immediately-stop-unlawful-killings-and-arbitrary-arrests-in-panjshir/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (7.9.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC

16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (7.9.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

13.9.2021. Afghanistan crisis: Taliban kill civilians in resistance stronghold. Osoitteessa (7.9.2022): <https://www.bbc.com/news/world-asia-58545892>

16.5.2022. Afghan resistance attack Taliban, sparking reprisals in Panjshir. Osoitteessa (8.9.2022): <https://www.bbc.com/news/world-asia-61430836>

EASO - European Asylum Support Office

2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (7.9.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

2022. Afghanistan: Security Situation. Osoitteessa (7.9.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

The Guardian 7.9.2021. Civilians in Afghanistan's Panjshir valley face humanitarian crisis as Taliban attack. Osoitteessa (13.9.2022):

<https://www.theguardian.com/world/2021/sep/08/civilians-in-afghanistans-panjshir-valley-face-humanitarian-crisis-as-taliban-attack>

Hasht e Subh

15.5.2022. Taliban Identifies Former Security Affiliates Using Biometric Devices Across Panjshir Routes. Osoitteessa (7.9.2022): <https://8am.af/eng/taliban-identifies-former-security-affiliates-using-biometric-devices-across-panjshir-routes/>

13.9.2022. Report of Fierce Clashes in Panjshir in Last Three Days. Osoitteessa (15.9.2022): <https://8am.af/eng/report-of-fierce-clashes-in-panjshir-in-last-three-days/>

20.9.2022. 20 More Civilians Arrested by Taliban in Panjshir. Osoitteessa (20.9.2022): <https://8am.af/eng/20-more-civilians-arrested-by-taliban-in-panjshir/>

HRW - Human Rights Watch 10.6.2022. Afghanistan: Taliban Torture Civilians in Panjshir. Osoitteessa (2.9.2022): <https://www.hrw.org/news/2022/06/10/afghanistan-taliban-torture-civilians-panjshir>

ICG - International Crisis Group 12.8.2022. Afghanistan's Security Challenges under the Taliban. Osoitteessa (6.9.2022): <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/326-afghanistans-security-challenges-under-taliban>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (13.9.2022): https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

ISW – Institute for the Study of War 7.9.2022. Taliban Struggles to Contain Afghan National Resistance Front. Osoitteessa (14.9.2022): <https://www.understandingwar.org/backgroundunder/taliban-struggles-contain-afghan-national-resistance-front>

NYT - New York Times 17.9.2021. In Panjshir, Few Signs of an Active Resistance, or Any Fight at All. Osoitteessa (7.9.2022): <https://www.nytimes.com/2021/09/17/world/asia/panjshir-resistance-taliban-massoud.html>

OHCHR – Office of the High Commissioner for the Human Rights 6.9.2022. Situation of human rights in Afghanistan: Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Afghanistan. Osoitteessa (14.9.2022): https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/regularsession/session51/2022-09-06/A_HRC_51_6_AdvanceUneditedVersion.docx

RFE/RL – Radio Free Europe / Radio Liberty

13.5.2022. New Reports of Fighting In Afghanistan's Panjshir Trigger Fresh Claims Of Taliban War Crimes. Osoitteessa (8.9.2022): <https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-panjshir-taliban-atrocities/31848654.html>

7.6.2022. Taliban Accused Of Forced Evictions As Fighting Intensifies In Northern Afghanistan. Osoitteessa (7.9.2022): <https://gandhara.rferl.org/a/taliban-forced-evictions-northern-afghanistan/31887719.html>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (7.9.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (7.9.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

The Telegraph 12.5.2022. Dozens of Taliban fighters killed in Afghan military resistance uprising. Osoitteessa (8.9.2022): <https://www.telegraph.co.uk/global-health/terror-and-security/dozens-taliban-fighters-killed-afghan-military-resistance-uprising/>

Tolo News 20.7.2022. Over 700 Panjshir Families Displaced to Parwan. Osoitteessa (26.9.2022): <https://tolonews.com/afghanistan/provincial-179021>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan

17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (7.9.2022): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

2022. Human Rights in Afghanistan: 15 August 2021 – 15 June 2022. Osoitteessa (7.9.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_human_rights_in_afghanistan_report_-_june_2022_english.pdf

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (6.9.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_january_2022.pdf

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (6.9.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (13.9.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

25.9.2022: Conflict Induced Displacements Dashboard. Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 25 September 2022). Osoitteessa (26.9.2022): <https://response.reliefweb.int/afghanistan/internal-displacement-due-conflict>

VOA - Voice of America 14.8.2022. Do the Taliban Face Potent Armed Resistance in Afghanistan? Osoitteessa (7.9.2022): <https://www.voanews.com/a/do-the-taliban-face-potent-armed-resistance-in-afghanistan-/6700348.html>

WP - The Washington Post 8.6.2022. Inside the Taliban's Secret War in the Panjshir Valley. Osoitteessa (7.9.2022): <https://www.washingtonpost.com/world/2022/06/08/afghanistan-panjshir-valley-taliban-resistance/>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (7.9.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Parwan

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–17.6.2022. Osoitteessa (27.6.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (20.7.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acleddata-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (29.7.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (20.7.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

CTC-Sentinel (Combating Terrorism Center at West Point) 2021. Lessons from the Collapse of Afghanistan's Security Forces. Osoitteessa (29.7.2022): <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/10/CTC-SENTINEL-082021.pdf>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (20.7.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

FSC – Afghanistan Food Security and Agriculture Cluster 2022. Seasonal Food Security Assessment (SFSA) 2021 Report. Osoitteessa (15.7.2022): https://fscluster.org/sites/default/files/documents/sfsa_2021_report_final.pdf

Hasht e Subh

14.7.2022. Taliban Deploys 100s of Fighters in Salang District, Parwan Province. Osoitteessa (26.7.2022): <https://8am.af/eng/taliban-deploys-100s-of-fighters-in-salang-district-parwan-province/>

29.7.2022. Taliban Open Fire at Residential House in Salang, Leaving Three Members of a Family Injured. Osoitteessa (29.7.2022): <https://8am.af/eng/taliban-open-fire-at-residential-house-in-salang-leaving-three-members-of-a-family-injured/>

IOM - International Organization for Migration

2020a: Displacement Tracking Matrix Afghanistan, Baseline Mobility Assessment: Summary Results, Round 10, Jan-June

2020. 1.10.2020. Osoitteessa (18.2.2021): <https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/IOM-Afghanistan-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-June-2020-English.pdf?file=1&type=node&id=10057>.

2020b: Displacement Tracking Matrix Afghanistan, Displacement Portal, Data Visualization. 3.11.2020.

Osoitteessa (18.2.2021): <https://displacement.iom.int/afghanistan>.

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March -

November 2022. Osoitteessa (15.7.2022):

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan.

Osoitteessa (20.7.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE

SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (20.7.2022): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (13.7.2022): <http://undocs.org/A/76/667>

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa

(13.7.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanista_n_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (15.7.2022):

<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

27.7.2022. Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 24 July 2022) - Actual displacements between 10 April 2022 and 30 June 2022. Osoitteessa (27.7.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (20.7.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (20.7.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Samangan

AAN – Afghanistan Analysts Network 2020: The Case of Mawlawi Mehdi and Balkhab District: Are the Taleban Attracting Hazaras? Osoitteessa (19.10.2022): <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/the-case-of-mawlawi-mehdi-and-balkhab-district-are-the-taliban-attracting-hazaras/>

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–12.8.2022. Osoitteessa (31.8.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (21.9.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-aced-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (20.9.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (20.9.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

CTC-Sentinel (Combating Terrorism Center at West Point) 2021. Lessons from the Collapse of Afghanistan's Security Forces. Osoitteessa (20.9.2022): <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/10/CTC-SENTINEL-082021.pdf>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (20.9.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office

2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (20.9.2022):
https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

2022. Afghanistan: Security Situation. Osoitteessa (20.9.2022):
https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

Hasht e Subh

18.7.2022. Taliban Arrests 25 During House-to-House Search Operations in Samangan. Osoitteessa (21.9.2022): <https://8am.af/eng/taliban-arrests-25-during-house-to-house-search-operations-in-samangan/>

21.9.2022. NRF Kills Four Taliban Fighters in Samangan Province. Osoitteessa (21.9.2022): <https://8am.af/eng/nrf-kills-four-taliban-fighters-in-samangan-province/>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (26.9.2022):
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

MEI - Middle East Institute 6.1.2022. The Persistent ISKP Threat to Afghanistan: On China's Doorstep. Osoitteessa (20.9.2022): <https://www.mei.edu/publications/persistent-iskp-threat-afghanistan-chinas-doorstep>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (20.9.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (20.9.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (20.9.2022): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (21.9.2022): <http://undocs.org/A/76/667>

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa

(21.9.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanista_n_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (26.9.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

25.9.2022. Conflict Induced Displacements Dashboard Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 25 September 2022) - Actual displacements between 1 January 2021 and 30 June 2022. Osoitteessa (26.9.2022): <https://response.reliefweb.int/afghanistan/internal-displacement-due-conflict>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (20.9.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (20.9.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Sari Pol

AAN – Afghanistan Analysts Network 2020: The Case of Mawlawi Mehdi and Balkhab District: Are the Taliban Attracting Hazaras? Osoitteessa (19.10.2022): <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/the-case-of-mawlawi-mehdi-and-balkhab-district-are-the-taliban-attracting-hazaras/>

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–4.11.2022. Osoitteessa (14.11.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (17.10.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-aced-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (19.10.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (19.10.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (18.10.2022):

https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

EUAA - European Union Agency for Asylum 2022. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (18.10.2022):

https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

FP - Foreign Policy 5.7.2022. Taliban Wage War Over Coal in Northern Afghanistan. Osoitteessa (19.10.2022): <https://foreignpolicy.com/2022/07/05/taliban-afghanistan-coal-mining-resources-economy/>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis:

March - November 2022. Osoitteessa (11.10.2022):

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

MEI - Middle East Institute 6.1.2022. The Persistent ISKP Threat to Afghanistan: On China's Doorstep. Osoitteessa (19.10.2022): <https://www.mei.edu/publications/persistent-iskp-threat-afghanistan-chinas-doorstep>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (18.10.2022):

<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

RFE/RL - Radio Free Europe / Radio Liberty 1.7.2022. Taliban Atrocities Reported In Crackdown On Rebel Hazara Commander. Osoitteessa (19.10.2022):

<https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-taliban-crackdown-atrocities-mujahid/31923580.html>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (19.10.2022):

<https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (19.10.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (19.10.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (19.10.2022):

<https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa

(17.10.2022):

https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_january_2022.pdf

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa

(17.10.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

26.9.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa

(17.10.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220914_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022: Afghanistan Humanitarian Needs Overview 2022 (January 2022). Osoitteessa

(11.10.2022): <https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022-january-2022>

10.10.2022: Conflict Induced Displacements Dashboard Afghanistan: Conflict Induced Displacements

(as of 10 October 2022). Actual Displacements between 1 January 2020 and 13 September 2022.

Osoitteessa (10.10.2021): <https://response.reliefweb.int/afghanistan/internal-displacement-due-conflict>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa

(19.10.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-6295339.html>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa

(19.10.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Takhar

AAN - Afghanistan Analysts Network

2019. A Maelstrom of Militias: Takhar, a Case Study of Strongmen Co-opting the ALP.

14.11.2019. Osoitteessa (15.12.2022): <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/a-maelstrom-of-militias-takhar-a-case-study-of-strongmen-co-opting-the-alp/>

2022. Conflict Management or Retribution? How the Taliban deal with land disputes

between Kuchis and local communities. Osoitteessa (2.1.2023): <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/conflict-management-or-retribution-how-the-taliban-deal-with-land-disputes-between-kuchis-and-local-communities/>

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database

2022. Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–4.11.2022.

Osoitteessa (14.11.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

30.11.2022. Regional Overview: South Asia and Afghanistan 19-25 November 2022.

Osoitteessa (1.12.2022): <https://acleddata.com/2022/11/30/regional-overview-south-asia-and-afghanistan-19-25-november-2022/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban Rule in Afghanistan. Osoitteessa (15.11.2022):

<https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-acleddata-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government collapses. Osoitteessa (15.12.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (15.12.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

CTC-Sentinel - Combating Terrorism Center at West Point 2021. Lessons from the Collapse of Afghanistan's Security Forces. Osoitteessa (15.12.2022): <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/10/CTC-SENTINEL-082021.pdf>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (15.12.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (15.12.2022):

https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

EUAA - European Union Asylum Agency

2022a. Afghanistan: Security Situation. Osoitteessa (15.12.2022):

https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

2022b. Afghanistan: Targeting of individuals. Osoitteessa (15.12.2022):

<https://euaa.europa.eu/publications/afghanistan-targeting-individuals>

Hasht e Subh

22.5.2022. Forced Displacement in Versaj District, Taliban Starts Evicting the Residents of Takhar. Osoitteessa (12.12.2022): <https://8am.media/eng/force-displacement-taliban-starts-evicting-the-residents-of-versaj-takhar/>

19.11.2022. Taliban Flog 19 Men and Women in Takhar Province. Osoitteessa (15.12.2022): <https://8am.media/eng/taliban-flog-19-men-and-women-in-takhar-province/>

ICG - International Crisis Group 2022. Afghanistan's Security Challenges under the Taliban. Osoitteessa (15.12.2022): <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistans-security-challenges-under-taliban>

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (16.11.2022): https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf

Kabul Now 15.10.2022. Forcibly Displaced Residents of Takhar Face 'Miserable' Condition. Osoitteessa (12.12.2022): <https://kabulnow.com/2022/10/forcibly-displaced-residents-of-takhar-face-miserable-condition/>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (22.12.2022): <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (15.12.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (15.12.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

Salaam Times 13.9.2022. UNICEF provides potable water to Takhar residents amid rise in cholera cases. Osoitteessa (5.12.2022): https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2022/09/13/feature-02

UN - United Nations 24.2.2022. UN condemns brutal killing of eight polio workers in Afghanistan. Osoitteessa (5.12.2022): <https://news.un.org/en/story/2022/02/1112612>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (15.12.2022): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly / Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (21.12.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_january_2022.pdf

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (21.12.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf

26.9.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa

(21.12.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220914_sg_report_on_afghanistans.2022.485.pdf

16.12.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa

(21.12.2022):

https://unama.unmissions.org/sites/default/files/221207_sg_report_on_afghanistan_s.2022.916.pdf

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (16.11.2022):

<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

27.11.2022. Conflict Induced Displacements Dashboard Afghanistan: Conflict Induced Displacements

(as of November 27). Actual Displacements between 1 January 2019 and 13 September 2022. Osoitteessa

(2.12.2022): <https://response.reliefweb.int/afghanistan/internal-displacement-due-conflict>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (15.12.2022):

<https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WHO - World Health Organization 2.12.2022. Afghanistan: Infectious Disease Outbreaks - Epidemiological week # 47, 2022 (20 to 26 Nov 2022) Situation Report #68. Osoitteessa

(5.12.2022): <https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-infectious-disease-outbreaks-epidemiological-week-47-2022-20-26-nov-2022-situation-report-68>

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20

Years. Osoitteessa (15.12.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Uruzgan

ACLED – Armed Conflict Location and Event Database 2022: Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2020–17.6.2022.

Osoitteessa (27.6.2022): <https://acleddata.com/data-export-tool/>

ACLED - Armed Conflict Location and Event Database & APW (Afghan Peace Watch) 2022. Tracking Disorder During Taliban

Rule in Afghanistan. Osoitteessa (28.7.2022): <https://acleddata.com/2022/04/14/tracking-disorder-during-taliban-rule-in-afghanistan-a-joint-aced-and-apw-report/>

AP - Associated Press 16.8.2021. Taliban sweep into Afghan capital after government

collapses. Osoitteessa (29.7.2022): <https://apnews.com/article/afghanistan-taliban-kabul-bagram-e1ed33fe0c665ee67ba132c51b8e32a5>

BBC 16.8.2021. How the Taliban stormed across Afghanistan in ten days. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.bbc.com/news/world-58232525>

CTC-Sentinel (Combating Terrorism Center at West Point) 2021. Lessons from the Collapse of Afghanistan's Security Forces. Osoitteessa (29.7.2022): <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/10/CTC-SENTINEL-082021.pdf>

The Diplomat 15.12.2021. What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer? Osoitteessa (29.7.2022): <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/>

EASO - European Asylum Support Office 2021. Afghanistan: Security situation. Osoitteessa (29.7.2022): https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

IPC - Integrated Food Security Phase Classification 5/2022. Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March - November 2022. Osoitteessa (1.8.2022): https://www.ipcinfo.org/fileadmin/user_upload/ipcinfo/docs/IPC_Afghanistan_AcuteFoodInsec_2022Mar_2022Nov_report.pdf?itid=ik_inline_enhanced-template

ISW - Institute for the Study of War 27.10.2021. Afghanistan Warning Update: IS-KP in Afghanistan Is Expanding Faster than Anticipated. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.understandingwar.org/backgrounder/afghanistan-warning-update-kp-afghanistan-expanding-faster-anticipated>

KamAir 2022: Book Flights. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.kamair.com/plan-my-trip/book-flights>

Migrationsanalys 29.4.2022. Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande. Migrationsverket. Osoitteessa (29.7.2022): <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437>

NYT - New York Times

2020a: Afghan War Casualty Report: May 2020. 05/2020. Osoitteessa (24.11.2020): <https://www.nytimes.com/2020/05/07/magazine/afghan-war-casualty-report-may-2020.html>.

2020b: Afghan War Casualty Report: July 2020. 07/2020. Osoitteessa (24.11.2020): <https://www.nytimes.com/2020/07/09/magazine/afghan-war-casualty-report-july-2020.html>.

2020c: Afghan War Casualty Report: August 2020. 08/2020. Osoitteessa (24.11.2020): <https://www.nytimes.com/2020/08/06/magazine/afghan-war-casualty-report-august-2020.html>.

2020d: Afghan War Casualty Report: September 2020. 09/2020. Osoitteessa (24.11.2020): <https://www.nytimes.com/2020/09/03/magazine/afghan-war-casualty-report-september-2020.html>.

2020e: Afghan War Casualty Report: October 2020. 10/2020. Osoitteessa (24.11.2020): <https://www.nytimes.com/2020/10/08/magazine/afghan-war-casualty-report-october-2020.html>.

RFE/RL- Radio Free Europe / Radio Liberty 22.2.2022. Taliban Publicly Flogs Afghan Man Accused of Adultery. Osoitteessa (29.7.2022): <https://gandhara.rferl.org/a/taliban-publicly-flogs-afghan-man-adultery/31716263.html>

RULAC - The Rule of Law in Armed Conflicts project 7.3.2022. Non-international armed conflicts in Afghanistan. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan>

RUSI - Royal United Services Institute for Defence Studies 4.1.2022. The Taliban's Homemade Counterinsurgency. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/talibans-homemade-counterinsurgency>

SIGA - Swiss Institute for Global Affairs 7.4.2022. Vive la Résistance in Afghanistan? Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/>

Tolo News 25.7.2022. Residents of District in Uruzgan Say There Are No Schools. Osoitteessa (1.8.2022): <https://tolonews.com/afghanistan/provincial-179105>

UNAMA - United Nations Assistance Mission in Afghanistan 17.11.2021. SRSG LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN. Osoitteessa (29.7.2022): <https://unama.unmissions.org/srsg-lyons-briefing-UNSC-situation-afghanistan-4>

UNGA/SC - United Nations General Assembly/Security Council

2.2.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (28.7.2022): <http://undocs.org/A/76/667>

15.6.2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. Osoitteessa (28.7.2022): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanista_n_s.2022.485.pdf

UNICEF – United Nations International Children's Emergency Fund 2020: UNICEF opens a Sub-Office in Tirinkot, Uruzgan Province, Southern Afghanistan. 13.9.2020. Osoitteessa (24.11.2020): <https://www.unicef.org/afghanistan/press-releases/unicef-opens-sub-office-tirinkot-uruzgan-province-southern-afghanistan>.

UN OCHA - UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

5.9.2021. Afghanistan Weekly Humanitarian Update (30 August - 5 September 2021). Osoitteessa (1.8.2022): <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/d>

[documents/files/afghanistan_humanitarian_weekly_5_sep.pdf](#)

2022. Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022). Osoitteessa (1.8.2022):
<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf>

30.7.2022. Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 30 July 2022) - Actual displacements between 1 January 2020 and 30 June 2022. Osoitteessa (3.8.2022):
<https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

VOA - Voice of America 1.11.2021. Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html>

WHO - World Health Organization 2021: Afghanistan: Attacks on Health Care (January 01 – December 31, 2020). 11.1.2021. Osoitteessa (4.2.2021):
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg-attacks_on_health_care_-_jan-dec-2020.pdf.

WSJ - The Wall Street Journal 30.8.2021. Last U.S. Troops Leave Afghanistan After Nearly 20 Years. Osoitteessa (29.7.2022): <https://www.wsj.com/articles/last-u-s-troops-leave-afghanistan-after-nearly-20-years-11630355853>

Wardak

AAN (Afghanistan Analysts Network)

/Yadili, Yawar Ali 17.1.2022. *A Community Under Attack: How successive governments failed west Kabul and the Hazaras who live there.* <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/a-community-under-attack-how-successive-governments-failed-west-kabul-and-the-hazaras-who-live-there/> (käyty 4.5.2022).

/Clark 30.12.2021. *Afghanistan's conflict in 2021 (2): Republic collapse and Taleban victory in the long-view of history.* <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/afghanistans-conflict-in-2021-2-republic-collapse-and-taleban-victory-in-the-long-view-of-history/> (käyty 4.5.2022).

12.10.2020. *Taleban Opportunism and ANSF Frustration: How the Afghan Conflict Has Changed Since the Doha Agreement.* <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/taleban-opportunism-and-ansf-frustration-how-the-afghan-conflict-has-changed-since-the-doha-agreement/> (käyty 9.5.2022).

ACLED (Armed Conflict Location and Event Database) 1.4.2022. *Data Export Tool, välikohtaukset ajalta 1.1.2021–31.3.2022.* <https://acleddata.com/data-export-tool/> (käyty 8.4.2022).

[Amnesty International 19.4.2022. Afghanistan: School bombings a 'reprehensible attack' on religious and ethnic minorities.](https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/04/afghanistan-school-bombings-a-reprehensible-attack-on-religious-and-ethnic-minorities/) <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/04/afghanistan-school-bombings-a-reprehensible-attack-on-religious-and-ethnic-minorities/> (käyty 9.5.2022).

EASO (European Asylum Support Office)

1/2022. *Afghanistan: Country focus.* https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_01_EASO_COI_Report_Afghanistan_Country_focus.pdf (käyty 25.4.2022).

6/2021. *Afghanistan - Security situation.* https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf (käyty 9.5.2022).

The Diplomat/Kohzad, Nilly 15.12.2021. *What Does the National Resistance Front of Afghanistan Have to Offer?* <https://thediplomat.com/2021/12/what-does-the-national-resistance-front-of-afghanistan-have-to-offer/> (käyty 4.5.2022).

Hashte Subh 30.4.2022. *Tensions Escalate Between Nomads and Villagers in Behsud District, Maidan Wardak Province.* <https://8am.af/eng/tensions-escalate-between-nomads-and-sedentary-community-in-behsud-district-maidan-wardak-province/> (käyty 9.5.2022).

IPC (Integrated Food Security Phase Classification)

27.10.2021. *Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: September 2021 – March 2022.* https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/IPC_Afghanistan_AcuteFoodInsec_2021Oct2022Mar_report.pdf (käyty 4.5.2022).

8.5.2022. *Afghanistan: IPC Acute Food Insecurity Analysis: March 2022 – October 2022.* [ipc_afghanistan_acutefoodinsec_2022mar_2022nov_report.pdf](https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/2022/march-2022-to-october-2022/acute-food-insecurity-analysis) ([humanitarianresponse.info](https://www.humanitarianresponse.info))

LWJ (Long War Journal) [päivämätön]. *Mapping Taliban Control in Afghanistan.* <https://www.longwarjournal.org/mapping-taliban-control-in-afghanistan> (käyty 4.5.2022).

Migrationsanalys

29.4.2022. *Landinformation: Afghanistan. Säkerhetsläget efter talibanrörelsens maktövertagande.* <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46437> (käyty 9.5.2022).

11.5.2021. *Landinformation: Hazarer i Afghanistan.* Migrationsverket. <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=45532> (käyty 9.5.2022).

NYT (The New York Times) 15.3.2022. *Afghanistan's Deadliest Highway Comes Back to Life.* <https://www.nytimes.com/interactive/2022/03/15/world/asia/afghanistan-road-kandahar.html> (käyty 9.5.2022).

RULAC (The Rule of Law in Armed Conflicts project) 7.3.2022. *Non-international armed conflicts in Afghanistan.* <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan> (käyty 4.5.2022).

SCA (Swedish Committee for Afghanistan) 4.10.2021. *SCA the only health service provider in Maidan Wardak.* <https://swedishcommittee.org/sca-only-health-service-provider-maidan-wardak/> (käyty 9.5.2022).

UNGA/SC (United Nations General Assembly/Security Council) 28.1.2022. *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security.* <http://undocs.org/A/76/667> (käyty 4.5.2022).

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan) 17.11.2021. *SRSB LYONS BRIEFING TO THE UNSC ON THE SITUATION IN AFGHANISTAN.* <https://unama.unmissions.org/srsb-lyons-briefing-uns-c-situation-afghanistan-4> (käyty 4.5.2022).

SIGA (Swiss Institute for Global Affairs) 7.4.2022. *Vive la Résistance in Afghanistan?* <https://www.globalaffairs.ch/2022/04/07/vive-la-r%C3%A9sistance-in-afghanistan/> (käyty 4.5.2022).

UN OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs)

3.5.2022. *Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 3 May 2022) - Actual displacements between 1 January 2021 and 30 November 2021.* <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps> (käyty 4.5.2022).

7.1.2022. *Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2022).* <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2022.pdf> (käyty 4.5.2022).

VOA (Voice of America) 1.11.2021. *Anti-Taliban Group Registers with US to Try to Build Afghan Resistance.* <https://www.voanews.com/a/anti-taliban-group-registers-with-us-to-try-to-build-afghan-resistance-/6295339.html> (käyty 4.5.2022).

The Washington Post

Raghavan/ Sudarsan 5.10.2021. *'Everyone here hated the Americans': Rural Afghans live with the Taliban and a painful U.S. legacy.* https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/afghanistan-village-us-taliban/2021/10/04/e531303c-214a-11ec-a8d9-0827a2a4b915_story.html (käyty 9.5.2022).

Raghavan, Sudarsan & Tugnoli, Lorenzo 20.12.2021. *Along Afghanistan's 'highway of death,' the bombs are gone but suffering has deepened.* <https://www.washingtonpost.com/world/interactive/2021/afghanistan-highway-kabul-kandahar/> (käyty 9.5.2022).

WFP (World Food Programme) 19.4.2022. *Afghanistan Food Security Update - Round Seven: March 2022.* <https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-food-security-update-round-seven-march-2022> (käyty 4.5.2022).